

ଓଡ଼ିଆ-ଗୁଜରାଟି ଶିଖେଟିଆ

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ

લાલજી મેવાડા. સ્વપ્ના
ગાંધી સ્થાન,
ભા. નામગીરા - ભુજ-કે.
પાં. ૩૭૦૬૬

સંક્ષિપ્ત

કચ્છી-ગુજરાતી શબ્દકોશ

(પ્રથમ આવૃત્તિ: ૧૯૦૪)
શ્રી કાંતીબી. જી. દે. ભૈરવ. શાહ
૮૫ સેન્ટુઅલ સ્ટ્રીટ.
મુંબઈ નં. ૪૦૦ ૦૦૬

દુલેરાય કારાણી

Sankshipta

Kutchi-Gujrati Shabda Kosh
Duleraĳ Karani : Ahmedabad-14

કચ્છટો ખેલે ખલક મેં, મહારાગર મેં મચ્છ,
ગિલ હિકટો કચ્છી વરો, ઉતે અસામે કચ્છ.

પ્રથમ આવૃત્તિ : ૧૯૮૨

પ્રત : ૨૦૦૦

© દુલેરાય કારાણી

કિંમત રૂ. ૨૦=૦૦

પ્રકાશક :

અખિલ કચ્છ સંમેલન

૬૦, ગાયા બિલ્ડિંગ,

૧૦૯, મસ્જિદ બાદર રોડ,

મુંબઈ-૪૦૦ ૦૦૩.

મુદ્રક :

રાકેશ કે. દેસાઈ,

અંદ્રિયા પ્રિન્ટરી,

મિરજાપુર રોડ,

અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૧.

અખિલ કચ્છ સંમેલન

સમિતિનાં નામોની નામાવલી

પ્રમુખ

શ્રી પ્રવીણચન્દ્ર શિવજી શાહ

ટ્રસ્ટીઓ

શ્રી લીલાધર પાસુભાઈ શાહ

„ મનુભાઈ બીભાણી

„ દેવચંદ રવજી ગાલા

„ ભૂરાલાલ રવજી

„ લલાભાઈ વિશ્વામ પટેલ

ઉપ પ્રમુખો

શ્રી કુદીર મહમ્મદ ડાજી શિવાણી

„ પદમશી શામજી શાહ

„ વીરચંદ કુંવરજી કોરાણી

માનદ મંત્રીઓ

શ્રી નાનાલાલ એમ. વસા

„ મોરારજી માવજી ઠાવડિયા

„ ચાંપશી હરશી તુળડીનાલા

„ શશિકાન્ત આર. કોટક

ખજાનચી

શ્રી પોપટલાલ ભારમલ શાહ

„ રાવચંદ ઉમરશી શાહ

કારોબારી સભ્યો

શ્રી મુંદરજી રતનશી ગાલા

„ વીરજીભાઈ શાહ બચાઉલાલા

„ તુલસીદાસ આર. ચણુગા

„ મેરામણજી બડેગા

„ હીરજી વેલજી સતરા

„ ચરણુદાસ પ્રેમજી ભેષી

„ નયન કુંવરજી ગડા

„ એમ. જે. રાખાણી

„ જોડાલાલ મૂળજી છેડા

„ સુરેન્દ્રરાય એમ. અંતાણી

„ ગોવિંદજી જીવરાજ લોડાયા

„ નરેન્દ્ર આર. કક્કર

„ વસંતલાલ વી. બાનુશાળી

„ સુરેન્દ્ર એ. છેડા

„ રવી એચ. કોઠારી.

„ દેવચંદ એસ. ગાલા

કાર્યાલય મંત્રી

શ્રી જયન છેડા [કોડાયા]

૬૭, માયા વિહાર, ૧૦૮, મસ્જિદ બંદર રોડ, મુંબઈ-૪૦૦ ૦૦૩

શબ્દોના સંદર્ભની સમજ

ન. = નરજાતિ, ના. = નારીજાતિ, વિ. = વિશેષણ, સ. = સર્વનામ, અ. = અવ્યય, ક્રિ. = ક્રિયાપદ, ન. બ. = નરજાતિ બહુવચન, ના. બ. = નારીજાતિ બહુવચન, ક્રિ. આ. = ક્રિયાપદ આદ્યાર્થ, ક્રિ. વ. = ક્રિયાપદ વર્તમાન કાળ, ક્રિ. ભૂ. = ક્રિયાપદ ભૂતકાળ.

આવશ્યક મુદ્રણ સુધારણા

પૃષ્ઠ	લીટી	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૩	છેલ્લી-કોલમ-૨	ગલ	ગચેલ
૬૩	છેલ્લેથી-ત્રીજી-કોલમ-૧	ઘેટકો	સેડકો
૬૭	૧૦-કોલમ-૨	ચાંચી	ચાંચી
૭૩	૨૦-કોલમ-૧	છડીધલ	છડી'ધલ
૧૨૨	૩-કોલમ-૧	નાનીગો	નામગો

પ્રવેશક

એક શબ્દ કોશના સંપાદન જેવું મહાભારત કાર્ય એકલે હાથે પાર પાડવું અશક્ય હોવા છતાં હાલમાં તેની અનિવાર્ય આવશ્યકતા હોવાના કારણે આ વિકટ કાર્યને પહેાંચી વળવાની ધુષ્ટતા કરી રહ્યો છું એમ જ મને તો લાગે છે. મારું આ કાર્ય અનધિકાર ચેષ્ટા છે કે કેમ તે પણ સમજી શકાતું નથી.

એક નાનો માણસ જ્યારે કોઈ મોટું કામ હાથ પર લે છે ત્યારે તેની જે સ્થિતિ હોય છે એ જ સ્થિતિ આને આ લેખકની છે.

શબ્દ કોશ જેવા વિરાટ કાર્યને સાંગોપાંગ પાર પાડવા તે તે ભાષાના નિષ્ણુતો અને વિદ્વાન સાહિત્યકારોની એક તિ નીમવી જોઈએ. 'બાર ગાંઠોએ બોલી બદલાય,' એ લોકોક્તિ માં લઈને જુદા જુદા વિભાગોની બદલાતી બોલીઓથી વાંકે એવા બહુકારોની આ સમિતિ હોવી જોઈએ.

દિગ્ગોબર કચ્છી બોલી : બાબાણી બોલીના પરિચયમાં રહેવા છતાં હાલમાં તો કચ્છથી અને કચ્છી બોલીથી પણ સ્થૂલ દષ્ટિએ તો અલગ પડી ગયો છું. અહીં મુજરાતમાં-અમદાવાદમાં લાગ્યે જ કોઈ જગ્યાએ જ સાંભળવા મળે છે. આમ છતાં કોઈવાર રસ્તે ચાલતાં કોઈ અનુભવા બાઈ-ભાઈના મુખમાંથી બહાર પડતા કચ્છી બોલ કોઈવાર અચાનક કાને આવી પડે છે ત્યારે તે સાંભળીને આત્મા પ્રકુલ જની જાય છે.

બોલ બોલ મથા, કુલભાન થે જે થીએ મન,
જડેં અચે કન, કચ્છ બાર બોલી કચ્છ છ.

બાબાણી બોલી પ્રવેના પ્રેમનું આ પરિણામ છે. આને કચ્છ વતનથી લઈ અલગ પડી રહ્યો છું પણ મારો અંતરાત્મા તો કચ્છડાનાં

ચરણોમાં આળોટી રહ્યો છે. બાળાણી બોલી અર્થાત્ કચ્છી ભાષા મારી રંગરંગમાં રમી રહી છે. મારી રંગોમાં કચ્છી ભાષાનો પ્રવાહ વળા કરે છે. આ પ્રવાહ તુકાઈ જશે ત્યારે કદાચ મારું અસ્તિત્વ પણ નહિ હોય. કચ્છી ભાષાની ચાહનાને લીધે જ શબ્દ 'કોશનું' આ કૃદ્ધિત કાર્ય હાથમાં લેવાની હિંમત કરી છે.

ગુજરાતી ભાષાનો 'સાર્થ' જોડણી કોશ', જેને મહાત્મા ગાંધીના આશીર્વાદ પ્રાપ્ત થયા છે એ કોશ પણ કેટકેટલી કસોટીઓમાંથી પસાર થઈને આજની સ્થિતિ પર આવ્યો છે તેની તો કલ્પના કરવી પણ મુશ્કેલ છે.

સૌથી પ્રથમ ગુજરાતી શબ્દ કોશ તૈયાર કરવા માટે કવિ નર્મદાશંકરે કમર કસી લીધી. અપાર જહેમતને અંતે ઈ. સ. ૧૮૭૩માં 'નર્મદાશંકર' વિકટ કાર્ય એમણે પૂરું કર્યું. આજના 'સાર્થ' જોડણી કોશ'ના પાયામાં કવિ નર્મદાશંકર લાલશંકરનો આ નર્મદાશંકર છે.

'સાર્થ' જોડણી કોશ'ના મુખ્ય સંપાદક શ્રી મગનભાઈ દેસાઈ, એ કોશની પ્રસ્તાવનામાં જણાવે છે કે : "જેમ જેમ આપણી ભાષા ઉત્તરોત્તર ખીલતી જશે તેમ તેમ તેમાં નવા શબ્દો ઉમેરાશે, તે નવા નવા બનશે, ચાલુ હશે તેમાં નવા અર્થો ઉમેરાતા જશે અને બહારનાં અનેક સ્થાનો તેમજ સોઢા પાસેથી લઈને ૫ આપણે અપનાવવા લાગીશું. નવજીવન પામતી પરાક્રમ પરાક્રમ પ્રભ એમ જ વર્તે તે અર્થે અનેક ભાષા પ્રેમી વિદ્વાનો પોતાના વાચન, અધ્યયન અને અધ્યાપનમાં આવતા ગ્રંથો અંગે ધ્યાન રાખીને તેમાંના શબ્દો શોધવામાં મદદ કરે તો આ મોટા કામને સહેલાઈથી અને અમુક સમયમાં પહોંચી વળી શકાય."

શ્રી મગનભાઈના આ શબ્દો આપણા અંતરમાં નવા ઉત્સાહનું સિંચન કરે છે. આપણે પણ આશા રાખીએ કે આપણો કચ્છી શબ્દ કોશ પણ એક દિવસ આ રીતે સાંગોપાંગ સર્વાંગ સંપૂર્ણ તૈયાર થઈ જશે.

‘સાર્થ’ શ્લોકો, ‘કોશ’ની, શરૂઆતમાં માત્ર ૩૭૩ પાનાની પહેલી આવૃત્તિની માત્ર ૫૦૦ નકલો છે. સ. ૧૯૨૬માં છપાઈ હતી. ત્યાર પછી દરેક આવૃત્તિમાં સુધારા વધારા થતા ગયા, અને છે. સ. ૧૯૬૭માં પાંચમી આવૃત્તિની ૨૫,૦૦૦ નકલો છપાઈ.

આ ઉપરથી સહેજે સમજી શકાશે કે એક શબ્દ કોશને પૂરેપૂરો તૈયાર કરવામાં કેટલી જહેમતની અને કેટલા સમયની જરૂર પડે છે.

ગુજરાતી શબ્દ કોશ તો એક મહાસાગર છે. એના પ્રમાણમાં કચ્છી શબ્દ કોશ એક સરોવર કરતાં પશુ કમ કહેવાય. ‘ધનુષ દ્વંક’ હોય તેમ તીર જોરદાર છૂટે તેમ કચ્છી ભાષાનો શબ્દ ભંડોળ ભલે નાનો હોય પણ તેના શબ્દોની શક્તિ ઘણી વધારે છે. આ શક્તિને બહાર લાવવા માટે તેના સુયોગ્ય શબ્દકોશની પ્રથમ જરૂર છે.

કચ્છી ભાષા એક સ્વતંત્ર ભાષા નથી. ભારતની સ્વતંત્ર ભાષા તો એક સંસ્કૃત ભાષા જ છે. હિંદની તમામ ભાષાઓએ સંસ્કૃત ભાષાનો આશરો લીધો છે. આ બધી ભાષાઓમાં એકબીજા ભાષાઓના શબ્દોનો શંભુ મેળો છે. ક્રમેક ભાષામાં સંસ્કૃત ભાષાના શબ્દો પુષ્કળ પ્રમાણમાં છે. સંસ્કૃત ભાષા એક મહાન વટ વૃક્ષ છે. બીજા ભાષાઓ એની શાઆરખ છે.

ભાષા કે શાખા કહત, સંસ્કૃત કે મૂલ,
મૂલ ધૂલ મેં રહત હૈ, શાખા મેં ફલ ફૂલ.

આ બધી શાખાઓ આજે નવપલ્લવિત પ્રકુલ્લ બની છે. કચ્છી ભાષા પણ આજે પ્રગતિના પથે છે. સિંધી અને કચ્છી ભાષાનું બંધારણ લગભગ એકસરખું છે. કચ્છી અને સિંધીને નાની-મોટી બહેનો જ ગણી શકાય. સિંધી ભાષા સંસ્કૃત સાથે અરબી અને ફારસી શબ્દો લઈને સમૃદ્ધ બની છે. કચ્છી ભાષામાં અરબી અને ફારસી શબ્દોનું પ્રમાણ એટલું છે. આમ છતાં એનું મહત્વ એટલું થતું નથી.

આજથી એ સહીના સમય પર ગુજરાતના મહા કવિ હ્યારામે

ભારતની બાર ભાષાઓને પસંદગી આપેલી. આ બાર ભાષાઓનું કવિ દયારામે એક નાનકડું કાવ્ય પણ રચેલું. એમાં ભારતની મુખ્ય ભાષાઓ તરીકે એમણે કચ્છી, પંજાબી, કાશ્મીરી, ઉર્દૂ, તેલુગુ, દ્રાવિડી, હિંદી, ગુજરાતી, મરાઠી, સંસ્કૃત, પૂરબી અને મારવાડી જે બાર ભાષાઓને અમરસ્થાન આપેલું. તેમાં કચ્છી ભાષાને સૌથી પ્રથમ શાદ કરી છે. આ કાવ્યની પ્રત્યેક લીટીમાં એક એક ભાષાનું નામ આપવામાં આવેલ છે. જે કાવ્ય નીચે પ્રમાણે છે :

ચિરધર મૂંઝે પ્રાણ,	(કચ્છી)
તું હી ચામલ કા પ્યારા,	(પંજાબી)
માદર પિદર વિરાદર,	(કાશ્મીરી)
દુસ્મન ખલક પિસારા,	(ઉર્દૂ)
માય મમી બિનીયુ,	(તેલુગુ)
સ્વામી હંકે ડારા,	(દ્રાવિડી)
ગાની જિય કી પીર,	(હિંદી)
મનોરથ પૂર્ણ મારા,	(ગુજરાતી)
હરિન કે કો કોળ્યા ચા પ્રેમ,	(મરાઠી)
કૈવમેવ સ્વામી નિરંતર,	(સંસ્કૃત)
નંદ મહેર કે પુત્વા 'હવા' પ્રભુ,	(પૂરબી)
ચાં કી ડાસી માં કે કાંઈ ડર ?	(મારવાડી)

—અક્ષત કવિ દયારામ (ઈ. સ. ૧૭૭૭ થી ૧૮૫૩)

કવિ દયારામે કચ્છી ભાષાની આ કિંમત આંકી છે, પણ આજે આ વાત બાળે જ કોઈ જાણે છે.

આજથી અર્ધી સદીના સમય પર આપણા રાષ્ટ્રીય શાયર શ્રી ઝવેરચંદ મેઘાણીજીને કચ્છી ભાષાનું મૂલ્ય સમજાવું અને એમણે તા. ૧૬-૩-૩૬ ના 'જન્મભૂમિ'માં 'કલમ કિતાબ'ની લેખમાળામાં

‘કચ્છી વાણીની તાકાત’ એ શીર્ષક નીચે, નિમ્ન લિખિત આલેખન કર્યું છે :

‘કચ્છી બેલીની અંદર ત્યાંના લોક-સાહિત્યમાં, એની ગીત-કથાઓમાં, કહેવતોમાં, દુયકાઓમાં, એની કટાક્ષ વાણીમાં, કથાઓમાં, સુભાષિતોમાં સર્વમાં જે ચોટદાર, માર્મિક, અદ્ભુતપાક્ષરી વાણીપાટવ છે તેની પાછળ ભૂમિકા છે - ત્યાંના રણવાસી, પહાડવાસી, સાગરવાસી સાહસશર ભૂતકાલીન પ્રજા જીવનની.’

આ કચ્છી ભાષા આજકાલની નથી, હજાર વરસ પહેલાંની છે. કચ્છના પ્રતાપી રાજવી જન્મ લાખા ફૂલાણીથી આગળના સમયમાં પણ કચ્છી ભાષા પ્રચલિત હતી, તેની બુના દુહા સાક્ષી પૂરે છે.

જન્મ લાખો ફૂલાણી અણહિલપુર પાટણના રાજા મૂળરાજ સોલંકી સાથે લડતાં સૌરાષ્ટ્રના આટકોટ પાસે કામ આવી ગયો હતો. કચ્છ પ્રવેશ્યા એના પ્રેમનો અને એની શરવીરતાનો એક બુનો દુહો કચ્છી ભાષામાં છે—

લાખો એતા બેલિયા, મુંકે કાછે ડીંગ ડાધ,

માન ઉધરકી ઉથિયાં, સુણી સિંધૂ રામ.

અર્થાત્ - લાખો કહે છે : બેલીડા, મારો અગ્નિદાક તમે કચ્છમાં કરજો ! ત્યાં સિંધૂડો ગાજતો સાંભળીને હું કદાચ જાગી ઊઠું !

આ દુહાની રચના લાખા ફૂલાણીના મૃત્યુ બાદ તરત અથવા અમુક સમય પછી કોઈ કવિએ બલે કરી હોય પણ એ સમયમાં કચ્છી ભાષા જીવંત હતી એમ સમજી શકાય છે. લાખા ફૂલાણીના સમયના આવા અનેક ઐતિહાસિક કચ્છી દુહા આજે કચ્છના લોક સાહિત્યમાં મોજૂદ છે.

હજાર વરસ પછી પણ આ કચ્છી ભાષા આજે કાવ્યમ રચી છે, એવું કહેવું છે—એ વાણીની તાકાત.

કચ્છી ભાષાની લેખન - શુદ્ધિ માટે આવજ સમી જાઈ સર્વ માન્ય નિર્ણય થયો નથી.

અરબી, ફારસી, હિંદી, સિંધી વગેરે ભાષાઓના ઉચ્ચારોની સ્પષ્ટતા માટે તે તે ભાષાના લેખકો અને સાક્ષરોએ પોતપોતાની લિપિ માટે સુયોગ્ય ચિહ્નોની व्यवस्था કરી છે. અરબી-ફારસીના ઉચ્ચારોની ચોખવટ માટે જે-જેમર વગેરે નિશાનીઓ મુકરર કરવામાં આવી છે. સિંધી ભાષા આજકાલ દેવનાગરીમાં પણ લખાવા લાગી છે. જે ભાષાના ઉચ્ચારોની સમજ માટે દેવ નાગરી લિપિમાં પણ જુદી જુદી નિશાનીઓ મુકવામાં આવે છે. હિંદીને માટે પણ એવું જ કંઈક છે.

સિંધી ભાષાએ અરબી મૂળાક્ષરોનો અને હવે દેવનાગરીનો આકારો લોધ્યા વગરે કચ્છી ભાષાએ ગુજરાતી મૂળાક્ષરોને જ અપનાવી લીધા છે. કચ્છનું તમામ કામકાજ ગુજરાતી ભાષામાં જ ચાલે છે. પણ કચ્છી ભાષાનો વિકાસ સાધવો હોય તો જે ભાષાને વ્યાવહારિક સ્વરૂપ આપવું જોઈએ. કાચળ-પત, નામાં-કામાં વગેરેમાં કચ્છી ભાષાને સ્થાન આપવું જોઈએ. કચ્છી ભાષા હાલમાં સંસ્કૃતની મોટક કવિતામાં જ બાંધાઈ રહી છે, તેને મહલે તેને વિશાળ ક્ષેત્રમાં વ્યાપક રૂપ આપવાની જરૂર છે, જે સરકારી સહકાર વિના શક્ય નથી.

હાલમાં ભાષાઓ વિકાસના પંથે આગે દૃઢ કરી રહી છે ત્યારે કચ્છી ભાષાનો પ્રશ્ન પણ વિચારવા જોયો બની આવે છે.

ગુજરાતી ભાષાની લિપિમાં જે અક્ષરોનો ઉપયોગ નહિવત્ છે, એવા અક્ષરોનો ઉપયોગ કચ્છી ભાષા માટે જરૂરી છે. એવા અક્ષરો જે છે. એક ૭ અને બીજો ૮.

મુઠ (મઝ) અઠણ (આંઠણ) જે રીતે ૭ અક્ષરનો ઉપયોગ બીજા પણ ઘણા સ્થાનોમાં થાય છે.

વિન્નાહું (જવુ) પિન્નાહું (પીંજવુ) એ પ્રમાણે આ ૫ અક્ષરનો પણ અનેક શબ્દોમાં ઉપયોગ થાય છે.

કચ્છી ભાષાના ઉચ્ચારોની આ એક વિશિષ્ટતા છે.

૫ અક્ષરનો ઉચ્ચાર પણ જુદી જુદી રીતે થાય છે.

૫ ની નીચે ટપકું મૂકવાથી એનો ઉચ્ચાર તદ્દન હળવો બની જાય છે.

મારો (કાઠવ) મારો (દાણુની મૂડી ધંડીમાં તાપવાની).

એ જ રીતે જ અક્ષર પણ બે રીતે બોલાય છે. અને તો (મારો છે) બળે તો (ભામે છે)

૬ અને ૬, વચ્ચેનો તફાવત તો પ્રચલિત છે.

ડાડી (દાડી) ડાડી (દાડી)

કચ્છી ભાષામાં હ્રસ્વ ઇ નો ઉચ્ચાર દૂંઠો થાય છે. દા- ન. જિત, જિત, તિત વગેરે.

હ્રસ્વ ઉનો પણ એ જ રીતે દૂંઠો ઉચ્ચાર થાય છે. દા. ન. ઈ, મુઠ, ફડ, જૂઠ વગેરે.

બો અને વેબો, ક્યો અને થેબો, એ જાને ચાલી શકે.

હવે વિઈ (વઈ) અને વઈ (વડી) એવા પ્રકારના ઉચ્ચારને સ્પષ્ટ કરવાની જરૂર છે. અને માટે વિઈના વિ નીચે નાનો કેશ છે એવું કંઈક મૂકવાથી એના ઉચ્ચારની મૂંઝવણ દૂર થશે.

ખીજ એક આવશ્યક વાત. આપણા કેટલાક સાહિત્યકારો કચ્છી ઉચ્ચારોમાંથી ૬ અને ૭ ને દૂર રાખવા માંગે છે. આ વાત કોઈ નથી. આપણે આપણી ભાષાનો વિકાસ સાધવા માટે નવી હવા અંદર આવવા દેવી જોઈએ. બહારનું જેટલું સઈ સકાય તેટલું સઈ લેવું જોઈએ. દા. ત., દૂર દૂર અને દ્યા. આ શબ્દોના સ્થાને આપણે દૂર દૂર અને ડ્યાનો ઉપયોગ કરશું તો આપણી ભાષામાં સુદૃઢતા અને સભ્યતામાં ઊંચુપ આવશે. એટલે જરૂરી સ્થાને ૬ નો ઉપયોગ કરવામાં કશું ગુસ્સાન નથી.

એવું જ છે શુદ્ધ. કચ્છી બોલીમાં 'માસા અલ્લા' શબ્દ વપરાય છે. એને બદલે આપણુ 'માસા અલ્લા' કહીશું તો મૂળ તત્ત્વમાં ક્ષતિ આવી જશે.

જરૂર પડે ત્યારે જ ના ઉપયોગ કરવામાં પણ કરી શકી નથી. 'કાળ ભગવાન' ને બદલે 'કાર ભગવાન' કહીશું તો એવું અસહ્ય જોમ લાગી પડશે.

કચ્છી શબ્દોના લેખનનું બંધારણુ ચોક્કસ કરવા તેના બાહ્ય કારોની સમિતિ વિચારપૂર્વક એક નિર્ણય કરે તો તે નિર્ણય સર્વ માન્ય થઈ જાય.

કચ્છી ભાષામાં સાંકડા અને પહોળા ઉચ્ચાર પણ મોટા ભાગ લખાયે છે. અક્ષર પરની સ્વરણી માત્રા અવગી થતાં અત્યો અર્થ બદલી જાય છે. દાખલા તરીકે સો એટલે સાંભળ્યું અને સો એટલે ૧૦૦. સેર એટલે તોલ-માપનો શેર અને સેર એટલે શહેર. એ જ રીતે સોરો એટલે સેળા અને માત્રાઓ બદલી જતાં સોરો એટલે સસરો.

આ પ્રકારના સાંકડા અને પહોળા ઉચ્ચારના શબ્દો ને આ શબ્દકોશમાં જુદા પાડવામાં આવ્યા છે.

શુદ્ધ ગંડેણ કચ્છીના ઉચ્ચારોમાં જ અને જ એ બે અક્ષરોના જુદા પડતા ઉચ્ચારોનો ભેદ પણ સમજવા જોવો છે. બદલતા ઉચ્ચારના અક્ષર નીચે ટપકુ મૂકતાં ઉચ્ચારનો ફેર સહજ સમજી શકાશે.

જમ અને જમાર (જિંદગી) એમાં જમાર શબ્દ ના જ નો લખાવો ઉચ્ચાર થાય છે.

આ ઉપાય જ ના જુદા જુદા ઉચ્ચારોવાળા શબ્દોને પણ આ કોશમાં જુદા પાડવામાં આવેલ છે.

કચ્છી ભાષાના આ સંક્ષિપ્ત શબ્દકોશને જોમ અને તેમ સંક્ષિપ્ત સ્વરૂપ આપવામાં આવેલ છે. ખાસ કરીને કચ્છી શબ્દો

જ એમાં આવે એવી દષ્ટિ રાખવામાં આવી છે. એટલે દરેક હળર શબ્દોનો આ કોશમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. કચ્છી ભાષામાં વપરાતા ગુજરાતી શબ્દો લઈએ તો હળરોની સંખ્યામાં શબ્દો વધી જાય.

દે'કમાં વધુ' કહી શકે એવી કચ્છી ભાષામાં તાકાત છે. એટલે જ ઓં મધાણીજી એને અલ્પાક્ષરીનું' નામ આપે છે. આ કથન વધાર્થ છે. કચ્છી ભાષા અલ્પાક્ષરી પણ છે, એકાક્ષરી પણ છે. એક એક અક્ષરના અનેક શબ્દો કચ્છી ભાષામાં મોજુદ છે. આ એકાક્ષરીનું' એક રમૂજ હિઠાહરણ અને રજૂ કરવાનું' મન થઈ જાય છે. એક ભાઈ સવાસ કરે છે બીજાં તેના બધા સવાસોનો જવાબ એક એક અક્ષરમાં આપે છે—

કુરપાર સા ! ત ચે' : 'કો'

જિહા અયો ? ત ચે' : 'ભો'

ચાલ માં, ત ચે' : 'ચો'

ધરે' બીણું' કુરો આવ ? ત ચે' : 'જો'

જોં કે મેડ ફેર ? ત ચે' : 'જોં'

જોં મેં ખાર કિતરા સેર ? ત ચે' : 'કો'

કોરીણું' કિતરીણું' કિનાં ? ત ચે' : 'સો'

ત તાં ખટયા ભલા !

ત ચે' : 'ભો ભો ભો !'

આ છે કચ્છી ભાષાની એકાક્ષરીની રમૂજ !

આજે આ પ્રસંગે કચ્છી ભાષાની શબ્દ શક્તિનો પણ કંઈક પરિચય આપવાની છજા રોકી શકતો નથી.

આજના સમાજવાદની જે ફરિયાદ છે તે જ ફરિયાદ આજથી સો બસો વરસ પહેલાંના જૂના જમાનાના કોઈ કવિએ ધેવી સિદ્ધવધી રજૂ કરી છે !

જિભા કમાઈ વિઠે' લા,

પિઠા કમાઈ સુતે' લા,

ને સુતા કમાઈ કુતે' લા.

ધનવાનોના વેડફાના વન પર કવિએ કેવો સખત પ્રકાર કર્યો છે !
કચ્છી ભાવાની પિરાણીઓ પણ આપણને ચક્તિ કરી દે
એવી છે. સફેદ વાંકડી મૂઠા વાળા એક પીઠ પુરવડને ચીંચાખેર ગમે
જતો એઈને લોક કવિએ ખાળી મૂઠા પર કેવી સુંદર રચના કરી છે !

પેલાં હુઈયું ન પધારીયું, પેાય પેધા ઘઈયું,

વિજી વરાકા વિંગડીયું, વીંગાખેર તે વઈયું,

કથો રંગ છડે કરે, પકે રંગ તે પઈયું,

ઉલીયું ઐ અણિયારીયું, ઈ નારીયું કઈયું ?

રાજ નજરીના એક પ્રસંગ આખા દેશ પર અસર કરે છે એ
વાત રજૂ કરવામાં લોક કવિએ કમાલ કરી છે—

ભુજ ભજર સુધે ને કન્ઠ છિક ડે,

ખજર સુધે ભુજ અને છીંક આવે કન્ઠને.

આપણે આપણી આ જિંદગીમાં કચ્છી ભાવાને થોડક શબ્દોના
નાનકડા વર્તુલના કેદખાનામાં ગોંધી રાખી છે. પરિણામે મોઝણું મેદાન
આપણને મળી શકતું નથી. સિંધી, હિન્દી, આપાનો દ્રાવિડો સહીએ
તો તેમાં અરબી, ફારસી, ગુજરાતી, સંસ્કૃત વગેરે અનેક ભાષા-
ઓના શબ્દો ઉભરાતા રહ્યા છે.

કચ્છી ભાષામાં આજ પહેલાં પણ ઘણી ભાષાઓના શબ્દો
આવી ગયા છે. નીચેના થોડા નમૂના આશુવા જોજ છે—

સંસ્કૃત

ગુજરાતી

કચ્છી

સ્થાન

સ્થાન

લેસ

કથું

કન

કન

હસ્ત

હાથ

હથ

સંસ્કૃત ભાષાના આવા અનેક શબ્દો શોડાજ પરિવર્તનથી આપણી કચ્છી ભાષામાં આવી ગયા છે. હિન્દી ભાષાના પણ અનેક શબ્દો એજ રીતે હાખલ થઈ ગયા છે. કેટલાક શબ્દો એવા છે કે આપણને નવાઈ લાગશે.

હિન્દી	કચ્છી
છપાસી	ઉગાકા
જુકારના	જુખારણ
ચિકરમ	ચિતરામ
નિપટ	નિપટ (કેવળ)

ફારસી શબ્દો પણ જાણે ક્યાંથી કચ્છી ભાષામાં આવી ગયા છે ?

ફારસી	કચ્છી
મુલાહેમ	મુલાળે
મિસ્વાર	મિસિયાલ
સુખક	સિખુ

સિંધી, મારવાડી, પંજાબી અને કચ્છી શબ્દો તો એક બીજામાં એલ ઝોલ થઈ ગયા છે, ગૂંધાઈ ગયા છે.

શબ્દો તો કાયા પથરો કેમ થઈ ગય છે તે તો પાલુ જાણુવા જેવી છે.

કચ્છીમાં થટ એટલે દગલો. આ શબ્દ કન્નડ ભાષાનો છે એનો અર્થ થાય છે પુકળ. અરબી ભાષાનો શબ્દ છે-કંદ, કંદ એટલે ખાંડ. એના પરથી થયો-ક દોઈ.

કચ્છી ભાષામાં એક શબ્દ છે જંધર. (ધંટી) આ શબ્દ ક્યાંથી આવ્યો ? એના મૂળમાં શબ્દ છે-વંચ, વંચમાંથી જંતર અને જંતરમાંથી જંધર બની ગયો.

આ પ્રકારના અનેક શબ્દો જાણે અજાણે આપણી કચ્છી ભાષામાં હાખલ થઈ ગયા છે. અને હવે આપણે જાણી જાણીને આવા સુયોગ્ય શબ્દો માટે રસ્તો ખુલ્લો કરી દેવો જોઈએ.

આ શબ્દ જોશની શરૂઆત આજથી ૫૦ વરસ પહેલાં કચ્છમાં થયેલી. એનું કહેવર પણ એ જ વખતે તૈયાર થયેલું. જોશને સમજ પનાવવા માટે મારા પ્રયાસ ચાલુ હતા. મને બાપા વિશ્વારદ મહાનુભાવ રામનારાયણ પાઠકનું નાન વાદ આવ્યું. એમનો સંપર્ક સાધ્યો. માર્ગદર્શનની માગણી કરી. એમનો જે જવાબ આવ્યો તેથી જાણી શકાશે કે શ્રી પાઠક સાહેબ કેવા સજ્જન હતા કેવા સક્ષમ હતા. એ વખતના મારા જેવા જીવતા લેખક તરફ આ હતો એમનો પત્ર—

। दृष्टिभूतं न्यसेत्पादम् ।

રામનારાયણ ચિ. પાઠક

ભારતી નિવાસ સોસાયટી

એલિસબિઝ

અમદાવાદ. તા. ૭-૨-૪૦

પ્રિય સાહેબ શ્રી,

પ્રો. અંબરિયાના પત્ર સાથે તમારો પત્ર મળ્યો. તમે 'કોવનું' કામ કરો છો જાણી ધણે રાજ થયો છું. તમે ગુજરાતી ભાષાની અને કચ્છની એક ધણી મોટી સેવા કરો છો એમ માનું છું.

તમારા કામમાં ધણા કોષો જાઈએ તે ખરું. અમારે અહીં ધણા કોષો છે. પણ સમાન્ય રીતે કોષો અદેવ-unaisshucabic હોય છે. એટલે તમને મોકલવા શી રીતે? ગુજરાતી કોષ એટલે વિદ્યાપીઠના સાર્થ જોડણી કોષ આર રૂપિયામાં મળે છે. એ તો તમે લઈ પણ શકો. પણ બાફીના કોષો તો એટલા મોંઘા કે જોઈ ખાનગી રીતે લઈ ન શકે. ત્યાં ના તમારા ક્ષાણ્વિરીના કર્તા કારવતા માણસો તમારી ખાતર લે તો જ થાય. એ લઈ શકે તેમ નથી !

એ કામ કરવાને ત્યાં 'કોણુ કોણુ છે?' અમને જણાવેા ને એમના પર સાગવર્ગથી એ કામ કરી શકાય એમ હોય તો જણાવશો. એ ખાનગી રીતે કરનારો ઉપાય. બીજા ઉપાય. તમે ગુજરાત વર્નાક્યુલર એસોસિયટી સાથે પત્ર વ્યવહાર કરો અને પછી ગુજરાત વ. એસોસિયટી officially કચ્છ રેલ્વે ઉપર લખે અને તમને સાધનો અપાવે, અથવા સાહિત્ય પરિષદ એમ કરે. એમાંથી ખાનગી રીતે મળે શકે એમ હોય તો એ ઉપાય ટૂંકો એટલે પહેલો કરવા જેવો. ઓ. જળવંતરાય ઠાકોર કચ્છમાં કોઈ ને જોળખતા હોય, અહીંથી ડો. નંદલાલકર ધ્રુવ ત્યાંના કોઈને જોળખતા હોય કે એમ હોય તો કરી શકાય, માટે એવું હોય તો જણાવશો.

દરમિયાન તો તમે મને લખતા રહો તો એ કોપો ઉભામંતો રહું. મને એનો શોખ છે.

પણુ દરમિયાન તમે એમ કરો. કચ્છી ભાષાની અગત્ય ઉપર લેખ 'ભુદિ પ્રકાશ'માં આપો. તેમાં એક સૂચન કરોકે તમે એ કામ કરો છો. વગેરે.

અને એથી પણુ સહેલું કામ 'કચ્છી ઉચ્ચારોની વિશિષ્ટતા' એ ઉપર એક લેખ લખો. તમારી ભાષામાં એવા ઉચ્ચારો છે જે ગુજરાતીમાં અને અન્ય પ્રાંતોમાં નથી. કાખલા તરીકે જ તમારામાં બોલાય છે બીજે કયાંય બોલાતો નથી એવો એક લેખ લખો. કોણ સંખ્યાથી બે ત્રણ બુદ્ધ લેખો. સિંધીમાં ત્રણ જ છે. તમારામાં શું છે તે જણાવો નથી. પણુ આવી બાબતો ઉપર હમણાં તરત લેખો આપવા માંડો. એટલે પછી તેમાંથી કંઈક ઉપાય સૂચશે.

દરમિયાન તમે 'કોવનું' કામ તો ચલાવો જ. સંસ્કૃત કોષોની મદદ ન હોય તો મદદ વિના પણુ ચલાવો. ભાષાનાં મૂળ તમે નહિ શોધી શકો તો કંઈ નહિ. એમ તો ગુજરાતી બધા શબ્દોનાં મૂળ

હજી ક્યાં ક્યાં છે ! એટલે વ્યવસ્થિત રીતે કામ ચલાવો. પણ સૌથી પહેલાં લેખ લખો, તે મને મોકલો.

તમારા નોટ પેપર પર 'કચ્છના કલાકરો'ના પુસ્તકનો ઉલ્લેખ છે, તેમાં શું આવે છે ? મારે કોલેજ માટે તકલ લેવા વિચાર કરું છું માટે પુછું છું.

કચ્છી અને ગુજરાતી ઉપર પણ લેખ લખી શકાય. કચ્છી શબ્દો બંનેમાં એક જ છે. કચ્છાના અર્થો ગુજરાતીમાં જુલાઈ મથા છે. તેના મૂળ અર્થો કચ્છીમાં રહ્યા છે. જેમ કે 'કચ્છો' ગુજરાતીમાં મૂર્ખના અર્થમાં બળદ થતો હશે એમ માનું છું. જેમ કે સિંધીમાં એ અર્થ છે. ગુજરાતીમાં કાંતો બોલાય છે. પણ 'કચ્છો' બળદના અર્થમાં નથી બોલાયું. ગુજરાતી લગ્નગીતોમાં 'ધી' પ્રેરી એટલે હાકરી છે. પણ મોલાની ભાવામાં નથી. હું માનું છું કચ્છીમાં છે. મારી મૂલ પણ હશે, પણ આદા કચ્છા શબ્દો તમે શોધીને લેખ લખી શકશો. બે વચ્ચે 'શુદ્ધિ પ્રકાશ'માં લેખો લખો. વચ્ચે વચ્ચે મહિને બહાર પડે છે. એટલે તમે લખી પણ શકશો. દરમિયાન આપણે બીજા ઉપાયોને વિચાર કરીશું. એ જ. સાહિત્ય પરિષદ તમારે ત્યાં બરાબ ત્યારે આ સુચના જાહેર લેખથી કરવાની મારી કચ્છા હતી. પણ તે ના જવારે ઘાય ત્યારે ખરા. દરમિયાન આમ કરો.

રત. વિ. પાઠક ના વં. મા.

શ્રી પાઠક સાહેબના આ પત્રથી મારામાં નવો ઉત્સાહ આવ્યો અને એમની આજ્ઞા અનુસાર હું શબ્દ કેલેન્ડર કાઢવામાં મંડી પડ્યો.

પણ ત્યાર પછી તરત જ મારા જીવનમાં નવો વળાંક આવ્યો. કચ્છના મહારાજાઓ બી મહનસિંહજી સાહેબે કચ્છ-કેળવણી ખાતાના ડેપુટી ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે મારી નિમણૂક કરી હોય અને મારા જીવનની કાર્યવાહીમાં મોટો પગલો આવી ગયો.

કચ્છની મારી કામગીરીમાંથી નિવૃત્ત થઈને સન ૧૯૪૬ માં મારા પરમ મિત્ર મુનિશ્રી કલ્યાણચુયન્દ્રજીના ચારિત્ર સ્તનાશ્રમ છાયાલયમાં શુદ્ધપતિ તરફે હું ગોઠવાઈ ગયો અને ૨૫ વરસ જેટલો લાંબો સમય ત્યાં વ્યતીત થઈ ગયો.

ત્યાર પાદ ધણી સમય સુધી આ કોશ જેમનો તેમ પડી રહેલો. એટલું ખરું કે નવા નવા શબ્દો જ્યારે જ્યારે વાદ આવતા કે કાને આવતા ત્યારે ત્યારે તેમાં હિમેરો ઘટો ગયો. પછી તો લેખક કચ્છથી દૂર પડી ગયો. એ વાતને પણ વરસો વીતી ગયાં. કચ્છી શબ્દોચ્ચાર-નવા નવા-આગે જ કોઈવાર કાને પડતા. મારા ગુરુ ચિરંજીવીઓ અને બે પુત્રીઓનાં કુટુંબોમાં પણ શુભરાતીની શરૂઆત થઈ ગઈ. મને સય છે, મેં તો જિંદગીભર કચ્છી ભાષાની સેવા કરી છે પણ હવે મારા પરિવારમાં પણ કચ્છી ભાષા નામ સંપ થઈ ગયું એવો સમય આવ્યો છે.

આ કોશમાં શાહલતીફના રસાલાના કેટલાક ગાથવાળેય સિંધી શબ્દો આવી ગયા છે પણ તેની સંખ્યા અલ્પ પ્રમાણમાં છે.

કોઈ પણ કોશ સર્વાંગ સંપૂર્ણ છે એવી ખાતરી તો કોઈ પણ કોશ કર્તા આપી શકે નહિ. અને આ કોશ તો હજુ ઘણો અધૂરો છે. ઘણા ઘણા કસબી કારીગરોના, ખેતીના, સર્ઈ-સુતાર-સોની-સુદાર વમેરેના અને વઢાણુવટીઓના ઘણા શબ્દો રહી જવા પામ્યા છે. છતાં ભવિષ્યના, કચ્છી ભાષાના કોઈ ખરા ગ્નણુકાર અને સ્વાચ્છ અધિકારી માટે આ કોશ ઉપયોગી થાવ એ ઉદ્દેશથી આ સક્ષિપ્ત કોશ પ્રસિદ્ધ કરવાની હિંમત કરી છે. નર્મ કોશની માફક આ કચ્છી શબ્દ કોશ પણ ભવિષ્યના સંપૂર્ણ કચ્છી-શુભરાતી કોશ માટે પાયા રૂપ બનશે તો હું મને સદ્ભાગી સમજીશ.

ઈ. સ. ૧૯૭૩ માં સૌનગઢ આશ્રમની રબ લઈ અહીં જાણમંજીમાં અમદાવાદ આવી ગયો. આટલો વખત મારા સાહિત્ય

સંબંધમાં પડી રહેલ કચ્છી 'કોશનું' કલેવર હવે મને યાદ આવ્યું. એ કામ હાથમાં લીધું અને આખો કોશ સુવ્યવસ્થિત સુધારા વધારા કરી તૈયાર કરી લીધો. આ કોશ તૈયાર કરવામાં ઘણા ભાઈઓ-ની મદદ છે. એ સૌનો આભારી છું.

કોશ તૈયાર થઈ જતાં એના પ્રકાશનની ચિંતા થવ લાગી. આઠી કોઈ પ્રકાશક આ કચ્છી શબ્દ કોશના પ્રકાશનનું કામ હાથમાં લેવા તૈયાર ન થાય તે સ્વાભાવિક છે. આખરે મને કચ્છની સદર સંસ્થા 'અખિલ કચ્છ સંમેલન'નું નામ યાદ આવ્યું. 'કચ્છી-ગુજરાતી શબ્દકોશ'ના પ્રકાશન માટે આ સુવૈભવ સંસ્થા છે એવી મારા મનની સૂચનાથી સંમેલનના પ્રમુખ પાસે આ કોશ માટે મેં મારી દરખાસ્ત રજૂ કરી. કચ્છી ભાષાના સદ્ભાગ્યે મારી દરખાસ્ત મંજૂર થઈ અને આ શબ્દ કોશ આજે પ્રકાશિત થઈ રહ્યો છે. અર્થી સદી જેટલા સારા સમયમાં આ શબ્દ કોશ કચ્છી જનતાના હાથમાં મૂકવા છું શક્તિમાન થયો છું તેને હું પણ મારું અકોભાગ્ય માનું છું.

તા. ૧-૩-૧૯૮૧

૬, પંડિત દીન દયાળ સોસાયટી

-દુસેરાય કારાણી

ઈશ્વર ભવન પાસે

અમદાવાદ : ૩૮૦ ૦૧૪

સંક્ષિપ્ત

કચ્છી-ગુજરાતી શબ્દકોશ

અક ન. આકાશનું ઝાડ
અકઈ ના. ખોટું લહેમત,
‘અકઈનું’ અકા રખે’
અકઈ વિ. સખત, અભિમાની
નહિ નહિ એવો
અકકાઈ ના. સખતપણું, અભિ-
માન
અક પન ન. પાંદડાં વગેરે
અકરમણુ ના. કમનસીબ નારી
અકરમી વિ. મનરુની, ‘અકરમી
‘કે છેકે તે’ કુતો વિડે’
અકલ કલા ના. સમજ ન
સકાય એવી કુદરતની કળા
અકલ જે ઇસકોતરો :
અકલ જે કિંક : અકલજો
ઓઘમીર : બાકુમાન
અકલ લો આકસ ન. અકલ
ચિનાનો
અકલ્લી વિ. સુદ્ધિમાન
અકાજ વિ. જેનાથી કશું
બની શકે નહિ એવો

અકારથ અ. નિષ્વળ
એકે કુકે જે વિ. ગર્જારિત,
‘એકે કુકે જે માંદવો’
અકેકાર ન. અવંકર કૃત,
શુભમ **આકરાકરે(કા)**
અકે તો વિ. ખાકિયરો, આંખો
માંચીને ઘસનાર
અકોણાઈ ના. અટક્યાળાપણું,
તોફાન
અકોણું વિ. અટક્યાળો,
તોફાનો
અખ ના. આંખ
અખ કહણી કિ. ગુસ્સો કરવો,
ખીવડાવવું
અખ કાણી કેણી કિ. દિશા
ભાંગી પડે તેમ કરવું, નગુણ
થવું
અખ લો પટો ન. અખિય,
ગમે નહિ એવું
અખ ધૂ અ કેણી કિ. આંખ
આડા ઠાન કરવો, ઘવા

દિયું.

અમળ વતાયણી કિ. ડરાવવું

અમળર ન. અમળર

અમળરી વિ. ભણેલો

અમળરો વિ. અમળરો અમળરો

અમળા ન. બ. માન. નો સુવાન

જેવાના સુવારના હાથો,

સુવાના ફોજને મળી આવે

બાંધવાનો આમડના દોરડા

અમળાજ ન. અમળજ

અમળિયું ના. બ. અમળિ

અમળિયે પોણું કિ. અમળિ

પાવું

અમળેડ ના. મકાર જમીન

અમળે વિ. અમળ

અમળે પાતર ન. અમળપાત

અમળો ન. બુલો જેતા વડે

આજાડી કરે તે સુવારનો

હાથો

અમળો અમળ ન. સસામા ખેળો,

જેતાં બધાં બાળકો છૂંદત

હોય તે માતા નો ખેળો

અમળોડ ન. અમળોડ

અમળ અ. આજળ, પહેલાં

અમળડ ના. બાધા અમળડ

અમળતો ન. છટીનો-ગળનો

વિવસ, અમાસનો દિવસ

અમળા ત્રેવડ ના. પ્રથમથી વ્ય-

સ્થા કરવી તે

અમળરાજ વિ. અમાજ, ડરામ

કરેલું

અમળાડ ના. દિવસનો આમળો

ભાગ

અમળાડ પછાડ ના. સવારનો

ભાગ અને સાંજનો ભાગ

અમળોંડો ન. જેટ વડવું જાડ

અમળોત ના. ધરની આમળી

બાગુની ભોંત

અમળુઆ ન. આગેવાન

અમળુકું વિ. પહેલાંકું

અમળોંડ ના. જોડને રળે બાંડ

વાની દોરી

અમળડ વિ. ઘડયા વિનાનો

જમણી જેવો

અમળડ ઘટો વિ. ઘાટ વિનાનો

અમળહાર્થ : અમળહાર્થ ના.

ગંધવાડ

અમળો વિ. ગંધો

અમળાર્થ ના. ખીચારી

અમળાર્થ અમળાર્થ ના. માંડા

સામળ

અમળાયણું કિ. ચલાવી લેવું,

જોખસમાં નાખવું, મસો

અમાયણું

અધો વિ. મોઢો
 અધો સધો વિ. મોઢો સળો
 અધોરી વિ. આળસુ, મોઢો,
 અધોરી ભોગી
 અચ કિ. આ. આવ
 અચ ચિત્ત : અચણુ ચિત્તણુ
 ના. આવ-જા, આવાજમન
 અચણુ કિ. આવતું
 અચરકચર ના. કચરો જેવું
 અચીવલ વિ. આવનાર
 અચો ન. ઝીણું જેવું
 અચો કિ. આ. આવો
 અચ ના. સહેલી, કીચુ
 અચલો વિ. સુખ
 અચાક ના. સહેલી
 અચાક ના. ખેતી માટેની હલકી
 જમીન
 અચાક પચાક ના. ફેંકાફેંક
 અચાપચા વિ. ઊગળા
 અચાચણુ કિ. દુરથી સફેદ
 દેખાતું
 અચિયો પંચાર ન. મૂખ,
 જમણી જોધો, ઘેટાં જાકરાં
 ચારનાર
 અછી વિ. સફેદ, સારી 'ગિંવર
 અચે અછી'
 અછીકુલ વિ. ફૂલ જેવો સફેદ

અછો અછો વાનાં ન. ખ.

સારો સફાર

અજક વિ. જમણી

અજલ ન. મોત

અજલપાણી ન. ડોંકુ પાણી

અજ ના. ખારડું, 'અજ ચે'

મૂંકે ઉમેડે ન્યાર'

અજચી વિ. એકજ રાજવીને

વાસનાર

અજણી વિ. અજાનો વંડજ

અજળ ન. મિત્ર સ્વગત

અજો ન. આશરો, 'અજો

સારે આયોસ, એક નામ

અજોર ન. પાડર

અજોરિયો ન. ગામને પડખે

આવેલ ખેતર

અજ ના. આજ

અજકાલ ના. આજકાલ

અજગમો વિ. નહિ જન્મેલા,

'અજગમો મોતર ખાણુ જો'

અગનાં અ. કીચુ

અગક ના. બાધા

અગકલ ના. સુકિત

અગકંવલ વિ. અટકી રહેલ

અગકે સગકે અ. કોઈકવાર,

મુઠકેલીમાં

અગકેલ વિ. અટકી ગલ

અદલ વિ. ટળે નહિ એવું
 અદલાણી ના. ભોટ ચાખવાની
 ચાળાણી
 અદો ન. ભોટ
 અદો કુદો ન. નકભો કચરો
 અદ વિ. આઠ
 અદ-દો વિ. આઠ દહ
 અદાર્ધ ના. ડૅગોનાં હિપવાસ
 અદારક ન. દે'વામાં નાખવાનું
 નાકું
 અદુગ્ધ ન. દોરી ગૂંથવાની
 રમત આઠ દોરીની
 અદુરી વિ. કઠમાં મે.ટો (પાડો)
 અદ છડ ના. ચણવું-છેડવું તે
 અદણું કિ. ચણવું
 અદાણું નિ. ગીરવી
 અદામકડી ના. અડા ખોસ-
 વાની ગાડાની બે અદામકડી
 અદાયાણું કિ. પ્રે. ચણાવવું
 અદારી ના. રકાખી
 અદી ના. આડે રાખવાનું
 સાધન
 અદીક વિ. દેખાય નહિ એવું
 અદેશ વિ. ચણેલું
 અદો ન. ધાડામાં ભરાવવાનો
 ઢાંડો
 અદ ના. વાંધા બાધા

અદખાઉ ન. બહી ધાસ
 અદખોશ ના. ધોધ
 અદલગ વિ. મસ્ત
 અદગો ન. ધામે
 અદાર્ધ થો ન. ગાય-ખેંસનું
 સુકાઈ રમેલું પોદનું
 અદાખી ડ ના. બીડ
 અદાયાણું કિ. ચણવવું, ફસાવવું
 અદી ના. વાંધા, આખડી, સોની
 અને લુહારનું એક સાધન
 અડે ક અડે. કચારેક
 અદ ના. વંશ
 અદર્ધ વિ. અહી
 અદર્ધ અખરો ન. અદુખર,
 મેલી વિલાનો બાણુકાર
 અદર્ધ વરો ન. અહી હાજનો
 ચોશળ
 અદિથો ન. અહી દોરીનો સિલ્હો
 અણકસલી ના. કસખ ન બાણુ
 નાર, અણુ કસલી ને ઊનાં
 પાણી
 અણકૂ વિ. રક્ષિત
 અણુગર વિ. ગાળ્યા વિનાનું
 અણુ જ'ધઈ ના. ઝાશ-વલો-
 વ્યા વિનાની, 'સાથીએ'
 કુંડા સવાદ સુકો અણુ
 જ'ધઈ પોએ

અમુનાર ન. નરતાં વિ. અમુનાર
અમુતોથો વિ. તોળ્યા વિનાતું
અમુપાખ્યો વિ. રોપ્યા વિના-
નો 'અમુ પાખ્યો ઉત્તેતો'
અમુસરો વિ. સુનો વિરહથી
હિંસા

અમુસાર ના. અમુસાર
અનકાઈ ના. વધુ પડતી હિતાવાળ
અનકો વિ. એકદમ હિતાવળો
અનકો વિ. કોઈ સાથે લગ્ન
નહિ એવો

અનાસો વિ. અમ, વિહ્વળ,
માલસો

અનોહ વિ. નાસ ન થાય એવો
હિતમ

અવર વિ. અસ્થિર

અવરાઈ ના. અસ્થિરતા

અવરો વિ. તોફાની બાળક

અવ વિ. અધુરું

અવક પાંસરીયા વિ. હલકો,
એક જાતની ખોટવાળો
બાળક

અવ કિચરો વિ. અધુરું કચડેલું

અવ જાંઘરું વિ. અર્ધી વસા-
વેલી જાશ

અવઝિએવો વિ. અર્ધાંધી
જરા વધારે

અવર પવર અ. કમનગ
અવ રથો વિ. અધુરું રાધેલું
અવ વિચર અ. અવવચરે
અવર હથારી ના. ભરડાને
જાએથી ફેરવીને હથેલી પર
ફરતો લઈ લેવો તે

અવરાળ ના. અર્ધી રાત
અવલભવલ ન. અહાળાહલી
અવલખ ન. સાળમાં સમ-
તોલતા બાળવત્રાતું એક
સાવન

અવલખી ના. અસો ચકાવવા
નાટેની હળમની ચામડાની
ચમરખી

અવલો વિ. અડધો

અધા ન. અહા, પિતા, બાઈ

અધાધોમ વિ. બેજુમાર,
એકદમ

અધાવત ના. અદાવત

અધી ના. બહેન

અધૂકો અ. હિલકક

અધે અ. અર્ધું 'હો' વારા
અધે

અધોઅધ વિ. ખરાબર અધુરું

અધોતરો ન. વડમ પુ'અરાની
મેટીતું નામ

અધોફરો વિ. હિચક, અધુરું

દોઢેલું

અન બોરણું ન. બ. નાના
બાળકને અનાજ જમાડ-
વાની વિધિ

અનાટી વિ. જગલી લેયો
અનામુરતી અ. બેખર્ચ
અનીયા ન. એન્યાય
અપર અ. વારંવાર 'અપર
ઉતીજુ' ગણિયું ચિતડે
મેં ચુકડે"

અપકુટ વિ. ન સમજનાર,
અજાત

અપલખણ ન. ખરાબ લક્ષણ
અપલખણું વિ. ખરાબ લક્ષણ
વાળું 'અપલખણું' ને કોનાં
જમાણું"

અપરુખ ન. ખેંચેલી, અલુપ્ત
અપરુખીઆ વિ. ખેંચેલ
અપારકે અ. નિર્દોષપણે, વાત
ચકર

અપાપ વિ. નિર્દોષ પાપ
વિનાનો

અપીત ન. પાણી પાતક વિનાનું
પાત્ર

અપોચીઆ વિ. અશક્ત,
પર્યાય વગરના

અફલાતૂન વિ. સરસ, સર્વો-

તમ, જૂનાની છકીયું નામ

અફાલ ન. લક્ષણ ગુણ-ફા

અફાલે અ. લક્ષણે જાણે

અફાલે વિ. કહેતો

અખલ ઘા ન. સચોટ ઘા,

"સાની વિજ ને અખલ ઘા,

અખાર અ. નિષ્ફળ

અખુષ વિ. બુદ્ધિ વિનાનો

અખોજ વિ. અખણ

અખોટ વિ. ચોખ્ખું, ખોટા
વિનાનું

અખોટીઆ ન. પીતંબર

અખોલ વિ. ખોટા વચરનો

અભ ન. આભ

અભઘડી અ. હમાણું જ.

અત્યારે જ

અભડાયણું કિ. અનકાવનું

અભરમું વિ. ખિડામણું કંઠનું

અભરાઈ ના. ખરાબી

અભરામ નંધાવા ન. ડોડીનો

હાલો ન હારે એવું

(ખતમાં લખાતો શબ્દ)

અભરો વિ. ખરાબ,

નાનકડો

અભરો સભરો વિ. ઠીક અકડી

અભર્યા ભરણું કિ. છલકાતો

ફેવું

અભલખ ન. સ્વામ અને
સફેદ રંગનો રૂપાળો ઘોડો
અભલો ન. અબદુલો 'અભલો
વડો ધીં ધીં તડે' એર વળ
જે પા ડીંધરા'

અભા ન. છાતું. પિતા
અભાગ ન. કમનસીબી
અભિમાન ન. અભિમાન
અભિરાર્થ ના. છાજલી
અભા ન. પિતા 'અવમે' અભો
અધમે' આકાવ'

અભિરભર વિ. ભયંકર, સુતું
અભાંયુ' વિ. ભાંચિયો નહિતે
અમન ચમન ન. આનંદ,
સુખચેતન, મોજમજા

અમરખ અ. ગાડું લાગવું
અમલ ન. અસીધુ
અમલ માણુક ન. અમૂલ્ય
માણિક

અમાં અમી ના. માતા
અમી ના. માતા, ન. અમન
અમીલ ન. ઈમામ
અમાંચ ન. વિશાન
અચ અ. અરે 'અચ તોયા

જુડધાર'

અચડો વિ. અકાર
અચો કિ. છો

અરખામણુ' વિ. આખખામણુ'
અરગ ન. અર્ક
અરદ ન. રેટિયો
અરથ ન. અર્થ
અરથી વિ. સ્વાથી
અરથુ વિ. ગરજવાન 'અરથુ
કે અકત નં વે'

અરધાસ ના. અરદાસ, આર્યના
અરધાસી વિ. અરદાસ કરનાર
અરભ ન. આરભ
અરલી ન. જે ખૂંવનાળો
અરખસ્તાની જોંદ

અરમરો ન. અપચે, બાહી
અરમાન ન. અભિમાન, પ્રમજા
વિજયની

અરરાટી ના. અરરાટી
અરલ ન. અજગર, મામનું
નામ

અરલો ન. લાકડાનો બના
વેલો ઝાંખો

અરેવા ન. જીવ
અરસ ન. આકાશ 'અરસો
મિંજા કિરણુ'

અરસપરસ અ. પરસ્પર
અરહત ન. અરિહંત વિ. નામ
અરાર્થ ના. અળાઈ
અરોંટ ન. રેટિયો

અલ્પ વિ. મસ્તાન, કામો
 અલપલ ના. જરાવાર
 અલકાઉ વિ. વધારાનું
 અલકાજ ન. શબ્દ
 અલભો અ. માફ લાગવું
 અલલ રફ ન. મસ્તાન,
 મસ્ત વહેરો
 અલ્લા ન. પરમાત્મા, 'અલ્લાઈયે'
 જે અલ્લા
 અલ્લાઈ વિ. ઈશ્વરી 'અલ્લાઈ'
 તુવાર, વાંઈ મુવાડ' (રામ
 ભરોસે)
 અલ્લાઈયો ન. આખલો 'અલ્લા-
 ઈયો હજો, છાંદ ખાસી
 ભજો', નિરાધાર
 અલ્લાલે અ. કોણે અલે
 અલ્લાર પલાર અ. જેમતેમ
 અલૂ : અલૂડો ન. ઈલિયાસ
 અલૂલ વિ. ખૂબ ખૂબ 'અલૂલ
 મુગાર'
 અલ્લેલિ વિ. અશક્ત આળસુ
 અલ્લેકો ન. વાંકો
 અલગતિયો વિ. અલગતે ગયેલો
 અલગ્નેય ન. વિશેષ, વાંધો
 અલકોરકુ કિ. ખરાબ કહેવું
 અલક અલક અ. આડું અલગું
 અલવરયો વિ. નકામો, અ. વ્યર્થ

અલવરઈ ના. અલગાઈ
 અલવરો વિ. અલગો
 અલવરો સલવરો વિ. આડો
 અલગો
 અલવરોંડો વિ. દડંગી, અલગો
 અલલ વિ. પ્રથમ 'અલલ
 અલ્લા અલીમ'
 અલસ અ. અવસ્ય
 અલવાયા વિ. જેને વાચા નથી
 એવો
 અલવાડો ન. હવાડો
 અલવાયો વિ. અધ્યક્ષિતવ્યે
 અલવિયા વિ. વિવાય નહિ એવી
 અલવેજ ન. ધીરાણુ અલલ દાંઈ
 વસ્તુ આપવી તે
 અલેર ના. વિલંબ
 અલેર સેવેર અ. વાંડલા માંડા
 અલેરો વિ. મોડો
 અલેસાર અ. વારંવાર
 અલસવ વિ. નાનો, સમજાણુ
 વચરનો
 અલસર ન. અસુર
 અલસરાઈ ના. બેસમજ પાકું,
 મૂખાઈ
 અલસરો વિ. સમજ વિનાનો,
 મૂખ
 અલસલ વિ. જૂનું, ખરેખરું,
 સરસ, મૂળ

અસલી વિ. જૂના જમાનાનું,
 સાચું
 અસારો વિ. બાત વિનાનો
 અસાં સ. અમે
 અસાં હે સ. અમને
 અસાં જો સ. અમારો
 અસાંનું સ. અમારાથી
 અસીલ વિ. ખાનડાન,
 વકીલ રાખનાર
 અસીલાઈ ના. ખાનડાની
 અસીં સ. અમે
 અસૂર ન. રમજાનના દિવસોમાં
 વહેલી સવારે જમવું તે
 અસૂરો વિ. મોડો
 અસેલો વિ. ઓછો
 અસેંધો વિ. એળખાણ
 વિનાનો
 અસેંમસેં અ. જેમ તેમ
 ફરીને
 અસો ન. મસો, શરીર પરનો
 રૂઢો
 અસોસ અ. વારંવાર
 અસોસાર અ. વારે વારે
 અંકસ ન. અંકુશ
 અંગ ન. પાંજરાપોળના ઢોરને
 દેવાતો ડામ
 અંગણું કિ. આંકુ

અંગિલ વિ. આંકેલ, ડામ દીધેલો
 અંક ન. અંગ
 અંકુ ન. આંગણું
 અંકુ ખીસો ન. સાળમાં
 તાણવાણા બાંધવાનો ખીસો
 અંકિયું ના. બ. કોઈની
 મરેડી જેમાં મૂકાય છે તે
 અંકારિયો ન. સડેલ કચ્છસણું,
 બીજાં કચ્છસણાં બગાડે તે
 અંકારો ન. મંજળવાર,
 અંચલો ન. કપડાનો છેડો
 અંજલ પાણી ન. અન્નજળ
 અંદી ના. ખેતરમાં ફરીએ
 કાદતાં કાંપને સાફ કરવાનું
 સાધન
 અંદસ ન. વેર
 અંદી ના. કિનારીનું શીવણ
 અંતર ન. અંતર
 અંતરવાસ ન. ગણામાં
 પાંખ (છેડો) નાખીને દેવ
 પાસે જીભા રહેવું તે
 અંતરો ન. વિશ્લેષ, સંગીતની
 -દુપદની એક ટૂંક
 અંતરીસ ન. જુદાઈ
 અંતેડી ન. જુએ અંદડી
 અંધર ન. ધૂંધટ, અંધર
 અંધાર ગુફ ન. ધણું અંધારું

૧૦

કમળી-મુલરાતી રાજકોટવા

અધાલક ના. આધળાના
 આધારરૂપ હાડી, નિરા-
 ધારના આધાર રૂપ વ્યક્તિ
 અધી ના. આધળો, 'અધી
 ડરે ને કુતો ખાય.'
 અધી હુસ : અધીજી'છ ના.
 છજી'દર
 અધો વિ. આધળા
 અધોઆધો વિ. આધળા
 ળેયો
 અધો શિત વિ. તદન
 આધળા
 અધુર ન. હુડારના સમુસો
 આ
 આ આ કિ. આ. પખા
 વરેરેને બોલાવવાનો ઉચ્ચાર
 આઈ ના. મોટી, દાહી
 આઈમા ના. મા, દાહી
 આઈમાઈ ના. ના, દાહી
 વરેરે
 આઈ ડો ન. શિકાર, 'હિતર
 આઈડે રહેઓ, મેમિ'
 મુજ મોડે'
 આઈતવાર ન. આદિત્યવાર,
 રવિવાર
 આઈચલ ના. મા માટેનું
 વહાલભલું સંબોધન

આઈ સો પાઠસો ન. ધરનાં
 આકાંઅવળાં હામકાજ
 આકિંગા વિ. આગલું
 આકડે તાકડે અ. અછીને
 વખતે
 આકરવાકર વિ. આકુળ-
 વ્યાકુળ ^{કોર/કડખવારે}
 આકરે વિ. કડક, તીખા, કાધી
 આકાય ના. કહે'અ 'અધ
 મે' અભો અધ મે' આકાય'
 આકાસી વિ. કુદરતી,
 આકાશનું
 આકુલાત અ. આખરે
 આખડ ન. આખરોટ
 આખડલું કિ. અંધારિત
 પડી જવું
 આખડંધલ વિ. પડી જનાર
 આખર ના. વહાલુપટ્ટીનો
 વિશ્રાંતિનો સમય
 આખાડો ન. કંબારનાં હામ
 ધડવાનું સ્થાન, મોરતી
 કળા, મદલકુસ્તી વમેરેનો
 કંઈક્રમ
 આખાછી ના. આખવાળાં
 આખેડપાખેડ ના. આજુ-
 બાજુ

આગમ ન. લવિષ્ય, પહેલાંનું

‘આગમ જાઈ ધી’

આગરા વિ. પહેલા, ‘ગુરુનું’

ગેલા આગરા’

આગરિયા ન. ખીડું પકવનાર

આગરિયા

આગરી ના. ગમડા પર

લગાવવાની પટ્ટી

આગેણી ના. સીમંત

આગ ના. દેવતા, દાવ

આગાતરો વિ. આગળનો

આગિયા ન. મોઝાને બાળી

નાખનાર રોજ

આઘાટ અ. નમામ હક સાથે

આઘાટ હમીરાવાર ન.

અઘાટના દસ્તાવેજમાં

લખાતો મુજબ-સિંધના હમીર

સૂરના વખતથી આ

સ્થાન સાબો છે.

આઘાટો ન. એક જાતની

વનસ્પતિ

આઘાપાછો વિ. આટો અપાછો

આચરેકૂચર ન. કચરા ગેરુ’

આઠકલાઈ ના. હલકાઈ

અઠકલો વિ. હલકો

આઠ ના. ઝટકો, ધક્કો

આઠરજી કિ. પાણીનો ડહાળ

નીચે બેસી જવો.

આઠરેલ વિ. ઉપરનું મોખાનું

થયેલ.

આઠલાયાજી કિ. ખાણીમાં

કપડાને અંગેળવું

આઠજાજી કિ. લટકવું

આઠકોલ વિ. રખડેલ

આઠર ન. પીડા, કંટાળો,

દુઃખ

આજ ન. હાથીકાંત

આજી વિ. કરજ વિનાનું

મુકા

આટલાજી કિ. ટોકા લઈ

બેસવું, આળાટવું

આટલવેલ વિ. ટોકા લઈ

બેસનાર

આટલેલ વિ. ટોકા લઈ બેઠેલ

આટાર ના. રેલી

આટારિયા ન. રેતળ ખેતર

આડ ના. આડપણું

આડગિડિયા ન. એક જાતની

રાસ રમત ‘આડગિડિયા’

ગિનધી વિનાં, પાણી મે

તરધી વિનાં’

આડપોણું કિ. આડે આવવું

આડર ના. આરંભ

આડરજી કિ. આરંભવું

આહરણુ'

આહરી'વેલ વિ. આહરનાર

આહરેલ વિ. આહરેલ

આહસર ન. મોઘનું કાચું
લાકડું

આહી ના. જતનું લાકડું,

'આહી મેં' હિઠડો આહસર
મેં બ'

આહીઆ ન. પછેડી

આહેલક અ. જેમ આને
તેમ, આહે અવળે

આહેમોડ અ. આહે રસતે

આહે વડ અ. આહે ઘા

આહોડ ના. આહી ચાલનાર
ઓઆહ ન. લોકો ક્યાં ક્યાં
ફેલાવા જતાં હોય તે સ્થાન,
ના. પડખુંઆહણું કિ. લાવવું, ધણ
ચારવા સીમમાં જવુંઆહીકો ન. ટેકે મૂકવાનું
લાકડુંઆહીવાહી ના. ખાળગચ્ચાનું
જૂથઆહીવેલ વિ. અક્કલ વિના-
નો, ધણ ચારવા નીકળી
ગયેલઆહ ન. માથો-મેંસો ચારવા
જનાર, 'અધાઈયે' જે
આહ'

આહેત અ. લાલે નહિ

આહેલ વિ. ચરવા-ચરવા
નીકળી ગયેલ

આહંગ ન. વરસાદનો ડગ

આહણું કિ. ખાલીસ કરવી,
હમાવનુંઆણુ ના. રાગ, નવાઈ,
ખાધાઆણું ન. લગ્ન પછી પુત્રીને
પંડેલીયાર સાસરે વળાવવી તેઆણે ૨૦ વેલ ના. રાગપૂત
લાડીની લગ્ન માટે આવતી
વેલ

આણેલ વિ. લાવેલ

આતરવીકો વિ. વ્યથ,
ભૂરંટો

આતવાર ન. રવિચાર

આતસ ન. તાપ

આથ ના. ગાયો મેંસાનું ટાણું
મલમલારીનું ટાણું

આથહણું વિ. રખડણું

આથહલ વિ. આથહનાર

આથહેલ વિ. રખડેલ

આથર ન. થીથરું, ગંધડા પર

મુકવાનું મોઢું
 આધાર્થ ના. જંગલી જનવરોનું
 રહેકાણું, બોડ
 આથોલ વિ. આથામાં
 નાખેલ
 આથે : આવી અ. જેમ હે.ન તેમ
 આથા ન. ખર્ગર ચડનું તે,
 ત્રિયાળામાં ખાલનો પાઠ
 આથત ના. આદત
 આધીઆ ન. આઠ હીંગલા,
 આઠ હીંગલાનો સિકો
 આધુ ન. આદુ
 આથોલ વિ. અધી ઉંમરનું,
 પ્રોઠ
 આથેસ ન. અદેસ, આત્મ
 આથો વીથો વિ. અધું પધું
 આની ના. બોરના કળિયાની
 અંદરનું ખી
 આપજલો વિ. પોતે પોતાનું
 સંભાળી શકે એવો
 આપડણું કિ. આંખનું, પહોંચી
 જનું
 આપધાર્થ વિ. પોતાને ધાવી
 જલ્ય એવી (ગાય)
 આપ ધ્રા ન. મનની ધારતી
 આપ મતલબી વિ. પોતાનો
 સ્વાર્થ સાધનાર

આપમતીઆ વિ. પોતાનું
 ધાર્યું કરનાર
 આપ રખો વિ. પોતાનું દ્વિત
 સંભાળનાર
 આપાતુ વિ. વાહિત, અન્ય
 આફરણું કિ. આફરો ચડવો,
 પેટ ચડી આવવું
 આફરેલ વિ. આફરો ચડેલ
 આફરો ન. ખારાલી જનન-
 વરોના પેટનું ફૂસનું,
 માથુસના પેટમાં લાતનો
 ભરાવો
 આભડછેટ ના. અસ્પૃશ્યતા,
 અભડાઈ જવું તે
 આભડણું કિ. અભડાઈ જવું,
 કોઈની સ્મરણવાયામાં જવું
 આભડાયણું કિ. પ્રે અભડાવવું
 આભડેલ વિ. અભડાયેલ
 આભો ન. ચંદરણ, વિ. ગાભનો
 આમણ ના. ગાડાના પૈડામાં
 બેસાડેલ લોહાની રીંજ,
 ગુદાની અંદરનો ભાગ બહાર
 નીકળી આવે તે
 આમણમેરૂ ન. ગાડાનો એક
 ભાગ લોહાનો
 આમરી ના. આમલી
 આમાન ન. સ્ત્રુ પાછળ

દાણાનું દાન

આમીન અ. અસ્તુ, એમ હો !

આય કિ. વ. છે

આયજો ન. આયુષ્ય, જન્મગારો

આયડો ન. શિકારી

આયડો : એડો ન. શિકાર

આયના ના. મયોદા, શરમ

આયના મોલ ન. અરીસાનો

મહેલ, મહારાઓ લખપતજી

માટે રામસંગ માલમે

તેવાર કરેલ

આયર ન. આહિર, પતિ-

આર્યનો અપખંડ, 'આયરે

ખટે ઉઝણી રન વિજાય

રંમ'

આયસ કિ. વ. એને છે,

'આયસ ડાડી, નાંધસ મુજ,'

ના. આયુષ્ય

આયો કિ. જુ. આયો, યા.

આયા

આર ના. આણી, મોઢી-દાંડી-

આની રમતનો પાંચમે

અકિડો (વકાદ, લેંદ, મૂંદ,

નાર, આર) હમરડાની

લેલોની આણી, કૂવાના

છોશની ગરેડીની વરી, રાતે

ઝીણો અવાજ કરતું નમરું,

પા. આરું

આરપ'પાર ના. આળપ'પાળ

આરેસ ન. આળસ

આરસુ વિ. આળસુ

આરસુરો વિ. પંજા આળસ

આરો ન.ળ. ગાડના પેડાના

છાપાર લેલાં લાકડાં

આરાણી ના. ચારણી દેરીના

આકવાનનું ગ્રાન

આરાણી વિ. મોઢી રાતે ઘાંચા

રામે ગયાતાં લાવનાઅય

(લજન

આરિયા અ. યસ, ન. હામ

વખતે આલતા અદકાવવાનો

શબ્દ, નિષ્કાતા

આરિયાણી ન. આરી વામનો

પુત્ર પુત્રું'હે જામ

આરીઆ ન. ગોખલો

આરીહો ન. અરીહો

આરો ન. અન, હેડો નળાવ

પરનો નાકવા ધોવાનો ઘાટ

આરોવારો ન. છટકો, હેડો

આરોંત ના.મન્જી, બાંકરાપાનું

આલ ના. ઘાંચી દેરી, હંચ

આલકાલ અ. પુષ્કળ

આણતુ ફાણતુ વિ. ઝગુનામાં
 નહિ એવા, જેવા તેવા
 આણમ પના ના. લોકરક્ષા,
 જુજના મહેતુ નામ
 આણરણું કિ. આળાટવું,
 પડયા રહેવું
 આણરેલ વિ. આળાટેલ
 આણા વિ. લબ્ધ, ઉત્તમ
 આણાય ના.મિલકત. વપાવુની
 સતતઈ
 આણાધોણા વિ. જેવા તેવા
 આણિયા પાણિયા ના. ય.
 પલું નીજાં જલું - જિલ્લાનાં
 આણી વિ. મહાન, ના. એક
 નામ
 આણીકાર ના. ચિહ્ન, દેખાવ
 આણી મોવાણી વિ. રચણ,
 જેવા તેવા
 આણો મા ના. ગાંસના લોભા
 આણોણો ના. પીરવું પાણી
 આવ ના. કુવામાં ફેરવાવમાં.
 આવવું પાણી
 આવખો ના. આકુલ્ય
 આવમણ વિગણું કિ. અટન ઈ
 જવું
 આવર ના. આવળવું ઝડ

આવો ના. ગાય-ભેંસની સંવન-
 નની છબ્બા
 આસ-આ-સી ના. આશા
 આસપાસ ના. એક સફેદ પથ્થર
 આસમાની મુલતાની વિ.
 કુદરતની કે રાજની
 (આશિત)
 આસર પોવો ના. મૂર્ખ
 આસરવાદ ના. આસીવાદ
 આસરો ના. આશરો
 આસામે ના. લાંબી કપર
 વાળો પીર
 આસારો ના. આરા આપવી ને
 આસાંગરો ના. સ્વજન્મી
 વાડમાં બાળખી ઉઠાસી
 આસૂરો વિ. પોચતા પામતા,
 આત્મપ્રીતો
 આસૂરો ના. યા. મહોરમનદ
 કિત્ત
 આં : આંધ્ર સ. તમે
 આંડો સ. હું
 આંક ના. આંકડો, માણની જિલ્લી
 પટ્ટીઆને વંદતી તથા આડી
 પટી
 આંકીલા ના. યા. આંકડો
 આંકે સ. તમે
 આંકલ વિ. પાંચરાપોળતો

ઝાંમ દીધેલ, રખડેલ
 ઝાંકો ન. ઝાંકડો 'જળને ઝાંકો'
 ઝાંખો ન. ઝાંખલો
 ઝાંગર ના. ઝાંગળી
 ઝાંગરીયા ન. પુનર્જન કરેલી
 રૂં સાથે આવેલો આગલા
 ઘરનો દીકરો, ઝાંગળી
 પકડીને આવેલો
 ઝાંગડો ન. ઝાંગૂડો
 ઝાંચ ના. નુકસાન, જાળ
 ઝાંચર ન. ઝાંચળ
 ઝાંજે સ. તમારો ના. ઝાંજીતમારી
 ઝાંજી ના. ઈશરના બ. ઝાંજું,
 'જુએ જવું' ઝાંજું સુખ
 જાણે
 ઝાંજનધુ ન. કાજળ
 ઝાંજાણી ઝાંખનો એક રોજ,
 'અખ વિજય ઝાંજાણી'
 ઝાંડ ના. આપડ, શાખ, લિંગ
 રે જી ઝાંડ'
 ઝાંટી ના. વિરોધ, ગૂંચ
 ઝાંટો ન. ફેરો
 ઝાંટો ફેરો ન. આવ-જા
 ઝાં તા જ. તમારા પરથી
 ઝાંધાર ન. અંધારું
 ઝાંધાર પછેડો ન. જેને ઝોઠ-
 વાધો રાતે માણસ ન દેખાય

એતું કુમકું. વિક્રમ રાજ
 નામર ચર્ચા જેવા વખતે
 ઝોઠો
 ઝાંધારણું કિ. અંધકારનું
 ઘેરાવું, વાઙ્ગનું ઘેરાવું
 ઝાંધરા ન. બ. ઝાંતરડાં
 ઝાંધરા મજરા ન. બ. આડા-
 અવળા એવા ગૂંચરાડા
 ઝાંધારો ન. અંધકાર
 ઝાંનું સ. તમારાથી
 ઝાંબલાણું ન. આંબલવાણું
 ઝાંભૂરો ન. અંખોડો
 ઝાંસો સ. તમારા માટે
 ઠગિયારો વિ. અગિયાર
 ઠચી ના. અંચી, અણચી,
 રમતમાં આડાઈ
 ઠચિયારો વિ. અંચી કરનાર
 ઠછે જ. નકારાત્મક વક્તાઓ
 ઘડક, અંગૂઠો ખનાવવો
 ઘમ્મર ના. ચોરણો
 ઘડ ના. ઈંટ
 ઘડા-ઘડી ના. મોઠ-ઘાંઘિની
 રમત
 ઠઠિયાંસ પિથિયાંસ કિ. વ.
 ઠકું-પીકું 'ઠઠિયાંસ પિઠ-
 વાંસ મથે ડીઆં કાર'
 (પિથેલી)

મટી ના. ખિલ્લી, કદા, અખોલા,
 દયથી આંગળી વડે ખાળકો
 અખોલા લઈ લે તે
 ઢિટીકિટી ના. અખોલા
 ઢટ્ટો ન. મોઈ-દાંડીઆની રમ-
 તનો દડો
 મડક ના. મંદરાડ 'ઝિયારી છ
 મડક,' જેના પાછલા પગ
 ધસાતા રહે એવો ઊંટ
 મજુખ ના. છર્ખા, ઈંસ
 મજુખીસો વિ. છર્ખાપાર,
 દંડીસો
 મત અ. અહીં
 મતરે બ. એટલે
 મતરે મેં અ. એટલામાં
 મતા અ. અહીંથી
 મતે 'અ. અહીં'
 મતોપિતો ન. નાની મોટી
 બધી વાતો
 મન સ. તે, તેણે, એણે
 મન જો સ. એમનો
 મની સ. એમણે
 મની જો કા. એનો
 મના સ. એના કશાં
 મસલી ઈંબી ન. નામ
 મશાલી ના. એલચી
 મસ ના. શિકા, લાકડું,
 ખેલવાની વસ્તુ

મસકાઈ ના. વાવડાઈ
 મસકો વિ. વાવડો, ઈંસકી-
 વાવડી
 મલા બિલા ન. બ. આડુ
 અવાળું સમજાવતું તે
 મસમ ન. શખ્સ, વ્યક્તિ
 મસમાલ ભા. ન. આળસુ,
 કામનો ચોર
 મસમાલ કાજ ન. સ્મોલ
 કોઝ (વિકૃતિ)
 મસરાર ન. ભૂત-પ્રેત વગેરે
 મસાની વિ. ઈશાન તરફની
 વીજળી, 'ઈસાની વિજ ને
 અબલ ધા' મેઢ વરસે
 મસાપડી ના. સ્ટોપર, બારી
 બારણું -કાઘાડ-બંધ કર-
 વાની કલ
 મંગડો ન. ઝાડ પરથી ફળ
 ઉતારવાનું સાવન, છુકારનો
 સળીઓ દેવના હાથવાનો
 મંદ ન. એરંડાનું ઝાડ, 'મેક્કરી
 મં
 જે સંથ છઠ પાછી પીએ
 મંકિયા ન. બ. એરંડિયા,
 ન-નો ખતાવવાનો શબ્દ
 મં સ. તે
 મં જો મં જ અ. એનો એજ
 મંતડી ના. ખનવરના, કાન
 પર ચોટી રહેતું જીવડું

ઈધ ના. ઈધ, આનંદ, વેત
 ઈધ ન વેત રોગો
 ઈન મીન ને સારૂ તીન વિ.
 ગણ્યા ગાંધ્યા
 ઈમાની વિ. ધર્મી
 ઈરે ના. ઈમળ
 ઈરે ખીર ન. માફા માફી
 ઈસા ના. ખાટલાની બે બાજુનું
 લાકું લાકું
 ઈસા મૂસા નખ. જેવા તેવા
 ઈ જો ઈ જ અ. એમને એમ
 ઈતું ન. ઈતું, કળક દેરાનો
 ઈનોજ ના. ઈકામાંથી
 ઉપનન થયેલ, પિરોલીની
 એક ખાણ
 ઈધો કિ. ફ. આવશે, આવતો
 ઈધો વેધો કિ. ફ. આવશે
 જતો
 ઉકઈ ના. મોસાસાના ઠાકવથી
 પગનાં આંગળામાં થતો રોગ
 ઉકરણું કિ. પાર થઈ જવું,
 ઊકળવું, ચળા નીચે ઊતરવું
 ઉકરંધલ વિ. પાર થનાર
 ઉકરેલ વિ. ઊકલેલ, પાર
 થઈ જનાર
 ઉકલન ના. અંતરની શક્તિ
 ઉકંદ ઉકાંદ ના. મિલનની તલપ

ઉકંઠાકું કિ. મિલન માટે
 તલપવું
 ઉકાર ન. ઝોળાંઝીને પાર
 થઈ જવું તે
 ઉકારણું કિ. ઉકાળવું
 ઉકરી થલ વિ. ઉકળનાર
 પાર કરનાર
 ઉકારેલ વિ. ઉકાળેલ
 ઉકાંસ ના. ચિંતા, નવકાંડરી
 રમતની એક ચાલ
 ઉકરો ન. ઉકરો
 ઉકેલ ન. ઊકેલ
 ઉખણું કિ. ઊખડી પડવું
 ઉખાલ વિ. ઊખડો પડેલ
 ઉખણુ ના. કેડ-બાળકને કમર
 પર બેસાડવાનું સ્થાન
 ઉખણું કિ. નાખવું
 ઉખરાડ ના. એક ભાતની
 ચતુરપતિ. ખીચડી વગેરેનો
 બળેલો ભાગ
 ઉખરી ના. ખાંડણી
 ઉખલણું કિ. ખેલવું
 ઉખલેલ વિ. ખેલેલ
 ઉખલો વિ. મોડળો, ફટ
 ઉખેડીધલ વિ. ઊખેડનાર
 ઉગણું કિ. ઊગવું
 ઉગરો વિ. તૂરો અને કડવો

ઉઘાડધલ વિ. ઉઘાડનાર
 ઉઘાડ ના. ઊધરાવવું તે
 ઉઘાં ઉલે મેં અ. સુરજ ઊઘે-
 આથમે ત્યાં સર્વત્ર
 ઉઘો જો અ. સવારે
 ઉઘલ વિ. ઊઘેલો
 ઉઘો ન. સવારે
 ઉઘ ના. ખખર, 'ઉઘ ન કો
 વાવડ'
 ઉઘડછું કિ. ઊઘડવું
 ઉઘાછું કિ. લૂછવું
 ઉઘાડ ના. ખૂલી જવું તે,
 વરસાડવું ઊપડી જવું, નમનના
 'જુખ વઈ ઉઘાડ આવઈ'
 ઉઘાડો વિ. નાંચો, ખુલો
 ઉઘડ અ. ઉપસક
 ઉઘડછું કિ. જરા ઊંચું કરવું
 ઉઘડ પીડા ના. સંતાપ, દુઃખ
 ઉઘું વિ. જાંચું
 ઉઘકાર ના. મોટી પોક
 ઉઘડ ના. આંચકો
 ઉઘડ ઉઘડ અ. એક દમ ઝડપથી
 ઉઘપુછ ના. નાની મોટી બધી વાત
 ઉઘરછું કિ. ઊઘરવું
 ઉઘલ ના. ઊઘાલો
 ઉઘાંઘરો વિ. ઊઘાંઘરો
 ઉઘે અ. ત્યાં
 ઉઘેલીઓ વિ. નખાલિયો,

જો વારસ, 'ઉઘેલીઓ જા
 અઠ મો વારસ
 ઉઘાછું કિ. હોલવાઈ જવું
 ઉઘડધલ વિ. હોલવનાર
 ઉઘથાછું કિ. હોલવી નાખવું
 ઉઘેલ વિ. હોલવાયેલ
 ઉઘ ના. નરસ
 ઉઘેલીઓ વિ. નરસો
 ઉઘંગ ના. મુકિત
 ઉઘંગવું કિ. મજાનરીના
 અંતર કરવો
 ઉઘાયછું કિ. પાશ દેવો
 ઉઘ ના. જંટ
 ઉઘ પગ ના. જડકી જવું તે
 ઉઘાડી ના. જાંટવાળા
 ઉઘાર ના. જાંટી સવાર 'ઉઘ
 વેરી ઉઘાર વેરી'
 ઉઘી ના. જા. જાંટડીઓ ઉઘી
 'મંત્રી મકરી', બોલે કસોરો કાવ'
 ઉઘો કિ. જૂ. વરસો
 ઉઘા વિ. ઉઘારો 'ઉઘા પુરી'
 ઉઘડું કિ. ઊડવું
 ઉઘલ વિ. ઊઘાર
 ઉઘાડધલ વિ. ઊઘારનાર
 ઉઘામ ખરલો ના. જૂની
 વાતાંઓમાં આવતી ઊઘાની
 ખાટલો
 ઉઘાયછું કિ. ઊઘાવવું

ઉઝાં અ. ત્યાં
 ઉઝેલ વિ. ઊઝી ગયેલ
 ઉઝે ના. ઉઘઈ
 ઉઝકાયાણું કિ. ખારણું જરા
 આડું દેવું
 ઉઝધ ન. અડધ
 ઉઝધીઆ ન. અડધીઆ ઘાડું
 ઉઝ ન. ઢસો
 ઉઝાર વિ. ઉઝાની (બેંસ)
 ઉઝો વિ. અડાદુર, એક નામ
 ઉઝુજણું કિ. પાણી હલેયનું તે
 ઉઝુજાઈવલ વિ. ઉલેચાવનાર
 ઉઝુજેલ વિ. ઉલેચાયેલ
 ઉઝુજું કિ. વજુવું 'ઉણી ઉણી
 ને રૂપે' આપા'
 ઉઝેલ વિ. વજેલ
 ઉત અ. ત્યાં
 ઉતકરે અ. પેલી પાણી
 ઉતપુત ના. ચર્ચા, વાદ
 ઉતરણું કિ. ઊતરવું
 ઉતરેલ અ. ઉપલક
 ઉતરતીઆ વિ. ઉપલકીઆ
 ઉતરવલ વિ. ઉતરનાર
 ઉતરાયો વિ. ઉતર તરફનો
 ઉતરેલ વિ. ઊતરી ગયેલ
 ઉતરો વિ. તેડો
 ઉતા : ઉતાવું અ. ત્યાંથી

ઉતો અ. ત્યાં
 ઉતોં. અ. ત્યાં જ
 ઉથ કિ.આ. ઊઠ, 'ઉથ નાણાં,
 ને નાણાં,
 નાણું વેણા નર નિમાણાં'
 ઉથડ વિ. કઠેરું
 ઉથણું : ઉથીણું કિ. ઊડવું
 ઉથલ ના. ખેતરની ખેડનો
 એક આંટો
 ઉથલ મકડા ન. 'પ. ફોકટની
 ફેરખઢી
 ઉથલાણું ન. તવેથો
 ઉથલો ન. ફેર
 ઉથ-વે ના. ઊઠ ખેસ
 ઉથાપણું કિ. ઉખેડવું 'ઢિકડો
 થાપે ખ્યો ઉથાપે'
 ઉથિયારણું કિ. ઊઘાડવું
 ઉથીવલ વિ. ઊઠનાર
 ઉથેલ વિ. ઊઠેલ
 ઉથકણું કિ. ઊપડી આવવું
 ઉથડ અ. ઊથડો, અનુમાનથી
 નકી કરવું
 ઉથડણું કિ. શીવેણું ખોલો
 નાખવું
 ઉથડી થાણું કિ. ઊતરડી
 જવું કપડાવું
 ઉથડેલ વિ. શીવેણું ખોલાવેલ

ઉવડો વિ. અત્યુમાનનો
 ઉવડો ગિનાણું કિ. ધમકાવી
 નાખવું
 ઉવરકણું કિ. અપકી જિહ્વું
 ઉવરી પિનાણું કિ. ખગડી
 જવું
 ઉવરેલ વિ. ખગડેલો
 ઉધાન વિ. જ્યુ 'મેતો ખાંટ
 એ', પ્રખડો ઉધાન ડોકડો' બે'
 ઉધાર ના. ઉધાર
 ઉધારણું કિ. ઉધારવું ચોપ-
 ડામાં
 ઉધારી'બલ વિ. ઉધારનાર
 ઉધારેલ વિ. ઉધારેલ
 ઉન સ. તે, તેણે
 ઉન ના. બિન
 ઉન બે સ. તેનો
 ઉની બે સ. તેમનો
 ઉપગરો ન. મુજરાત માટેનું
 ક'ઈક કામ
 ઉપરણું કિ. ઉવાડવું
 ઉપાર ના. વાન ઉચ્ચારવી
 ઉપડી'બલ વિ. ખોલનાર
 ઉપરલ વિ. ખોલેલ
 ઉપડામણું ના. ઉપાડવાનું
 મહેનતાણું
 ઉપડેલ વિ. ઉપડેલ

ઉપર ન. ઉપરાણું
 ઉપરતથા ના. વાત ઉપાડવી,
 ચર્ચા
 ઉપરલા ના. ખેડાની માંચીનાં
 સામ સામાં બે લાકડાં
 ઉપરવડો ન. ઉપરવાસનું વર-
 સનું 'ઉપરવડે બે મી.'
 ઉપરાણું ન. ઉપરાણું, તરવડરી
 ઉપરી ના. ખાટલાની બે
 ખાજુની દૂંડી લાકડી
 ઉપસરો ન. ઉપાડ, વરસાદનું
 બિપડી જવું, વરાખ
 ઉપાડ ના. ઉપાડ, ઉધાર
 ઉપાડી'બલ વિ. ઉપાડનાર
 ઉપાડેલ વિ. ઉપાડેલ
 ઉફરમાર ન. મારશડ કરનાર,
 રખડુ
 ઉફરકણું કિ. છોતાપાણી ચઈ
 જવું-ફૂધવું
 ઉફાણું ના. બિભરો
 ઉફાણું કિ. ફૂધવું વાસણ
 ગરમ કરવું
 ઉફાણેલ વિ. વાસણ ગરમ
 કરેલ
 ઉખાડ ના. બિખ ન
 ઉખડકણું કિ. ઉપર નરી
 ચાવવું

ઉખાડી ના. બચાવું (હિંદી
ઉખાડી)

ઉખારો ન. ભડકો

ઉખાસ ન. ઊગત

ઉભ ખુરીએ' અ. ઊભડ

ઉભચાથ ના. ઊભા રહેવાની
એક ચાથ, માથે ઊભો રહે-
નાર-કટક

ઉભડ અ. અડર

ઉભણી ના. ખેતીનું એક
સાધન 'આપર ખાટે ઉભણી'

ઉભણું ઉભોણું કિ. ઊભવું

ઉભનોરે' અ. નહેર પર ઊભા
થવું, બહુ ઉતાવળ કરવી

ઉભનોરે' અચણું કિ. માન-
ખાટે ઉતાવળ થવું

ઉભમનણુ ન. આલને
યાંત્રનાર

ઉભરાણું કિ. ઊભરાવું

ઉભરેલ વિ. ઊભરાયેલ

ઉભસુક વિ. સુકાઈને સારો
થયેલો

ઉભાઉભ અ. એકદમ જલદી
ઊભે ઊભે

ઉભામણું કિ. ઊભરાવું

ઉભામેલ વિ. ઉભરાયેલ

ઉભી કિ. આ. ઊભો રહે

ઉભો માફ ન. રોજનું કમા-
ઈને રોજ અંજાવનાર

ઉભજાઈધેલ વિ. ગૂચવનાર

ઉભજાણું કિ. જે ગૂંચાવાવું

ઉભજી પોણું કિ. મંજારી
જવું, ગૂંચવાઈ જવું

ઉભજેલ લો વિ. ગૂંચવાયેલ

ઉમાડી ના. હિંખાડીયું

ઉમાણુ ના. અનામત

ઉમાસ ના. અમાસ

ઉરલો વિ. આગળનો

ઉરસ ન. ઉરસાગી ઉસવ

ઉરેઆ અ. નજીક

ઉરેલ ના. સરવાલ

ઉરેંડ ન. રેંટિયો

ઉલઈ ના. ફૂં

ઉલઈ વિગણું કિ. આથમી
જવું

ઉલક મુલક ન. અલકમલક

ઉલણું કિ. આથમણું

ઉલથે અ. તારી

ઉલથો ન. તાર

ઉલરણું કિ. ઊછળવું, ઊધણી
પડવું 'ઉલર પાણી પો

પગ તે'

ઉલરેલ વિ. ઊછળેલ

ઉલારણું કિ. ઉછાળવું

ઉતારેલ વિ. ઊઠાવેલ
 ઉત્તેલ વિ. આપની ગમેલ
 ઉત્તે ના. કુત
 ઉત્તેડક કુપાર્થ થો વિ. મૂર્ખ,
 ખાંખતીસો
 ઉત્તે મુરો અ. આમતેમથી
 ભેળું કરીને
 ઉત્તેડાકું કિ. બધું ભેળું કરેલું
 ઉત્તેડેલ વિ. ભેળું કરેલ
 ઉત્તે કિ. આ. જા
 ઉધરાયાકું કિ. ધરીના થાળા-
 માંથી સોટ જકાર કાઢવું,
 'હરે હરે ને કકણી મે'
 'કંઠર.વહુ'
 ઉધરાયેલ વિ. કોટ ગહાર
 કહેલ
 ઉધરાણું ન. આંધરણું, આંધળું
 ઉંધાણું ના. વાવણું, ફુંકાતા
 પવનથી કાપ્યા-ફોતરા છટાં
 પાવણું
 — — — ઊ
 ઊ સ. તે
 ઊચાડે ન. ઊચાળો 'રાત
 સાઈ ત ભરેઓ ઊચાડા'
 ઊછળ : ઊઠાડકું ન. ઊઠવાનું
 ઊછળ વિ. ઊછળું ન. ઊઠવા
 પાધરવાનું

ઊ જ સ. એ જ
 ઊ જો ઊ જ સ. એ નો એ
 ઊઠારો ન. ઊઠસ
 ઊછપ ના. અધૂરાથ
 ઊછું વિ. અધૂરો, ઓછો
 ઊતરોડ ના. ઊતરડ
 ઊધ ના. માડાની આગળનો
 લાંબો ભાગ
 ઊધમાત ન. તોફાન
 ઊધમાલીઆ વિ. તોફાની
 ઊધરાયો ન. ચિંતા, વ્યથા
 ઊધામા ન. ખ. ચિંતાના વિચાર
 ઊનાણું ના. ઊંડાણું
 ઊનારો ન. ઊનાળો
 ઊનું વિ. ઊંડું
 ઊરાઊર અ. એકઠમ તેમથી
 ઊલાર ન. ઊલાળ, માડાના
 પાછલા ભાગમાં વજન વધી
 જતું, મજા મેંસતું દૂધનું
 વળી આવતું
 ઊલારીઆ ન. બારાણું ખંધ
 કરવાનું લાકડું, ફેંદી દેવું તે
 ઊલ્કો ન. બજારનું કમળું
 ઊ સ. તે રીતે
 ઊંધણું ના. માડાની ઊંધણું કિણ
 ઊંધણું કિ. માડાના પેડાની
 ધરીને તેલ થડે લીસી

ઈરથી તે (-કુશીકેશન)
 ઈંધરાઈ ન. ગાડાના પેડાની
 બંને બાજુનું ચામડાનું સાધન
 ઈંધેલ વિ. લીસી કરેલ
 ઈંદડો ન. ગાડાને આગલે છેડે
 જમીન પર ખૂંચવું લાકડું
 ઈંધારો ન. બાળકને થતું
 સ્વાનતું દખાવું
 ઈંથો ન. ચરમ કપડાં ખાઈ
 જનાર જંતુ
 ઈંધમતીઆ વિ. કાંધા
 મતિ વાળો
 ઈંધરી ના. મૂઝના બાલ
 નીકળી બધ એવો રોજ
 ઈંધાઈ ના. ઈંધાપણું
 ઈંધું ના. ૧. ગાડાના બે હાથેલા-
 ને એકલી જાડી બે પડી
 ઈંધેડી ના. ઈંદરડી -
 ઈંધો વિ. અવળો
 ઈંનઈ વિ. આગણીસ
 ઈંનાણુ ના. ઈંડાણુ
 ઈંનું વિ. ઈંડું
 ઈંભર ન. ઈંબરો
 એ
 એ અ. અરે
 એકહાણીઈ ન. ગળામાં
 પહેરવાનું એક ઘરેણું

એકઈ વિ. એકવીસ
 એક હારીઆ ન. એકહાણીઈ
 એકી ના. બેટા નહિ પણ એકા-
 ની સંખ્યા, પેશાબ
 એકીએકી ના. એક જાનની
 રમત જુગાર લેવી
 એકો ન. નિષ્ણાત, ગંદકાતું
 એક દાણાનું પાનું
 એક ના. એકવાડ
 એડો વિ. એવડો : એડો એવો
 એણુ ના. એરણુ
 એણું ન. ગાય ભેંસ વગરના
 થી દૂધ ન હે તેટલો સમય
 એધી વિ. આગમન
 એનમેન અ. આભેહન
 એલ ન. એળ
 એમરી ના. લુહારના એક
 આળરને ઘસવાનો પથ્થર
 એરે અ. એળ
 એલકેલ ન. અપમાન
 એલી ના. વરસાડના
 એસારો વિ. એણું ડિ. ઈંદરી
 જંતુ
 એસરેલ વિ. ઈંદરી ગણેલ
 એંકાર ન. અલંકાર
 એંકારી વિ. અલંકારી
 એર ન. ન. રેટિયો

ઐડો ન. ચિકાર

ઐવામ ન. અનંતકાળ

ઐયાલ ન. કુકુંબ

ઐયં કિ. વ. છે (બહુવચન)

ઐયાં કિ. વ. છું.

ઐયુ કિ. વ. છીએ.

ઐયે ક. વિ. છે (બહુવચન)

ઐયાં કિ. વ. છીએ

આ

આકલું કિ. બિહરી કરવી

આકારી ના. બિહરી

આગો ન. જૈન સોધુઓનો

ગુરુ, રજેન્દ્રચંદ્ર

આછ ના. અધૂરાશ

આછ કનું વિ. આધું સાંભળ-

નાર

આછપ ના. અધૂરાશ

આછારો ન. ઊછાળો

આછો વિ. આધું

આજરી ના. હોજરી

આજરો ન. પેટ (તિરસ્કાર

વાચક)

આટો ન. આટલો

આટો અ. નજદીક

આટો ન. પડછાયો ખેતરમાં

ઊભો કરેલો ચાડિયો, અફલ

વિનાનો

આતલું કિ. રેડવું-ગળામાં

આતરો વિ. ઉત્તરોદો

આતાર ન. નથાનું બિહરી

જવું

આતારો ન. ઉતારો

આતીચલ વિ. રેડનાર

આતેલ વિ. ગળામાં રેડેલ

આપ ન. ચમક

આપણી ના. ચમક આપવાનું

ઓનીયું સાધન

આપલું કિ. ચમકવું કરવું

આપા ન. ઉપાય

આપાર્ધલ વિ. ઉપગ્રવનાર,

ચમકાવડાવનાર

આપારો ન. આડંકાર, શિપાડી

ઝાલવું

આપાયલું કિ. ઉપજાવવું

આપીધલ વિ. ચમકાવનાર

આપેલ વિ. ચમકાવેલ

આભરો ન. દોરા પીંટવાનો

સાગનો પંખો

આભા ના. ઉપાધિ 'સોભા

ઈતરી આભા'

આભાલો ન. કપડો, ઉપાલંબ

આયણી ના. ઓરણી ખેડૂતની

ઓરખાણ ના. ઓળખાણ

ઓરખાણું ન. મેલો, ગદો

આરંગાર અ. ત્યેત્તવાર
 આરણું કિ. નાખણું
 આલીટા ગાલીટા ન. એક
 રમત, શૂંચણું
 આસાં ન. આસમાણું
 આસિયારો વિ. આશિવાળો
 આસીકો ન. આસીકું
 આ ન. આકિ-ગાય બેંસનું
 દૂધનું આકિ
 આઈસ ન. ખડકો 'ઉકર્યો
 આઈસ કરે'
 આખ ના. નહાર
 આખડ ના. માયો બેંસા ખાતાં
 છોડી દે એવા ભડા રાડા,
 ગાય મેણું ખાય તે
 આખડીઆ ન. આખડ ખાનાર,
 રખડનાર
 આખાઈ ના. મુકેલી, આખા
 નો રહેવાશો
 આખાણું ના. અચરખણું,
 મુકેલી
 આખાત ના. વંસ (નિરસકાર
 વાચક)
 આખા વિ. અવશે, મુકેલ
 આખાડ ના. માયો બેંસાના
 ખાવામાંથી વધેલું
 આંગન ન. તળાવનું પાણી
 ક્યાંથી છલકાય તે સ્થાન

આંગનાઈ કિ. તળાવનું પાણી-
 નું છલકાઈ જવું
 આંગનેલ વિ. છલકાઈ ગયેલ
 આંગમ ન. ધામ, ગરમી
 આંગરઈ ના. આડકાર
 આંગાર ન. જનવરેણું વ. આંગવું
 આંગારણું કિ. વાગેળવું
 આચંદા અ. આકુરાર્યો
 આછવ ન. ઉત્તર
 આછાઈયા ન. ગાડ ઝપટ,
 પડછાયો
 આછાડ ન. ચાદર
 આછો અ. ત્યાં
 આજરણું કિ. જીંધનાં ગાંઠાં
 ખાવાં
 આજમઈ ના. જ'ગલનો આડો
 રસ્તો
 આજર ન. અટકત, હથિયાર
 આજસરો ન. કચરાપટી
 આકેંગો ન. ટેકો
 આકાણું અચણું કિ. જન-
 વરનું સંવનનકાળમાં આવવું,
 જાણું ઉત્તાવળ કરવી
 આકે અ. જેમ તેમ
 આકો ન. કહેવન, ઉદાહરણ,
 નિશાન
 આ ના. મૂકું ઉવામાન

ઓડાઈ થો ન. યજ્ઞાઈથો
 ઓડર ના. ઓથ, ઓડરો
 ઓછુ ના. ઓ સાલ
 ઓછે ના. ઓટાનો આશરો
 ઓછી ના. અવધિ
 ઓનાઈ ના. શિયાળની જાણી
 ઓનારણું કિ. ઓનાળે જવું
 ઓપ દો અ. ઓ દો દો !
 ઓર ના. ખુલ્લો, વિવાહ
 વખતની ઓળ
 ઓરો ન. પાછાનો પસ્તાવો
 ઓર ઓર ના. વિદુલતા
 ઓરમાઈ વિ. ઓરમા, સાવ-
 કું, 'ઓરમાઈ ને વેશવાઈ'
 ઓરોગણું કિ. ઓળંગવું
 ઓરોસણું કિ. ઓળવું ખુસા-
 મદ કરવી
 ઓલ ના. નદીમાં તળાઈ
 આવેલ ઘાસ ફૂલ
 ઓલ કપ્પ ના. કમરો
 ઓલારણું કિ. રખડાવડું
 ઓલિયા ન. દેવતા, ખીર
 ઓલેલ વિ. રખડેલ
 ઓવાડ ના. યજ્ઞ ગ્રામ થઈ
 જવાથી પત્ની તેની શોધમાં
 ચારે તરફ ફરી જાયે તે
 ઓસ ના. ઠાકળી

ઓસરી ના. આજળનો ઓરડો
 ઓસલો ન. કાપણી પછીનો
 રહી મચેલો માલ વીકુલે
 તે નહીં જાવી જવા પછી
 તથાઈ આવેલ માલ
 ઓસાઈ ન. સાડું ફોફરેલું તે.
 ઓસાણુ ન. જુરસા પૂર્વક
 ની નવી હિમ્મત, આસાણુ
 ઈ જ હથિધાર
 ઓસાણી ના. મરણ પછળના
 મરસિયા, મહોરમના મર-
 સિયા
 ઓસાયણું કિ. ઉછળતાં પાણી
 માં બાહુ
 ઓસારણું કિ. મરણ પાછળ
 છારસિયા ગાવા
 ઓસિયા ન. વાહણિયું વાતા
 વરણું
 ઓંગ ના. એક માંખા જેના
 હજારથી ગૂંસડામાં જનનરે
 ને કીડા પડે
 ઓંગ ના. વધિ, અગવડ
 ઓંગાઈ ના. મુશ્કેલી
 ઓંગે વિ. મુશ્કેલ, અધરો
 માફું થાયલું તે
 ઓંટા ઓંટા ના. આકુ અવળું
 કરવું તે

कांटी ना. दोहा टांकानी जेक
सीताई

कांठ्या न. इतरातुं रडतुं

कांठो-आवांठो न. बांक

कांठ वि. डेटसाये

—कंक वि. कंठगेत

कंकडायेतुं वि. जिधमां हात
घसना, तेलमां जिधमलुं

कंकडायेत वि. जिधमलुं

ककर ना. कांकरी, पाकजां,
“कारी ककरे” आधमे”

ककरीयाई ना. कांकरी मारवी
अटकायाणुं

ककरो ना. कांकरो

ककरो ककरो वि. भजर पडी
जवी

ककाटीआ ना. जेक जननो
सोद पडयर जेने साम-

समा घसवाथी तळुआ जरे

ककेडी ना. साणतुं लण मारस
आकुं लाकडुं

ककेली ना. हातः पाडवानी
मुदारेनी कानस

कको ना. गाराअडीनो पडेसो
अक्षर, जिह

ककोडा ना. ज. आडे वजडे
जिगतुं जेक साक

ककोरेआ वि. ज. इत्या ‘किरेड
ककोरेआ’

कण ना. तळुआलुं

कण छिछो वि. ज. साप
करडयो

कण पन ना. घास तडकुं,
अयरो

कणा ना. दुयसी, ‘कणा के’
न कणे’

कय ना. काय

कया केछां वि. निहा करवी
कयूके ना. आमलीतुं जी

कयळ किडो ना. अर्वा अर्वा
किडी किडी

कडी ना. बोलीना कपडाना
कडो, केश कयेना आमडा

ना कडकाना सांधा

कड कडो ना. धातुमां जात
पाडवानुं सोनीतुं पीकुं

कड ना. जराक लकडीक, ‘कड
न सभ’

कड्याळ ना. कड्यापळुं, कभ-
नसीजी

कडलुं वि. मूखुं

कड मडो वि. नमणुं (कस)

कड ना. तेल वमेरे जिधमलुं
नीचे शहेल अयरो

કંઠ્યો ના. કાઠલ કીમડ, કચરો
નકામો

કઠી ના. દરિયાની છીપછી 'કઠી
કઠી કુંવરે' કે, બા કઠીયુ'
બાવા કે' (અડીધુની)

કઠૂણું અ. કચારનું

કઠે અ. કચારે

કઠે મઠે અ. કચારેક, ભાગ
જોડે

કઠો ના. દરિયાનો છીપછો,
સોમાસામાં ગાજતો દરિ-
યાઈ ખડક, ખાતર ઉપાડના
માટે ગાડા પર મૂકવાનું
ખારેકડીના ફડાનું સાધન
કઠકઠાયણું કિ. તેલ કે વીમાં
ઉકાળવું

કઠણું કિ. જિકણવું, 'કઠેલ
કચલી'

કઠણો ના. કચરો, કાઠવ

કઠખ ના. કડકાઈની કામ

કઠખ ના. જુવારના સૂકા સાંડા
કોરને ચરવાના

કઠિયારી ના. લોહાની કાંડવો
વાળી બઢી લાકડી

કઠી ના. સાંકળ, કાનમાં પહેર-
વાની વાળી

કઠે કાઠે વિ. શક્તિમાન

કઠે કાઠ અ. જોડવ

કઠેલ વિ. જિકણેલ, કોધી

કઠેલ કચલી વિ. નળખા છતાં
અતિ કોધી

કઠો ના. આંચળાનાં પહેરવાનું કઠું

કઠો કંઈ ના. દેવતા પાડવાનાં
જુનાં સાધન

કઠણું કિ. કાઠનું

કઠણા ના. પગમાં પહેરવાનાં
કડલાં

કઠંધલ વિ. કાઠનાર

કઠેલ વિ. કાઠી મૂકેલ

કઠણું કિ. કાઠવું

કઠ્યાર ના. કરેણું 'કઠ્યાર છ
કામ

કાણુ: કાણું કિ. કાંતવું

કાવર ના. કાતર

કાતરણું કિ. કાતરવું

કાતરીધલ વિ. કાતરનાર

કાતરેલ વિ. કાતરેલ

કાતાર ના. લાંબી હાર

કાતારણું કિ. કાતારમાં નાખવું

કાતારેલ વિ. કાતારમાં નાખેલ
(શિટ)

કાનિયું ના. બા કાંતનારીઓ,
કૃતિકા નક્ષત્ર 'કાનિયું' આવડું

કપાર મુરખ મઠે ખી

કતી ન. કસતક
 કતીસરો ન. કાપણીનો સમય
 “કુણ્ણી કતીસરો કાચો”
 માનનો સંવનન સમય
 કતી“ધલ વિ. કાંતનાર
 કનેલ વિ. કલિષ
 કથણું કિ. કહેણું
 કથ ન. કદ
 કથમ ન. કદમ
 કથર ના. કદર
 કન ન. કાન
 કન ડીણું કિ. સાંજળણું
 કનતાણું ના. ચિંતા
 કનપટ્ટી ના. કાનપટ્ટી
 કનપો વિ. કાને પડણું, “કન-
 પો ન કુણ્ણાને”
 કનખૂટ્ટી ના. કાનની ખૂટ્ટી
 કનસારો: કનોસારો ન. જાના-
 માના કાન કહી સાંભળણું
 કનસૂરી ના. કોડાના કાંચા
 ચથેલ કાન, “કોડા કોડે” ત
 કનસૂરી જે ફેર પવન
 કનું ન. કહો, હાંડણની કિનારી
 કને કિ. બ. કરીશ, “તું કુને
 કને” ક’
 કનો કન અ. કનોકાન
 કપ કોર ના. કાપણું કોરણું

કપક ન. કાપક
 કપકોટ ન. કાપકનો કાટ ચારે
 તરફ ઊભો કરવો તે, જમીન
 ખાનાની સાથોચોને ચાલવા
 માટે; ભૂમીમાં કાપ લેવાર
 કરવા માટે હવાના ઝોળા
 પર કપકું લપેટવું
 કપડા ના. સફેદ કપડું કરકાવણું
 તાણુ માટે સ્વયંસા કુલેલ માટે
 કપટો ન. કાપકું, કાલંબકેલને
 આપે તે વસ્ત્ર
 કપણું કિ. કાપણું
 કપર ના. કિનારી, ધાર
 કપા ન. કપાસ
 કપાસિયા ન. કપાસનું ખી,
 ખગની કપાસી
 કપી ના. ગરગડી
 કપી“ધલ વિ. કાપનાર
 કપેલ વિ. કાપેલ
 કપો ન. કાપ
 કફકો ન. અગ્નિ પાડવાનો
 પથ્થર અને લોહાણું કકું
 કખર ના. કાખર, કચ
 કખરો વિ. કાખરો
 કખાલો ન. એક પ્રકારનો સોદો
 ખગદોની કિંમતમાં ચુકવવા-
 નો હોતો

કમ ન. કામ, વિ. ઓછું
 કમકાજ ન. કામકાજ
 કમકાણુ ન. કામની ગોઠવણ,
 કામ
 કમતી વિ. ઓછું
 કમઘડી ના. કમાણી
 કમાઉં વિ. કમાતા 'કમાતા
 પુતર'
 કમાંગર કમાનકર ન. કમાન
 બનાવનાર, છાકડાનાં રંગીન
 રમકડાં બનાવનાર એક જાત
 કમાડ ન. પારણું
 કમાન ના. ધનુષ્ય, ધનુષ્યનો
 આકાર
 કમાની વિ. ધનુષ્ય વરતાર
 કમી ન. કામકરનાર, ના.
 ઓછા
 કમી કસલી ન. કામ કરનાર
 અને કારીગર વર્ગ
 કમીણું વિ. ગરીબ
 કમીપસા ના. દાનમાં આપેલ
 જમીન
 કર અ. બળે કે 'હિતાં કર
 રોકાસ'
 કર ન. વ્યક્તિ 'હિતાં હજ
 કર આપ'
 કર ના. ફેણ

કરક ના. ઓસરી પાછળનો
 ઓરડો
 કરણું કિ. કરવું
 કરતુક ન. કુષ્ટ કર્મ
 કરપા ન. વાર પાછરી કાળી
 લીધા પછી જમીનમાં ખૂંચેલ
 આણીદાર ભોયો
 કરણ ના. જૂઓ રંભ
 કરમ કમીણી ના. કનનલીલ સ્ત્રી
 કરવેલો ન. વહાણન. મોરામાં
 લખાવેલો લોહનો પેદા
 કરસ ન. કળા
 કરસલી ના. ટપ્પડી
 કરસિયો ન. કળસિયો, લોટો
 કરસી ના. કળસી, એક અણતું
 પ્રમાણુ ધાન્યનું
 કરસો ન. કળસો
 કરાઉ ના. લાળ લટકાવાની
 ઉપલો દોરી
 કરુ ન. કરીમ એક નામ
 કરો ન. ચંજુ જેવું નાગચાત્ર
 માટીનું વાસણું
 કરો ન. ધરની આતુની બીંત
 કરોડી થાણું કિ. એકલમ ફૂદી
 પકવું
 કરોસો ન. રૂઆળ, છાતી કાઢી
 આસવું તે

કલે ના. કળ, ખખર, નદીમાં

ભેગતું એક ઘાસ

કલાર્ક ના કલાર્ક

કલબુગ ન. કળિયુગ કલબુગ

કલડા વિ. કોમળ

કલડા બાર ન. બ. કોમળ

બાળકો

કલખલાટ ન લોંધાટ

કલમ ના. લેખણ, લખતર

કલમ કુલું કિ. કાપી નાખતું

કલમી વિ. કલમ કરેલ

કલમું ન. કલમે

કલર ન. સડો, કસું ન જિરે

એવી જમીન

કલ્દામ ન. શબ્દ, પવિત્ર શબ્દ

કલ્દામલા ના. કુરાન

કલો ના. ત્રિકોણ લાંબી

કપડાની કટકી, કળી

કલીલ ના. સમડી

કવલી ના. ગાવ

કવલો વિ. કોમળ

કવી ના. નાનો પતંગ, કાવ્ય

કાર

કવેર ન. મોટો પતંગ

કસ ન. સત્વ, કાટ

કસકલું કિ. બહોલ વાળી લેવો

કસલું કિ. કસલું

કસેતર ન. રજકલ

કસેર ના. ખામા. થોડા પાણું

કસેર કહેા વિ. બહોલો લેતાર,

સ્વાથી

કસાલો ન. તકલીફ, પીડા

કસીસ ના. તીર ચડાવીને

કમાન ખેંચવી તે

કસૂકો ન. જંગમ્બારી પોપટ

કસૂબો ન. કસૂબો, સમાધાન

કસલ વિ. ખેંચેલ

કંજર વિ. નપૂંસક

કંજરી ના. ગાયિકા, એક

જાતની ચોલી

કંજો ન. કાંસુ

કંજર વિ. પુરુષાત્વાદીન રાજના

એક સ્થળનું નામ

કંઠાર ના. દરિયા-કિનારાનો

પ્રદેશ

કંઠી ના. ગળામાં પહેરવાની

માળા, દરિયા કિનારો

કંઠો ના. ગળામાં પહેરવાનું

પરેણું પુરુષો માટેનું

કંઠ કંઠારો ન, અખડાસા તર-

ફનો કરજનો એક વિભાગ

કંઠાર ના. ચારો વજેરે ભર-

વાનો કોથલો

કાંદીલ ન. સાલડેન
 કાંદો ન. કાંટો, નકતર, ખીજડો
 કાંધ ન. ગરફન, કાંધ 'કાંધ તિડાં
 પાંધ'
 કાંધ કહણું કિ. ખસી જવું
 કાંધલ વિ. કરનાર
 કાંધી ના. કિનારો, કાંસકો
 કાંધો ન. કિનારાનો ભાગ, કિ. ભ.
 કરશે
 કાંધોધર ન. જુવાનમેધ
 કાંપણું કિ. કમળું
 કાંપણ ન. કમળરીતો એક રોગ
 કાંઈ ચિન્નાણું કિ. કંટાળી જવું
 કાંકિસમ્મ ન. જૈન ધર્મની શારી-
 નિક નિષ્વસતાની એક ધાર્મિક
 ક્રિયા ઊભા રહેવાની
 કાંક ના. લેહરવાના મૂસલના
 રથાત પાસેની નદી
 કાંકડી ના. દોકરી, એક શાક
 કાંકડો ન. ગળાની અંદરનો ભાગ,
 પલીતો
 કાંકાઈ વિ. કાકાના, 'કાકાઈ ને
 વરવાઈ'
 કાંકા કાંકા ના. પોપટ જેવું
 ખેલનાર અ. ક્રિડાનું પાખી
 કાકાણું ના. કાકા તરફની
 કાકું ન. દોકરો, એક નામ

કાકું કાકું ન. જેમ તેમ પનાવી
 નાખવું તે
 કાગ-મા ન. કાગડાનું માંસ, 'કાગ
 મા ખાઈ આંમે આવ'. વધુ
 જીવનાર ડોસા માટે કહેવાય છે
 કાગડી ના. સોનીની એક ચત્રની
 સાધુસી
 કાગડો ન. પતંગ
 કાગ-માં ન. માગની જિંધનો છેડો
 કાગર ન. કાગળ
 કાગરીઆ ન. સંસ્થાનાલક, કાગળ
 લઈ જનાર ખેપીઆ
 કાગા નિંધર ના. કાગડા જેવી
 કાચી નિંદ્રા
 કાગારોડ ના. રૂઢનની સડોરાડ
 કાછી ન. કચ્છનો રહીશ, નળીઆ
 જેવા મોઢા વાળા ઊંચો કચ્છી
 જિંટ
 કાછો ન. કચ્છ
 કાછોરો ન. હાનના ધૂંધા નીચેનો
 લોહાનો પટો, કાછોટો
 કાંઠ ન. લાકડું, જૂના વખતનું
 કેદખાનું, દંતાળ-કુરીઆનું
 જાડું લાકડું
 કાંઠ ચિત્ત ન. પોષિયું
 કાંઠોરો વિ. મોટા કલ્યાણો
 કાંઠિયા કાંઠ અ. છેવટ સુધીની
 પતંગની દોરીનો અંત

કાઠી ના. લાકડું : ન. એક જાત

કાઠીઆરો ન. કાઠિયારો

કાઠોડિયો ન. કાંઠિયા વળું નો

કાઠણું કિ. ઉકાળવું, સંતાપવું

કાઠી ઘસ વિ. ઉકાળનાર

કાઠેલ વિ. ઉકાળેલ

કાઠો ન. લોકલો, સંતાપ

કાઠારો ન. વ્યાળે લીધેલું, રસ્તા

વચ્ચે મૂકેલી ઠીમ વગેરે

કાઠિયો ન. ઠાસનો માંચીનો

નીચેની સાંકળ

કાઠોડ ના. ઠાઠી મૂકેલી (તિરસ્કાર વાચક)

કાણુ ના. મોઠાણુ

કાણું વિ. એક આંખે ન દેખનાર, કિં

કાત : કાતી ના. છરો

કાતરો છાહીના કાન પર ચડાવેલા

ચાળ

કાતરીઆ ન. બેઠાંનું જિન કાતરનાર

કાતરો ન. માવડાનાં વાહળ

કાતી ના. છરી

કાતો ન. માછીમારનો જાળ

ચૂંથવાની લાકડી, મોટો છરો

કાન ન. તીર

કાની ના. તીર, મોટી, આંખે

આંજવાનો સળી એક જાતની

લાંબી વાંસળી

કાનીફાદ ન. કાનીયા જોગી

કાનું ન. સૂકો ચાટો, સાળની સરાક, કાનુડો

કાપાતી ના. જૂતર કાંતનારી 'કતણુ ન સખઈયે' કાપાતી

કાપો ન. મીરો, કાંતવાનું કામ, 'કાપે મિંજા કેનરો આણીઆં ઉધારો'

કાખર ચિત્રો વિ. કાખરો રંગ વાળો

કાખાડી વિ. કાખાડો લાવનાર, ચાલાક

કાખાડો ન. બકરાંનો ચારો

કાખો વિ. ચાલાક ન. સંધાર કોમની એક અટક

કામ કસણી કિ. કાંલ કસાને ખેસવું

કામર ના. કામજો, 'માથ અધે' કામર કંધે

કામસ ન. ધુમાડનો મેથ

કામાથ ન. વરસડ લાવનારો વાણવ્યનો ધવન 'હામે કામાથ ત નીર ન સામાથ'

કાયડી ના. એક જાતની કાળી ઘોડી, કાળી

કાયડો વિ. કાળા રંગનો

કાચ વ્યો કિ. ભૂ. લઈ ગયો 'હિં',

મ'ઈને બકરી' વ્યો કલોરો કાંચ

કાર ન. કાંધ, કાચ, દુકાળ

કારજ ન. પંજાજી, દહાડો

કારજિઓ વિ. કાળો જીભવળો

જેના શબ્દોથી કંઈક ખરાબ

થાય

કારડંધી વિ. કાળા દાંતવાળો

કારખુશો વિ. કાળા માથાવાળો

કારમથો વિ. કાળા માથાવાળો

કારમુખો વિ. કાળા મોઢાવાળો

કારસારી ના. મોટા મથકે પહોં-

ચાડવાની રકમ

કારસો ન. કાવતરું, પ્રપંચ

કારાઈ ન. ચુતારનું એક ઓળર

કરવત

કારાઈડો ન. એક પ્રકારનો કચ્છી

રાજ, દૂવામાં ઊગતી એક

અકસીર વનસ્પતિ

કારાઓ ન. સાંઈ તેરી કુદરત

જેવો પેશકાર કરતું પક્ષી,

કાળો તેતર

કારાચણું કિ. દુરથી કાળાશ

પડતું દેખાવું

કારાચલ ન. મોર, કળાચલ

કારિયારો ન. કળાદ

કારિથો વિ. કાળો કાંસો ખેર

કારી ના. ભૂખ, (કટાક્ષ) કાળી

કારીંગો ન. કલિંગ, તરખૂચ

કાળ

કારંજર ન. કારાચલનું એક નામ

કારંબાર વિ. લયંકર

કારેં હોં વિ. સાવ સુકાઈ ગયેલ

કારો કિંદ વિ. સાવ કાળો

કારો ગમરો ન. મધુપ્રમેહનું

જીવલેણ ગૂનકું

કારો કિંકર વિ. તદ્દન કાળો

કારોત્રો ન. લયંકર કાળો નાત

કારો માં ન. કાળું, તિરસ્કાર-

વાચક શબ્દ

કાલર ના. કડળની મંજી

કાલુજી વિ. મઈ કાલનું

કાલો ન. કપાસનું જંડવું, જાણ્યત

ધેલો, ભોળો

કાવ ન. કવિતા

કાવલા ન. જા. વ્યાજજી, કાલા-

વાલા

કાવાધાવા ન. જા. જાળ પ્રપંચ

કાવાદાવા

કાવાધી ના. ધુરથી, ચાલાક,

'કિત કાવાધી વઈ વધી'

કાવો ન. જૂતને કોળીને તેનો

કરેલ ઊકાળો, નળીઆનો

જીભો પટો

કાસ ના. તકલીફ
 કાસુ ન કાસમ
 કાં ન. નહીંમાં ઊગતું એક ધાસ
 કાંગે ન. કારડો, એક ધાન
 કાંગુઆ ન. ખ. એક જાતનું ધાન
 કાંગૂડી ના. વેલ, છિદ્ર
 કાંક ના. ઝાડી
 કાંક વરણ ન. હસકું વણું
 કાંકરો ન. કાટકું, સુવાવડી ઓ
 માટેનું
 કાંકસો ન. ઊપસો કાંડો, પેપટના
 જગાનું કાળું કૂંડાળું
 કાંકો ન. કાંટ પર માંડવાનું કાંડું,
 કંક
 કાંઠી ના. દીવાસળી
 કાંઠેબર વિ. ચક્તિમાન
 કાંઠેરો ન. કાંટાળો ચોર
 કાંઠો ન. કાંડું
 કાનરો ન. ત્રિકોણ સહ
 કાંચ ન. કંચ
 કાંચરો વિ. નિર્મય, નિર્જિન
 કાંધી ન. શબ્દને કાંચ આપનાર કાકુ
 કાંધો ન. હપ્તો
 કાંપ ના. સ્ત્રીના કાનનું ધરણું,
 નહીંના કાંપ
 કાંપરી ના. કાપવાળી જમીન
 કાંસાઈ ના. વાવાણી વખતની
 ખીજ રાખવાની કાષણી

કાંભી ના કાંખી

કાંભી કકલા ન. ખ. કાંખી કકલાં

કાંભૂડી ના. કપડાની વાળેલી
 ઝોળાં

કાંભો ન. કપડાને વાળેલો એકલો

કાંમોઢો વિ. કિસાહયો કામ
 કરનાર

કાંસ : કાંસી : કાંસહી ના.
 એક જાતનું ધાસ, ગાજ,
 પાટનનું કાણું

કાંસાઈ ન. કસાઈ, ખાટકા

કિઈ કિ. ભૂ. કરી, કઈ

કિક્કો કિકો ન. ગંગો

કિચ ના. કાલ

કિચ કિચાટ ના. કચકચાટ

કિચલાણુ ના. કાલ

કિટ ન. કાટ

કિરાઈ વિઆણુ કિ.કલાઈ જવું

કીટી ના. ધીની નાવચુનો નીચો
 જામેલો ખાવાલાયક પદાર્થ

કીટવાડો ન. વાસણને ચૂલે ચડા-
 વતાં પહેલાં તેના પર કરવામાં
 આવતો માટીનો લેપ

કિડાં અ. કાંઈ

કિત કિત અ. ક્યાંક

કિત : કિતે અ. ક્યે કેકાણે ?

કિત કિતરો વિ. કેટ કેટલા ?
 કિતરો વિ. કેટલો ?
 કિતવઈ કિતવ્યો કિ. બી કયાં ગઈ
 ઈયાં ગયો, ના. ન. ચકવી
 ચકવો
 કિતો : કિતાનું અ. ઈયાંથી ?
 કિતાલ ન. કિતામ, પુસ્તક
 કિતો ન. જાખવાની ટાંક
 કિન સ. ક્યો ?
 કિનેલ કિનેલ વિ. ગદા
 કિનાં અ. કરતાં
 કિનાણુ નં. ગંદચાક
 કિનીં ભવેં અ. કેટલા જન્મે
 કિનું વિ. ગદા
 કિપાર ન. કપાળ
 કિખર ના. કમર
 કિયાડી ના. ગૂઝ પર કાળાં
 કાળાં હોય તેવી આંખી કાળાં
 ઈયાંથી વાળો વાસ વરાણી ઘોડી
 કિયારો નં. કપારો
 કિયામત ના. ક્યામત
 કિરગડ ના. ઝીનીં ઝીણી સળીઆ
 કિરડ ન. 'કેરડાનું' ઝાડ 'કિરક
 કોરેઆ'
 કિરણું કિ. પડી જવું, સરડી જવું
 કિરમ નં. કૃમિ
 કિરંબલ વિ. પડી જનાર

કિરાંચિરાં ના. કાપાલ
 કિરાંસ ના. કસરત
 કિરી ના. પરદેશ
 કિરી પોણું કિ. ખરી પડવું
 કિરેલ વિ. પડી ગયેલ
 કિલ ન. ઝમડો
 કિલમાં નં. વડાચુનો સડ
 કિલમી ના. વડાચુનો નાનો સડ
 કિવણું કિ. રહો રહોને દુખવું
 કિડાંયાણું કિ. ખીજાને
 એસિયાળો બનાવવા
 કી ના. ચીસ
 કીકાટીઆ વિ. ચીસો પાડનાર
 કીકાર ના. મોટી ચીસ
 કીડી વા અ. કાડીની ગતિયા,
 'કોડે-વા ચડે, કાડી-વા ઉતરે'
 કીમું નં. માંસનો છંદો
 કીલ નં. કામર
 કીં અ. કેમ ?
 કીંક સ. કંઈક
 કુઈ ના. નાનો કૂનો સ. શું ?
 (સાડીઆ)
 કુઈયારો નં. કરેણિયો
 કુકડું નં. કુકડો
 કુકરમ નં. ખરાબ કામ
 કુકરે સુકર ના. અપંગી સ્ત્રી,
 ચુકલ ખોર

કુકરી ના. હાનને પકડવાની
ખીલી, ધૂંસરી પર
બાંધવાની દોરી

કુખ ના. કુર્ષી
કુખાજ ના. અભય એવું

કુમરો ના. કોમળો

કુમ્મકાલો વિ. નાનકડો

કુચર કિરિયાણું ના. કચરા
જેવો માલ

કુમ્મી ના. એક દરિયાઈ જાતું
વીછી જેવું

કુછણ ના. કાંખ, બોલવું તે

કુછણ પુછણ ના. પૂછણા,
બોલચાલ

કુછણું કિ. બોલવું

કુછપુછ ના. બોલાચાલી

કુછાયાણું કિ. પ્રે. બોલાવવું

કુછોડ ના. ખરાબ છોડ, કપૂત

કુખડો સ. શું ?

કુખત વિ. કમળત

કુખતીલો વિ. કુખતચાલો

કુખોડ ના. કમોડું

કુટ ના. કચરો

કુટકો ના. સોપારીનો કટકો

કુટણ ના. લોહીના વેપારની
દલાલી કરનારી

કુટણ મુઠી વિ. કુટણ વડે કસાઈ
ગણેલી, કુટણ મુઠી ખૂણે કુમે

કુટણું કિ. કુટણું

કુટણલ વિ. કુડનાર

કુટ પિટ ના. મારફટ

કુટણું કુટણું

કુટણું ના. કસમય

કુટાસવા ના. બ. જાગ્રમય,
કાવાદવા (પાંદડી)

કુટી ના. કોરડ-મથના છાંતી

કુટો ના. બૂટો, કચરો

કુટ ના. વેત ભરનાં અંગૂઠાના
છેડાથી તર્જનીના છેડા

સુધીની લખાઈ

કુટણું કિ. કુટણું

કુટાકુટ ના. કુટાકુટ

કુટાયાણું કિ. પ્રે. કુટાવવું

કુટ ના. કુહારની કોડ

કુટણ રોણું કિ. બેહા રહીને
અકડાઈ જવું

કુટી રોણું કિ. ઘાટ વચરનો

કુટલ વિ. મનમાં બળો રહેલ

કુટોલો વિ. ઘાટ વચરનો

કુટક ના. કાનની વચ્ચે પહેરવાનું
ધરણું

કુટકણું કિ. કુખડીનું બોલવું

કુટકાર ના. કુખડીનો અવાજ

કુણ્ઝર ના. મોંમાં રાખવાથી
ખેતી ચમેલી બવાબ જીવડે
એવું વસાણું

કુતડી ના. મોઢા ખાઈ જનાર
જીવડાં, કાતરા

કુતારૂં વિ. ફતરામાં ભળી
જનાર, ફતરાવાળા

કુનો ન. ફતરો

કુનોડ ના. ફતરાની ફાળ

કુત્રાંસ ના. કુસંપ

કુન ન. કુંડ, ચકરાવો એવું
પાણી, 'વિઝો કુન કપોંધી'

કુલડી ના. કુલડી, સોનું ચાંદી
ચાળવાની માટીની કુલડી
ચાણનો આડો ખેસાડવાની
કુલડી

કુલાતો ન. એક જાતનું
કાણું કાપડ

કુની ના. હાંડલી માટીની

કુનું ન. મોટું હાંડણું માટીનું

કુપજ ના. શરીરમાં ખજવાજ
આવે એવી વિક્રિયા

કુપાણુ ના. ગરમીની એક વિક્રિયા,
કપાણુ, લુ લાગવી

કુપાતર ન. કુપાત, કપાત

કુપાચે ના. કુપાચપણું

કુપણી ના. નાની પળી

કુર ન. કુરપણું

કુપથાણુ એણું કિ. બગડી જતું

કુખો ન. મકળરો, કુંપડો

કુખોલ ન. ખરાબ બોલ

કુમાઈતર ન. કમાવિત

કુમાડ ન. ખરાબ માણસ

કુમાલ ન. ખરાબ માલ

કુમી ના. ચોમાસામાં કિચલી
એક વનસ્પતિ

કુમુંધ ના. કમોત્તમ

કુમૂર ન. કપૂત

કુરકુરો વિ. કરકર

કુરચલ ન. દરિયા કાંઠે રેતીમાં
ઘર કરનાર બાઠ પગવાળું
જીવડું, કરચલો

કુરણું કિ. જીંડો દુખાવો થવો

કુરલી ના. ચોમાસામાં જીળતું
શાકભાજીનું ઘાસ

કુરા બ. તરફ

કુરાફાન ના. ભયંકર કામ

કુરાંસ ના. તોશાન

કુરિયો ન. વાવણી પછી જમીન
પર ફેરવવાનું ખેતીનું
ઝોખર

કુરીત ના. ખરાબ રીત

કુરે જો વિ. શાનો ?

કુરે હાથ બ. શા માટે ?

કુરો સા. કુ ?

કુરો કુખડો ન. કચ્છી બોલી

કુલખાલુ ન. ખરાબ લક્ષણવાળો

કુલકપદ અ. તમામ

કુલાલી ન. નાનો વસ્ત્ર પકડવાનો

સોનીની સાધુસી, મેળ

વગરનો

કુલમો વિ. મેળ વગરનો

કુલો ન. ખમો

કુલોંઠ ના. ખરાબ સ્ત્રી

કુલોંચ અ. અવ્યવસ્થિતિ 'લોંચ

વિકરો, કુલોંચ ન વિકરો'

કુવા ન. ખરાબ વા

કુવાઠ ના. ખરાબ વાટ

કુવાડ ના. કળિયાળી સ્ત્રી

કુવાડો ન. મોટો કુવાડો ના.

કુવાડી

કુવેલુ ન. ખરાબ વચન

કુસાલુ ન. કાપી નાખવું તે,

'કુસાલુ જો કરાર અસલ

આશકન જો'

કુસાલું કિ. કાપવું

કુસાસાલું કિ. મનમાં ને મનમાં

ચીજ બવું

કુસર વિ. ખીમાર

કુસરા ના. અન્યાય

કુસરાઈ ના. ખીમારી

કુસી'વલ વિ. કાપનાર

કુસોલ વિ. કાપેલ

કુસોએ વિ. તોડાની અટકવાળો

કુંગ ન. ખૂંધ, વાંકાપણું

કુંગરો ન. કુંગરો ના. કુંગરી

કુંગાઈ ના. વાંકાપણું

કુંગો ન. એક જાતની માછલી,

સોનીની એક સાધુસી

કુંજ ના. ન. માંકડ, કુંચી

કુંજલું ના. બ. માંજરા, કુંચાએ

કુંજો ન. કુંજો

કુંઠ ના. વાંકાપણું, કુંઠ, પીઠ

પરનો મટો

કુંઠો વિ. વાંકો, એક જાતનો

બળદ

કુંવાર ના. કુમારિકા, એક

વનસ્પતિ

કુંવારો વિ. પરદા વિનાનો

કુંકે ન. પ્રપંચ, જળકપટ

કુંકવાડો ન. જળપ્રપંચ

કુંકાર ના. ચીસ, પોકાર, ફફ

કરવું તે

કુંક ન. ફૂતરો, ફૂતરાને

બોલાવવાનો શબ્દ

કુંક ના. બૂકું

કુંકકપટ ન. જળકપટ

કુંકલું કિ. ચૂંકવું

કૂંદાર્થ ના. ખોટાર્થ
 કૂંદો પેલ વિ. મૂંડનાર
 કૂંદેલ વિ. મૂંડેલ
 કૂંદો વિ. વૂંદો
 કૂંત ન. પોરાક ખાવાનું પ્રમાણ
 કૂંમાઈ વિગાડું કિ. કરમાઈ જવું
 કૂંર ન. એક જાતની ઝીંજી
 માછલી
 કૂંસર ન. પાજરાના કોટલાં
 ગરમ થી અને મોઢા નાખીને
 બનાવેલો. ખાદ્ય પદાર્થ, ફૂલેર
 કૂંકલો વિ. દૂંદિયું વાંધેલો
 કૂંચલો ન. દાતાદિયો ના. કૂંચલી
 કૂંજ ના. કૂંજડી, ચોમાસા પછી
 રજુ પ્રદેશમાંથી હારગંધ આવતાં
 પાંખીની બાત
 કૂંકાડો ન. કૂંકાણું
 કૂંડી ના. કૂંડી, કુવાના ચાખા-
 માંથી જેમાં પાણી આવે તે
 નાની ટાંકી
 કૂંકર ન. ચોમાસામાં ભી
 નીકળતી વનરૂપિ એના
 મૂળમાં બટાકા જેવું ફળ
 હોય છે
 કે અ. ને. સ. કયો ?
 કેડા ફરક ના. કેળું
 કેડો ન. કાકીડો, પીછો

કેતરો સ. કેટલું
 કેર સ. કોણ
 કેસ ન. દરિયાક, મત્સ્ય, વાળ
 કચમકરાણુ ન. સિંધની બાજુનો
 પ્રદેશ, બલુચિસ્તાન
 કચી વિ. કચ મકરાણુનો રહેવાસી
 કડો સ. કેવું કેવડું
 કડ ન. કેરડો, 'કેર કુલ્યો ન કે
 કુલ્યો', અર્થકેર કુલ્ય
 રાજપૂત જાડેજાની એક જાત
 કે ના. ઝીંજી જાવાત, એક જાતની
 ખાવણી
 કેક સ. કેટલાક
 કે' સ. કાણે ?
 કે'ચી ના. કાતર
 કે' જો સ. કોનો
 કે'ણુ કિ. કરેવું
 કે'ની અ. ક્યારે
 કે'નૂણું વિ. ક્યારનું
 કેા-કેાક સ. કોઈ
 કેાએ ન. કોઈ
 કેાકરી ના. જા કોપરની લાકડાની
 ખાલી જેની સાથે ધૂંસરી
 અને કલ બંધાય છે.
 કેાજો વિ ખરાબ, 'કચુ દિટી
 કેાજો થેજો
 કેાચી ના. એવડી, ખુલ્લી ભીંત

એક ગામનું નામ
 કોટિયા ન. એક ગામનું વડાણ
 કોટીઆ ન. કોટીણું
 કોઠ ના. તેલું, આમંત્રણ
 કોઠણ ન. તેણું
 કોઠણું કિ. તેણું
 કોઠસો ન. જૂના વખતમાં વસ્તુ-
 એ સાચવવા માટે માટીનું
 બનાવેલું ચોરસ કમાટ જેવું
 સાધન
 કોઠી ના. દાણા ભરવાની માટીની
 જેવી જાંડી કોઠી
 કોઠો ન. મકનો ગાળા જુરજ,
 છાતી, 'કોઠો કરાર આવ,'
 કોઠનો પાછળનો ભાગ
 કોઠે પોણું કિ. ટેવાઈ જવું
 કોઠ ન. હોંસ
 કોઠીઆ-કોઠીસો વિ. જિસાડી
 હોંસીસો
 કોઠ ના. કોઠ
 કોઠઈ વિ. કોઠીલી
 કોઠયો વિ. કોઠીસો
 કોથ ના. પેલું
 કોથડ ના. કોરડ, મઠ
 કોથનો ન. મોટી સરો
 કોથલી ના. ગાળાનું એક હાં
 કોથસો ન. કોથસો

કોર ના. કિનારી
 કોરણું કિ. કોતરણું
 કોરવણુ ના. વઢાણનો એક ભાગ
 કોરવાંગ ના. વઢાણના અંદ-
 રનાં કાટપૂણીઆં લાઠાં
 કોરાંખો ના. અલગ, જુદો
 કોરો ના. જૂના વખતનો કમન-
 નો એક ચાંદીનો સિક્કો સોળા
 હીંચાનો, લખપત પાસેના
 જૂના વખતનો નદી,
 કોરી મોર અ. એકાદ કોરી
 જેટલું
 કોલસીઆ ન. કોલસા ગાળવાનું
 સાધન (વઢાણવડી શબ્દ)
 કોસ ન. કોસ, દખલાદો પવન
 કોસાડી ના. પાણી ગરમ કરવા
 માટેનું લગન કિંવા વખતનું
 વાસણ
 કોસો વિ. ગરમ
 કો અ. કેમ ?
 કોગળાં અ. કોણુ બાણુ, જે
 સું બાણું ?
 કોડાણુ-રી ના. કેડાળી
 કોડી ના. દરિયાની છાંયલી,
 અસહનું ચલાણી નાણું
 કોડીઆ ન. ખાંપરાનો કોસ્ત
 ચાલાક

કોડો ન. આંખનો ડોળો, મોટી
 ડોડી, તોફાની છોકરો
 કોડાવ ને વિ. ભેંડો
 કોડાયાહું કિ. મૂંડાવવું
 કોણસીઆ ન. જ. કાલાંમાંથી
 કપાસ કાઢી લીધા પછી
 રહેતાં ખોખાં
 કોર ન. લીમડાનાં કાચાં ફૂમળાં
 પાન
 કોરકું ના. માછલી રાખવાનું
 ભાથું, એક નામ
 કોરી ન. જૂના વખતની
 વણકરની એક જાત
 કોં ના. કસ
 કોંટ ન. એક ફળ
 કોટ્ટો ન. ફળગી
 કોંતલ ના. સનમનતી ઘોડી,
 હિંદી : કોતલ
 કોંર ન. કમળ 'કોંર પાકું'
 પાતાર મે"
 કયો ન. કયો, કિ. ભુ. કપું
 કાં કાં ના. કાગડાં જેવો કછળાટ
 કાંસ ના. કસરત
 કોડી' વિ. કરોડો

ખ

ખર્ક કિ. ભુ. ઉપાડી લીધી
 ખર્કયો ન. કાદાળો

ખખખ વિ. ઘરડો
 ખખખી ના. ખારેકનું ખી,
 'ખખી ન ખરચે ખીમણ'
 ખગ ન. મોઢું પંખા 'કેક ખગ
 ખાઈ બો'
 ખગણું કિ. છતું
 ખગો ના. એક જાતની માછલી
 નાની
 ખગો ન. એક જાતની માચલી
 મોટી
 ખણનું ન. ખળનો
 ખળૂરીઆ વિ. દારૂડીઆ
 ખટ ન. નફો, ખાટલો, પલંગ
 ખટક ના. ખટકો
 ખટ ખટુ'બો ન. ખાટાં ફળનું
 એક જાડ
 ખટલું કિ. ખાટલું
 ખટમિટો વિ. ખાટો અને મીઠો
 ખટર વિ. દૂધ ન દેનાર ગાય-ભેંસ
 ખટલો ન. ખાટલો, કોઈમાં
 ચાલતો મુકદ્દમો
 ખટ સપાડીઆ વિ. સ્વાલિષ્ટ
 ખાવાવાળો
 ખટાઉ વિ. કમાઉ, ખાટી જનાર,
 એક નામ
 ખટાણુ ના. ખટાણ
 ખટું'ભરો વિ. ખટાણવાળો

ખટો વિ. ખાટો
 ખટો ભુલસ વિ. ખભો ખાટો
 ખટો મોરો વિ. ખાટું મોળું
 ખડ ના. ખાડો
 ખડારો વિ. ખાડાળો, ઉપાધીઓ
 ખડી ના. નાનો ખાડો
 ખડો ન. મોટો ખાડો
 ખડ ન. ખોળ, ઘાસ
 ખડઈ ના. પાટી
 ખડકલો ન. કમલો
 ખડકી ના. જોખસો, બારી, બારણું
 ખડકો ન. માથવારીના પત્થરો
 ના સળામાં બાંધાતી ઘંટડી,
 જેવો અવાજ, કપડાં ધોવા-
 નો પ્રથર
 ખડાંગ અ. ખડે પગે
 ખડી ના. ચાક જેવી સફેદ માટી
 ખડીયા ન. કાથળો, કનાલ
 ખડૂસ વિ. ઘરડો, ખેરડક
 ખડો ન. હીકરો
 ખડુ ના. એક ખતનો સાપ,
 ચળ, ઉપાડ
 ખડુ ઉપાડ ના. ઉપાડમેલ
 ખડુખોથ ના. ચાટી સુલ્લી
 ખડુલું કિ. ઉપાડનું, ખોદનું
 ખડુણી ના. ડોઠ વસ્તુ ઉપાડ-
 નાનું મહેનતાણું

ખત ન. લખત, લેખું, 'ખત મ'ડે
 તો કુરો ?'
 ખત પતર ન. કાગળ પત્ર
 ખતરી ન. ખત્રી, દુઝિત, રંગારો
 ખતવલું કિ. ખતવનું
 ખતા ના. દોષ, શિક્ષા
 ખથમું ન. મચ્છુ પાછળની
 ઈસ્લામી કિયા
 ખથી ના. કાળળો
 ખધૂરી ના. ગાડર, કસ્ટરી
 ખથો ન. ધાબળો, 'આંકે' કાઢિયાં,
 ખધ વિ. નિર્ગોલ્ય (ખથો ન છડે
 ખધામ ખધૂસ વિ. પુરુષન લીન
 ખન ના. ખાંડ
 ખન અ. જેટલું, 'હુમે' ખન,
 ચિપટી ખન
 ખનણી ના. ખાંણી
 ખનણું કિ. ખાંડનું
 ખનાર ના. મળ
 ખનારણું કિ. ખંજવાળ કરતી
 ખનેર ન. ખંડેર, ક્રિશ્ન લેતું
 સ્થાન
 ખપણું કિ. ખપનું
 ખપત ના. ખપ
 ખપલ વિ. ખપનાર
 ખપાટ ના. લાંબી ચીપ

ખપાઈયલ વિ. ખપાવનાર
 ખપાયલું કિ. ખપાવલું
 ખપો ન. ખાયો, નિશાની
 ખફલું ન. કફન, ખાંપલું
 ખફલું કટો વિ. ખાંપલું મળું
 ઠાઠી લે એવો
 ખફલું ફેરો વિ. ખાંપલું ફાડનાર
 ખફની ના. કફની
 ખફો અ. ચુસ્તે
 ખખર ના. મરચુનો સમાચાર,
 સમાચાર
 ખખો ન. કાંધે
 ખમલું કિ. ખમલું, રોકાવું, સાંકળ
 કલું
 ખમન ખામણું ન. ખ. સમાપના
 ખમાયલું કિ. ખે- ખમાવલું,
 માફી માગવી
 ખમીસ ન. મંગળવાર
 ખમ્મ કિ. બ. ઊંચાડી લીધો
 ખમ્મો કિ. બ. ઊંચાડ્યું
 ખમર વિ. લુચ્છો
 ખમરક ન. સાળના ખુંટાનું આકું
 લાંકડું
 ખમરકલો ના. સાળનો ખાડેલો
 ખુટો
 ખમરખરો ન. મોઠક
 ખમર ખિલાયણું કિ. સા. મરઠરી
 ઠરાવવી

ખમરજી રોણું કિ. નકામા ખની
 ખમું 'રિહ રહી ખમરજી'
 ખમરલ ના. દવા વાટવાનું સાધન
 વિ. ગાંઠો
 ખમરવાડ ના. ખળાંવાડ
 ખમરસણું ન. એક જાતનો જા'જ-
 લમાં ઊંચતો જોડ
 ખમરાં ના. પળામાંથી અપાવું.
 ધાન
 ખમરા ખમોર ન. ખ. મખ્યાડનું
 ખરીપકી ના. ચોકસ
 ખરેલ વિ. ગાંઠો
 ખરો ન. ખેતરનું અનાજ એવું
 કરવાનું સ્થાન, અ. સુધીનો
 બેડખરો
 ખરો ખોંધ વિ. હાજરા હજૂર
 રહેલો
 ખલ ના. ખાલ, ખરલ
 ખલાપિર ના. જોડની માર
 ખલાસ ના. ખલાસીનું મહેનતા-
 લું, સમાપ્તિ
 ખલોસો ન. ચામડાનો કાચળો
 ખલેસી ના. ચામડાની કાચળી
 ખલો ન. જોડો
 ખલીસ ન. માથા વગરનો જૈન
 ખસ વિચાણું કિ. સા. ખીક
 લાગવી

ખસૂસ અ. જરૂર
 ખખ વિ. ઉજાડ 'જેવું'
 ખખારો ન. ડોળ ખીર જે
 ખખારો
 ખગણું કિ. ઉકરસ ખાવી,
 પરાણે પેસા સુકવવા
 ખગાયાણું કિ. ઝે. પરાણે પેસા
 વસલ કરવા
 ખગારો ન. બળખો
 ખજણું કિ. ખેયણું
 ખંડ ન. જમીનનો એક ભાગ,
 ખંડ, ખાંડ
 ખંધો ન. ગાયો-એંસો બાંધવાનું
 રથાન, હુચ્ચો, કાંકું
 ખાઈ ના. ખાડો, કિલ્લાને
 ફરતો ખાડો
 ખાઈયાર વિ. ખાનારો, 'હરામ
 જે ખાઈયાર'
 ખાઉ વિ. ખાનાર 'હરામખાઉ'
 ખાઉ પાતર વિ. ખાતો જ
 રહે એવો, રુશ્વત ખોર
 ખાક ના. પીર પાસે થતા
 ધૂપની ભસ્મ
 ખાકો વિ. ભસ્મ ચોળેલો,
 ખાકી ખાવો
 ખાખટી ના. હલકી ખારેક

ખાજ ન. ખાઈ ચકાવ એવું,
 જેનો ઠાળોનો કરી જમાવ
 એવો
 ખાજ ના. ખુજલીનો રોગ
 ખાજોટી ના. અણુકણું
 ખાણું તે
 ખાટ ન. ખાટલો, હિંડોળો
 ખાડી ના. હડપચી, દરિયાની
 નાળ
 ખાજુ ન. દેરને નીચવાનું,
 સુવારે કપાસિયા વગેરે,
 અનાજ સાચવવાની ખાજુ,
 માટીની ખાજુ, ચિરેલો
 શોધવાનું મૂળ
 ખાજીયું ન. પશુએને ખાજુ
 આપવાનું સાધન
 ખાજોતરો ન. ખેતરમાં કે
 તળાવમાં ખાદ્યકામ કરવું તે
 ખાતો ન. ખાણું
 ખાધ ના. ખોટ
 ખાધેલ વિ. ખવાઈ ગયેલ
 ખાધો કિ. ભૂ. ખાજું
 ખામ ના. બળતરા
 ખામણું ન. ખાડું, બળવું
 ખાય : ખાયકી ના. ખાધ
 ખાર ન. ખાળ, વેર, ગુરસો

ખારક ના. ખારેક

ખારકિયાલ ના. ખારેકડીનું

ઝાડ

ખાર એક ન. ચેર ઝેર

ખારાઈ ન. રણુના કાલ્વમાં ફરી

શકનાર મજબૂત હોઈ

ખારા હુક ન. બ. કડવા ધૂંટડા

ખારાણું કિ. જૂ. સુસ્તે થયો

ખારાયણું કિ. ખવડાવવું

ખારી ના. કાંકણની જમીન વિ.

છિન્ન સ્વાકર્ષણી

ખારી મિરચી વિ. કોખી

ખારીણા વિ. ખાર ગાખનાર

ખારુઆ ન. નાખવો - " ? "

ખારો ન. ખારી જમીનમાં પાક

તી કપડાં ધોવાની માટી જેવી

વસ્તુ વિ. કડવો

ખારો હો ન. ખારું લોહું

ખાલક ન. ખલકને પેદા કરનાર

પરમાત્મા

ખાલોપીલી અ. વગર કારણે

ખાલો ન. ખાલીપણું, ખાડો

ખાવડો ન. એક જાતનું બળદ,

કચ્છની ઉત્તરનો અંદેશ

ખાવો ન. ખાવાનું, વાણું

ખાવધ ન. ખાવિંદ

ખાસડો ન. જોડો

ખાસાપીસી ના. ચાડીચુલ્લી,
અદેખાઈ

ખાસો વિ. સારો

ખાંખડ વિ. ઉચ્છ્રડ

ખાંખત ના. જિજ્ઞાસા

ખાંખતીઆ-લો સિ. વધુ પડતો
જિજ્ઞાસુ

ખાંખો વિ. વાકો, ન. જગ્યાવારની
એક જાતની લુચી

ખાંચ ના. ખાંચો

ખાંપ ના. કટફી, ખપાટ

ખાંપરો ન. ઢોડીઆનો દોરત,
ચાલાક ચોર

ખિખરી ચાંધી ના. ત્રીણાં ચૂંદાં
નું ઝાડ

ખિખરો વિ. હસ હસ કરનારો

ખિખી વિ. ખાટાં જેવી વાસ
વાળી

ખિખો ન. ખા-ખા કરનાર,
મૂર્ખ

ખિચડી ના. ખાચડી, ખેળાંખેળ

ખિચડો ન. ખાચડો, શત્રુમેળો

ખિજણ : ખિજણું કિ. ખીખણું

ખિજંધલ વિ. ખીજનાર

ખિજંધણું કિ. ખીજવનું

ખિજંલ વિ. ખીજવડો

ખિટ ન. નષ્ટ કરી નાખવું તે
ખિટ ખજુણી

ખિટ ખણ્ણી કિ.નપટકરી નાખતું

ખિટીઆ ન. માટી કીધરસ

ખિથરી વિખાણું કિ. માંદા ભેરા

થઈ જવું

ખિથરેલ વિ. ગાંઠો

ખિથો કિ.મુ. ખસી ગયો

ખિમ ન. એક જાતનું શણ

ખિમ ના. ખંચો લોડાના માંમા

ચડાવવામાં આવે તે

ખિખો ખિખલો વિ. બોખો

દાંત વિનાનો

ખિચો ન. ખીરું

ખિચણું કિ. ખરી પડતું

ખિચાયણું કિ.પ્રે. નીચે પાડતું

ખિરેપ-ખ ન. મુન ડાકણીના દેખાવ

ખિરેલ વિ. નીચે પડી ચલેલું

ખિલ-ખિલણુ ના. હાસ્ય

ખિલ ખિલાટ અ. ખૂબ હસવું

ખિલ મસ્તી ના. આનંદમય

તોફાન

ખિલમિલણું કિ. ખાલો કોણું

ખિલ મિલાટ ન. અગડળાટ

ખિલ મુખ તિ હસતા ચહેરા

વાળો

ખિલથલ ના. હસનાર,

ખીલનાર

ખિલાયણું ના. પ્રે. હસાવવું

ખિલારો ન. હાસ્ય, ફરેલી

ખિલેલ ના. ખીસેલું

ખિવણું ના. અખડતું, 'વિગ્ન

ખિચેલી'

ખિસણું ના. ખસી જવું

ખિસાયણું ન. પ્રે. ખસાવવું

ખી-ખી ના. ખીખવાટો કરતું

હાસ્ય

ખીખોરા ન. અ. ખીખવાટો

ખીચો ન. ખીસું

ખીમું ન. ચોરતોનો છદો, તંબૂ

ખીર ન. દૂધ, થવાઈ 'માંદો

ખીર આપ'

ખીરજ ના. ખીર, દૂધમાં ખાંડ

ચોખા નાખી બનાવેલું

ભોજન

ખીરો ન. રાય-મેસવું ખીરું

ખીલલો ન. ઘંટીના નીચલા પડ

વચ્ચેની ખીલડી

ખીલા ઉપાડ અ. ઠોરડાંખર

સહિત

ખીલાસરી ના. લોડાનો

સગીચો

ખીલી ખુલ્લો ન. જરા પથ્થુ

નહલીંધ

ખીલોડી ના. ખિસકોલી
 ખી' અ. ક્ષેમ
 ખી'કાર ન. સંકાર
 ખી'કારણું કિ. સંકારવું
 ખી' ખો' અ. ક્ષેમકુશળ
 ખી'ખેર અ. આનંદમંગળ, ક્ષેમ-
 કુશળ
 ખુઆર વિ. ખુતાર, હેરાન,
 પાયમાલ
 ખુઈ ના. નાનો ખાકો-ફેલો
 ખુએ ભંગલ વિ. ભાંગેલા
 ખુઆવાળું-નકાણું
 ખુએા ન. વહાણનો ફેરા સ્તંભ,
 ફેરો
 ખુચાણું કિ. ખૂંચી જવું
 ખુચ'યલ વિ. ખૂંચનાર
 ખુચાયણું કિ. પ્રે. ખોસવું,
 ખૂંચવવું
 ખુચેલ ના. ખૂંચેલો
 ખુટામુટાયણું કિ. ખખડાવવું
 ખુટણું કિ. ખૂટી પડવું
 ખુટલ વિ. ખૂટી પડનાર, પલટો
 જ નાર
 ખુટાયણું કિ. પ્રે. ખુટાવવું,
 ખોટું કરાવવું
 ખુટી જે ખયો વિ. જેવું આવી
 જા-નું લેવા એવો

ખુટેલ ના. ખૂટેલો
 ખુડ-ડી વિ. મર્યાતે પૂરવાની
 જગ્યા
 'ખુડકણું' કિ. ખડખડ અનાજ ઘરવો
 'ખુડકાંઈધલ વિ. ખખડાવનાર
 'ખુડકાયણું' કિ. 'ખખડાવવું'
 'ખુડખુડાયણું' કિ. ખટખટાવવું
 ખુડ ખુડિયો ન. ચૂકું નાળિયેર,
 એક અટક
 ખુડિયો ન. પરચૂરણ
 ખુડખમ ન. બેઠે જાંઘવાણું નક્કરે
 મહાવાળું હથિયાર જેવું સાધન
 ખુડીઓ ન. ખરી, 'ચારોણ
 ખુડીઆ પેટ મે'
 ખુડો ના. લગડા જેવો
 ખુણસ ના. અવરોધ, રોકા
 ખુત ના. જમીનથી બહાર નીકળી
 આવેલી ખીલડી
 ખુતેલો વિ. ખૂંચેલો
 ખુતો કિ. જુ. ખૂંચી ચડો
 ખુધા ન. ખુદા
 ખુનામ ન. ચાંચોર કાપું, ખોડું
 કામ
 ખુનામી વિ. ખરાબ, ભયંકર
 ખુપણું કિ. ખૂંચી જવું
 ખુપર ન. અવળું કામ, ખાતો
 ખુપર ખોડણું કિ. બી'કું કામ
 કરવું

ખુપરી વિ. અવળાં કામનો
કરનાર

ખુપલ-લો વિ. ખૂંચેલું.

ખુમણુ ન. ખમણુ

ખુમણી ના. ખમણુ કરવાનું

ખાંડણી જેવું સાધન

ખુર ન. ખનવરના પગની ખરી

ખુરપગ ન. મળા વસ્તુ, ખરી
અને પગ

ખુરપીઝા ન. ખેડ કરતાં રાંપને
સાથે કરવાનું સાધન

ખુરપો ન. ખરપી, પાસ ખોદ-
વાનું સાધન

ખુસ ધણાલ ન. છાની રીતે ખે
લાણુ વગાડનાર

ખુસરો વિ. કોની મૂઠ ન જિગતી
હોય એવા, ખુસરો ખાન
થોડો વખત ફિલ્દાની યાદી
પર રાખ્ય કરી થયો હતો.
ભારતીય મુસ્લીમ ઇતિહાસકાર
ખિવાહીદીન બરોની લખે છે :

'એ સોલુ-નડુ'સક (ખુસરો
ખાન) મહોના કુમલા સામે
ઠકી શક્યો નહિ.

ખૂંજ ન. ખાંચો

ખૂંડ ના. કોતરણી

ખૂંડણુ ન. કોતરણું તે

ખૂંડણું કિ. કોતરણું

ખૂંડેલ-લો વિ. કોતરેલ

ખૂંભ ન. ખંભ, મંહોર કામ,

ખૂંસ ખોડણું

ખૂંચ ન. ફૂવાનો ઊંડો ખાડો

ખાણીનો

ખૂંચો ન. ભાડો

ખૂંચો ન. ખીસું

ખૂંડ ન. આખલો, પૂરેરું

ખૂંડ વ્યાજ ન. પૂરેપૂરું વ્યાજ

ખૂંડી ના. સરહદનું નિશાન

ખૂંડો ન. સરહદ બતાવતા

જમીનમાં ખોડેલો પથ્થર

ખૂંધણુ ન. ખૂંધું તે

ખૂંધણું કિ. ખૂંધું

ખૂંધીઘલ વિ. ખૂંડનાર

ખૂંધેલ વિ. ખૂંધેલ

ખૂંચરો ન ખનની નો ખોડેલો
ફૂલો

ખેડ ના. ખેતી, ખેતરપાર છ
ખેડ

ખેડણું કિ. ખેડણું

ખેડ ધાખ ના. ખેડણું-વાણું
વગેરે

ખેડણુ ન. ખેડ

ખેડણી ના. ખેડવાનું મહેનતાણું

ખોધણું કિ. ખોલું
 ખોધણી ના. ખોલવાની મજૂરી
 ખોધેલ વિ. ખોલેલું
 ખોપટો ન. ખાચડી વગેરેનો
 હાંડલા નીચેનો જથ્થોનો ભાગ
 ખોલરણું કિ. રોકાવું
 ખોલરો ન. રોકાણું 'ખોલરો
 ન આવે કે'
 ખોથ અ. ધિક, 'ખોથ ખોંખે
 લે રંગ'
 ખોલ ધાંપણું ના. સોની-લુહા-
 રનું એક સાધન
 ખોલરો ન. રવેડાનું બચ્ચું
 ખોલાવરી ના. સોની-લુહા-
 રનું એક સાધન
 ખો ના. વિનાશ
 ખોગીર ના. લોડા પર મૂકવાની
 પડછી
 ખોડ ના. ખરાબ એવ. રાજ-
 પૂતની એક અટક
 ખોડી ના. લાંચડી રાય 'ખાલ
 ખોડી ને પપ્પ હરાડી લે'
 ખોડો ન. માથામાં જામતો સફેદ
 મેલ
 ખોલો ન. હારણની રમત
 રમવાનું સાધકું
 ખોપ ન. કારસ્થાન

ખોપીઆ વિ. ઉપાધીઓ
 ખોર ખોરાં અ. એકદમ સાગી
 છટું
 ખોરો ન. યોળો
 ખોરો વિ. સહેલું
 ખોરો ભરણું કિ. સીમંતની
 વિધિ કરવી
 ખોલો વિ. ખવાઈ ગયેલું
 ખોંક ન. માખડું
 ખોંકારણું કિ. ખોંખારો આવો
 ખોંકારો ન. ખોંખારો
 ખોંતરણું કિ. ખોતરવું
 ખોંધ ન. માથું પડ્યા પછી
 લડતું ધડ, શરો
 ખોંલલો ન. તાની ખોંખી
 ખોંલાત્રી ન. ખોંખીઆ રંગ-
 નાર ખત્રો
 ખોંભી ના. રજીન ખોલણી
 ખોં ખોં ના. વારે વારે જિવરણ
 ખાવી
 ખ્યાલી ભાષા ન. જાગવાનું
 ધાણું કરનારે ખાલશાક
 અ
 ગાછ ન. જોનોનો એક વિભાજ
 'તપગછ' વગેરે
 ગજણ ના. ગજનના
 ગજણું કિ. માખડું
 ગજર ન. ગાજર

ગજરો ન. ફોનો સુચો
 ગજ'ધલ વિ. ગાજનાર
 ગજા સંપત્તિ અ. ગજ પ્રમાણે
 ગજો ન. કંઠ, તાકાત
 ગઠણું કિ. ગૂંથણું
 ગઠણ વિ. ગઠાયેલ
 ગઠાયણું કિ. પ્રે. ગૂંથાયણું
 ગઠાયો ન. ગૂંથણ કામ કરનાર
 ગઠી'ધલ વિ. ગૂંથનાર
 ગઠેલ વિ. ગૂંથેલ, ઘસાયેલ
 ગઠો ન. સોદો, ગળામાં પહેરવાનું
 એક ઘરેણું
 ગઠણું કિ. મેઠણું, મેળવણું
 ગાડર ના. ઈયળ
 ગાડલ ના. નાના બાળકની રમ-
 વાની ખાડી
 ગાડા વાટ ના. માડનો રસ્તા
 ગાડો ન. માડું, માડાના સ્થાન
 પાસેનું થેંત જેટલું લાકડું
 ગાડો ના. ગધેડી
 ગાડોડો ન. ગધેડો
 ગાડધી ના. ગિરદી
 ગાડૂ ન. લીમડા વગેરે પર ચડતો
 વેણ
 ગાડરાંગ ના. કિલ્લાની અંદરની
 બાજુનો રસ્તો
 ગણું અ. ખરો, 'ડિહો ગણું'

ગત ના. તાલ, રીત, સ્વર્ગ
 ગતામમ ના. ખચર, સ્થાન
 ગતી ના. સ્થિતિ 'સદ્ગતિ'
 ગથેડો માર ના. જૂના વખતમાં
 કોઈ પ્રતિબંધ માટે આ
 શબ્દ વપરાતો
 ગથો ન. ગથેડો, મૂર્ખ
 ગનીમત ના. ઉમડા ચીજ,
 આનંદ, વિપુલતા
 ગનું ન. સાંઠો, લાગવગ, 'ગને'
 ચોરઈ, ગને' નિયા'
 ગપ ન. ત્રપાટો
 ગપી વિ. ગપાટા હાંકનાર
 ગપોડ વિ. ત્રપાટા મારનાર
 ગભાણી વિ. ગાભાણી-ગાય ભેંસ
 'સાંજો ચા સે ગભાણી'
 ગભરૂ ન. નાનું બાળક
 ગમેલ ન. ગાય ભેંસને ખાણ
 આપવાનું વાસણ
 ગથડો ન. લખપત તાલુકાનો
 પ્રદેશ, ગથડો વડોત મીં' મઠો'
 ગયણું ના. પાણી ચળવાનું ગળણું
 ગયણે છડાણું કિ. ગીરો મૂકણું
 ગઠધન ના. મરદન
 ગરલ ન. અંદરનો ભાગ, ગર્ભ
 ગરો ન. રિજકા વગેરેમાં પડતો
 એક રોગ

આમતરો ન. પરગામ જવું
તે, મૃત્યુ
આમાઈ વિ. એક આમના
માર ના. માળ, કુસામાંથી
નીકળતો કાઢવ
મારો ન. કાઢવ
મારોરો ન. સાપને પકડનાર
મારડી
આંગડી ઘાંચણુ ના. કાવાદાવા
કરનાર સ્ત્રી
આંગા ધુસા ન. "આડા-
અવળા થઈ જવું", છુપાઈ
જવું તે
આંગઈ વિ. ગંભીરો "આંગઈછ
મા હું કોઈ ખણે"
આંગડાં ચડણુ કિ. ભડકા પર
પાગલ બનવું-હવ જાંતુઓનું
ગાંફ વિ. ગાંડા જેવો
ગિગડ ના. ખજૂર કે ખારેકતો
કાળીઓ
ગિગડો ગિગો ન. કીકડો
ગિજ ના. કિજ
ગિજણુ કિ. લેવાઈ જવું 'ધિરજે
સે રિજે'
ગિડ ના. ખાડ, છંટી ડોકાનો
ખાડો
ગિડક ના. ખારેક કે ખજૂરનો
કાળીઓ

ગિડકણુ કિ. ગળા નીચે જિતરી
જવું
ગિડકોઈધલ વિ. ગળા નીચે
જિતારનાર
ગિડકાયણુ કિ. શ્રે. ગળા નીચે
જિતારી હેતું
ગિડકેલ વિ. ગળા નીચે જિતારેલું
ગિડધ મુછીયું ના. ખ. જાડી
મોટીમુછે
ગિડધો ન. એક જાતનું નૃત્ય
'લાલ ત્રિધો ગિતધી વિનાં'
ગિધકા ન. ખ. જાકા, એક
જાતની રમત માર-ખયાવની
ગિધી ના. જકરી
ગિનધલ વિ. લેનાર
ગિનાઈ વિમાણુ કિ. લેવાઈ
જવું
ગિરઈ : ગિરાઈ ના. મઠલાં
નીચે મુકવાનું માટીનું સાધન
ગિરભસો ન. અંદરતો લાગ
ગિરભ સૂતરો વિ. રશમ બાને
સૂતર મિશ્રિત
ગિરમર ના. એક જાતના
અથાણા માટેની વનસ્પતિ
ગિરા ના. કેળીઓ
ગિરાઈ ના. કાંડલાં મુકવાનું
માટીનું કાંદા વિનાનું સાધન

આમતરો ન. પરગામ જવું
તે, મૃત્યુ
આમાઈ વિ. એક આમના
માર ના. માળ, કુસામાંથી
નીકળતો કાઢવ
મારો ન. કાઢવ
મારોરો ન. સાપને પકડનાર
મારડી
આંગડી ઘાંચણુ ના. કાવાદાવા
કરનાર સ્ત્રી
આંગા ધુસા ન. "આડા-
અવળા થઈ જવું", છુપાઈ
જવું તે
આંગઈ વિ. ગંભીરો "આંગઈછ
મા હું કોઈ ખણે"
આંગડાં ચડણુ કિ. ભડકા પર
પાગલ બનવું-હવ જાંતુઓનું
ગાંફ વિ. ગાંડા જેવો
ગિગડ ના. ખજૂર કે ખારેકતો
કાળીઓ
ગિગડો ગિગો ન. કીકડો
ગિજ ના. કિજ
ગિજણુ કિ. લેવાઈ જવું 'ધિરજે
સે રિજે'
ગિડ ના. ખાડ, છંટી ડોકાનો
ખાડો
ગિડક ના. ખારેક કે ખજૂરનો
કાળીઓ

ગિડકણુ કિ. ગળા નીચે જિતરી
જવું
ગિડકોઈધલ વિ. ગળા નીચે
જિતારનાર
ગિડકાયણુ કિ. શ્રે. ગળા નીચે
જિતારી હેતું
ગિડકેલ વિ. ગળા નીચે જિતારેલું
ગિડધ મુછીયું ના. ખ. જાડી
મોટીમુછે
ગિડધો ન. એક જાતનું નૃત્ય
'લાલ ત્રિધો ગિતધી વિનાં'
ગિધકા ન. ખ. જાકા, એક
જાતની રમત માર-ખયાવની
ગિધી ના. જકરી
ગિનધલ વિ. લેનાર
ગિનાઈ વિમાણુ કિ. લેવાઈ
જવું
ગિરઈ : ગિરાઈ ના. મઠલાં
નીચે મુકવાનું માટીનું સાધન
ગિરભસો ન. અંદરતો લાગ
ગિરભ સૂતરો વિ. રશમ બાને
સૂતર મિશ્રિત
ગિરમર ના. એક જાતના
અથાણા માટેની વનસ્પતિ
ગિરા ના. કેળીઓ
ગિરાઈ ના. કાંડલાં મુકવાનું
માટીનું કાંદા વિનાનું સાધન

ગિરો ન. મઢ

ગિરોણુ ન. મઢણુ 'ગિરોણુ ટાણે
સવ'

ગિરોણુ થેલો વિ. માંડે થેલો

ગિલકી ના. તુરિયુ

ગિલગિલિયા ન. ખ. ગલગલિયાં

ગિલ્લા ના. નિંદા-કુરિયાધ

ગિરો ન. ખડરીયુ' જાણ્યુ

ગિંગરી ના. ધૂધરી

ગિમરિયારો વિ. ધૂધરિયાળો

ગીસો ન. હેરાનગર્વિત

ગીસોડો ના. તુરિયુ

ગીંગા ન. ચાનકી

ગુગડ સધો વિ. અત્યવસ્થિત,
ભગસેળિયુ

ગુજર ન. ગુજરાનુ ગુજાર ખો

ગુજરઈ કિ. જૂ. વેતી મઈ,
મરી મઈ

ગુજરણુ કિ. મરી જવું, વેતી
જવું

ગુજરી ના. હાથમાં પહેરવાનું
નેરાંનું ધરણું

ગુજરવલ : ગુજરેલ વિ. મરનાર

ગુજરણુ કિ. પ્રે. ચિલાવવું

ગુજરેલ ના. પિરોલી-સમસ્માનો
એક પ્રકાર

ગુરકોટો વિ. નાનો મેળાકાર વાળો

ગુડકું કિ. ફટકું, ફટી નાખવું

ગુડી થલ વિ. ચારનાર

ગુડકણુ કિ. નીચા નમી નીકળી
જવું

ગુડક ખારી ના. ખકાર નીકળી
જવાની નાની ખારી

ગુડકાયણુ કિ. પ્રે. નાની જગા-
માંથી ખકાર કાઢવું

ગુડથલો ન. કંધલી પડવું તે

ગુડધિયો ના. નાની લોપ

ગુડિયારા ના. ખ. ફચા

ગુડિયો ન. ગોળ પકથર,
ગુરિયા પીર

ગુણુ ગુણુ ના. ગણગણાટ

ગુણુજ ના. જૂના વાનનું
એક હથિયાર, ગૂરજ

ગુણેસ ન. ગણેશ

ગુણેસિયો ન. ગણેશિયુ, બોત
શાવણુ ચોરનું હથિયાર,
સાળનો ખોલો તાણુનો
ગુલ્લ ખાંચવાનો

ગુધરણુ કિ. છોડવું

ગુનું : છું વિ. માંડો ગુનાકો

ગુબ ના. છટી-ઢોકાની રમત
માટેની નાનો ખાડ

ગુબચી ના. કપડાં રાખવાની
દોરીવાળી થેલી

મુખીત ના. ગોળ કે ખાંડનો
ચીજી
મુર ન. મેર, માંજ, ડિંદી રુ
મુરજી કિ. માવડું, ચાકડું
મુરત ના. ચાકના
મુરપતો ન. મંજીના પતાંની
એક જુવાર
મુરંધલ વિ. માંજનાર, ચાકનાર
મુરિયાણી ના. મેરનો ઘરવાળો
મુરી ના. આવેશ, વાઈ, ગળી
મુરી કેણી કિ. જવને ખાંડીને
તેનાં ફેતરાં કાઢી નાખવાં
મુરગમ ન. કુરુની ગળન વિવા
મુરેલુ વિ. મોગેલ
મુલ અ. ખુઝાઈ જવું તે, 'ડબો
મુલ' ફૂલ
મુલાડે વિજજી કિ. મારી નાખવું
મુલાંડ-ટી ના. મોરીમજી
મુલૂ : મુલૂડો ન. કુરકુરિયું
મુ'ગ ના. ખોલવું બધ (એક
રમત કાલું ફોલવા વખતની)
મુખા વિ. મુખો
મુ'ધ ન. ઢગલો, ઘણું
મુ'ધણ ના. ચોપડ, ભાજનને
ભાવતું કરવાની ડોઈ વસ્તુ
મુદર વિ. મોટા મુડા-હીંચણ વાળો
મુદર ન. હીંચણ 'તાળા મુદર મેર'

મુડા ખોડ વિ. મુડા ખોડે એવો
મુડાવાર ન. મુડાવાળ, કાણુ
મુડિયા ન. બ. માડા નીચેના
હાથેલા જેના પર મંજ
બધાવ છે
મુડિયો ન. મુડો બાંધવાનું સાધન
હીંચણિયું
મુડી ના. હીંચણનો ભાગ
મુડો ન. હીંચણ
મુણપાર ન. ડોઘાવાનું પાથરણું
મુણી ના. ડોઘળો
મૂનું ન. પાણી ભરાયેલું મોટું શક
મૂં ન. વિષ્ટા
મૂંચો ન. નાકનો મેલ
મૂંચરો ન. મૂંચળો
મુંચણ ન. મુંચવાની ક્રિયા
મુંચણું કિ. મૂંચવું
મુંચણાં ન. બ. માડાની ધૂંસરી
ઉપરના વચ્ચેનું એ ખાણા
મુંધીંવલ વિ. મુંધતાર
મુંધ ન. મુંદર
મુંધર ન. વિચાર
મુંધર મારણા કિ. વિચારોમાં
અટવાઈ જવું
મુંધી ના. મુંદીનું ઝાડ
મુંધો ન. મુંદું
મુંભડો ન. મુંમડું

ગોડ ના. હાળ

ગોડો ન. લાખપત તાલુકાનો

પ્રદેશ, ગ્રામડો

ગોલું ન. ગળાણું

ગોનારણું કિ. ખાન ફેરું, માનવું

ગોભ ન. મેવ

ગોલી વિ. ગેખી

ગોહિં ન. બ. બહિં

ગોધર ન. ગજવર

ગોધાર વિ. જેની પાછળ કોઈ

વારસ ન હોય એવો

ગોખરૂ ન. કાંઠાવણી એક

વનસ્પતિ

ગોખરૂ યુગ્માર અ. જનમહેનત-

થી સૌથી પ્રથમ જમીન

સાફ કરી વસવાટ કરવો તે

ગોળીરો ન. કુદરાના કાનમાં

પડતું છવડું

ગોઠ ન. વરરાજ

ગોટીઆ વિ. જુવાન

ગોઠ ના. ગોટી

ગોલીરો ન. ગોતરો, પ્રવેશની

માટલી-લગ્ન પ્રસંગની

ગોધડો ન. મોટો વાહનરો

ગોધામ ન. માલ રાખવાનું

મોટું મકાન

ગોધો ન. આખડો

ગોફરૂ ના. ખેતરમાં પંખી બિડા-

ડવા માટે ચામડાનું કે સૂત-

રતું બનાવેલું સાધન

ગોખારો ન. કાચવાનું બહુન,

વિ. સૂતો

ગોપડો ન. કોતરકામવાળો

પહાણનો મોરો

ગોર ના. ન્યોમજાવર કરવું તે

ગોરછ વિન્નાણું કિ. ન્યોમજાવર

મઠું વધું

ગોરણું કિ. ન્યોમજાવર કરવું,

એણી મોળા નાખવું

ગોરવાર ના. ગોરવજેર

ગોરીધલ વિ. ન્યોમજાવર કરનાર

ગોરેઓ કિ. બ. જો વળે, ચૂકો

ગોરિલ વિ. ન્યોમજાવર કરેલ

ગોરિયન ન. ગાવના મસ્તકમાંથી

નીકળતો પદાર્થ બોધનો

ગોલ ના. એક જંગલી મેવો

ગોલાઈ ના. ગોળપણું

ગોલાડો ન. એક જંગલી મેવો

ગોલી ના. ઘાસો

ગોલીડો ન. ગોળ વાળેલું પૂંચાણું

ગોલો ન. ગુલામ, ગુલામનું

પટું મંજરાનું

ગોસ ન. ગોસ્ત, હરિવાઈ સફર

ખલાસીની

ગોંટી ના. ગોટી

ગોંટા ન. ગોળાકાર, ગોટાળો

ગોંટા ચડચો કિ. ભૂ. ક્ષત્ત્વળથ
પડકુ' (જૂની માન્યતા)

ગોડ ન. આકાશમાં વાદળાંનું
'ગોડી આવવું' તે

૭૧

ગોડ વિગત ના. ગોડ ત્રિશા

ગોડિયા ન. બેસ કરનાર મહારી

ગોંચો ન. ગોંચો, લાકડી જેવી

કોઈ વસ્તુ ભોંકવી તે

ગોંધી ના. ઘોંઘાટ

ગોમ ના. લોહાની એક ખાટ,
ભમરી, 'ગોમ છડાય લોમ'

ગોમાં ન. જ. મુઠ 'ગોમાં
મુર ને'

ગોર અથ ન. કોટનો શબ્દચાર

ગોરખાઈ ના. ભુજ, 'પેટને
ગોરખાઈ રમેતી'

ગોચરો ન. નાનો હિંટ

ગોશો ન. નાનાથો જરા મોટો
હિંટ

ગુ કળવા ઉચ્ચારનો ગ

ગુચ વિ. ઘણું

ગુદા ન. કોળીઆ, ગાલ

ગુતરી ના. કાલણી

ગુનું ન. સહિ

ગુલ ન. ગર્ભ

ગુલણી વિ. ગર્ભિણી

ગુલક ન. નાનું જાળક

ગુરી ના. લોકોમાં માર્ગ વિ. કારે

ગરો વિ. મોટો, કારે

ગાય ના. દોહરો જેવું લેખન
બે લીટીનું

ગારો ન. ઘાટીમાં નાખવાના

મૂડી દાણા, પંખી ચાંચવડે

જર્યાંતી ચાંચમાં ચ્યુ મૂકે તે

ગાલ ના. વાત

ગાલબાલ ના. વાતચીત

ગાલા ના. કળવી વાતચીત

ગાલાસ ના. કળવી કળવી વાતો

ગાલાવિલો વિ. ઠેકાણા વગરનો,
અસ્થિર

ગાલિયાર વિ. વડો કરનાર

ગાંતરી ના. ચાંતરી

ગિચી ના. વચ્ચે 'પાંદે ત્રિચો
મે' પાથને'

ગિડકણું કિ. ગંગા નીચે લીનરનું

ગિડો કિ. જુ. લીધો

ગિધર ના. ખાલી ચડતી તે

ગિન કિ. આ. લે

ગિનકું કિ. લેવું

ગિનધલ વિ. લેનાર

ગિનાઈ વિગનાઈ કિ. લેનાઈ જણું

ગિયા ન. જ. ગીત

ગિરજ ન. ના. ગીધ
 ગિરા ના કાળીચો
 ગિલો વિ. ગાંડા જેવો
 ગીતાર વિ. ગીત રાનારી
 ગુજ ના. અંદરનો ભેદ
 ગુજ ગારાંબો ન ખાનગી વાત
 ગીત

ગુજવર ના. એકાંતમાં ખાનગી
 વસ્તુગીત

ગુડ ન. ગ્રેજ

ગુડમખ ના. વડાધુના સાંધા
 પરવાનું કામ

ગુડમાણું ન. ગાગમાણું, અખા-
 ગીજનું ભોજન

ગુડ પાપડી ના. ગાજ પાપડી

ગુડાફ ના. ગડાફ પજર હોડામાં
 પીયાની

ગુણ્યાર વિ. ગુણુ બૂલી જનાર

ગુણી વિ. ગુણવાન

ગુ ના. ઘો

ગાઠવિલ વિ. મસજનાર

ગાઠવિલ વિ. મસજેલ

ગાજ ન. ધા પાકવો તે

ગાઝારો વિ. ગાઝારો

ગાઠ ન. મામ ના. ઊંઝણી

ગાડી વિ. ગામનો, 'નાડી ગાડી
 વસુ'

ગોત ના. શોધ

ગોતલું કિ. શોધવું

ગોતના ના. શોધ

ગોતા ગોત ના. શોધા શોધ

ગોતાયલું કિ. પ્રે. શોધાવવું

ગોયલું કિ. મસગવું 'અટો

પાણી મેં ગોયજી થ્યો'

ગોલ ના. ટીકાડું

ગોલલું કિ. શોધવું (સિંધી)

ગોં ના. ગાય

ઘ

ઘધેરી ના. ઘવો પધેરનારી,
 'આઈ ઘધેરી'

ઘધો ન. જનજીને પધેરવાને
 સાંધો લાલ અબો

ઘચણુ : ઘચાણુ ન. ખૂંચી જવાય
 એવો કાઠવ

ઘચણું કિ. ખૂંચી જવું

ઘચવલ વિ. ખૂંચી જનાર

ઘચેલ વિ. ખૂંચી મચેલ

ઘડ ના. ઘટાડો, ઘરીર, ઘડો

ઘડણું કિ. ઘટવું, એકાજી ઊતરવું

ઘડાયલું કિ. પ્રે. ઘટાડવું

ઘડણું કિ. ઘડવું

ઘડાઈ ના. વડવાની મજૂરી

ઘડિયા તાર અ. ઊલ્લા શાસમાં

ઘડિયો ન. ધાન વગેરે ભરવાનું

એક સાધન, પવાણું
 ઘડી કોસાડી ના. ઘગન પ્રસંગની
 ગરમ પાણીની માટણી
 ઘઠુસો ન. નાનો ઘડો, બીંધેલા
 બાળક માટે ઘડાના પાણીનો
 એક સડકો
 ઘટો ન. માટીનું વાસણું 'ઘડો
 ભગો ન ગોરેભો
 ઘણુ ગુરો વિ. ઘણું સાધનાર,
 લણું ભજનાર
 ઘણું મ. વસ, એટલું ઘણું
 ઘણું ઘણું વિ. ઘણા ઘણા
 ઘર કમ ન. ઘરનાં કામ
 ઘર કુણું કિ. પુનર્જન કરવું
 ઘરગણુ વિ. ઘરને લગતું
 ઘરગણું ન. પુનર્જન
 ઘરભે ઉધો ન. ઘરનો દીવો,
 સપૂત દા.દ્ય.૨૫૮—
 ઘરદી ધીસાડી ના. ઘરડો
 ઘરદો વિ. ઘરડો
 ઘરદો આંખો વિ. ઘણો ઘરડો
 ઘર તડ ન. ઘરખાર
 ઘર કુટો કિ. જુ. ઘરનો માણસ
 કુટલો
 ઘરભેદુ વિ. ઘરનો બેદખાનુનાર
 ઘર ભરણું કિ. પારકું ઉચાખત
 કરી ઘરમાં ભરવું
 ઘર ભેરો ધીણું ઘેર પહેરોના જવું

ઘર રખું વિ. ઘર સંભાળનાર
 ઘર વસાયણું કિ. ગૃહસ્થાશ્રમ.
 ચલાવવો, ઘર માંડવું
 ઘરવારો ન. પતિ
 ઘરા મ. ઘેરથી
 ઘરાઉ વિ. ઘેર તાવેણું લો
 ઘડુ વિ. સંજા, ઘરગણુ
 ઘરે ન. ઘેર
 ઘસડમોરો ન. નકામી મહેનત
 ઘસણું કિ. ઘસવું
 ઘસાયણું કિ. મે. ઘસાવવું
 ઘસારો ન. પથ્થર પર પાણીમાં
 ઘસીને પીવાની કલા
 ઘસેલ વિ. ઘસાયેલું
 ઘંટડી ના. નાની ઘંટી
 ઘા ન. ઘાસ, જખમ, માર
 ઘાઈ કંઠણી કિ. મહેનત કરાવવી,
 થકવી નાખવું
 ઘાઈઆ વિ. થા મારનાર
 ઘાટયોણું વિ. ઘાટ વચરનો
 ઘાટો વિ. ઘંટ
 ઘાણુ ના. નાશ
 ઘાણુ કંઠણી કિ. નષ્ટ કરી નાખવું
 ઘાણી ના. તલ પીલવાનું જૂનું
 સાધન
 ઘાણી જે હિં ન. ફોકડ ના
 ફેરુ ફરનાર

ઘાણીપર્ષ વિ. દોકરી ખત્યે

હસ્તાનું સંબોધન

ઘાણીપેચ્છા વિ. ઘાણીમાં પડનાર

(શાપ વાચક)

ઘાણુચ્છા ન. ઘાણુવો, વિ. બેચુક

ઘાણુચ્છા હજી પેચ્છા કિ.મૂ. મહે-

નન બરબાદ ગઈ, વંશબગડી

ગયો

ઘાત ના. અકસ્માત કે મોતની

સંભાવના

ઘાતક વિ. મારી નાખનાર

ઘા પેટા ન. ચાલકાનું ઘા

✓ ઘાલણિયું વિ. ઉધાર લઈને

પેસા ન આપનાર

ઘાસોટી ન. વસારો

ઘાંધરણુ કિ. ભાંભરનું, 'હો

ધાંધર'માં પલાણીએ'

ઘાંચ ના. રસ્તા વચ્ચેનો ખાડો,

રોડો, મુસીગન

ઘાંસીઓ વિ. ઘાસ ખાનાર

'ધાંસીઓ ઘોડો ને પેટીઓ

ચાકર'

ઘિચકોટો ન. ઘસરકું

ઘિર ઘિરી પાણું કિ. ગૂંમડાનું

સડી જવું

ઘિસરકોટો ન. ઘસરકો

ઘિસરણું કિ. ઘસડાનું

ધી : ધે ન. કૂત

ધી-કેલા ન.ખ. મેજમઝા

ધીચો ન. શૂંચવાઈ ગયેલું એવું

ધી-તેલા ન.ખ. પાણીમાં ઊગતી

એક વનસ્પતિ, એના સ્વાદ

ધી જેવો દોષ છે.

ધુધ : ધુધો ના. વાઈ વગેરેથી

મોઢામાં આવતી દીધુ

ધુચણું કિ. આડા ફટવું

ધુચાયાકું કિ.ત્રે. હુકિતથી ધાનાંથી

બચી જવું

ધુચી ના. આંડાં શાટવું તે

ધુર ના. ખેતરમાં વાવેલું ઝીણું

રૂંડી જાય તેટલા ચાસ

ધુટણું કિ. ચાસ થઈવો

ધુડાખર ન. રણમાં ફરના જંગલી

ગરેડો

ધુમ ના. વચ્ચર

ધુમ ઘા ન. હેમાય નહિ એવો ઘા

ધુમણુ ન. ધૂમનું તે

ધુમણું કિ. ધૂમનું

ધુમરી ના. ફેરી

ધુમાર ના. ચક્રર ચડવાં તે

ધુમેડો વિ. ફરેલો

ધુસ ના. છછૂંદર

ધુસણિયું વિ. જ્યાં ત્યાં ધૂસી

જનાર

ધુસણું કિ. ધૂસી જવું
 ધુસધુસ ના. કાની વાતો, હિંદી-
 ખુસકુસ
 ધુસધલ વિ. ધૂસી જનાર
 ધુસિયો ન. ઉંદર પકડવાતું પાંખડું
 ધુસેલો વિ. ધૂસી ગયેલો
 ધુરતો ન. ઠેસો, અચળા મુકો
 ધૂધાટ ન. ધૂધવાટ
 ધૂધુ ભાહા ન. ધુધ. સનો
 ધૂર ના. કરડી નજર
 ધૂરારો વિ. કરડી નજર વાળો :
 'લાખો ધૂરારો'
 ધૂંબટ-ટો ન. ધુમટો
 ધૂંચ ના. ધૂંચવાઈ જવું તે,
 મૂંચવણ
 ધૂંસલણું કિ. ખોસી કેવું
 ઘેડ ના. નીચીવાટ
 ઘેર ના. હોળીનું સમયસ, સર-
 ઘસતે આપવાની ભેટ
 ઘેરણું કિ. ઘેરી વળણું
 ઘેરેલો વિ. ઘેરાઈ ગયેલો
 ઘેરે ઘેરા ન. ઘા. ઘેરા ઉપર ઘેરા
 ઘેરો ન. વાડી કે ખેતરના પાકનો
 એક સાગ
 ઘેરકો ના. મરણ વખતે મળનારી
 નીકળતો અવાજ
 ઘેંઠણું કિ. યસવું

ઘેંડસ ના. આળસુપણું
 ઘેંડસી વિ. કોઈ કામનો ઘુટકો
 ન કરનાર
 ઘેંટણું કિ. ખેરકારીથી ચલાવણું
 ઘોડો ન. ગાડાનું પહેલું ચોરસ
 પાટિયું
 ઘોઘો વિ. સનો
 ઘોઘો ધૂમી રથો કિ. જુ. ખેલ
 ખલાસ થઈ ગયો
 ઘોઘો ખાવો ના. નાખેવના
 ઘોડા રે ઘોડા અ. અરેરે!
 ઘોડ વા ન. દરિયાનો એક પવન
 ઘોડીયા ના. ઘોડિયું
 ઘોડી ના. કોંટના કાઢાની ખે
 ખાજુનાં પાટિયાં આમળ
 પગળ
 ઘોડે વા અ. ઘોડાનાં વેગથી,
 'ઘોડે વા ચડે'
 ઘોંડ ન. વાહનનો મોરંબો, ઘોંઘાટ
 ઘોંકો ન. ઘોંચણું તે
 ઘોંચિયું ના. તાંબાનો કળશો
 ઘોંલી ના. ઘૂંલી

અ

અઈ ના. ખાદકામની એક થરની
 ચરુઆત
 અઈ કિ. જુ. કી

ચક્રિડો ન. હળની કોચ સાથે
 મૂકાતી લાકડાની શીક
 ચક્ર ન. ખટકું, પડદો, કુંજારનો
 ચાક
 ચકતો ન. ચોરસ કટકો, એક
 જાત
 ચકર ન. ખતેડી વગેરે ફેરવવાં તે,
 ફેરી
 ચકર હમર અ. ચોળચોળ
 ચકરાયો ન. ચોગરહમ ફરી
 વળવું તે
 ચકલો ન. ચોડું, રોટલી વધુચા-
 નો પાટલો
 ચકાચક ના.ખ. માલપાણી
 ચકાર અ. જરપૂર
 ચકાસણું કિ. અજમાવવું
 ચકાસી'ધલ વિ. અજમાવનાર
 ચકાસેલ વિ. અજમાવેલ
 ચકી ના. ચકલી, ધટી
 ચકેડી ના. સાળાની ઝરમડી
 ચકેડી હમેડી ના. ગોળ ગોળ
 ફરતી
 ચકેડો ન. ગોળ ચકર
 ચકેડનરો ન. પપનસ, મોટી મોસંખી
 જેવું ફળ
 ચખણું મખણ ના. વડી રૂપાળી,
 'ચખણું મખણુંને અણા રખણું'

ચખણું ન. ચખણું તે
 ચખણું કિ. ચખણું
 ચખાણણું કિ.પ્રે. ચખાવણું
 ચખી'ધલ વિ. ચખનાર
 ચખેલો વિ. ચખેલો
 ચગ ના. વાળાની લટ, વિ. વડ
 વાળો 'ચગ માફ
 ચચર ના. મોટી આળપ'પાળ
 ચજ ના. મોટું કામ
 ચટ કિ.આ. ચાટ, અ. ખસાસ
 ચટો વિ. સ્વાદથી ખાનારો
 ચટણું ન. ચાટણું તે
 ચટણું કિ. ચાટણું
 ચટાયણું કિ.પ્રે. ચટાવણું
 ચટી'ધલ વિ. ચાટનાર
 ચટેલો વિ. ચાટેણું
 ચટો વિ. સ્વાદીઓ, ચાખ ચાખ
 કરનારો
 ચડચી'ગ અ. જરપૂર, ચિકાર
 ચડલણ ના. નાની તકરાર, રકઝક
 ચડણું ન. ચડવું તે
 ચડણું કિ. ચડવું
 ચડધલ વિ. ચડનાર
 ચડા : ચડાણું ન. ચડાણું
 ચડાયણું કિ. પ્રે. ચડાવણું
 ચડી ના. જીંટ કે કોડાની સવારી
 ચડેલો વિ. ચડેલો

ચઢો ન. કૂવામાંથી પાણી ખેંચ-
વાની સામઠાની ડોલ
ચઢ્યા પારા વિ. કચારેક વાહન-
પર કચારેક ધગાળા
ચણાણું કિ. ચણન કરવા
ચણાયણું કિ.ખ. ચણાવનું
ચણીબલ વિ. ચણનાર
ચણેસો વિ. ચણેલું
ચપ ન. હેઠ
ચપ ચોરણું કિ. ઝરક ખેલવું
'ચપ મ ચોર'
ચપર વિ. મોટા હેઠસાળા
ચપરાસ ના. શેખી, બઘઈ
ચપરાસી વિ. શેખીખાર, ન. નોકર
ચપ્પણ ન. ચાવવું તે
ચપ્પણું કિ. ચાવવું
ચપ્પાયણું કિ.ખ. ચપ્પાવવું
ચળીબલ વિ. ચાલનાર
ચબેસો વિ. ચાવેલું
ચબોડા ન.બ. દોહરા વગેરે
લોકસાહિત્ય
ચમ : ચમડો ન. ચામડું
ચમધન ન. પશુધન, 'ચમધન
નિર્ધન'
ચમન ન. ચાનંદ, ખામ
ચમાર ન. ચામડાનું કામ કરનાર

ચમેડ-ર ન. દુખની આંખમાં જેનો
ધસારો પડે એવા ઝંખ્યા દાણા
ચર : ચરેઓ વિ. ગાંડો
ચરક ખરક ના. ગાંડા જેવાં
ચરખી ના. વડાણના ભુકાનનું
ચકર
ચરખો ન. રેટિયો વિ. મોટા,
ઢાલો
ચરણું કિ. ચરવું
ચરપણું : ચરપાઈ ન.ના. ગાંડાઈ
ચરભમ વિ. નફન ગાંડો
ચરપાઈ ના. ગાંડપણુ
ચરાચાર ન.બ. લાસ વગેરે
ચરિયાણુ ન. દોરનો ચરો
ચરેઓ ન. માટીનું લોટ. જેવું
વાસણુ
ચરડી ના. માટીની કલકડી
ચરેલ વિ. ગાંડો
ચરો ન. ચારો
ચરોખરો વિ. ગાંડો લેણો
ચલણુ ન. હકુમત, સિક્કો,
ચાલણું તે
ચવક ના. કહેવત, વાત
ચવડો ન. ખેતીનું ઝોળનર,
ભુકારનું એક સાધન
ચસ ન. હિંકેરાઈ, ધાર
ચસ ચડાયણું કિ. હિંકેરનું

ચસરકો ન. આઠપૈણ, કુટુંબ
 ચસકો ન. લગની
 ચસાકો ન. હુખાવાનો આવકો
 ચ'ક ચ'કેરો નામ. લલલલેરો
 ચ'કાર્ક ના. તનુરસ્તી
 ચ'કાં ભણા વિ. સખા નરવા
 ચ'કું વિ. તનુરસ્ત - કોઈ
 ચ'ધન ધો ના. એક વળાની ધો,
 જૂના વખતમાં ચોરો ગઢ
 પર ચડવા માટે એનો ઉપયોગ
 કરતા હતા.
 ચ'ધર ન. ચન્દ
 ચ'પી ના. શરીરને ઢાળવું તે
 ચ'પો ન. છૂટો, એક છૂટ
 ચ'ભૂ ન. કુત્રો
 ચ'ભો ન. પાંદ, સિંહનો પાંદો
 ચા ન. શોખ
 ચાઈને કિ. ફ. ચાઈને
 ચાઈ વિ. ચાઠક
 ચાઈસ ન. આરળ રક્ષકોનો
 અગ્રસર
 ચાક વિ. તનુરસ્ત, ખીમારી મટી
 ગઈ હોય એવો, કાપ (દિંદો
 ચાક=મજબૂત)
 ચાકણ ના. ધાંચીની ઓ
 ચાકેરો ન. ચાકેરો
 ચાકી ન. ધાંચી

ચાકું ન. ચણુ
 ચાગ ન. લાક, જાંબ
 ચાગચર્ચો વિ. લાકેણી
 ચાગચિત્રું વિ. અનિ લાકવાયો
 ચાગલો વિ. લાકીલો
 ચાચર ના. ચાચરમાતા
 ચાચા ન. કાકા
 ચાકુઓ ન. ચાટવો
 ચાક ન. ખાડો, એક ખત
 ચાકી ના. તાની ખાક, કુતરાને
 ખાવાપીવાનો ખાડો
 ચાકો ન. ખાડો
 ચાકીકો ન. વાકન, કાંચ ચાકીને
 ડોકિયું કરવું, 'કે ચાકીકા
 ચોર છ'
 ચાક વિ. સવારીનો ખાકુકાર
 ચાલકી ના. નાની ચેટલી
 ચાની ના. ચેટલી
 ચાખડ વિ. જુગડાં ચાખે એવું
 મનવર : કાચ-ભાંસ
 ચાખો ન. ચાવવું તે, વિ. ચાવનાર
 ચાખેલી ના. ધૂંસરીની ચાખડાની
 દોરી
 ચાય ના. ચા
 ચાયત અ. ચાકે નો, 'ચાય ત
 માર જિવાર'
 ચાયણુ ન. ચારણ

ચાચણી ના. ચાચણી
 ચાચણું કિ. ચાચણું
 ચારણું કિ. ચારણું
 ચાણવું (નળીઆં)
 ચારો ચિવલા ના. ચાણા
 પાડવ: તે
 ચારાણી ના. હોર ચારવાનું
 મહેનતાણું
 ચારિયાંમ ના. ચારો પાણી
 ચારી ના. ચારે: વિ. ચાળીસ
 ચારીઆ ના. ચાળીસ દિવસે
 જીર્ણિતે રોવાર ચઈ જાપ એવી
 જાર, ૪૦ દિવસનો પ્રયોગ
 ચારી'વલ વિ. ચારનાર, ચાર-
 નાર
 ચારસો વિ. ચાણિયું
 ચારે ન. નળીઆં ચાળનાર,
 ચાણા, ચરવાનું દા.ક. મે. ૧૦
 ચાવલાઈ ના. હલકાઈ **છઠ**
 ચાવો ના. ચાકના, 'ચાવો લમે
 ચોકાર'
 ચાસ ના. ખેતરની ઝોળ
 ચાં કિ. સા. છાં
 ચાંચિયારો વિ. ચાડીઆ
 ચાંચી ના. ચાડી
 ચાંચી ચુગલો ના. ચાડી ચુગલી
 ચાંચો વિ. ચિખાવલા હોડ વાળો

જિંટ, કહેવાય છે કે એ
 જિંટના વણીનાં ચરવાળો
 છવે નહિ
 ચાંતરણું કિ. ચૂડી જવું
 ચાંતરવલ વિ. ચૂલનાર
 ચાંતરેલ વિ. જૂલેલ
 ચાંધરીઆ વિ. સફેદ ટપકાં-
 વાળો ના. ચાંધરી
 ચાંધેડો ના. ચાંદો
 ચાંધી વિ. સફેદ ટપકાં વાળો બેંસ
 ચાંનસ ના. તક, લાલ
 ચાંપણુ ના. હુકારનું લોખંડનું
 સાધન કાળ પાડવાનું
 ચાંપલાઈ ના. હલકાઈ, ચીક-
 હુઈ, હોઠ ડકાપણુ
 ચાંપલો વિ. દોહડાલો
 ચાંવડ ના. એક જાતની બેંસ
 ચાંવડ: ચાંચેત ના. કાળજી
 ચાંવલીસો વિ. કાળજવાળો
 ચિઈ કિ. જુ. કહી
 ચિક ના. ગારો, મોટું જમણુવાર
 ચિકલ ના. કાઠવ
 ચિચર ના. ચાળપંપાળ
 ચિચરણું કિ. કચડણું
 ચિચી ના. હેડ ચરેણી
 ચિચો ચાગલો વિ. બહુ લાડલો
 ચિચો અમું ના. અપજાઈ

ચિટકી ના. કાચળી કે કપડાની
કટકી

ચિટકૂડી વિ. નાની ચતુર બાળકી

ચિટકો ન. ડાઘ

ચિઠ ન. દાગ, ચાંદુ

ચિઠી ના. ચાંકી

ચિઠો ન. દાઘ, નિશાન

ચિડ ના. ચીડ

ચિડી ના. ભાદરવામાં થતી માછલી

ચિણ્ચિયારો ન. બારણા ઉઘાડ

ખંવ થવા માટે તેની નીચેની

આગળ જેમાં રહે તે નાની

ખાડ

ચિણ્ચિયાં બેર ન.ખ. જંગલમાં

થતાં નાની બેરડીનાં નાનાં

રાતરં બેર

ચિત બ'ધાણુ ના. બ'ધાણુની

દેવની માનસિક અમથા

ચિતરી ના. મગજ ધૂની જલ્મ તે

ચિતરો ન. ચીતો ના. ચિતરી

ચિતાર ન. દેખાવ

ચિતારે ચ. વાદ કરીને, 'ચિતારે

ચોંધિવાસ'

ચિતો વિ. ચીતો પાટ

ચિનક ચિલાડી ના. એક જાતની

વનસ્પતિ

ચિનુ' મિનુ' વિ. લાડકો 'ચિનુ'

મિનુ' ચામલો'

ચિપટી ના. ચપટી

ચિપટીઆ વિ. લોટ માગનાર

ચિપલ ના. દળાણુ

ચિખ ના. વધુ પડતી વાત,

'આવણુ વારી ચિખ'

ચિખો વિ. ખેડેલા નક વાળો

ચિભડ ન. ચીભડ

ચિભડ ચ'પો ન. એક જાતનું

સુગંધી ફૂલ

ચિભડ ચોર ન. નાની નાની

ચોરી કરનાર ચોર

ચિભડો ન. ચીભડ

ચિથો ન. એક જાતનું નકામું

ધાસ, 'પોમે બાગર, છોગિયો'

ચિરકણું કિ. ભીંદેલી, ચાકનું

ચિરાખ ન. એક જંગલી જાન-
વર, કહેવાય છે કે મેલી

વિદ્યાના સાધક કાળી ચોદ

શની રાતે ચિરાખ પર બેસીને

ભાંજડા કુંચર પર સાધના

માટે જતા હતા,

ચિલક ચિલાણી ના. એક જાતની

રખત

ચિલક ના. કલ્લ

ચિલમચી ના. કોમળા કરવાનું

કે શૂંકવાનું વાસણ

ચિલાણું ન. સકોરું, માટીનું

વાડકા જેવું વાસણ

ચિલો ન. પૂડલો

ચિભડો ન. ચીમડું

ચિવડો ન. હળમાં કોશને બેસતી

કરવાનું સાકડું, વિ. ચીકણો

મજાખૂત

ચિસ ના. ધાર

ચિ'ધ ના. નિશાન તાકડું તે

ચિ'ધિયાર વિ. નિશાન'વાળ

ચિ'ધા ના. ચિ'તા

ચી : ચે ના. ચિતા, ચેદ

ચીકણું વિ. ચીકણવાળું

ચીકાસ ના. ચીકણાપણું

ચીકી ના. ખાંડ કે ગોળની બનાવ

વેલી એક જાતની ચીકાઈ

ચીકૂડો ના. ચીકું નું ઝાડ

ચીડ ના. માથાના વાળ ચોંટી

જવા તે. કાચીરતું એકઝાડ

ચીડો વિ. ઝડાગે નહિ એવો

ચીછુ ના. કપડાની કટકી, ઘાઘ-

દીનો નેફો

ચીકું ન. એક જાતનું લીકું

જાન 'સો'આમણુ અગેભોરા

વા જુડો મીથો છ કોડમેં

જુડો મોઆ.

ચીનાઈ વિ. ચીનનું

ચીપ ના. હાથાણુ, કટકી

ચીપાટ ના. સાકડાની પાનળી પટ્ટો

ચીપારી વિ. ચીપવાળી

ચીમડી ના. મોટી

ચીર ના. ખાંપ

ચીરણું કિ. કાપડું

ચીરો ન. કાપો

ચીલો ન. યાડવાટના પેડાનું

નિશાન, ચાલતું ધોરણ

ચીવડ ના. કાળછ

ચીસ ના. તીછી ખૂસ

ચી'ગ ના. કપડાની કટકી

ચી'ચી' ન. એક અવાજ

ચી'ચડીઆ ન. ચી'ચડાં વાળો

ચી'ચડીઆ પીર ન. ખીજડો,

એના પર કપડાનો કટકો

ચડાવવાથી નવું કપડું મળે

એમ કહેવાય છે.

ચી'ધ ના. કપડાની કટકી, નિશાન

તાક

ચુઆડ ન. વરસાદમાં જાપરા

પરથી ટપકતું પાણી

ચુઆ ન. એક સુગંધી પદાર્થ

ચુક ના. ચુકી જવું તે, ખૂસ, દરો

ચુકા વિ. ચોખ્ખો

ચુણણું કિ. ચણવું

ચુણચુણ અગડી ના. એક રમત

ચુણધણ વિ. ચણનાર

ચુરત ના. ચૂક

ચુરે ફુરે ના. જરાક હીલચાલ
 ચુર ન. ઝોગવો
 ચુલ ના. ચૂલો
 ચુસણ ન. જરાક ખસવું તે
 ચુસણું કિ. જરાક ખસવું
 ચુસણો વિ. ચકોર
 ચુસા વિ. ઝીલા, સરસા, 'કેન
 ચુસા ધર્મ વ્યા'
 ચુસો વિ. ઊભા કાન ચાળો
 ચુગી ના. તમાકુ પીવાની તળી
 ચૂંગળી
 ચુજ ના. ચાંચ
 ચુદણી ના. વાંચણી, ચૂટણી
 ચુદણું કિ. ચૂટવું
 ચુદીધલ વિ. ચીકુનાર
 ચુદેલ વિ. તીવિલ
 ચુદું ન. કળતરોતે ના. ખવાનું ચમરુ
 ચુદું પાણી ન. અન્ન જળ
 ચુધડો વિ. કંઠૂસ, ચોકળો
 ચુરો ન. બ્રહ્મો
 ચૂસ ના. ચૂસવું ના. ખીટી કે
 ચલસની દમ
 ચૂસણું કિ. ચેપવું
 ચૂસીધલ વિ. ચૂસનાર
 ચૂસેલો વિ. ચૂસાઈ ગયેલો
 ચૂ ન. એક અવાજ
 'ચૂ ચા' ના. જરાક અવાજ

ચૂક ના. લોહાની નાની ખીલી,
 પેદમાં ચાંટી પડવી તે
 ચૂકાણો ન. જરાક અવાજ
 ચૂચો વિ. ઝીંખી અંધો વાળો.
 ચૂક વિ. કિતમ
 ચૂથણું કિ. ફેંટવું
 ચૂથો ન. ચીથક
 ચૂથેલ વિ. ફેંટવું
 ચૂથીધલ વિ. ચૂથનાર
 ચૂચાક વિ. ઠણું કરનારો
 ચૂચો ન. ક્યત કિ. ખૂ. કણું
 ચૂક ના. એક જાતનું કપડું
 ચૂત ચૂતા ન. ઊંટને લપસાણુની
 ચેતણી આપેલો અવાજ
 ચેતાણું કિ. ચેતો જતું
 ચેતના ના. અવગમ ચેતી, ચેતના
 મુખી સહા મુખી
 ચેતેલો વિ. ચેતી ગયેલો
 ચેણો ન. ચેપાઈ ગયેલો ને
 ચેલ ન. કમર
 ચેલકો ન. નાનો ચેલો
 ચેલઈ ઝો ન. જાળકને કમર
 પર અંધવાનો કાળો દેરેલ,
 કંદિરો
 ચેણ ના. કચડાની કિનારી
 ચેણી ના. હંતાર, 'અણાણ' જેણી,
 હણી પઈ ચેણી

ચેર ન. કનિયામાં થતાં એક
જાતનાં ઝાડ
ચેરિયો ન. ચેરનું ફળ
ચેં કિ. જૂ. કણું
ચેના કિ. જૂ. કોડા કડે છે
ચે ના. કોડાળો વડે એક ચરનું
ખાદકાલ
ચેઈ વિ. ચોવીસ
ચેખ ના. ચેખવટ, સ્પષ્ટીકરણ
ચેખાઈ ના. સફાઈ
ચેચા ન. જા. નાની પાતના ફાંદા
ચેચા ચખણું કિ. ફાંદા કરવા
નક્કમી વાંતા કરવી
ચેચો વિ. ચોમડાઈ ગયેલો
ચેટીઆ ન. જળવની રાન
ચેટો ન. ચોરટો
ચેપ વિરજ ના. છાડને છટા
પાડીને રોપવા તે
ચેખો ન. એક પ્રાણ્યુની જાત
લોચનું તે
ચેખો ન. આગી લગાવતી ન
ચેરઈ ના. ચેરી
ચેરઈ ડારઈ ના. ચેરી ડારી
ચેર ચેટો વિ. ચેર અને ખાઈ
જનારો
ચેરણું કિ. ચેરનું
ચેર-આ ન. ચેરનો જાઈ

ચેરાડિ વિ. ચેરાધેલો
ચેરી ધણ વિ. ચેરનાર
ચેરેલ વિ. ચેરાએલ
ચેલી ના. કમખો
ચેલો ન. કોથળો, ચરીર
ચો કિ. ચા. કહે
ચાક ન. મોટું મેદાન
ચોકારો ન. એક જાતનું જલ
મહોરમનું
ચોખરો ન. અમુક પ્રદેશના
લોકોનું ગમભુવાર
ચોરૂક અ. નાંખેલનું થતું,
ચોટી જનું
ચોરણું કિ. ચોટી જનું
ચોડઈઆ ના. પૂનમનો ચન્દ્ર
ચોડસીયો વિ. નકામો
ચોડણું કિ. ચોટાણું
ચોરો વિ. પહેળો
ચોણ ન. કહેલું ન. ડપડો
ચોણ કિ. કહેલું
ચોપડ ના. ચોપાટ, ધી-તેલ
ચોપાઈ ના. એક જાતની મજા-
જૂત ગાંઠ
ચોપાઈઆ ન. ચાર પગ વાળો
ચોપારો વિ. ચારે તરફનો
ચોપો ન. કોર
ચોધાર ન. ચાર ફાળની ચાદર

ચોખારી એ ઝાંપો ન. સમજ
 વચરનો હોય તે
 ચોખો કિ. જુ. કહેણું
 ચોરા ખોરા ન. જ. વ્યવસ્થા,
 સાત પાંચ
 ચોરી ફેરા ન. જ. ચોરીના
 ચાર ફેરા
 ચોસલી વિ. ચારે ખુણે સરખી,
 ઘણી
 ચોસલો વિ. ચોસ
 ચોંકાખ્યા કિ. જુ. ચમકી ગયો,
 ખાતમી મળી
 ચોંકી ના. ચોટા, દક્ષિણ દિશા
 -વડાણુવટામાં
 ચોંકેલ વિ. ચમકેલ
 ચોંટી ના. ચૂંટી
 ચોંભ ના. ચાંચ
 ચોંખો ના. ચાંચ મારવી તે, અણી
 લગાવવી તે
 ચ્યાકર વિ. કલામરો
 ચ્યો કિ. જુ. કણું, ન. કણેડું
 તે, 'ચ્યો નતો કરે'
 ચ્યો ચ્યો ન. કણું કણાણું,

છ

છ વિ. છની સંખ્યા
 છઈ વિ. છવીસ

છઈ ના. કાંટાની વાડનો એક
 વિભાગ
 છઈ ચ્યો ન. છાકરું, ગવેડાની
 પીક પર મુકવાનું ચોથડું
 છક અ. શક્તિ, 'છક થઈ ચ્યો'
 છકક ના. તમાચો
 છકકડી ના. છ દોકડા, 'છાક છકડી
 ને વે વિચ મે'
 છકા ન. જ. શક્તિચ્યો 'છકા
 છુટી ચ્યો'
 છકી ના. લગનવખતની એક વિધિ
 ભાટિયાની
 છકી વિમણું કિ. અભિમાન
 કરવું
 છકેલ વિ. અભિમાની
 છમન ન. શાકમાં લેવાના બે
 રાંસડાને વેસતી લાકડાની પટ્ટી
 છમ્મ ન. છીછડું નળાવ, રાચુની
 નીચાણુવાળી જમીન
 છછી વછી ના. બાળગેલ્યાળ,
 છછેકો વિ. છડખી
 છડ ના. દુર્ગંધ, નામે નિશાન
 નીકળી જવું
 છટકણું છટકણું કિ. છટકી જવું
 છટકાયણું કિ. પ્રે. છટકાયણું
 છટકો ના. ફાંતી
 છટ વિચાણી કિ. નામે નિશાન
 નીકળી જવું

છા વિધિ વિ. દાકરી પ્રથે
 પ્રસાનું સંબોધનઃ નષ્ટ થાય
 એવું
 છાબો વિ. શાપવાચક શબ્દ :
 નષ્ટ થઈ ભય એવો
 છારો વિ. ખરાબ, ગંધાતો
 છાં ના. બાળકનાં જન્મનો છાં
 ક્ષિપ્ત
 છા કિ. આ છાંડી કે
 છાણું કિ. છાંડું
 છામ છારોકા ન. કેમ કરતાં
 છટકાર ન થાય તે
 છડ ન. રાંસડો, કિ. આ. છોડ
 છડેલ વિ. છાંડી દ્રવ્ય, તપકા
 છડણું કિ. ખાંડણું
 છડાયણું કિ. પે. ખાંડાયણું
 છડી ના. મોટી, એકલી
 છડીઆ ન. ભાણું આપને કોટ
 કે માડાના પ્રવાસ કરનાર
 છડીધલ વિ. ખાંડનાર
 છડે વિગણું કિ. ધમધાવણું, મારણું
 છડેલ વિ. ખાંડેલું
 છણું કિ. પાણું
 છણુધલ વિ. પડી જનાર
 છણાયણું કિ. ખ. પાડી નાખણું
 છણેલ વિ. પડી ગયેલ

છા ના. હોવા પાણું, વિપુલતા,
 પારેવાંની છાં
 છતર ન. છાં, રેફક
 છતોડી ના. ગાડા પર ચઢાવવાની
 છાં, કમળના રાજકુટુંબનું
 સ્મરણ
 છતો વિ. પાધરો, એક નામ
 છનીચર ન. શનિચર
 છનું ન. મંડપ, "મી" વસે બ
 ધડિયું, છનું તિરમે છ ધડિયું
 છનોડ ન. કામચલાઉં છાપડું
 છપનિયું વિ. છપનામાં આવેલ,
 ભુખાળવો
 છપણું ન. છાપનનો દુકાળ
 છપર ન. પથરાળી જમીન
 છપરપગી વિ. અપશુકનિવાળ સ્ત્રી
 છપરપગો વિ. જેનાં પગનાંથી
 નુકસાન થાય એવો
 છપાદ ન. તમાચો
 છખર ના. એક જાતનું ધાસ
 ધરો
 છર ન. છળ
 છલકો ન. નાની ટોપલી
 છલી ના. ટોપલી, દગ
 છલો ન. મોટો ટોપલો
 છસરો ન. સ્ત્રીઓના વાળ

બાંધવાની હારી, જાપાળીઆબુ

એક ગામ

છંદ ના. છાંદ

છંદ કુટી ના. ચોડા છાંટા

છંદા ન. છાંટા

છંધ ન. ચરિત્ર, છંદ

છા સ. શું (ચિંધી)

છાકોટા વિ. છોકલ

છાકોટો ન. છાકટાપણું, અભિમાન

છાગર ના. ખાલ

છાછર વિ. છીછરું

છાટોડ વિ. કાઢી મૂકત જેવી

છાડા ન. ખ. આમાલી

છાડો ના. અસરાર વાગતી ઘોડી

છાડો ન. બેજાળા પાછુંતો,

અભિમાન

છાજુડું કિ. જાજુડું, મવપૂઝ-

સાંધી મવ જાણી લેવું

છાજીંધલ વિ. જાજનાર

છાજીલ વિ. જાજીલું

જાત ના. નવી પ્રજા, સંતતિ

જાતલો ન. જલેખીડું નુંવળું,

ચોખાકાર

જાતીવારો વિ. ડિંગતવાન

જાનું જપનું અ. સુપ્ત રીતે

જાપ ના. અસર, કંઈકે જાપેલું

જાપી ન. ચામાચાડિયું, જોડિયો

કુમકો, જાપું

જાખ ના. જાખડી

જાખખન વિ. જાખ જેટલું

જાખડો ન. તાજપાનું પલ્લું

જાખાસ અ. શાખાશ, બન્યવાદ

જાખાસી ના. ચાખાશી

જાય : જા ના. જાશ

જાર ના. રાખ

જાર એવાગરઈ ના. કારના

ખાટા એકકાર

જારી ના. રૂપ

જાલ અ. જેવર કરેત, 'જિયે'

જાલ'

જાલકો ન. નાનો કોથળા

જાલિયો ન. વાટકા જેવું વાસજી

જાલી ના. જાળકોને થતો

કાનતો દુખાવો

જાવાઈ ના. કામની જડપ

જાંવા વિ. જડપી કામ કરનાર

જાસરીઆ ન. જાસહ દિવસે

કાંતી નેવાર થાવ એવી જુવાર

જાંધ ના. જાંધો

જાંઝ ના. જાડની છાંચા કાળી

જાંજરિયો ન. જાસરીઆ, જાંજ-

રિયો જડે વિજલું કિ. ધમ-

કાવડું, મારવું

કાંછિયા ન. બ. એક જાતના
ફોલા
કાંછિડ ના. કાંછિડી નાખવું તે
કાંછાડણું કિ. ડલખલાવવું
કાંદ ના. ગવેડાની પાંડે મુકનાનો
કાચળા
કાંબ ના. માર
કાંબણું કિ. નારવું, ગાડી રવા-
નાની ડાળીઓ કાપી નાખવી
કાંબલો ન. વાદળ જાણું વાતા-
વરણ
કાંબો ન. બગીચો
કાંઈ ના. વડખનાવવા માટેનો
કારડીના કાંટાના નાનાં પથારો
કાંક ના. છીંક
કાંકણું કિ. છીંકવું
કાંકણુક ના. કુંદરો લેવું તે
કાંકરે અ. છીંકતાં
કાંકી ના. આંચકા, નાનું સોકું,
આંચકો, ઝપટ
કાંકો ન. સોકું
કાંકો પાંતે ન. મોંઝકાની ગડા-
રતો રમવા
કાંજણું કિ. તુટવું
કાંજલ વિ. તુટલ
કાંજરો વિ. છૂટો છૂટો
કાંજણું કિ. છીનવી લેવું, તોડવું

કાંજલ વિ. તોડનાર
કાંજું કિ. જ. તુટી ગયો 'ગુલ
કાંજું ગિરનાર કોં'
કાંજલ વિ. તોડેલું
કાંપ : છીપ ના. દરિયાકાં છીપ
કાંપણું કિ. છુપાઈ જવું
કાંપરો વિ. ખાતળો
કાંપરો વિ. છુપાઈ ગયેલો
કાંપણું કિ. અડકવું
કાંર ન. કૂત્રા-ડાકણનો દેખાવ,
'કાંર ત મેં કાંર'
કાંતર ન. કોંઝ
કાંરો ન. કાંરો સીસાનો
કાંલ ના. જાલ, પોલ, જિં
કાંલણું : કાંલકણું કિ. જાંજાઈ
જવું
કાંલકાયણું કિ. પ્ર. જાંજાવવું
કાંલરો ન. જાંજ
કાંલર ના. પાગળવાળી રમુની
જમીન
કાંલપલ વિ. જાંજાઈ જ નાર
કાંલાંજલ અ. ભરપૂર
કાંલરો વિ. જાંજાઈ ગયેલો
કાંપ ના. ઝડપ
કાં ના. મંદવાડ
કાં કાં ના. મેલું, મંદવાડ
કાંતલો ન. બીડ જાંબેલી કોડી

છીનાલ વિ. દુરાચારી (નારી)
 છીનાલી ના. દુરાચારણી
 છીપર ના. પશ્ચિમની છાતી
 છીર ન. ચોરનું ઘૂંઘ
 છીંટ ના. રંગેલ કાપડ
 છુઈ બધો કિ. ભૂ. અડધી બધો
 છુગારો વિ. છેખાળો
 છુગર વિ. ચિતમ, છાગાવાળો
 છુગા ન. છાગા, સોથો જામો
 છુટણું કિ. છૂટવું
 છુટલ ન. મુક્ત આરામ
 છુટલ વિ. છૂટેલ
 છુટા ન. બ. છુટા પેસા, નાહું
 કિ. ભૂ. છૂટ્યા
 છુટાયણું કિ. મે. છુટાવવું
 છુટેલ વિ. છૂટો
 છુટણું કિ. આસરી જવું
 છુટેલ વિ. આસરી ગયેલ,
 "છુટેલ રમ"
 છુટો ન. મોટી છરી
 છુલણું કિ. જાટણું
 છુસ અ. વજ્રવું નહિ તે
 છૂ કિ. આ. અડક, સાગી જવું
 તે
 છૂછી ના. અટકણી
 છૂકું આછી ના. બાળકોના એક
 રમત

છૂટ અ. રમ, પુષ્કળ
 છૂટપટો ન. દડાની એક રમત
 છૂટ હડી, નિરંકુશતા
 છૂરી ના. રમ
 છૂણ કિ. અડકવું તે
 છૂણું કિ. અડકવું
 છૂત ના. અરુપવતા
 છૂતલ વિ. અડેલ
 છૂતો કિ. ભૂ. અટક્યો
 છૂપ ના. અલડાઈ જવું તે
 છિ ન. અંત, બેવકાઈ
 છિક ન. નાન અધાર કાઢવું તે
 છેછર વિ. રખડેલ
 છેટ અ. ફર
 છેટો ન. અંતર
 છેલ ના. કુટુંદિ, ગાંડાનો, કૂટેવ
 છેટો ના. છેડતી
 છેલ છાલ ના. જરાક છેડતી
 છેડા છેડી ના. તરવણુ વચ્ચેની
 કપડાની ચાંદ
 છેલો ન. પાછો કામ, અંત
 છેલો ફાડણું કિ. સંખંધ કાપી
 તાપવો
 છેણુ ન. કાપ
 છેણું ના. બ. કાણા
 છેણી ના. મીઠું કે પચ્ચર
 કાપવાનું છુલારનું જોગર

છેલું ન. છેલ્લું
 છેરે વિજલું કિ કહી દેતું
 છેરો ન. કપ, માઝા ઝાડ
 છેલ ના. પાણીનો રેલો
 છેલો ન. પાણીનો વડોળો
 છેવાડો ન. છેલ્લી જગ્યા
 છેલ વિ. રંખીસો, ચાલાક.
 સ્વચ્છ
 છેલ કુમેર ન. સાફ અને
 કાવચી
 છેલમ છેલા ન. બ. સોધા
 છેલા
 છેલાઈ ના. સફાઈ, ચાલાકી
 છેા ન. ચૂનો
 છેાકો ન. મુકિત
 છેરા છેયા ન. બ. છેાકરું છેવાં
 છેરીઆ ન. કુવાના ધાળાની
 બેલી ચિલા
 છેરો ન. ઘોઠરો
 છેલ ના. ઝેલુ, છેલવાયા
 પડેલી બારીક રજ
 છેલલું કિ. છેલલું
 છેલીલ વિ. છેલનાર
 છેલેલ વિ. ડાહ્યો કામ ન
 આવે એવો, છેલેલું
 છેલેલ બેર વિ. કશું ન આવે
 બેવો, નામ્ય બેવો

છેડો ન. ઢાકડા પરથી ઊતરેલ
 છેડું
 છેડી ના. ખાલ
 છેતા ન. બ. કૂચા
 છેતો ન. તરલું, કસાર
 છેતા પાણી ન. બ. વેરવિખેર.
 જ
 જકડ બંધ બ. જડબેસલાક
 જલ ના. ગિદ
 જકી વિ. હડીલો
 જકુ ન. મોઢું-ઢાંડીઆનો આનંદો
 આંકડો, આ રમનના અંતરતુ
 એક પ્રમાણ
 જખ ન. જખ દેવતા, માછલી
 જખ પુઠી બ. જખદેવ એતી
 પાછળ પડે
 જખ મારે બ. કશી ફિકર નહિ
 જખમી વિ. ધાયલ
 જગ ન. જમત ^{જગૈંડુ}
 જહ ના. જોગીના માથાના
 લાંબાવાળ
 જહરો વિ. લાંબાવાળ વાળો
 જહ-જહડો ન. લાંબાવાળ વાળો
 બાળક
 જડે બ. બ્યારે
 જડે તડે બ. બ્યારે ત્યારે
 જડ ના. મૂળ

જડતર ના. રચના, સોનામાં
 હીરા-મોતી જડવાળી કિંચા
 જડા ના. જડા, ફેણુ
 જત ન. એક જાત મુસલમાનની
 જતણુ ના. જતની સ્ત્રી
 જતન ન. સંભાળ, ચતન
 જતી ન. ગોરણ, સાધુ
 જતી સતી ન. ના. સાધુ-સાધ્વી
 જતીમ વિ. ચતીમ, નિરાધાર
 જતડી ના. તાર 'એ'ચવાનું'
 'સોનીનું' ધંત્ર
 જથર વિ. સ્થૂળ શરીરવાળા
 જનાળે ન. શબને લઈ જવાનું
 મુસલમાનનું સાધન
 જનાં જનાંકારી ના. વ્યભિ
 ચાર 'જનાં તિત કનાં'
 જપ તપ ન. જપ તપ
 જપીચો વિ. જપ કરનાર
 જફા ના. હિંમત, જરાક નુકસાન
 જજારો વિ. જખરો
 જમઃ જમડો ન. યમ
 જમાન ના. શતિમંડળ, સમૂહ
 જમાન ન. જમીન
 જમાનગતી ના. જમીન
 પડવાનું બંધન
 જમાનન ના. જમીન પડતું તે

જવારા ન. જ. નવસનિમાં
 વાવેલા ફૂટી ચાવના ધઉંના
 રેસા
 જસનામી વિ. જેના હાથને
 વણ મળે એવો
 જંગ ન. લડાઈ વિ. મોઠો
 જંગ મિનું ન. જંગલી ખિલાડો
 જંગરાઈ વિ. જંગલમાં રહેનારો
 લયંકર ।
 જંગલો ન. કચ્છરની એક જાત
 જંગલું કિ. અટકવું, અચકાવું
 જંગલો વિ. અટકલો
 જંકા ન. જ. માયાના જટિયા,
 બાલ મોવાળા
 જંકુડો ન. બાકુડો વિ. લાંબા
 બાલવાળો
 જંદો ન. જવાદનિ. એક વેશ,
 ઝંડો, જરાકો માનવી
 જંતર ન. ધંત્ર
 જંતરકું કિ. ટકવું, ટકી રહેવું
 જંતર વગાડીદો એવો કિ. ભૂ.
 નાટ ચાઈ ગયો
 જંધર ન. ઘંટી (ધંત્ર-જંત્ર-
 જંતર-જંધર)
 જંધકું કિ. ફરીને બેસવું
 જંભિયો ન. જગેશ

કનકડ સીકડ વિ. નરમ ગરમ
તપિયત વાગો

કાકલો : કાંદો ન. ચાલાક ચોર,
જાકણ

કાગ ન. માતા પંચાંગોના પૂજા-
તરી એક ક્રિયા, જાગરણ

કાગણુ ન. જાગરણ

કાગણું કિ. જાગણું

કાગરીઆ ન. પ્રાકૃતિઆ

કાગેધલ વિ. જૂઠાંપત્ર કે વસ્ત્ર-
પાટવાળું, જાગનાર

કાગેલિ વિ. જાગી ગયેલ

કાચણું કિ. વાચણું, જાગણું

કાજરમાન વિ. કાજરવશમાન

કાતર ના. કાત્રા, કાણુ આ. હંમેશા

કાંધ ના. પાદ

કાંધાસી ના. આદ દાસ્ત

કાંધી ના. જાગડોના માથા
પરના, માનતાના ચોડાવાળ

કાંધુગમે ન. કાંધુગર

કાંધુમંતર ન. કાંધુમંત્ર

કાનડી ના. જેનું દૂધ વલોવાય
નહિ એવી ગાય

કાની વિ. પહોલો

કાળ ના. પહોળી વાત

કાળ : કાળો ન. ઘોડાનો
શરૂમાર

કાળોડો ન. ઊંટના ચોરખંધમાં
પૂંથેલો ગોળા, ના પડી

ગયેલી પાણીવાળી વાવ

કામ વિ. ચસકે નહિ એવું ચોંટી
ગયેલું ન. જૂના જમાનાના

રાજાનો ખિતાબ

કામગરી ના. પાંદડા દાગવાનું
જૂના વખતનું સાધન કપાસ

પર કપડું ચોટાળીને જનાવેલું
કામણું કિ. સિધર થઈ જવું

કામરો ન. મુસીબતવાળું ગૃમણું

કામાચણું કિ. જમાવણું

કામાતર ન. મુખી

કારીઆ ન. જાળીઆ

કાલમ વિ. જુલમી

કમાલ : કમાજ ના. ઊંટની
એક ચાલ, પ્રકાર

કમાલ ગાંદો ન. એક ઓળખની
વનસ્પતિ

કમાલો ન. એક વિજયગીત,
જમાત, સમૂહ

કરબ ના. ઘોડાને અપાતો
આંચકો, દંડકાળ (કચ્છના

સિક્કાઓ ઉપર આ શબ્દ
આવતો હતો)

કરમુઈયું કરમુઈયું ના. જા.
આડી અવળી વધતો

કરલ ન. આશરો, રોકો, પાણી

જલ એ પાટીઆ ન. વહાણનો

એક ભાગ

જાવા ન. જ. ફરિયા

જાવો ન. ઝપટ

જાસા ચિઠી ના. પકારની ચીઠી

ધમકી

જાસો ન. પકાર

જા'ખ ના. મેધના પડખાના

હેરોના અંધ

જા'ગણુ' કિ. પાણીમાંથી પસાર

થવું.

જા'ગણો ન. ઠેપાવાળા અંગ્રેજ

જા'રણુ. કિ. વહાણમાંથી પાણીનું

ઉલેચવું

જા'તર ના. ગાડાની પિગણીને

માંથી સાથે ખેંચનાર હેરી

જા'ણુ ન. જા'ણુ

જા'ણુડી મારણી કિ. મોટું કામ

કરવું (કટાક્ષ)

જિકર ન. રકમક, આમક, રતન

જિકા સ. જે કંઈ 'જકા' થો

સે હા'

જિકી' સ. જે કંઈ

જિકી' તિકી' સ. જે તે

જિગરમાન : જાની વિ. અતિ

વહાસો

જિજમાન ન. યજમાન

જિયાં સ. જ્યાં

જિયાં તિયાં સ. જ્યાં ત્યાં

જિત સ. જ્યાં

જિત તિત સ. જ્યાં ત્યાં

જિતરે તે સ. જ્યાં સુધી

જિતરો વિ. જેટલું

જિતરો તિતરો વિ. જેટલું

તેટલું

જિતા સ. જ્યાંથી

જિતે સ. જ્યાં

જિતે તિતે સ. જ્યાં ત્યાં

જિધ ના. જિથ

જિન : જીન ન. જૂન

જિન સ. જેણે

જિન તિન સ. જે તે, જેણે તેણે

જિતાઓ ન. જલ ખીટ

જિલ ના. જલ

જિભાન ના. કોલ, જલ

જિભી ના. ઘોડાના મોંમાં મૂક-

વાની જભી. જભ - સાફ

કરવાની જભી

જિયણુ ન. જીવન

જિયણુ મયણુ ન. જીવનું-મરણું

જિયણું કિ. જીવનું

જિયાર્ધ ના. જીવવાનું સાધન,

માર્ગ સંબોધન

જિયાન ન. નુકસાન

જિયારણુ' કિ. જિયાડવું
 જિયે રા ન. ઘણું જીવે રાગ
 જિયે' છાલ આ જીવતો રહે
 (આશીર્વાદ)
 જિયો કિ. આ. જીવતા રહે
 જિરા વિ. જરાક
 જિરા તિરા વિ. બિલકુલથોડુંક
 જિલ ના. એક ઈંચુ ઝાડ
 જિલેભી ના. જલેખી
 જિલ ના. જિલ
 જિલ્લની ન. જલ જેવો પહોળો
 મિત્ર
 જિ'ધરો ન. જીવડો
 જિ'ધે ન. એક બાત
 જિ'ધા બાદશા આ બાદશાડ વું
 જીવતો રહે !
 જ કિ. આ. જીવતો રહે,
 માનસનક હુંકરો, આશીર્વાદ
 'જ જરે' કે'
 જ ફરે આ. ધણી પુશીયા
 જકારો ન. માનવાચક ચબ્બ
 જજલ ના. વહાલો માતા
 જમ કિ. આ. જીવતા રહેજો
 જમ મા ના. ધણી વહાલો મા
 જ જરે' કે આ. જીવતા ને જ
 જહી વિ. જમણી 'ઝઈ' નેહી
 જહી'

જીતવા ન. જો મનડા !
 જીયણું કિ. જીવણું
 જીયા આ. જીવો બાધા, વિનંતિ
 રૂપ સંબોધન
 જીયરો ન. જીવડો
 જીયાર્ધ ના. 'જીવે આર્ધ' નું
 દૂંકું રૂપ
 જીયારણુદાર વિ. જીવતા
 રાખતાર
 જીયારણુ' કિ. પ્રે. જિયાડવું
 જીયો કિ. આ. જીવતા રહે
 જીયારી'ચલ વિ. જીયાડતાર
 જીયારણુ' કિ. બચાવવું
 જીરે જ આ. જીવતા જીરે
 જીરો વિ. જીવતો
 જીરો જાગરો વિ. જીવતો,
 સાંભળે સારો

જીવ જંત ન. જીવ જંતુ
 જીલો ન. રેસમી ગાલીસો
 જીયાર્ધ ના. મુજરાનનું સાધન
 જીયાડોરો ના. જીવન દારી,
 જીવનનો આધાર
 જ આ. જેમ
 જ જ આ. જેમ જેમ
 તી' જ આ. જેમ તેમ
 જ'યરો વિ. વિખાવણા વાજ
 વાળો

જુ'થા ન. બ. વિ'ખામલા વાળ

જુઝ્યા ના. જુઝાર

જુઝ્યાણુ જ'માણુ ન. તન્દુરસ્ત
જવાન

જુઝ્યાર ના. ખર, જુઝાર

જુઝ્યારણુ' કિ. પગે સામણુ',
એક ક્રિયા

જુઝ્યારી વિ. જુઝારી

જુઝ્યારી' અ. નમસ્તે !

જુઝ્યા વિ. જુઝા

જુઝા સ. જે

જુઝા તુઝા સ. જે તે

જુઝલ જોડી ના. સાથે રહેનાર
જોડણુ'

જુઝજુઝ અ. જુઝોના જુઝ સુધી

જુઝાય કિ. વ. જોએ, 'આ' કે
ઈ ન. જુઝાય'

જુઝ અ. જડખેસલાક, ખરાખર

જુઝી ના. જાડી આંખ 'જુઝ
કાચખો જુઝી'

જુઝણુ' કિ. મળવું

જુઝવા જુઝવા ન. બ. ઘેર વિખેર
થોણું તે

જુઝ આર ન. કાચો નામ

જુઝ ન. સાંતી

જુઝો ખુઝો ન. એતીનો બધો
સામાન

જુઝ ન. જથો

જુઝાઈ ના. જુઝાયણું

જુઝો વિ. જુઝા

જુઝ ન. ભૂત

જુઝાણુ વિ. જુઝી 'જુઝી ચડીયે'
જુઝાણુ'

જુઝું વિ. જુઝું

જુઝું પાણું વિ. જુઝા જેણું

જુઝણું કિ. જુઝવું

જુઝ'ધલ વિ. જુઝનાર

જુઝાયણું કિ. પ્ર. જોડે દેવું

જુઝેલ વિ. જોડેલ

જુઝેલે અ. એકંદર

જુઝેલો ન. સરવાળા, એક નામ

જુઝું ન. મુકવાર, એક જોડામ
નામ. મુકવારે જન્મેલ

જુઝણું કિ. સાંતી પડવું

જુઝેલ વિ. સાંતેલ

જુઝાણુ : જુઝ્યાણુ ન. જ. જ. ન

જુઝે અ. કેમે કરતાં

જુઝો ન. જોડ

જુઝતી ના. આગ્રહ

જુઝી ના. વડાજુના નેરતો
મિઝોણાકર બાજ

જુઝા વિ. જડભરત, જિંદો

જુઝાણુ' કિ. મંડી પડવું

જુઝા ન. અ. જીંઘનાં કોઈ

જૂડી ના. થોડી
જૂસેઝ ન. જૂસળ
જૂ ના. જૂ. માથાનો ઝીંગો
ડોલો
જૂંચણી ના. ધૂંસરી
જે અ. જે
જેર ના. દુધિયા થોરની ઝીણી
સફી હાંડી
જેડો વિ. જેવો
જેડોતેડો વિ. જેવો તેવો
જેની અ. જ્યારે
જેનીતેની અ. ઠપારેક
જેતુતેતુ સ. જેનાથી તેનાથી
જેતુજેતુ અ. જ્યારથી
જેર અ. જ્યારે વિષય-વિષય
જેરખંધ ન. વોડાની ડોઢે બાંધ-
વાનું સાવન, વોડો મોકુંડોયું
ન કરી શકે તે મારેતું
જેસીં અ. જ્યાં સુધી
જે સૂધે અ. જ્યાં સુધી
જે જે સ. જેનો
જેજે તેજે સ. જેનો તેનો
જેખ ના. તોષ
જેખણું કિ. તોખણું
જેખીંચલ વિ. તોખનાર
જેખેલ વિ. તોખેલું
જેખો ન. નુકસાન, જોખમ

જેગ ન. યોગ, અ. તરફ, યોગ્ય
જેગણી ના. થોડિની
જેગાજેગ અ. જોગાજોગ
જેગેસર ન. મોગેશ્વર
જેટો ન. ડો, બેવડાપણું
જેડ ના. જોડી
જેડણું કિ. જોડણું
જેડેલો ન. ખેતી જેડી
જેડાયણું કિ. ખે. જોડાયણું
જેડીંચલ વિ. જોડનાર
જેડેલો વિ. જોડાઈ ગયેલો
જેતર ન.પ. બળદના ગળામાં
નાખવાના મામડાના કે સૂત-
રના પટો
જેતરણું કિ. જોડી જેતું
જેતરેલો વિ. જોડાઈ ગયેલો
જેવ જીવણું ન. જીવન વોડો
જેવો ન. થોડો
જેપ અ. તંદુરસ્ત. તોલમાં પૂરે-
પૂરું, 'ભા, જેપ ડીજ'
જેખો ન. જાતુ લમણનું બેશુદ્ધિ-
તું ઝાંઝું
જેય ના. સ્ત્રી (સિંધી)
જેર ના. માર, ભાંગફોડ
જેરણું કિ. ભાંગણું
જેરપછાડ ના. ભાંગફોડ
જેરભાંજ ના. ભાંગફોડ

જોરી'ધલ વિ. બાંચનાર

જોરેલ વિ. બગિચા

જોલ ન. નીચે નમાં પડ્યું તે

જોલી ના. ઝોળી

જોલો ન. ઝોડું

જોમ ન. જોર

જોર માર અ. પરાણે પરાણે

જોર મોર બહારે અ. બચા-

ત્કારે, પરાણે

જોરાતો વિ. બાળવાન, જોરાતો

જોરી નિ. જોરાવર, જોરાવર-જ-

ની એક રમત

જોરોલો વિ. બળકો

જોંગ ના. દેખા ન થકે જોરી

સી

જોનું ના. જાણ નાખવાં તે

જો'સાણું' કિ. પટકડું, નાખવું

જો'સી'ધલ વિ. નાખનાર

જો'સાણું' કિ. બાવી જવું તિર-

સ્કાર વાચક)

જો'સોલ-સો વિ. નાખેલો

જો'સાણું' કિ. પટકડું, નાખવું

જો'સી'ધલ વિ. નાખનાર

જો'સોલ-સો વિ. નાખેલો

જો'સી'ધલ વિ. નાખનાર

જો'સોલ-સો વિ. નાખેલો

જો'સી'ધલ વિ. નાખનાર

જુમાર ના. જન્મારો

જુર ના. ખુની ઝોળ

જુરી ના. ઝોળ

જુરો ન. કાળું ધોળાં ટપકાં-

વાળો બગલ

જુવો ન. જુઓ, વચાણ જેવા

સ્થાનમાં થતું કવડું, જોના

કંખથી થતા આવે છે,

'જાજા મોકલ જાજા મુખ્ય

ત્યાં મહેતાનાં ઉતારા હુઆ'

જુગ ના. દાંડ

જુમ ના. જાન

જુમ કિ. જુ. જન્મો ના. દીકરી

જુમો કિ. જુ. જન્મો

જુમુત ધેલો વિ. જુમુત જુમોને

ધેલો બનનાર

જુમુતી જુમુતી અ. જોડું જોડું

જુમુધે અ. જન્મનાં, 'જુમુધે

જામ કો ન થીએ'

જુમ ન. મુખ

જુમોતર ના. જાતિનો કે સંસ્થા

નો વડો

જુર ના. પીણીવું જાડ

જુરી ના. જાળી, જાળા, જામ-

રો ફેરવવાની દોરી

જુરી ધિજુરી ના. જાણવા-

અવગત

જુરો ન. જાળો, જોથું

જા'મી ન. જાનૈયો
 જા'મી માંમી ન. જ. જાનૈયા
 જાને માંડવીઆ
 જોરો ન. આગ
 ઝ
 ઝકારો ના. રમઝટ
 ઝખો વિ. ઝાંખો
 ઝગારો ન. જ. ઝગડારો
 ઝકેકો ન. આંચકો
 ઝટી ના. ઝટી ક્ષેત્રું તે' ઝટી
 ઝણી જનન ખણી વે' અધા'
 ઝડોઝડ અ. એક પછી એક
 ઝડો વિ. જ'મણી જેવો
 ઝલ્લાં વણ્ણાં અ. ચૂરજ આયમતો
 ઢોલ એવો સંજનો સમય
 ઝપટ ના. આંચકો
 ઝખક ના. ઝખકારો
 ઝખકકું કિ. ચમકવું
 ઝખકંધલ વિ. ઝખકનાર
 ઝખકાપણું કિ. પ્રે. ચમકાવવું
 ઝખક ઝાલો વિ. ઝીલોદક
 ઝમરેપુછો વિ. ઘાટા પૂછડાવાળો
 ઝમોડેને કિ. દ. ઝકડીને
 ઝરે ના. ડુંગરમાં ઝાડ પાન અને
 પાણીવાળી જગ્યા, ખીણ
 ઝરંગા વિ. મોટો (નિરસ્કાર
 વાચક)
 ઝલ ના. આશરો, ઝાલ

ઝલઝલો ન. ઝવનમરેણુનો
 સમય મહોરમનો
 ઝલજલ ન. ટેલો, ઝાલવું તે
 ઝલાજું કિ. ઝાલવું
 ઝલાણી ના. આશરો, ટેલો
 ઝલલ વિ. ઝાલેલ, 'વાડ હેલ ઝલેલ
 ઝલો ન. વિલંબ
 ઝંઝર ન. જંજળ, ઉપાધિ
 ઝંઝીઆ વિ. મોટા વાળ વાળો,
 એક જખતું નામ
 ઝંઝુલો ન. લાંબા વાળ વાળો
 બાળક
 ઝાંઝો ન. કોઈ કથિવારના પા
 ઝાડ પાશં અ. એકસમ, એકાએક
 ઝાડો વિઝણું કિ. ખામતી
 મિટાવરા માટેકપડું ફેરવવાની
 મંત્રક્રિયા
 ઝામાણું કિ. ખાતી પડવું
 ઝાલુ વિ. ઝકડી લેનાર 'ઝલુ
 ઝેલો'
 ઝાંઈ ના. ઝાંખી રંગ
 ઝાંકડી ના. ખાતર વગેરે ઉપા-
 ણના મટિ ગાડા પર મૂકવાની
 ખારેકડીના ફડાની વાડ,
 ખાતરાશી
 ઝાંકણું કિ. ઝીણી નજરે જોવું
 ઝાંખ ના. ઝાંખાણું
 ઝાંખપ ના. ઝાંખાણ

ઝાંખરા ન. બ. ઘોરડી વચ્ચેના
ઠાંટાળાં ડાળાં ડાખળાં
ઝાંખો વિ. ઝાંખાશવાળો
ઝાંઝકુટા ન. બ. ઝાંઝને કુટનારા
ઝાંપો ન. અંદર જના માટેનો
દરવાજો

ઝિકાળું કિ. બેસવું જીંટવું
ઝિકવેલ વિ. બેસી જનાર
ઝિકાયણું કિ. પ્રે. જીંટને મુકાવવું

ઝિકેલો વિ. બેઠેલો

ઝિઓ વિ. મધું

ઝિણ ઝિણિયું ન. ધૂધરા, એક
એક વનસ્પતિ, એનાં ડોડાં
સુકાતાં અંદરનાં બી ધૂધરા
જેમ વાળે છે.

ઝિપટી ના. ચોંટી પડે એવી,
એક વનસ્પતિ જેની ઢાંડીવડે
ફેંકતાં કાપડ પર ચોંટી જાય

ઝિંઝકાળું કિ. અટકી જવું
ઝિંઝકેલ વિ. અટકી રહેલ
ઝોક ઝલણી કિ. ટપ્પર ઝીલવી
ઝોક ભરત ન. ઝરોતું ભરત
ઝીઝલ ના. વહાણી માતા
ઝીલ ના. તળાવડી બન્નીની
ઝકાળું કિ. નમી પડવું
ઝકવેલ વિ. નમી પડનાર
ઝકાયણું કિ. પ્રે. નમાવવું

ઝકેલ વિ. નમી પડેલ
ઝડી ના. ઝડી, વરસાદની ઝડી
ઝલ ના. મળદો વચ્ચેને ઝોઢાડ-
વાવું કપડું
ઝલણું કિ. ઝલવું
ઝલવેલ વિ. ઝૂલનાર
ઝલાયણું કિ. પ્રે. ઝૂલાવવું
ઝકુંદો ન. બેવડાં શીંગડાંવાળો
બળદ
ઝંઝાર ન. યુદ્ધમાં કરો અનાર,
કુળદેવ, પુરોહો
ઝણાં ના. ધીરજ
ઝાડ ના. ઝાડવું, અ.જો પડે તેવી,
જાંખણી
ઝાડઝપટ ના. વગમટ
ઝોરો ન. આરણ્યના વચ્ચેનો ભાગ

૮

ટક ન. ટંક
ટકાર વિ. કુશલિત, ટંક ટાળનાર
ટકર ના. સામનો કરવો તે
ટકરણું કિ. સામતાને ભટકાવું,
લડી પડવું
ટકરાણું કિ. પ્રે. અજાણ્યું
ટકો ન. અ. પેસા.
ટકો મૂકો વિ. માથે મૂકો

દમ ના. ડાળખી
 દમ ન. સોનાની ચકાસણીનો
 કમ. 'સો દમ જો સોન'
 દમ્બાક ન. એક અવાજ
 દમ્બાક ન. ન. આંગળાંના અવાજ
 દનંદન ન. એક અવાજ
 દપ અ. ઝટવારમાં, 'દપ રોટી
 પક ડાર'
 દપદપ ન. એક અવાજ
 દપડ : ર ન. ઓછા ગાલા
 દપેર ન. રસ્તા વચ્ચેની શેઠાણ
 દખર ના. ખેતરમાં ખોડકામ
 કરવાની કોણી
 દખૂડા ના. નાની કળસલી
 દખ્ખા ન. આંકડો
 દખું ન. ડીઝમાં ભરેલ બાળક
 દર કિ. આ. દૂર આ !
 દરણું કિ. દળવું
 દરેલ વિ. દયેલ
 દસર ના. રેખા, ઝાંઝ
 દંગ-ડો ના. ટાંગ
 દંગણું કિ. ટાંગવું
 દંગાવણું કિ. મે. દંગાવવું
 દંગાદાસો ના. ટાંગાસેળો
 દંગા પીછા કિ. ટાંચિયા પીસવા
 'ગીચલ વિ. ટાંચનાર
 દંગેલ વિ. ટાંચેલ
 દાકર ના. સખત જખીન
 દાકરીઆ ન. નાનો મહત્ત્વક

દાચીકો ન. છાકરીઆને રમવાનો
 નાનો પાણુકો
 દાક વિ. સખત
 દાણું ન. સમય
 દાણું કુદાણું ન. સમય કસમય
 દાણેસર અ. સમયસર
 દાપલી : દાપી ના. હળવેથી
 માથામાં મારવું તે
 દાપસો ન. ઘોડાની એક ચાક
 દાખર ન. નાનકડું છોકરું
 દાખરીઆ ન. નાનો બાળક
 દાય ના. જહેમત
 દાયડાઈ ના. હલકાઈ
 દાયડો ન. હલકી જ્વનનો નાનો
 ઘોડો, વાવડો
 દાયલા ન. બ. લહેકા
 દાર ન. દાળો
 દારણું કિ. ટાળવું
 દારાદારી ના. એકબીજાથી
 આગળ જવાની હરીફાઈ
 દારી ના. ડાખળી
 દારો ન. ટાંગ. આગળ અર્ધ
 જવું તે
 દાલ ના. માથાનું ટાલકું
 દાલા નંગ. છાકરીઆને રમવાના
 નાના પાણુકા
 દાલીઆ વિ. ખોડકા મથા વાળા
 દાંકણિયું ન. જેના પાછલા પગ

દેહા ચઢી જાય એવો હિંટ
 દાંકણી ના. વડાજીના સદને
 ખેંચવાની તરતડી
 દાંકા રેખા ના. યાગડ થીંગડ
 દાંકાખારી ના. ભીંગમાં બેસાડેલ
 નાનો કપાટ
 દાંકારો ન. ઘંટીનો દાંકનાર, એક
 જાતનું સાક, પાંદડાંનું
 દાંકો ના. ચાંદીનો રોગ
 દાંકો ન. રેખો
 દાંચ ના. અક્ષાવ, અઢત, જાતી
 દાંચો ન. ખારી
 દાંટોડ નં. હોરડાંખર
 દાંઢી ના. હીવાસળી
 દાંકો ન. હેવતા
 દાંપ ના. દાંપી રહેવું તે
 ધાંમણું-ફટોપ
 દાંપણું કિ. દાંપણું
 દાંપજલ વિ. દાંપનાર
 દિક ના. દીકા, કચ્છની કટકા,
 નાનો અરીસો, ફળ પાકવા
 વખતે તેમાં પડતો પંજો ડાલો
 દિકડ ન. રોટલો તરત પકવેલો
 દિકણુ ન. ટકણું તે 'દિકણુ ન કે'
 દિકણું કિ. ટકી રહેવું
 દિકણ વિ. જેના માયા પર દીણું
 છે એવો

દિકલો ન. નાનો મોળ દીકા
 દિકેલ વિ. ટકેલો
 દિકો ન. દીકું
 દિગ ના. નાની ડાળી, રેકાની
 ધાંસણી
 દિચણી વિ. કનિષ્ઠિકા
 દિદ ના. પવન છૂટવાનો અસર
 દિધુક દાણો ના. નાના નાનાની
 સોનેરી ડાળી
 દિપ ના. ફૂદો
 દિપ દિપ ન. એકઅવાજ 'ગાતી
 સો' હમક દિપ દિપ હો' હમક
 દિપણું કિ. ફૂલું
 દિપર ના. માણું 'તણે દિપો
 દિપર મે'
 દિપલો ન. માટીના વાસણને
 દીપતાનું કુંભારનું સાધન,
 'રત તાં વઈ, દિપલો ખણુથી
 વઈ'
 દિપધણ વિ. ફૂંજાર
 દિપાયણું કિ. સરકાતો જતું
 'દિપાય એવો ડાચણી'
 દિપો ન. ફૂદો
 દિમ દિમ અ. હમ હમ
 દિમ દિમાયણું કિ. મે. કીડાડ-
 મીચ કરવું
 દિરકું કિ. લટકવું

દિરખલ વિ. લટકનાર
દિરખલું કિ. ખે. લટકાવવું
દિરેલ વિ. લટકેલો
દિલખું કિ. ટટેલવું, 'માર તો
દિલે'

દિંગલી ના. ગાડની છેક કિપ-
રની ડાળખા

દીચ ના. લખેડીના નિયાનવું
લાખવું ને, ચંછકાની રમતમાં
અપાતો અવાજ

દીર મકડી ના. નાનો તીડ

દીદી વેસા ના. એક ગતની
બાળકોની રમત, જમીન પર
ખાના પાડીને ફરવાની

દીદી ના. પૃછડીવાળો પતંગ,
ટોટાડી

દીટાડી ના. દીટા, ટાટા અવાજ
કરવું એક પક્ષી

દીપ ના. આંકડો, સિરદ

દીપણું ન. બ્યોનિય જેવાવું
ફેંડણું કાગળવું

દીપો ન. દીપું, 'દીપે મેં મેરા-
મથુ માયો'

દીપાખન વિ. દીપા જેટલું

દીલ ના. લસતનો એક રેમો

દીમણ ન. રસ્તાવું ભાવું

દીલાત ન. મોટા કુંવર, દીલાયત

દીલો ન. તિલક

દીબો ન. નાનો રેકરો

દુકર-રો ન. નાનો દુકડો

દુકર રેરો ન. ઢેલો તેવો દુકડો

દુગલણું કિ. કિરરી આવવું

દુઠણું કિ. તુટવું

દુઠેલ વિ. તુટેલું

દુબી ના. ડૂબકી

દુસો ન. કુંપણ

દુંદપાઈ ના. અણકું કરવું તે

દુંદો વિ. અણકું કરનાર,

દુંદો ન. મધક, એક ગામ

દૂલકો વિ. હલકો

દૂંકડો વિ. નાનો

દૂંક પુઠોડ વિ. દૂંક પૂછડીવાળો

દૂંપણું કિ. ગળું લાગી જેવું

દૂંપો ન. મગાધારી

દેકણુ ન. રેકો

દેકણું કિ. રેકો આપવો

દેકાયણું કિ. ઉપયોગ માટે લખી
નાખવું

દેકીસો વિ. રેકનું પાલન કરનાર

દેરો ન. વડવું ફળ, મોટો,
લાલચોળ

દેલસો ન. દરજીવું ડલકું નામ

દેમો ન. સાંધો, ટાંકો, દરજીનો

દેરો ન. નાનો મોળાકાર

દેવજી' કિ. અનુમાન કરવું
 દેવેલ વિ. અનુમાન કરેલ
 દેસ ન. આનંદ, સ્વાદ
 દેમ ન. સમય (અંમેજી દાઈમ)
 દેલ ના. માગણી, ફરતા આહમ
 જુની માગણી
 દેલ દપાર ના. સેવા આકરી
 દે' વિ. યાકેલો
 દે-કે' ના. સામે ખોલવું તે
 દેાકજી' કિ. દપડો આપવો
 દેાકરો ન. મોટો ઘાંટ, ગાય-
 ભેંસને ગળે બાંધતાનો ઘાંટ
 દેારો ન. ખોટ, તોટો
 દેટો ન. ગણું, તોટો
 દેપ ન. તપેલું
 દેપરો ન. ડોપરું
 દેપરો ન. માથે મૂકવાનો દેપો
 દેપરો ન. સૂત્રી આવેલો લાગ
 દેપાર્ક વિ. ગાયમાં હાંકનાર
 દેપારો ન. માથે મૂકવાનો દેપો
 દેપી ન. દેપો પહેરનાર માટે
 નિરસ્કાર લામક સંબોધન
 દેપા ન. મપ, મોટો દેપરો
 દેપાજી' ના. આંખની નીંટ મંડવી
 દેરો ન. દોળું
 દેલ ન. ધરેલું ગાંઠું
 દેલક ન. ધરેલું જેવું

દેલર વિ. જેને ઘણી જૂ પડી
 હેલ એવો
 દેલી ના. ટેળી
 દેલો ન. જૂ
 દેસ ન. ડેસ્ત, બિસ્કિટ
 દેંક ન. હાસ્યનો ટીકાળો
 દેંટ વિ. ધરેટો
 દોડી ના. લાકડી
 દોરો ન. મોટી જાડી લાકડી
 એક ગામનું નામ, 'દોડે
 ખઈયું' દોડિયું'

ક

કક કક ન. એક અવાજ
 કકર ન. કાકોર
 કકરાઈ ન. જડેલો, રાજપૂત
 કકરાણી ના. કકરતી સ્ત્રી
 કકરાળ ના. જામીરી
 કકા ન. અવાજ, લગાવવું તે
 કમજી ના. કમી લેનારી
 કગજી' કિ. કચ્છું
 કગરો વિ. છતરનારો, કમ
 કડી ના. ગાયો ભેંસાનો નેસડો
 કડો ન. કિનારો, સિંધનું શહેર
 કણક વિ. કીક કીક મોટો, 'કેર
 કના થયું કણક હી પડી બેર
 જા બેર'
 કણકો ન. કણકો

હમ્મહમ્મદ ન. એક અવાજ,
કંસારાની ધડતર જેવો

હપ ન. એક અવાજ, 'હપ કરી
રેઓ'

હમકો ન. હમકારો

હમકોર ના. ઘોડી માર

હથો કિ. ભૂ. પટ્ટુ

હરણુ ન. હેરવું-હરવું તે

હરણું કિ. કરી જણું

હરેલ વિ. કરી મેલ

હસાય કિ. આ. તું હસાય !

હસાયણું કિ. હસવું

હસો વિ. ખાલી

હસોમુસો વિ. હસો જુસો,
ખાલીખાલી

હસકાયણું કિ. પ્રે. અકળાવવું

હસકો ન. ધક્કો

હસાયું કિ. હાંસાને બરવું

હસાદંધલ વિ. હસાવનાર

હસાયણું કિ. પ્રે. હસાવવું

હસેલો વિ. સરેલો

હા ન. હાડ, શોભા, 'હાકર ત હા'

હાઉકો વિ. સરસ

હાંત અહાયણું કિ. પ્રે. આંડે રસ્તે
અજાવવું

હાંતો ન. મોઠો-હાંડીઆનો એક
હાથ, અંધો, વંધો

હાંતમોઠ ન. શોભા

હાણુ ન. દિપ્તિના ભાગમાં ઘોડીનું
વિંધાવું

હાણુ ન.ખ. જૈન સાધુઓની
વ્યક્તિઓ

હામરો ન. વાસ્તવ્ય

હામ-પાલટો ન. નિવાસ બદલવો

હામૂકો અ. એકાએક

હાયણું કિ. કીક કરવું

હારકો ન. મનની શાન્તિ

હારણું કિ. પ્રે. કારી નાખવું

હારો ન. શાન્તિ, દોઢક

હાલો ન.ખ. કાકામાંથી કપાસ
કાઢી લીધા પછી રહેલાં ખાખાં

હાં ન. હામ

હાંક ન. થાળ

હાંકડી ના. નંદામી

હાંકરો ન. કંસારો, 'ભગો જાણુ
હાંકરો વિગે'

હિકર ન. કીકરું

હિકરી ના. હીકરી

હિકરો ન. કીકરો

હિમ ના. બહાઈ, શુખી

હિલી ના. હીકપણું

હીકાહીક અ. બરુબર

હીહી ના. ખાખા હસણું તે

હીહો વિ. ખેણું, નકામા જેવું.

હીંકોડો ન. હેકડી-મસકડીની ચાલો
 હીંબડો ન. માટીનું બાંનેચું ટીંગડું
 હીંદો ન. હિન્દુ, વેક
 હુંક હુંક ન. એક અવાજ
 હુંકો ન. અવાજ
 હુંક વિ. ભેડેલ, ઠોક
 હુંકિયો ન. હોકો, હાથનો અંગૂઠો
 હુંકિયો ન. અંદરનું ખી, કાંઠામાં
 હુંલ ન. હેંમ, રમૂજ
 હુંલોઃહુંલીઓ વિ. હેંગી, રમૂજ
 હુંગ ના. ઉપરની આંખી, કીંટડી
 હુંગાપાળી ના. કમળા પરનાં
 નાસ્તો પાણી
 હુંગો ન. કમળા પાળીનો કંઈક
 નાસ્તો
 હુંક ના. કોણી, ઝડક કપાયા
 પાળાનો ચડતો થોડો બાજ
 હુંડો વિ. બાંનેચા હાથચાકી
 હુંભરો ન. હિંચકાજ પરશવા
 પક્ષી પહેરાની માળાનો કળો
 હુંમરો ન. ખરતું ચિરામણુ
 હુંક અ. છક
 હુંકો અ. મુજમાંથી
 હુંકો ન. છોડો
 હુંપાડો ન. અમુક કાનિએમાં
 થોડી વધનાં બેરોઆને પહેર-
 વાનો કાળો ધાધરો

હેર ન. લખોટી
 હેરો ન. માટી લખોટી, રોકાણુ
 હેલણુ ન. ગડા નીચેનો એક
 ભાગ, હેલણું તે
 હેલણું કિ. હડસેલણું
 હેલાવણું કિ. પ્ર. હેલાવણું
 હેલીવલ વિ. હેલનાર
 હેલેલ વિ. હડસેલાવેલ
 હેલો ન. ધક્કો
 હેસ ના. ટોકર
 હેસી ના. કલ
 હેકે કકણું કિ. કચક કાઠનાં
 ધક્કાં નાખણું
 હેંક ન. કૂકો
 હેંકણું ન. કૂકણું તે
 હેંકણું કિ. કૂકણું
 હેંકવલ વિ. હેકનાર
 હેંકહેંક ન. કૂકા કૂક
 હેંકાયણું કિ. પ્ર. કૂકાવણું
 હેંકણું હેં અ. બેક બકાસ!
 હેંધો ન કિ. ભ. હેંક નહિયાવ.
 બનશે નહિ
 હેંકર ના. જોડા નીચે જડવાની
 લોહની પતરી, હેસ
 હેંકો ન. બ. ધકે હેં જુવાના
 બહેલા ફાણા 'હેંકે' એ
 જાવ'

હોહો વિ. ઘરડો
 હોખરો ન. ચડેલ ડાચું
 હોંટો ન. આગીવાળું લાકડું
 હોંસો ન. ધુસ્તો, કાચના મૂકાનો
 પાછલો ભાગ મારવો તે
 હોંડ ના. માયું
 હોંડિયો ન. કાનમાં પહેરવાનું
 ધરણું
 હોંડો ન. મૂડો, થતિ
 હોર ન. કચેલીનો ઘઉંનો મીઠો
 મજાનો રોટલો
 હોલિયો વિ. ચાલાક, ધુચ્ચો, હગ
 હોસો ન. ટકોરો, પનંમની કપલી
 તર્જા, કાગડો માયામાં ચાંચ
 મારે તે

૬

હસો ન. જાંઘર, જાંઘર પર જનર-
 વાનું સ્થાન, વહાણનો એક
 ભાગ
 હમખુ ના. દક્ષિણ દિશા
 હમખુ ના. દક્ષિણ, અ. દક્ષિણ
 દિશા તરફ
 હમખુવો વિ. દક્ષિણ તરફનો
 હમરો વિ. ઘોંઘાટ કરનાર
 હમો ન. ઘોંઘાટ
 હમ ન. હમણું
 હમધ ના. હેરાનગતી

હમરી ના. ડાગળી
 હમરો ન. મોટી ડાગળી, બાકેડું
 હમ ન. જાખડું
 હમકરો ન. સીસકારો, ખનનકરને
 હાંકવાનો અવાજ
 હમકો ન. અંત વખતનો શ્વાસનો
 આંચકો
 હમકો ન. અર્ધો ભાગ, કાપેલો
 ભાગ
 હછી ના. હાથેજ કરવું તે, મોં
 તોડી લેવું તે
 હછણું કિ. હાજવું, ખજવું
 હજાયણું કિ. પ્રે. હજાયવું
 હજણ પટણ ન. જમીનદોસ્ત
 થઈ જવું તે, જિલટપાલટ
 હજળું કિ. હાટવું
 હજાયણું કિ. પ્રે. હજાયવું
 હટી થલ વિ. હાટનાર
 હટોલ વિ. હાટેલ
 હટો ન. કેઈ વસ્તુ વગેરેનું
 મોઢું જાંઘ કરવાનું સાધન
 હડ વિ. અગ્નિ, 'હડે' કે હેતો
 સે કાચે' કે હેખાડે થણ
 નસો
 હડર ન. ન હજો ન આખલો
 હડાખ વિ. મોટા કદવાળો
 હડે નાંગણી ના. એક જાનની
 રમત

હોં ન. હોં

હથર ના. હાથર

હન ન. હંડ

હનણ ન. હાલણ

હનણ કિ. હંણ

હનીધા કિ. ભ. હંશે

હનીધણ વિ. હંડ દેનાર

હનેલ વિ. હંડાયેલ

હપ ન. ખીક, 'સપ નેત્ર મારે

હપ તો મારે'

હપજાક ના. રંજક

હપજાકણ કિ. રંજકણ

હફ ન. એક વાજિંત

હફા વિ. સાંભો પડોળો

હફાં વિ. અછલ વગરનો

હખરો : હો ન. હખ

હખરી ના. પેટ

હમ : હમર ન. કોથ

હમરે જો કિ. જૂ. ઘેરાયો,

શુરસે થયો

હમ્મર ન. શુરસો

હમાસો ન. લખાયો

હયણ કિ. હેરાન કરવું

હયતો કિ. વ. હેરાન કરે છે

હયપદ કે કિ. જૂ. બહુ હેરાન

કર્થો

હર ન. હર, મૂર્ખ, 'પુટી જો હર'

હરણ કિ. હળવું, વાતોમાં ગાથવું

હેજો ન. ઘણું અનાજ ભેગાં

કરી રાંધેલો ખાયડો ! ભાતી

કે ભરેજો તે હંધુ ખાવે

હેજો' કિ. જૂ. હળવું

હે ન. જમીનમાં ખોદેલો ગોડો

ખાડો

હે ન. માલ, હમણો

હેપાટો ન. મોટો સાદો ખોલવું

તે, ઘેંઘાટ

હેસ ન. ખમર, પાનમાં

હેસરી ના. દશ દશ વર્ષનું

પરિવર્તન

હેસી ના. વજાટની તાંગ, 'કામે

ન કાં હેસી'

હેસોંધ ના. હસમો ભાગ ધન

માટેનો

હેક ન. હંકો

હેખ ન. હંશ

હેખીલો વિ. મનમાં હંશ

રાખવાર

હેંગ ન. હંશ, કરડ

હેજ ન. રહનવું ભરાઈ આવવું

તે, હેસો, હંશ

હેજલો વિ. હખીલો

હેતાર ના. હંતાળી-એ હંતા

ખેડમાં, જલુ હંતા પોખમાં

ઠંધ ન. ઠાંત
 ઠંધ ઉધલ ના. બોલાચાણી તરાર
 ઠંધરઠંધરો વિ. મોટા ઠાંતવાળો
 ઠંધારી ના. ખેતીનું એક ઓળાર
 ઠંધો ન. ઠાંતો
 ઠંભણું કિ. ડામ રેવો
 ઠંભાયાણું કિ. ખે. ડામ દેવડાવવો
 ઠંભીંબલ વિ. ડામ રેનાર
 ઠંભેલ વિ. ડામ દીધેલ.
 ઠા વિ. ડાઝા
 ઠાઈ વિ. ડાઘો
 ઠાઉટો વિ. ડાવડો
 ઠાઓ વિ. ડાઓ, ડાઓ, "કા"
 ત ડાઓ કથ ડીજા
 ઠાક ના. બુણ્ણર નામને વજાડવાની
 ઠાક, ટપાલ
 ઠાકલી ના. ઉંદર કે સાવનો
 ઠાકક અવાજ
 ઠાકસો ન. મોટી ઠાક
 ઠાખડો ન. ઠાખડો, મોટી વક-
 લીક સેવી ને
 ઠાખોક વિ. ઠોક
 ઠાગ ના. ડાખડો
 ઠાગધર ન. ઠેકટર
 ઠાધો ન. મોટો કૂતરો, મોટો દાગ
 ઠાચાકુર ના. માથાઝીક
 ઠાથો ન. મોઢું, જરા નિરસાર

ઘચક, 'ઘચો તાં ન્યાર !'
 ડાઝ ના. ઢાઝ
 ડાઝ ન. ઢાઝ
 ડાટી ના. ધમકી, પડકાર
 ડાટો ન. ડોઢાં ડામતું મોઢું
 ડાધ કરવાનું સાધન
 ડાડ ના. ઢાડ
 ડાડણું કિ. બચકું બરતું,
 ધમકાવતું
 ડાડધર ના, દારિય
 ડાડણું વિ. દાદાનું. "પુંગર
 ડાડણું રડો કિને રત સે"
 ડાડી:ડાડીમા ના. દાડી દાડીમા
 ડાડો ન. દાડો
 ડાડી ના. દાડો
 ડાડી મુછ ના. દાડો અને મુછ
 ડાડો વિ. બાકંગો, ભારે
 ડાણુ ન. દાણુ
 ડાણિયું ન. બીજો ડાડી, ધરણું
 ડાણી ન. દાણુ સેનાર
 ડાણું ન. દાણું
 ડાણું પાણી ન. દાણું પાણી
 ડાત ના. ડાન, ઢાતારી, "ઘેર"
 ડાધે પટિયું, સે કડી ડાધો
 ડાત
 ડાતાર ન. ઢાતા, ઢાનવીર
 ડાથ ના. આંખોની આસપાસ

પડતું દુઃખનું કુંડાળું મેળા
 અને કાળાશ પડતું
 દાન ન. દાન
 દાનડી ના. દાનડી, રાજ અ.
 દરરાજ
 દાનત ના. દાનત
 દાનોડી વિ. દાનમાં દોષેલું
 દાપ ના. ડહાપણું
 દાપણું ના. ડહાપણું
 દાપણો વિ. દાપણો
 દાફ ના. લાંબું પગલું, વિખ
 દાફોડો ન. વધુ લાંબું પગલું
 દાખરીઆ ન. દાખણો
 દાખરો ન. ડખણું
 દાખલી ના. ડખી
 દાખો ન. કોડાનો દાખણો
 દાખોડિયા વિ. ડખે દાવે કાન-
 કરનાર
 દામણ ના. અનવરતે પગે ખાંપ-
 માની રસી - સુગંધિન
 દામથીઆ ન. મોઢાં મુઠકાનું
 સાવન લાકડાનું
 દાયકો ન. કયા વરસાનો સમય
 દય -
 દાયખોડ વિ. દહેશ
 દાયપ ના. ડહાપણું
 દાયરો ન. મહેરિલ, અફાડીને.

મેળાવો
 ડાયલો વિ. વધુ પડતો ડાણો
 ડાર ના. ડાખણી, દાળ
 ડારા ન. ખ. ગુલારના. છોડનો
 ડાફું સુદા ડાખણીઓ, મુરિયાના
 લોહ નીચેની બે લાંબી
 ખીલોઆ-ડાખા -
 ડારી ના. ડાખણી
 ડારીઆ ન. ખ. દાળીઆ,
 ફૂલો ચણા
 ડારો ન. ધમટા, અનાજના દળોલા
 બડા ફાડીઆ
 ડાલામણો વિ. ડાલા જેવડું જેતું
 માથું હોય એવો,
 ડાલો ન. મોટો સૂડલો
 ડાવો વિ. ડાવો
 ડાં ન. દાવ, અ. વરફ
 ડાંગર ન. ડાળું
 ડાંઠ વિ. કઠોર
 ડાંઠી ના. ઢાંઠી
 ડાંઠો ન. ફુંગળીના છોડનો વચ્ચેનો
 ઢાંઠો
 ડાંઠ ન. ઢાંઠડો,
 ડાંઠર ન. બાજરીની સુકી કડળ
 ડાંઠી ના. ઢાંઠી
 ડાંઠુઆ ના. ખ. ગાડાની છતરડીના
 ચાર ઢાંઠા, પાવણી મારેની
 વાંસની તથા પાલીલાડીઓ

ડાંકુઆ ન. ઢાંકવે
 ડાંદો ન. ઢાંખી વખા
 ડાંણીકો ન. પાળી કોડી
 ડાંતરો ન. ઢાંતરકું
 ડાંતો ન. ઢાંતો
 ડાંચ ડાંચ અ. ઘેર વિગર
 ડાંચરો વિ. અપંગ, ડામ ન કરે
 ઢાંકે એવા
 ડાંસ ન. મોટો મજાહર
 ઢાંઈ ઢીણું કિ. હાઈ હેતું
 ઢાંખ ના. લન પ્રસંગની એક વિધિ
 ઢાંહલ વિ. ભેજેલું
 ઢાંત ના. તેજ
 ઢાંતું કિ. બૂ. ઢાંતું, ઢાંધેલું, 'ડાંતું'
 ઢાંતું ન થાએ
 ઢાંતેસો વિ. આપી દાંતેસો
 ઢાંચલુ ન. હેતું તે, 'ડાંચલુ ઘણું'
 'ડાંચલું'
 ઢાંચાધમી ના. સોનીનું એક
 સાધન
 ઢાંચાંદો ન. પદોજલુ, કારજ
 ઢાંચાણી અ. કારજ
 ઢાંચારી ના. દિવાળી
 ઢાંચાચલું કિ. પ્ર. હેતડાવનું
 ઢાંચાં અ. નરક કિ. પ. અધનું
 ઢાંસ ના. દિશા, અ. ઢાંસું,
 કિ.આ. બે

ડાંસલુ ન. દેખવું તે
 ઢાંસલું કિ. દેખવું
 ઢાંસલું વાસલું વિ. રડો રૂપાળો
 ઢાંસ રખો વિ. પોતાની દિશાએ
 ભવ એવા જાંટ
 ઢાંસીવાસી અ. ભેઈ વિચારી
 ઢાંસું પાણુ કિ. આક. યનું
 ધુમસ વર્ણુ ઘણું જવું
 ઢાંગ ના. મૂંડ, માથું, રખું
 ઢાંઠાંડી વિ. પિરાલીના એક
 પ્રકાર
 ઢાંજ ન. હેતું તે
 ઢાંજું કિ. હેતું
 ઢાંતવાર ન. આજિતવાર, રવિ-
 વાર
 ઢાં ન. દિવસ
 ઢાં છતે અ. પોળો દિવસે, સરજ
 આયમવા પહેલાના સમયે
 ઢાં ફિરજું કિ. અવળા દિવસ
 આવવા
 ઢાંગ ન. મપાટો
 ઢાંધલ વિ. દેનાર
 ઢાંયાં ઢાં અ. એક જ દિવસમાં
 કુઈ ના. ચાટુઓ, 'કુઈ ડેમાં જે
 હસ મેં'
 કુઓ ન. કુહો
 કુકરેલી વિ. કુઈ, કુહૂત્ત કરનાર

કુકાર ન. કુકાળી
 કુકારીઆ વિ. જેના આવવાથી
 કુકાળ પડે એવો
 કુખ ન. દુઃખ
 કુખણાઈ ના. જેના કરવાથી બળ-
 તરા થાય એવું નાનું છવકું
 કુખણી વિ. દુખિયારી
 કુખણું કિ. દુખવું
 કુખયો વિ. દુખવું
 કુખાણક વિ. કમલ નહિ એવો
 કુખાણી કિ.બુ. વિધવા થઈ
 કુખી વિ. દુઃખી
 કુખેડ ના. ખરાબ ખેડ, ન ખેડાય
 એવી જમીન
 કુખેલ વિ. વિધવા
 કુખાયણું કિ. કાઈનું મન
 ફલવવું
 કુખાયલ વિ. વિધવા
 કુગ કુગ આ. ડગમગ
 કુગણુ ન. ઝવું તે
 કુગણું કિ. ડરવું
 કુગધલ વિ. ઝનાર
 કુગેલ વિ. ડબી મથેલ
 કુચ વિ. જંગલી જેવો
 કુચર વિ. પૂડું ખાય નહિ એવો
 કુકર વિ. કકર, કઠોર, અનડો
 કુકર ન. કચરો

કુધલ વિ. દોહવાઈ મથેલ, 'પાલ
 બકરી'
 કુખરો વિ. દુખગા, ચરીખ
 કુખણું કિ. ફલ દેવું, 'કાં કુખાયા
 ફલડા ?'
 કુકર વિ. ભરાય નહિ એવું-પેટ
 કુરણું કિ. છલું થઈ જવું,
 કુરત વિ. મૂળ
 કુરેલ વિ. છલું થઈ રહેલ
 કુવલો વિ. દવલો, વડાલો નહિ
 એવો
 કુવાઈ ન. દોહવાતી કિવા
 કુવાઈ યો ન. ફળ છેદાગણું
 દોહવું
 કુલણું કિ. ડોલવું
 કુલાયણું કિ. શ્રે. ડોલાવવું
 કુસકણું કિ. ફલવું ભરવું
 કુસકો ન. ફસડું
 કુસાઈ વિ. ચન્પનાચાણી, અવકલ
 કુસાઆ વિ. ચન્પ, લલાનક
 કુંગ ના. મૂંડકી
 કુંગટી ના. નાની લાટડી
 કુંક ના. કાંડી, કીંટકી
 કુખણાં ન. ખ. બલેવા, કુખડાં,
 જોવરણાં
 કુચો ન. કીંડલો, મોઢામાં ભરેલો
 મોટો કોળિયો

હૂડસે ન. મકામે ઘણા સામાન
 હૂણીપીણી વિ. હોઢવા-પીવા
 માટેની ગાય-ભેંસ
 હૂન : હૂનો વિ. મોટા અતે ભવગ્રહ
 હૂંધેલી ના. હૂંધી
 હૂંધુ ન. હોંધવું તે
 હૂંધું કિ. હોંધવું
 હૂર અ. હૂર
 હૂંધાણું કિ. હૂંધવળું
 હૂંગરી ના. હૂંગળો, નાની ટેકરી
 હૂંદી ના. નાસી
 હૂ : હેસ ન. દેશ
 હૂખ ન. શૂખ
 હૂખા ડીણું કિ. હેખાવ દેસો
 શૂખમોનું હેખાવું 13
 હૂખાહૂખી ના. હેખાહેખી
 હૂખ ન. હેખ
 હૂકા હૂકાણું કિ. કરીબોને
 હૂખી કરવાં
 હૂકો : હૂક ન. હેકું
 હૂડી ન. વનરૂપતિમાં કૂટલી ગોળ
 હૂડી
 હૂડી ન. ગોળ કાચું કથા
 હૂડી કૂંધું કિ. ગાળાઓનું
 હેડાનું કૂંધવું
 હૂપ ના. હેવું તે
 હૂર ન. દિયર

હૂરવટો ન. દિયર સાથે ધર
 માંડવું તે
 હૂરાણી ના. હેરાણી, દિયરની વહુ
 હૂંભુ ન. હોંડ
 હૂ ન. હેપ
 હૂંધિયલ ન. હેંડનાર
 હૂખી વિ. શૂંકું વાંછનાર
 હૂત ના. શાકોના ખડીયા
 હૂથી વિ. હૂગરમાં ઘણું ધસવું
 ધાન લેવા જનાર
 હૂપ : હૂભ ન. ગાય ભેંસનું
 હેવું હેવું તે
 હૂખા વિ. મૂખ, ભેંસ
 હૂભાસો ન. કપાલજ
 હૂયળું કિ. હોંધવું
 હૂર ના. હોરી
 હૂરણું કિ. હોંધવું 'હૂંધરડા
 હૂરી' ૩
 હૂરી સંચાર ન. હોરી સંચાર,
 યુધ્ધ રહીને કાપી કરવું તે
 હૂરી'યલ વિ. હોરનાર
 હૂરો ન. હોરો, કપાળ પર ખૂણા
 હાર બૂના વખતની હૂમ-
 મનનું નામ
 હૂલર ન. માંચરાનું ફલ
 હૂલરીયા વિ. સૂંદર હૂલરના
 ફલથી શોભતો

ડોલાવો ન. ડોલન
 ડોલો ન. ડોલવું તે
 ડોસા હયડા ન. બ. ધરડા ભુલ
 ડો વિ. ઢ
 ડોણું ન. ફધવું ઢોણું
 ડોધાલો ન. બેંહાથનો ઢોધો
 ઢોધો ન. ઢોધો
 ઢોર ના. રવૈયાની ઢોરી
 ઢોરા ન. બ. ઢેરમાં
 ઢોરો ન. ઊંટના પગ ભુલાર્થ
 બાથ એવા કહવા જેવો એનો
 રોગ, ઢેરડું
 ઢોંગો વિ. મોટો, ઢોંગો

૬

ઢ ન. મૂર્ખ
 ઢક ન. ઢાંકણું, લાજ, કિ. આ.
 ઢાંક
 ઢક ફૂમ ન. ઢાંકી નેંડાંક કરવું તે,
 ઢાંક પિછેડો
 ઢકણું ન. ઢાંકણું
 ઢકણી ના. ઢાંકણી
 ઢકણું કિ. ઢાંકવું
 ઢકર ના. મૂર્ખા, બેહોશી
 ઢકીયલ વિ. ઢાંકનાર
 ઢકેલ વિ. ઢાંકેલ
 ઢમો ન. બાળક મૂર્ખ

ઢમ્યર ન. માથા વચરવું થક
 'હમ્યર-મથ: ઢેરીએ' આશા-
 પુરા વાઈ
 ઢહીઆ ન. બ. મોટાં ઢેહાં
 ઢહર ન. ચેરીઆનું સાકડું, મૂર્ખ,
 'ન ઢગો ન આખસો'
 ઢહી ના. નાની ઘોડી, ટાપડી
 ઢહો ન. નકામ જેવો ઘોડો, મૂર્ખ
 ઢફ ન. ઢફ
 ઢળ ના. રીત
 ઢળુ ન. બે હાંમેલાનો કચ્છનેદ
 જૂનો સિંછો
 ઢખોરણું કિ. મારવું
 ઢમ ઢોલ ન. પોલમ પોલ
 ઢરણું કિ. ઢગવું
 ઢરેલ વિ. ઢળી પડેલ
 ઢરો વિ. હાંમેલ, ઢાવર
 ઢલ ના. રીતરિવાજ, અંદાજ
 ઢલણું કિ. અનુમાન કરવું
 ઢવો ન. લડવો
 ઢંચર ન. સમાજ, સમૂહ
 ઢંદ ન. પાણીનું આપોચિયું,
 નાનું તળાવ
 ઢંદકાર ના. મોટી પોક
 ઢાઈ ના. આંટા પાડવાનું ભુલ-
 રવું સાધન
 ઢાંક ના. કાન આડેતો પડેલ

ઢાંઢું વિ. બરાબર ઢંઢાઈ એવે
 ઢાઢી ન. ગાંધા બળવવાવાળી
 એક જાત. મીર
 ઢાળ ના. એક જાતનું ઢાનનું
 ચરેલું
 ઢાચણું કિ. પાડી નાખવું
 ઢાર ન. ઢાળ, એકાએક મળી
 જવું તે પૈસા વગેરેનું
 ઢારેલું કિ. ઢાગવું
 ઢારી-વલ્લ વિ. ઢાળનાર
 ઢારેલ વિ. ઢાળેલું
 ઢારે વિજકું કિ. મારી નાખવું,
 પાડી નાખવું
 ઢારેર ન. મેસાણું, ઢીારો, જરા
 પડી રહેલું તે
 ઢાલ ના. તપવાદ બાદે દેવાનું
 સાધન
 ઢાંઢ ના. નકાસું મોપું
 ઢાંચર ન. બ. આગતી સાલના
 વેળા
 ઢિગ : ઢિગડો ન. દમલો
 ઢિગડો ન. મોનના બે ઊંડા
 ચાંડળી લેવા તે
 ઢિગર ના. મુંડ, 'ઢિગર બ્યુ'
 ઢારે જીએ'
 ઢિસેડો ન. ઢસરડો

ઢીચકો ન. ઢીનામાંથી પાણી
 ઢાઢવાનું સાધન
 ઢીચકો ઢમણ ના. બાળકને
 પગપર બેસાડી ક્રિયા નીચો
 કરી રમાડવું તે, 'ઢીચકો
 ઢમણ, મોરલી સામણ'
 ઢીબો ન. દમલો
 ઢીલી બજાડો વિ. ઢીલી ગરકન
 વાળો, ઢીલો
 ઢીલો હંફ વિ. સાવ નરમ
 ઢીંગડી ના. ડગલી ચી
 ઢીંગલે ઢહી અ. જડ મોંવું
 ઢીંગલો ન. કચ્છ તાંબિયાનો
 કચ્છનો જૂનો સિંછો
 ઢીચણિયું ન. જમવા વખતે
 ગૂડા નીચે મૂકવાનું સાધન
 ઢઈ ના. રેતીનો મોટો દમલો
 ઢુચ્ચો ન. ઢેકરો રેતીનો
 ઢુંક ન. ઘૂંટડો
 ઢુંકખન વિ. ઘૂંટડા જેટલું
 ઢુંકપંથ ન. ઘોડોક પંથ
 ઢુગ ઢુગી ના. નાની મેડી
 ઢુરણું કિ. અંદર પેસવું
 ઢુરેવલ્લ વિ. અંદર પેસનાર
 ઢુસો ન. ધૂંસો એકવાનો
 ઢુંક ન. વાસ મારતું જાનવરનું
 શબ, જંદલાડ, મોંધ

હુંકણું કિ. શોધવું
 હુંદીઆ ન. જીન સાવું
 હુંદો ન. જમીન ખેડવાનો મોટો
 વિખેડો
 હુંબો ન. ધોલ, ટાપસો, 'માં
 મે' મો ને મથે હુંબો'
 હેકો ન. નિરંગ, સાથળ ઉપરનો
 પાછલો ભાગ
 હેક ન. હેક
 હેબો ન. હેકરો.
 હેરો ન. લીંટલો
 હેર ના. ચળ
 હેકણું કિ. ખંજવાળ કરવો,
 ઘસાવું
 હેટો ન. મહેનત મજૂરી
 હેલ ના. મોરની માત્ર
 હેકલો વિ. જલદીઆ
 હેકો ન. હેકું
 હો ન. ખેતરમાં નાખવાની ઝીણી
 માટી
 હોઈધલ વિ. અટકાવનાર
 હોકરો ન. હેકણું
 હોમલ વિ. અટકાવેલ
 હોમણું કિ. અટકાવવું
 હોરણું કિ. મેળવું
 હોરાણું ના. જોખાવ, લાળ, 'હોરાણું
 નો ભલો'

હોરીધલ વિ. જોખનાર
 હોરેલ વિ. હોમલ
 હોરો ન. તળાવ, પાણીનું સ્થાન
 હોલકી ના. નાનો હેલ
 હોલણી ના. હોલોઆ
 હોલી ન. હેલનો જવાબનારો
 હો ના. રોકાણ
 હોંકો ન ઝોકું

ત 16

ત ન. તો
 તઈ: તો ના. તાપ, 'નિડકેલ
 તઈ'
 તક ના. તક, તાક
 તક અધણી કિ. તક કરવો
 તકડ ના. ઉતાવળ
 તકડો વિ. ઉતાવળ, 'તકડો
 માડુ તેરો ફેરા વરે'
 તકણું કિ. તાકવું, 'તરીઆ
 તકે તો'
 તકધીર ના. તકડીર
 તકિયા કલામ ના. પાન કરતાં
 વારે વારે એકનો એક શબ્દ
 વાપરવો તે
 તકીધલ વિ. તાકનાર
 તકલ વિ. તાકેલું
 તમણું કિ. ઊગરી આવવું, ટકવું
 તમથ ન. ઉપલક

તગથ પેટિ અ. ઉપલક
તગારી ના. ચૂનો વગેરે ઉપાક-
તલુ' તથાતુ'
તજણુ' કિ. છેડી દેતુ'
તજગરમી ના. હાથ પગ પર
પરમેવો વાપો તે
તકક ના. રકક
તરે' અ. ત્યારે
તક ના. કિનારો. 'તક તક કા' અ
તરસ'
તરણુ' કિ. ઘોડી કાઢતું
તડી ના. છેડ
તડીયલ વિ. કાઢી મૂકનાર
તડેલ વિ. કાઢી મુકેલ
તણુ ના. કંઈ વાગવાને કારણે
વાગવુંભરવાયા થતો સ્વનનો
તળાવો
તણી ના. લોચકની દોરી
તત થપ ના. તોતકાતુ' તે
તતણુ' ના. અ. હામ દેવાના
સળીઆ
ત તાં અ. તો તો
તનો વિ. તાલો, તપેલો
તપ ના. તપ
તપણી ના. તાપણી
તપણુ' કિ. તાપણુ'
તપ'યલ વિ. તપી જનાર

તપાયાણુ' કિ. ગ્રે. તપાવવું
તપેલ વિ. ખીખવલો
ત ભો અ. તો ભલે
તમોજ ના. મોજ
તર ના. મથાઈ
તરક ના. રેંટિયાની તાક, ઝીંકુ
સાપોસિયા જેવું' જેરી પાણી
તરકંડ અ. તળિયા ઝાટક, કિંદી:
તલજંટ
તરજ ના. લેલ
તરણુ ના. તરતું તે
તરણુ' કિ. તરણુ', તળણુ'
તર રોણુ' કિ. કપાઈ જતું
તર'યલ વિ. તરનાર
તરા ના. તળાવ
તરાઈ ના. તળાવડી
તરા છંડ અ. તળિયા ઝાટક
તરાં ના. તલવાર
તરાંરીઆ વિ. તલવાર ફેરવનાર
તરાવો ના. ત્રાડાની બંને બાજુ
એક એક આડો અને જોડો
તરાવો હોય છે. આ તરાવા
પેડાને બહાર નીકળી જતો
અટકાવે છે.
તરિયા છંડ અ. તળિયા ઝાટક
તરીઆ ના. સફર રેડી તરતી - ૯૮
તરો ના. તળિયું

તરેલ વિ. તળેલું
 તરોડ ના. સજની જકાત
 તરોટ્ટી ન. તેલકાટ
 તરોરણું કિ. મોંકાટ બેલણું
 તરોરેલો કિ.વ. રાડો ઠરે છે
 તવાર ના. રટન
 તલપ ના. ચાકના
 તલભ ના. આકાંક્ષા, તીવ્ર ઇચ્છા
 તલભગાર વિ. ઈચ્છાપાણી
 તલકાક ના. કુટાકા. (મુરલીમ
 રિવાજ) લાનત
 તલાસ ના. શોધ
 તલ્લાયણું કિ. તલ્લાવણું,
 લંબાવણું
 તવી ના. લોહની નાની તાવડી
 તવીથા ન. તવેથા
 તવો ન. મેલે તાવડો
 તસ ન. અનાજ લોટ તજેરે
 રાખવાનું માટીનું ઢાંડણું
 તસલો ન. નાનું ઢાંડણું
 તસર ના. કિનારી
 તથુ ન. જે આંગળા બેઠણું
 અંતર
 તથો ન. તકલીફ
 ત હાથો અ. તો જસા
 તંગ ન. લોહ, જીંટ વગેરેના પેટ
 પરતો પાટો

તંગાસ ના. ખેંચ
 તંત ન. આમલક
 તંતીલો વિ. આમલક
 તંત્ર ના. જીણું દેહી, વગર.
 એકનો એક હીકરો
 તંબુ ન. તંબુ
 તંબૂરો ન. એક તારો, તંબૂરો
 તા ન. તાપ, અ. ઉષ્ણતા
 તાડિ વિ. તપી અથ એવો, મેળો
 તાડિસ ન. મેરના આહારવળું
 દિવસ
 તાચો ન. તાર
 તાક ના. ટાપ
 તાકડે અ. આણીને ટાણે
 તાકડો ન. ટાણું આણીનું
 તાકત ના. તાકાત
 તાકણું કિ. મીટ માંડી
 તાકીબલ વિ. તાકનર
 તાકૂભ અ. તૈયાર, હાજર
 તાકેલ વિ. તજરાવેલ
 તાકો ન. કપડાનું પંચ
 તાગ ન. અંત, છેડો
 તાજણુ ના. તેજસ્વી દોડી
 તામણું ન. ચાચુક
 તાથ ન. તેજસ્વી ઢાંડો
 તાક ના. તળી

તાડમ ન. ઉપાવ
તાડી ના. ઈલાજ, તાળી
તાડો ન. ચોમાસામાં કિલકિલાટ
કરનાર એક પંખી કલકલિયો,
તાણું

તાણુ ના. ખેત્ર
તાણુણું કિ. તાણુનું, ચિંચવું
તાણીંચલ વિ. તાણુનાર
તાણુલ વિ. તાણુનું
તાત ના. ચિંતા

તાના માના ના. મોજમજા
તાનું ન. સહેણું, સ્તાણી
તાણિયા ન. તણું, કડાવક
ખજાજ્યરી

તામ ન. રોટકો
તાયણું કિ. તપાવવું અજમાવવું
તાયેદો ન. તાયનારની મંડળી,
રખડું મંડળ

તાર ના. તરવાની આવડન
તારણું કિ. પ્રે. તારવું
તારાય વિઅણું કિ. દેખાતા
જંધ થવું

18

તારૂ ન. તાળવું, તરતાં વળ્યું
હોય તે

તારૂ કંઠણું કિ. શિવાજામાં જોડવું
મસ્તીમાં આવીને તાળવું

(કાચળ) જાહાર કાંઠવું,
રુઆળ છાંટેવો

તાલણ વિ. માડનાર
તાલમાલ ન. તાલમાડ, લપટો
તારડો ના. રોટકા પકવરાની
માટીની તરી

તારણી ના. થીનું તાવવું
તાવણો વિ. તાવવાળો
તાં અ. તે

તાંઈ અ. ત્યાં સુધી
તાંકડી : તાંકડી ના. તાજણું
તેળવાનું

તાંબી જે અ. યુગથી
તાંબો ના. તણાટની કિની દોરી
તાંબો જેટો ન. સાગનો આડો
જામો દોરો

તાંત ના. ચિંતા
તાંતાં અ. ત્યાં તે
તાંભિયો : તાંભિયા ન. કચ્છનો
જૂનો નાનો સિકો

તાંભૂસી ના. પહીતો, અજમાવવું તે
તાંમડો ના. તાંમડો
તાંસું ન. તાંસું

તાંસરી ના. તાંસળો
તાંસીરો ન. મળીયાર, જામો,
કૃમલો

તાંસો : તાંસો વિ. રેડો

તિક ના. ચૂસ, ડાસ્યનો ઊંઝાળો,
— વેગ, ઝડપ

તિખ ના. જલદપણું

તિખાસ ના. તીખાથ

તિખો વિ. તીખો, જલદ

તિલં અ. ત્યાં

તિલ ના. તરડ, ચીરડ

તિલ ના. ના. વાસો, 'ઝાગધર

સાગ, તિલ તો ફાટીતા પે'

તિલી વિમણું કિ. તરડાઈ જવું

તિત અ. ત્યાં

તિતર ના. લેતર

તિતર વિતર અ. વેરવિખેર

તિતરે તં અ. ત્યાં સુધી

તિતરો વિ. લેટવું

તિત : તિતાવું અ. ત્યાંથી

તિતે અ. ત્યાં

તિથ ના. તિથિ ના. ખંડિત થઈ

જવું તલવારવું

તિથા ના. વાત, ઉચ્ચાર

તિત સ. લેણે - લઈ લેવા

તિતકો વિ. ટુંકો

તિર ના. તલ

તિરકણ ખાજી ના. અરવારમાં

લપસી પડામ એવો ખેલ

તિરકણ ના. લપસાણું

તિરખી ના. જુલું

તિર ખૂણિયું ના. ત્રણ ખૂણા વાળું

તિરધાર થો ના. લડાઈના ઢોલનો

હથકાર, રાતની રમતનો એક

પ્રકાર

તિર ખત વિ. વધું સંકર

તિર જિતરો વિ. જરાક

તિરધારો વિ. ત્રણ ધીની વાગ

વાળો (શીરો)

તિરપખા ના. ખા. વાગ્યા પછી

ત્રણ પખવાડિયામાં જિગી

નીકળે એવા રમ

તિરપખી વિ. ત્રણ પાગુની,

ત્રણ પખવાડિયાની

તિરપાતો ના. ત્રણે ફાળવાળો

સોંપાળ

તિરભાણું ના. જમવાનું વાસદ

તિર ભોઈ વિ. ત્રણમાથ વાળો

તિરભણું કિ. ટપકવું, 'જવું'

તિરમે ૭ થકિયું

તિરમથલ વિ. ટપકનાર

તિરમલો વિ. ટપકણું

તિર હાણિયું ના. સાણુ લાગ્ય

રમતમાં ત્રણ હાણુ લેનાર

છેલો ખેલાડી

તિરવટા ના. ત્રણ રસ્તા ભેગા

ઘાવ તે સ્થાન

તિરસો ન. બાળતી ખાધે રહેલું
કાશ લેકવાનું સાધન

તિરસીંગ ન. મોટો સિંહ,
‘તે રા ને તિરસીંગ’

તિલવટ ના. હનુમાનને ચક્રાવરનો
મહીલો

તિહાર ન. એક પક્ષી, શિકારી
એનો શિકાર કરે છે-સ્વાદ
માટે

તીવાલ ન. કોંચ

તીવાલોઆ ન. કોંગી

તીનપાંચ ના. ખાટી ખડક

તીં અ. તેમ

તુઆર ના. બરોડો, ‘અસાઈ
તુઆર ને વાંછ મુઆડ’

તુક ના. કડી

તુક મરુઆ ન. તક મરચો

તુકા ન. ગા. કાચું, ‘લગા ત
તીર નકાં તુકા’

તુખમ ન. ખાનગન, વંશ,
‘તુખમે તાસીર’

તુખી ના. રાત (સિંધી) ‘કારો
તક કારી તુખી’

તુડકું કિ. તડકું

તુટા ન. તક, પક્ષ, કમર

તુરિયા ન. વાગુર, એક અલ

તુરી ના. ચોથી લોકોનું વાજિંચ

તુરો ન. ઓમ, લાવણીવાળાનો.
એક પક્ષ ‘તુરા-કલંગી’

તુસકું કિ. તુસમાન થતું

તુસંધલ વિ. તુષ્ટ ધનાર

તુસેલ વિ. તુસમાન અમેલ

તુંગલ ન. કાનમાં પાંડેલાનું
ઘરેલું

તુંગો ન. હળનું ઊખું લાકડું,
સાગમાં ખરકડી સાથે ખાટેલ
લાકડું

તૂત ફૂતર ન. કોંગ ધતૂરો

તૂતેડી ના. પીપૂડી

તૂર ન. વંશ, પેહી, આકડાનું
હ, સાગમાં વણાવું કાપડ

તૂના પર વીટળાય તે સાધન

તૂકારો ન. કોઈને એક નામે
બોલાવતું તે-અપમાનિત

તૂલું અ. ધા. હમણું લગી
‘કાલ તૂલું’

તેડ ના. તરડ, ફાટ

તેરો વિ. તેર

તેડો વિ. તેષો, તેવડો

તેની અ. ત્યારે

તેનુંલું અ. ત્યારનું

તેર અ. ત્યારે

તેરે અ. તે જ વખતે

તેસીં અ. ત્યાં સુધી

તોં અ. હોત સ. તેં, મયે=તેના
પર

તોં અ. સુધી

તોડ ન. કપાતું ખંધન

તોડ ના. ચોટ, પગ તૂટવા તે

તોડ ના. નિકાલ, ચોપાટની
રચનામાં પ્રથમ સેગડી

મારવી તે

તોડણું કિ. તોડતું

તોડી ના. સોં (ચિંધી)

તોડોધલ કિ. લોડનાર

તોડેસો કિ. તૂટેલો

તોડો ન. રંગ પહેરવાતું કપાતું
પરેલું

તોપચી ન. તોપ કામનાર

તોણાં ના. તોળા, પરનાલો,
પાલે જાહે !

તોણાંજ તારી ના. તોળા તોળા !

તોરો ન. જોડનો એક પગ જોડો
ધર્મ જવ એવો સકનો

તોલ ન. પરીક્ષા, તેજણું તે

તોલાર ન. તોળનાર

તોલો ન. કાલણું

તોં સ. તેં, તો કે=તેં કપું

તોકલ ન. વીમો, સાહસ

તોકલી વિ. વીમો ખેડનાર,
સાહસિક

તો કે સ. તને

તોચો સ. તારો

તોચું સ. તારાથી

તોણુ ના. છત, 'હુવે તોણુ ત
પોખાજ વાનું'

તોણિયાન વિ. પન વાગના

તોય અ. તોણુ

તોચો સ. તારો (વાગડ)

તોર ન. ધૂન

તોરી વિ. ધૂની

તોરીસો વિ. અતિ ધૂની

તો લા અ. તારા માટે

તોલિંથો ન. તાતું વાલણુ, માથું

તો લો ન. માથું

તો વદ અ. તારી પાસે

તોંસ ના. તરસ

ત્યારી ના. મેલી રિયાયી માખણુ

હરી હેતારી જોતણું વર્ડણું

ગામજણું મથો કુટે ત્યારી'

તરધાર અ. તોજ વાર

તકાર કાણું ન. સંધ્યાકાળ

તપ ન. કુટો

તપ હરી ન. ગણકોની એક રમત

તપાતો ન. તણુ શાખની ચાદર

તકાર ન. તણુ હાથ વાળો ચાદર

તમજર ના. જોરથી વસ્તુનું, ને,

તારાખેજ 'તમજર'

અયુ' ન. અયુ અયુ દિવસે આત્મા

તાવ

આઈ વિ. લેવીસ-૨૩

આઈયો ન. એક જાત

આપ ના. તરખ

આંટી ના. વાંસની આપટી-૨૪ની

આડસ

આંસ ન. વાંકાપણું

આંસી ન. ખ. એક વાજિ, ૪

આંસો વિ. વાંકો

અચ્છુ' કિ. રાયવું

અહી'ધલ વિ. રાયનાર

અહીલ વિ. ઠામેલ

અપાકું કિ. ફડવું

ઝી વિ. ઝી

ઝીકમ ન. જે આણીવાળું જમીન

ખાંડવાનું સાધન

ઝૂ : ઝુસણું ન. એક કડવું જંગલી

ફળ

ઝૂ ડેડો ન. ખડારથી રૂપાળો

અંદર કડવો છે

ઝૂફો ન. ડેણું

ઝેવડો વિ. અણ પડવાળું,

અણુઅણી

ઝે વિ. અણ

ઝે રા ને તિરસી'ગ ન. અણ

રાખની ઉપરવટ એવો સિંદ

ઝેવાર અ. ઝીજવાર

ઝેયું બરો ન. અણુઅણુ દિવસે

આવતો તાવ

ઝેટો ન. ખોટ

ઝોટી ના. નાઠમાં પહેરવાનું એક

ધરણું

ઝોય વિ. અણ, અણે

ઝ્યાત ન. તાકિત, ડોઈ ઝીએ જ

ઝો વિ. ઝીએ

ધ

અકલું કિ. ચાકવું

અકલ પકલ વિ. અકલ પાકલ

અક'ધલ વિ. આકનાર

અકલ વિ. ઘાટા મંડલ

અકો પકો વિ. આકાપાકા અથેલો

અટ ન. દગલો, દુકગપણું

અડકો ન. આંચકો

અડકું કિ. નાના આડને એક

જગાએથી કાઢી બીજી જગાએ

રોપવું

અડો ના. અપી

અડીધલ વિ. રોપનાર

અડો ન. દુકાન પર ઘેસા વસલ

કરનારની ખેડક ખેડક, અડો

અણ ન. આંચળ

અણું કુણો વિ. રોકકડું, તરલકું

દોહણું

થધ ના. શરદી, ઠાર
 થધક : થધકાર ના. ઠંડક
 થધી વિ. ઠંડી, શિથિલ
 થધી કોસી ના. ચડતી પડતી
 થધે પોર છ ના. ખોટા વાત
 થધો ન. ડામ, ઠંડું
 થધો કોસો વિ. ઠંડો ગરમ
 થપાટ ના. તમાચો
 થપી ના. એક બીજા પર ચડા-
 વેલી ગાંતો
 થપેલ ન. દમસો
 થર ન. સમય, મુદ્દા, જુદા બાગ,
 ડાર
 થરીઆ વિ. નાના પગરાળો ખૂન
 દોડનાર થરનો ઝિંટ
 થંભ ન. સ્તંભ
 થંભણું કિ. થંભી જવું, અટકી
 જવું
 થંભસો ન. થાંભલો
 થંભી ના. લંબળા ખોડી બેસવું
 અપશુકનિવાળ
 થંભેલ વિ. અટકેલો
 થાકાડો ન. શક
 થાજુધાર ન. એક અધિકારી
 થાજું ન. સ્થાન
 થાથાક અ. કયા ટેકા વગર બાળ-
 કવું ઝેલવું

થાન ન. સ્થાન
 થાનક ન. જૈન સ્થાનક
 થાનમાના અ. એક શબ્દ
 'થાથાક થાનામાના'
 થાપ ના. હાથ મારવો તે,
 'દોલની થાપ'
 થાપજુ ના. બનામન
 થાપજું કિ. સ્થાપવું, 'ધિકડા
 થાપી' બા ઊછે'
 થાપી ન. હાથની હંધેલી મારતી તે
 થાપીવલ વિ. સ્થાપનાર
 થાપેલ વિ. સ્થાપેલ
 થાપો ન. બીંતપર ત્રાતાનો
 હાથ મારવો લોહિવાળ
 થાર ન. થાળ
 થારાં : થાડું અ. મારફત
 થારી ના. થાળી
 થારો ન. લોટ દળાઈને થંભની
 આસપાસ પડે તે જગ્યા,
 ફૂવાનો કોશ ઠલવાય તે
 થાલડો ના. નાની થાળી
 થાં ન. ડામ, 'થાં વેચો કિર
 આયો', જગ્યા
 થાંથો વિ. ધીને ધીમે ડામ કરનાર
 થિઈ થી'થી ના. ખૂન ભવિષ્ય
 થિગડી ના. થીગડું
 થિજળું કિ. થીજી જવું

ચિથકલું કિ. લપેટવું, ભસરાવવું

ચિથાંકીવલ સિ. લોપકું બોલ-
નાર

ચિથાયલું કિ. લોપકાવું

ચિથો વિ. લોપડો, બોલતાં
અચકાજ એવો

ચિર અ. સ્થિર

ચિરથાપ ના. સ્થિરતા

ચીંલું : ચિયલું કિ. થવું

ચીંવલ ના. મનાકાજ

ચીંણેલો વિ. ચીંજેલો

ચીંધો કિ. જા. થયો

ચુઓ ન. જીંટનો કેટો

ચુક ના. થૂંક

ચુકલું કિ. થૂંકવું

ચુક ન. થક

ચુકધાર ના. કડસલાં સકિતની
કાપણી

ચુકમ ચુકાં અ. થૂંક

ચુલો વિ. જાડો

ચુ અ. તિરસ્કાર વાચક અવાજ

ચુલો ન. લોટ ચાળતાં વધેલો
જાડો ભાર

ચુઓ ન. હળ નીચેનો ભાર જેમાં
કોશ નાખવામાં આવે

ચુક ના. ચેત, એક જગત્તું

ધાસિયું ધાન

ધેપલું કિ. લેપ કરવો

ધેપલા ન. જા. નાનાં મસાલેદાર
ટેપરાં

ધેપલ વિ. લેપ કરેલ

ધેલ વિ. ઘેલ

ધેલ કેલ વિ. મોટો ઘેલ

ધેલો ન. કોથળો

ધાક ન. હમલો

ધાકે ધાક નાં. જા. હમલે હમલા

ધાક બોલો વિ. ઝાંઝુ બોલનાર

ધાધર ના. સજન

ધાધો ન. મોટો ધોપડો, ન લાગે
તેવું તીર

ધાબા ન. જા. થેલીઆ મુજના

ધ્યારી કિ. જા. અમે થયા

ધ્યો કિ. જા. થયો

ધ્યો મુકો વિ. ઘડે ગયેલું

ધ્યોસ કિ. જા. હું થયો

ધ

ધર્મ ના. ધમકા

ધક ન. ધડો, "ધક સાં જમણાં"

ધકલું કિ. મળવું, "ધકવાના

મહેમાન (ધમક)

ધકમાર ના. ધક્કા ધૂમ

ધકાયલું કિ. ધક્કો દેવો

ઘેંઘેલણું કિ. હંટાવવું
 ઘેંઘેલ પિચાં અ. બાહે અવળે
 ઘેંકા ન. આંચકો
 ઘેંકા હૂંબો ન. ચપાડ
 ઘમઘમ'થો વિ. બળબળતો
 ઘજ્જ વિ. સાકર
 ઘજ્જ યાગરા ના. બ. નેબ નિશાન
 ઘજુ ના. બ. ઘીઘરાં
 ઘડ ના. માર, સવલવાટ, ન.
 માથા પિનાનું શરીર
 ઘટકલો ન. નાતું ગોઠું જાળકનું
 ઘડકી ના. ગોઠું
 ઘટકો ન. ઘણો, મોટું ગોઠું
 ઘડણું કિ. મારવું, એક જ વાત
 કરી કરવી, 'તું' તો વારી
 જ ઘડિયેં તો
 ઘડાવડ ઘડાવડ અ. એક પછી
 એક
 ઘઠસલો ન. તાઝિયા, છાતી
 પીટવી તે
 ઘંડા ન. સાંધયુ, લેણું, જમીન
 ઘણુ ન. ગાયો ભેંસોનું રાગું
 ઘણાર ન. પરુવન-ગાયો ભેંસો
 રાખનાર, ચાખનાર
 ઘણિયાણી ના. ધરવાળી, માલિકા
 ઘણીબાવો ન. સવવાન, હરિ-
 જનોનો દેવ

ઘણીબાવો વિ. જેનો માલિક
 છે એવો
 ઘણીમારો વિ. ઘણીને ચારી
 ન. ખનાર
 ઘણીરણી ન. માલિક
 ઘવકારો ન. બ. ઘ ઘ કરનો અવ. જ
 ઘધુડી ના. ઝીણી રોડ
 ઘનેરિથો ન. ઘનેડું
 ઘપ : ઘડાક : ઘડી વિ. મણાં
 હાંકનાર
 ઘપાટ : ઘપાડ ના. જેરથી વાગવું
 તે, શરીરને
 ઘખણું કિ. હાખી દેવું
 ઘખચસ ના. હાખણ
 ઘખાવણું કિ. હાવવું
 ઘખીબલ વિ. હાખી દેનાર
 ઘખેડણું કિ. મારવું, જેમ તેમ
 હાખી દેવું
 ઘખેલ વિ. હાખેલ
 ઘખો ન. હીખો
 ઘખેડણું કિ. ફટવું, મારવું
 ઘખાવખ અ. એક પછી એક
 ઘભાર ન. ધી સરવાના કુપા
 બનાવનાર, 'ઘભાર જે ઘરે'
 મિની મુઠ, છટ મેરી છટ
 વડા!
 ઘલલ ના. મલક (હીકરી)
 ઘલલ ધી ના. હાડકી બડી

ધણસો વિ. જાડીઓ,
 ધણાડા ના. મૈયતને માટી
 રેતીથી છાટી દેવું તે
 ધણે એ કહેરા ન. બ. કશું ન
 સ્વપ્નનવ તેવું
 ધણો ન. ધી સરવાળા કૃષો, વિ.
 ધારો
 ધમ ન. હમ, અપહો
 ધમચકર ના. હોડાહોડ, લોહન
 ધમટી ના. હમટી
 ધમણ ના. આવતે ફૂંકવાનું
 ચાલવાનું સાધન
 ધમણું કિ. ધમણ વડે ફૂંકવું
 ધમચમાટ ન. લોહન ખાળકોનું
 ધમાચણું કિ. ફૂંકાવવું ધમાણથી
 ધમાસો ન. એક જગતી વત્ત
 લખાવે
 ધમીવલ વિ. ફૂંકનાર
 ધમોલ વિ. ધમણથી ફૂંકેલ
 ધરણ શાણું કિ. જીંવી જવું
 ધરણે ન. હરજીને
 ધરણું ન. ચારણનું શાણું
 ધરણ ન. હર્દ
 ધરવાળીના ન. બ. ધરણું ગાંઠ
 ધરણો વિ. હર્દ
 ધરણ ન. દાહડો
 ધરમ ઠરમ ન. ધર્મકર્મ

ધરમ ધડકી ના. નકામો, નાટકનો
 પહેલો પડદો
 ધરમી વિ. ધર્મવાળો
 ધરાર અ. એકકક
 ધરિયાફ ન. તુલના
 ધરિયા ન. દરિયા
 ધરી ના. કમાડવળો ખાખસો
 ધરો શાણું કિ. પડ્યા રહેવું
 ધલ ન. રાજપૂતની એક જગત
 ધલરા ન. ધલનું તળાવ એક
 નામ
 ધલુઆ ન. ડાલધુ
 ધવ ન. ઝાંખી દટ્ટિ, ઝાંખો
 બાસાસ
 ધવર ન. વઢાવનું લંગર ઉપા-
 ડવાનું લાકડાનું ખાંચાવાળું
 સાધન
 ધવાઈ ના. હવા
 ધસાણું કિ. ધાડી નાખવું,
 નેરથી આગળ વધવું
 ધસીધલ વિ. પાડનાર
 ધસોલ વિ. પાડેલ
 ધસતૂર ન. હસતૂર, નિવમ
 ધસો ન. હસો, 'કમામહસો'
 ધજો ન. કળિયો, લોહન
 ધધલ ન. ધાંધલ
 ધા વિ. ઝાંખ જેવો

ધાઈ ના. ધવડાવનાર બાઈ,

સુઈયાણી, સેતન

ધાક ના. કળાવ, હાક

ધાકડે' ધાકડ ન. ગરબે ગરબાં

ધાગ ન. ડાઘ

ધાગણુ ન. ઢાગણું તે

ધાગણું કિ. ઢાગણું, આગ

આંધવી, લોપ ફોડવી

ધાગો ન. દોરો, માંત્રલો દોરો,

ચોખી લોડો ચળમાં પહેરે

છ તે ઠાળો દોરો

ધાડ ના. ઘૂંટ

ધાડાઈ ન. ધાડપાકુ, ચોર

ધાડી ના. કચ્છી કુસ્તીનો એક

ઢાવ, લાત મારવી તે

ધાડો ન. ઘૂંટ

ધાણુ ના. ધાણી, 'લટ્ટી મથે

ધાણુ', ત્રાજવાની ધાણુ

ધાણુડ ન.ળ. ઢાણા

ધાણા ભાણ ના. કોયમીર

ધાવ ન. ઢાદ

ધાવલો વિ. ભાડો

ધાધાક વિ. લોકાની યુડો

ધાધાકેલ વિ. કહેલ

ધાના વિ. સમજકાર

ધાના ધસલ અ. ધોળા ધરા

ધાવ ન. ધોળો

ધાબણું કિ. ઢાબણું

ધાધે ન. ડાધો, અગાસી

ધાણું ન. ધામો, નિવાસ

ધામૂરી ના. એક વનસ્પતિ,

એના દાણાને મુકવી કળી,

તેના રોટલા બનાવવામાં

આવતા

ધામેણું ન. દીકરી સાસુને જાય

તેની સાથે મોકલાયેલ નોકર-

ચોખું વગેરે

ધાયણું કિ. ધાવણું

ધાર અ. જુદો, ના. આણી

ધારધાર અ. તદ્દત અસમ

ધારણુ ના. ધીરજ

ધારણું કિ. કચ્છના કુરવી,

રાખણું 'ધણુ રિદન જે ધાર'

ધારાઈવલ વિ. ધવડાવનાર

ધારાધણું કિ. ધ્ર. ધવડાવણું

ધારાં અ. સિવાય, વગર

ધારિણું : ધારિણું કિ. ધારિણી,

ફરનો

ધાર ન. ઢાર

ધાર અ. વગર

ધાવણુ ન. છાતીનું દૂધ

ધાવણું ન. ધાવણું બાળક

ધાવ આ ના. ધવડાવનાર બાઈ

ધાલો વિ. લાડકો, મસ્ત, દાવ-
લક્ષા પીરનો દીવેલો
ધાલો ન. દાલો
ધાસડો ન. સમા રત્નપૂતની એક
અટક 'ચનેસર ધાસડો'
ધાસૂરો ન.ખ. મહોરમના દિવસો
ધાસ્તાન ન. દાસ્તાન. સાંખી
ચાત
ધાં ના. ધા, સાંખી રાડ, ફરિવાદ
ધાંધ ન. ધાન
ધાંધલ ન. તોફાન
ધાંધલીઆ વિ. તોફાની
ધાંધોડ ના. દરોજાણુ તે
ધાંધોડણુ કિ. દરોજાણુ
ધાંનાં ઘસ્ત અ. હેડચોક
ધાંમાં કુકી વિ. જાડી પાટી
ધાંયર: હાંયર ન. આગલી સાલ-
ના પેાણુ
ધાંસ ના. ઉધરસનો ઉછાળો,
ખાંસી
ધિક ના. હુથેલી મારવી
ધિડણુ કિ. આખડુ, લયડી
પકડુ
ધિધડ ન. આમલીનો કાતરો
ધિક ન. સોજણુ
ધિમ ના. માર
ધિમણુ કિ. મારવું

ધિર ના. મોટો ખાણો
ધિરજણુ ધિજણુ કિ. રડવું
ધિરજાધિલ વિ. ખીલકાવનાર
ધિરજાધલ વિ. ખીમધેલ
ધિલ ન. દિલ
ધિલ ખાની ન. યાદ દોસ્ત
ધિલધાર વિ. કિલધાર
ધિલધારી ના. આચારન
ધિલ લગી ના. પ્રેમ
ધિલવિલ વિ. અસ્થિરતા
ધિલચિલિયા વિ. અસ્થિર
ધિલાવર વિ. દિલાવર
ધિલી ના. ચાંદીનો કે પિત્તળનો
મેટો હોઠો, દિલ્હી
ધિયાં ખાઈ ના. લાડકી દોકરી
ધી ના. દોકરી
ધીકી ના. ડોચના મલમાં બેસા-
ડેલ લાડકાની બે પટી, હોંગલી
ધીકું ન. ફાજુ
ધી ધણુ ના. ન. દોકરી અને ધણુ
(સંભાળવાનાં)
ધીધાર ન. દીધાર, હાલકવાલ
ધીન ન ધર્મ
ધીખાલો ન. ધખેલો મારવો તે
ધીયારુ ના. દોકરી જેવી વ્યક્તિ
ધીયોલો ન. દોકરી, જરા કિંપ-
કિતરાખંદ

ધીરઃ ધીરજ' ના. બ. દીકરીઓ

ધીરું નોર' ના. બ. દીકરીઓ

અને વધુઅરો

ધીંગ વિ. ધીંગા

ધીંગા વિ. મજબૂત

ધીંદાણું' ન. તેજાનું સ્વચ્છ

અપાઝપી

ધુઆ ના. દુઆ, આશીર્વાદ

ધુઆઈ ના. દુહાઈ

ધુઆર ના. દરવાર

ધુઆરો ના. સાવુએને રહેવાનું

રથાન

ધુઆં અ. તરફથી

ધુઈ કિ. જુ. ધોઈ

ધુઈ ધુઈ અ. ધોઈ ટીક કરાવે

ધુકડું ન. તળણું

ધુકાઈ વિ. ધોકાવાળો

ધુકો ના. ધોકો

ધુખણું' કિ. ખળવું

ધુખાંધણ વિ. મળનાર

ધુખાઈવણ વિ. ખાળનાર

ધુખાયણું' કિ. પ્રે. ખાળવું

ધુખેલ વિ. ખણેલ

ધુડસણું' કિ. પડવું, ઢાળી પડવું

ધુડસાયણું' કિ. પ્રે. પાડી નાખવું

ધુડીંગ વિ. મોટો

ધુડીંગીઆ ના. મોટો ફટાકો

ધુકો ના. પાણી

ધુતણું ના. ધૂતણું તે

ધુતણું' કિ. ઊતરવું, ફોસલાવવું

ધુતાયણું' કિ. પ્રે. ઊતરાવવું

ધુતો ના. બાળકને ખુસ કરવાનું

ખાવું

ધુનઃ ધુનકો ના. ફંદી

ધુનિયાં ના. દુનિયા

ધુનું વિ. મોટી ફંદીસળો

ધુડો ના. મૂર્ખ ના. એક ગામનું

નામ

ધુડી જો દર ના. બેવડું

ધુડીવારો મેઘવો ના. ખૂટે નહિ.

એવો નકામો કાયરો

ધુળણું' કિ. પ્રે. મુજવું

ધુળાયણું' કિ. પ્રે. મુજવવું

ધુબો ના. બે હાથનો બોબો

ધુબોખન અ. ખાળા જોડવું

ધુર ના. બાળકને ધૂંસરીનાં લેવાનો

શબ્દ

ધુરમૂર અ. મૂળથી

ધુરસ અ. દુરસ્ત

ધુરાર અ. ગાડાના આગલા

ભાગનું વજન વધી જવું

ધુરી ના. ગાડાની બે બાજુની

બે લોખંડી ધરી જેમાં પૈડાં

નાખવામાં આવે છે.

ધુરીઓ ન. ધોરીઓ પાણીનો

ધુરો ન. વહાણનો બંદક

ધુસમણ ન. ધુસમન

ધુસો ન. ધાપણો

ધુઆંખ'ધ : ધુઆંઠાખ'ધ અ.

આખા ગામને જમાણુ' તે

ધુ' : ધુઆંઠો ન. ધુઆંઠો

ધુ'ગ ન. કઠકો

ધુ'ઓ વિ. જાડો, 'ધુ'ઓ કોટો

ધુ'કિ. આ. ધુ' ધો

ધુઆરણુ' કિ. ધોળાવનું

ધૂડ ના. ધૂળ

ધૂડ રમાસો ન. ધૂળ જેવું.

ધૂડપાણી અ. 'જરાળખસ્ત,

'ધૂડ ધાણી, વા પાણી'

ધૂડ ધુઆં ન. વૂગ ધાઈને

ધોનું' સાધનાર

ધૂણ ન. ધોણું તે

ધૂણણુ' કિ. ધૂણવું

ધૂણપણ વિ. ધૂણનાર

ધૂણુ' કિ. ધોણું

ધૂતણ વિ. ધોણેણું

ધૂતણ મૂરો ના. ધોણેણો મૂળો

જેમણે કંઈ વળે નહિ એણું

ધૂનારો વિ. કમારો

ધૂતો કિ. જુ. ધોયો

ધૂન ના. મસ્તી

ધૂની વિ. મસ્ત

ધૂબીઆજ વિ. જળરજ્જી,

વિથાળ

ધૂપેડો ન. ધૂપ કરવાનું સાધન

ધૂપદાની

ધૂફાન ન. કનિયાનું તોફાન

ધૂઆંકો ન. ધન કરતો અવાજ

ધૂઆંસો ન. ધરપો

ધૂમ ન. અ. નંદ, તોફાન, વિપુલતા

ધૂસો વિ. દિવાવર

ધૂ' ન. ધુમાડો

ધૂઆં કૂઆં અ. ધુઆંધુઆં,

ઉશ્કેરાયેલો

ધૂમ વિ. ઉત્તમ

ધે ન. રાક્ષસ, જળરો, ગાંડા જેવો

ધેડી ના. હીંગલી

ધેગ ના. દેગ મોટી

ધેગડો ન. દેગ

ધેજ ન. જૂમા જૂમ

ધેજાગત ન. ગામના વેચાણની

રકમમાંથી કંઈક પાણું

આપણું તે 'ધેન + આગત'

ધોધો ન. જંગલનો મેવો,

મરિયો, મારો કોડો, બહાદુર

પોલી, એક નામ

ધોલી ના. ગંજકાની ધોકડી

ધોસ ધોસનાર ન. દોસ્ત, મિત્ર

ધોંખડ ધોંખડ ના. બેડતી ઝીણી
ધૂળ

ધોંખો ન. અધસોસ

ધોંસ ન. મુમાડો

ના. ફોડ

ધોડણું કિ. ફોડવું

ધોડણક ના. નકામી મહેનત

ધોડવાઈ વિ. સારો દોડનાર

ધોમ ન. તપતો તાપ

ધોમ બપોર ન. બજાના બપોર

ધોર ન. વડાધુના સદને બેસ-

વાનું તેમાં બાંધેલું સાકું,

સમયનો અવાજ

ધોર જિલો વિ. ધોળી જા

વાળો

ધોરા બપોર અ. બેઝખલાસ.

ધોરાયણું કિ. ધાણું ધાણું દેખાવું

ધોરી ધરાઈ અ. છડેલાંક

ધોરિ વિ. સહેલ, ધોળા

ધોસ વિ. કામનો ચોર, નકામો

ધર અ. પુરણ

ધપટ અ. ખૂળ, તાવન

ધમડીઆ ન. ધાંજડિયો

ધ્રા ન. ડર, ખીંક

ધ્રાપણું કિ. ધરાઈ જવું

ધ્રાપેલ વિ. ધરાયેલો

ધ્રાખો ન. વડાધુની કોપલી કિનારી,

મકાનની અવાસી બરવાનું

કામ

ધ્રાખેરો ન. એક જાતની ખાંડ

ધ્રામાઉ ન. કુંભરાણ ઘાસ

ધ્રાયણું કિ. ધરવી દેવું

ધ્રિચકો ન. આંચકો, 'બેરી ડિને'

ધ્રિચકો,

ધ્રી'ભસ ન. તોફાન

ધુમ ધુમ અ. નાચફડ, તોફાન

ધ ન. ગામડાનો વહીવટી અધિ-

કારી, તલાલી, ધુવનો તારો

ધઈ ના. છબર, ધરો, ઝવેડો

સાથ, ધઈ બેઠાપણી

ધકારી ના. નાનું બાળક ધરસર

અવાજ કરે તે

ધેલ ના. પીંધ પાડવાનું લુંઠાવનું

સાધન

ધોયણું કિ. ઢાળી નાખવું,

'અડધી ડેરી ધોયણી'

ધો ન. ઢક, પેટ ભરાઈ જવું તે

ધોઈ ના. દુહાઈ, મલિકા

ધોંસ ના. ધરતીકંપ

ધો સર અ. પેટભરીને

ધોડી ના. જોચિંતી ધારતી

ધોડી ના. જોચિંતી ધારતી

ધોડી ના. જોચિંતી ધારતી

ધ અ. ને, 'અથો ન = આથો ને'

ન અ. ભારવાચક, કારો મોન
 કારેન્નો
 ન અ. ના, કે નહિ ?
 નઈ વિ. નથી અ. નથી
 નહિ વિ. નવો
 નક ન. નાક, વડ
 નક અપ ન. ન. નાક અને હોડ
 નકરાઈ ના. ખેસરમી
 નકેટા વિ. નાક વગરનો, શરમ
 વગરનો
 નકે નિરખાઈ ના. ખેસરમી,
 નીચળાઈ
 નકે નિરજો વિ. ખેસરમ
 નકરે વિ. સંગીત
 નકંચાણું વિ. નાક વગરનો
 નકલખાર વિ. ચાળા કરનાર
 નકલી વિ. ખનાવટી
 નકાં અ. નહિ તો
 નકેડી : નકોડી ના. નસકોરી
 નખનર ન. નક્ષત્ર
 નખલો ન. નખ પડે વાજિંચ
 વચાવવાનું નખ પર પહેરવાનું
 સાધન
 નખણું વિ. ગુણ ન માનનાર
 નચકુડ ન. નાચકુડ
 નચણુ ન. નાચણું તે
 નચણું કિ. નાચણું

નચાચણું કિ. પ્રે. નચાવણું
 ન છોટકે અ. નાજૂટકે
 નજર ના. વળગાડ
 નજરા છે અ. નજર બધાર
 નજરાણું કિ. જૂ. નજર લાગી
 મઈ, ન. બેઠ
 નજરાચણું કિ. પ્રે. નજરમાં
 રાખણું
 નજલો ન. કોઈ અંગ કે શક્તિ-
 નું નજણું પડણું
 નજૂમ ન. જ્યોતિષ
 નજૂમી વિ. જ્યોતિષી, નજૂમ
 જોનાર
 નજોડો વિ. ન જોવો
 નજોરી નાજોરી વિ. સેનાગ-
 ની રમત મારકુટની
 નજોરો વિ. નાકાત વિતાવો
 નજારો નં દસ્ત, આભાસ
 નકખટ વિ. ખેલાડી, કામેલ, હુરમે
 નકડો ન. ખેલ કરનાર નક
 નકાવો ન. વિદ્યુત
 નકણું કિ. નકણું
 નકલર ના. વળગાડ
 નકંબલ વિ. નકનાર
 નકો ન. સાળમાં લાજુવાણા
 ચૂંચવાનું લાકડાનું સાધન
 નતો : ન થો અ. નથી, નતો

અર્થ=નથી આવતો

નતોડા : નતોડીઆ ન.

ચોપાટ રમતની મોટી હાર
નથ ના. કોચના ચામડાના છેડા,

બાળકોના નાકમાં પ્રવેશવાની
દોરી, નાથ

નથડી ના. નાકમાં પ્રવેશવાનું
ધરણું

નથણું કિ. નથણું

નથ ચોટી ના. નાથ અને ચોટી

નથા ચોટીઆ અ. ચૂળમાંથી

નથું ના. હોરની સંદ પાસેની
ચામડાની બે પટી

ન થેટ ના. ન થવાની, 'ન
થેટ થઈ'

નથણિયાતો કિ. બાણી વગરનો

નનું ના. નકાર

નપાણીયું કિ. પાણી વગરનો

નસાઈ વિ. બાઈ વગરની
(નિરસ્કાર વાચક)

નમણુ ના. કાર્મિક પાણી

નમણું કિ. નમણું, વિ. સાફ
રૂપણું

નમાઈ વિ. સા વિનાની

નમાયણું કિ. પ્રે. નમાવણું

નથ ના. નટી

નરંગ ના. નઈ

નરાતાર અ. તાફન

નરી ના. નળી, પત્ની નળી

નરીઆ ના. નળિયું, એક
ગામણું નામ

નરીઆ વરીઆ ના. હ પરનાં
સાધન

નરો ના. ખાડો, રંગનો મેનક લાલ

નરોજ ના. જા. વડાધુવડીને
જીપડવાનો સમય

નવસો વિ. નવો

નવાર ના. ખાટલેક કરવાની
સૂતરની પાટી

નવણી વિ. પવિત્ર

નસવક ના. નસ ખસી જવો કે

નસલ ના. ખાનદાન, વંશ

નસાઈ વિ. નસાખેર

નસો ના. નસો

નઈ વિ. નળી

નઈ નસાઈ ના. વસતકારે જેવું

નઈ વિ. નવું

નઈ નકાર કિ. નહા નવું

નઈ કમું વિ. નકામું

નંગ ના. દીરો, સ્તન (કટાકામાં)

નંગર ના. લંગર, લુકારની વસ્તુની
પાછલી સાંકળ

નંગારો ના. નગણું

નંગણું વિ. ગુણ ન ગણનાર

નં છોડા વિ. છોડે નહિ એવો
 નંજોડો વિ. નજીવો
 નં જોરો વિ. જોરે વિનાનો
 નં ડિલું વિ. આપે નહિ એવો
 નં ધણિયાલો વિ. ધણી વિનાનો
 નં પાણીડિં વિ. પાણી વિનાનો
 નં પિતો વિ. સ્વમાન કરતો
 નં મર્થી વિ. જેના માર્યે કાઠી
 કહેનાર ન હોય એવો
 નં મૂરો વિ. તેનું મૂળ ન હોય
 એવો
 નં મેરો વિ. મહેર વિનાનો,
 નિર્દય
 ના ના. મેનાઈ, નહિ
 નાઈ ન. લગમ ના. મોરલી
 નાઈયર ન. નાળિયેર
 ઠિ ન. નાથ, નાવડું
 ઠિમેધ વિ. નિરાશ
 ઠભુલ અ. ઠગલ ન કરવું
 ઠસ વિ. નકામે
 ઠસ ના. જોડના નાકમાં
 નાખવાની ઢાંડી
 ઠિમા ન. નાખધો, અધાસી
 ઠધાઈ ના. નાચાઈ, જુગ્યાઈ
 ઠંગ ન. નાચ્યાન
 ઠા વિ. અદનો
 વિ. નાચનાર, ઠથક

નાકારંજ ના. નાચરંજ
 નાકી ના. જોડના નાકમાં
 નાખવામાં આવતી ખીલી
 નાકાખારી ના. જલકાવાની ખારી
 નાકી ન. મહેમાન, 'નાકીગોડી વસ્તુ'
 નાકીઆ ન. મહેમાનગની
 નાકા છડી ના. લગમગંગે ચરના
 હાથે બંધાતો લાલ દોરો
 નાકા છોડ ના. પેશાગ કરવા
 મારે વધરાતો શબ્દ
 નાકાપા ના. મોડાની લૂંટારી,
 જોડા અને જીંધુને જાંઘ-
 નાર દોરી
 નાકી તોડ વિ. ચારી નાંચે એવો
 નાકી જેવ ન. નાકી જેનાર વેદ
 નાકો ન. ગાડાનો એક ખાત,
 મોરકામાં નાખવાની દોરી,
 ખડી રસ્સા
 નાનખાર અ. શાનિ બહિષ્કાર
 નાનરો ન. પુનર્લેખ
 નાનકાલ વિ. અકલિપાણો
 નાતી પોતી ન. સર્ગો સંગવો
 નાતીલો વિ. પેનાની વળતણો
 નાતો ન. સંબંધ, દેનોડ
 નાન ખશર્ક ના. એક વળતની
 વિસ્તિષ્ટ
 નાનાજી ન. મોત્યાળ

માનાખ્યાપા ન. માનો પિતા
 માની મા ના. માની માતા
 માનીગા ન. નામના
 મામી વિ. સરસ
 માય ન. યાગના પૌકાની વચ્ચેનો
 માય જેના પર આરા
 પધાય છે તે
 માર ના. નાળ, નેળ હોકાની,
 મોઈ=હાંડીઆનો મોથો
 આંકડો
 મારી ન. માગસર મહિનો
 માડ્યા : માડેકો ન. નાળસું,
 બાંકોડું
 મારો ન. બુલંદ અપાજ, ખાડો,
 સુરાખ
 માલ ના. નાળ
 માલી ના. નંદેર, ધૂંસરી અને
 સામઘાને બાંધવાની દોરી,
 નાડી
 માલે ચડું વિ. સુંદર નામબળો
 માલો ન. નામ
 માવડી ના. એક જાતનું વહાણ,
 નાની હોડી
 માસ ન. નાક વાટે વરાળ લેવી તે
 માસત વિ. સહ વિનાતું
 માસપતી ના. સફરજન જેવું
 એક ફળ

નાં ન. નામ
 નાંકું છું ન. એક નામ, અ,
 નથીતું બહુવચન
 નાંકો ન. નાકું
 નાંગ ન. નાગ
 નાંગણ ના. નામણ
 નાંગણી ના. કાથેલો થોર
 નાંગમણી ન. નામનામાથાનોમણિ
 નાંગ મંદો વિ. નામને વાચનાર
 નાંગરણું કિ. વહાણને થોભાવણું
 નાંગરેલ વિ. નાંગરેલ (વહાણ)
 નાંગલી ના. એક જાતનું કલતું
 ધાન્ય. 'નાંગલી મેં' તે ત
 વીધાં મેં વાવરેલ
 નાંગો વિ. નાંગો, નાંગો ધોગી
 નાંગર ન. રાજના જનાનખાનમાં
 રાણીઓની દેખરેખ કે
 રહેલો વ્યંજન
 નાંણું ન. પન
 નાંધ ના. મંદી કોડી, ખજ
 નાંનારણું કિ. પકાવી લેવું
 નાંપો ન. ખેડક, બોળો
 નાંમગા ન. ખ્યાતિ
 નાંમણું કિ. રેણું, 'નારી
 પિય પીએ'
 નાંમી વિ. ઉત્તમ
 નાંચ અ. નથી

નાંચકાં ના. ચણિકા, નાચિકા
નાંચણી ના. સ્નાનાગાર, પાથરમ
નાંચસ ઝા. એને નથી. 'અલસ
ડાડી નાંચસ મુજ'
નાંચુ' ના.ળ. ગાડના પેડાની
ખે બાકુનાં સાધન, એક નામ
(નારાણ)

નિક ના. વાડીના કચા...
જળું વહેણું નિકર (૨) (૨) (૨)

નિકમું વિ. નકામો નિકરુંદો

નિકરણું ન. નીકળવું તે

નિકરણું કિ. નીકળવું

નિકર વલ વિ. નીકળનાર

નિકર વિ. નીકળવો

નિકર હસલામની હગ્નક્રિયા

નિકર ખરાબ

નિકર ફાટવું

નિકર વિ. ખરાબ

નિકર નકરો

વિ. નકર 'નકર' નિકર

વિ. કશું ક્ષેવા વચરનો

સ

ના. નિશાની

નિકર સુચ્ચો, ખરાબ

નિકર વિ. નપોદીઓ

કિ. નીચોવવું

વિ. નીચોવનાર

નિચોવેલ વિ. નીચોવેલ

નિચડણું કિ. નીચડણું, નીતરવું

નિચાર વિ. ધાકવો અચકા બમેલો

નિચરો ન. ગળું

નિચરો વિ. અલગ

નિડી ના. ગળું

નિધાન ના. નાચુંદ

નિધાનીઓ ન. નચુંદનો વર

નિત અ. નિત્ય

નિત ડીયાણી અ. દરરોજ

નિત ની' વિ. નિત્ય નવીન

નિતાન અ. દરરોજેલ

નતોડીઓ ન. ચોગાટની રમતમાં

તોડ ન ચવાની હાર

નિધ ન. નિધિ

નિધ સિધ ના. નિક્કિ સિક્કિ

નિધારો વિ. આધાર વચરનો

નિનામું વિ. બેનું નામ ન લેવાય.

એવો, ન. એક કુખર

નિપટું અ. તથા

નિપચો વિ. પુત્ર વિનાનો

'નોંખ પુત્ર' નિપચો

નિપાવટ અ. નપાવટ

નિપિતો વિ. સ્વમાન વિનાનો

નિપૂદો ન. ગળું ફાળી દેવું તે

નિપોડણું કિ. નીચોવવું

નિપોડી'વલ વિ. નીચોવનાર

નિપોડેલ વિ. નીપોવેલ
 નિફ ના. જાણું, પગમાં પડેલો
 ડાખ
 નિખાર અ. તદ્દન
 નિભાણું કિ. નમણું
 નિભરી વિગળણું કિ. ગુજરી
 જવું, વહી જવું
 નિભાવણ વિ. નમનાર
 નિભાવણું કિ. પ્રે. નિભાવણું
 નિભાવો ન. ગુજરાન
 નિભોગી વિ. ભંગ લીધા વિનાગી
 (જમીન)
 નિમ ન. લીમડો
 નિમરો વિ. લન્દુરસ્ત
 નિમાઈત્રો વિ. માળાપ વિતાનો
 નિમાણો વિ. વાલ કરેલો
 નિમાંણું વિ. હેઠાસીન, નમ
 નિમૂરિયો વિ. મુઠા વિતાનો
 નમ્રેરી વિ. દયા વિતાનો
 નિમારી ના. જાખોળી, એક
 'ચરણુ' ગળામાં પહેરવાનું
 નિવા ન. છંસાક
 નિયાંઈ ના. માટીનાં ડામ પકવ-
 વાળી ટુંભારતી ભટ્ટી
 નિયાંણી ના. ખદેન કે દીકરી
 નિરખ ના. જાવ
 નિરખઈ ના. નિદેખપણું

નિરમે વિ. નિર્વજ, 'કેડો
 ન મૂકે એવો
 નિરતાઈ ના. અરતી
 નિરતો વિ. ખરાબ
 નિરપણાઈ ના. અટક્યાળાપણું
 નિરપણો વિ. અટક્યાળો
 નિરમે વિ. બપુ વિતાનો
 નિરાણું-નું વિ. નમણું 'કેડે રહેલ
 નિરુગ્યા વિ. નરથો, લન્દુરસ્ત
 નિલાઈ ના. નિંકો
 નિલાઈ ન. કપાળ
 નિયગણો વિ. અલગ
 નિવંદીઆ વિ. ચાખેલું પવિત્ર
 નિસડો વિ. અપમાનિત ગંગ
 છતાં કેડો ન મૂકે એ
 નિમૂક વિ. ગુજ, નીરસ
 નિસૂરો અ. તદ્દન 'નિસૂરો
 નિંકડો વિ. નાનકડો
 નિંકુ ન. એક નામ
 નિંકો વિ. નાનો
 નિંધર ના. નિંદા
 નિંધરાખો વિ. નિંદા
 જાંધરો
 નિયાંણ ન. સદેશ
 નીણુ ન. માખેલ
 નીરણું 'વરે' ન.
 નીણાઈ ના. નમ્રત

નીમ ન. નિયમ, ખાધા
 નીમી ના. મૂડી
 નીરજ ન. મોટામાંથી ખાસ કાઢી
 નાખવું તે
 નીરજ પારજ ન. નીરજ વગેરે
 નીરાકું કિ. નીરજ નાખવું
 નીરમ ન. વડાજીને સમતોલ
 રાખવા માટે લેના તળિયામાં
 રેતી વગેરે ભરવું તે
 નીરીવલ વિ. નીરજ નાખનાર
 નીરૂ વિ. નકામો
 નીલપ ના. લીલાશ
 નીલચાસ ન. એક પાખા, વિજયા
 દશમીના દિવસે રાખચો
 સવારીમાં નીલચાસ તે ઉડતા-
 મુક્ત કરવા હતા—૩૬
 નીલાયજી કિ. લીકું લીકું
 દેખાવું
 નીલો વિ. લીલો
 નીલો હુલુચો ન. રોચો હલવા
 નીલો હુકાર ન. અતિરખિટવી
 ખેડે ખચાડનારો હુકમ
 નીલો છમ વિ. તદ્દન લીલો
 નીચઠાકું કિ. ધવું
 નીં ન. નેપ, અ. માનવાચક શબ્દ
 ભારેની-પિંદની
 નીંગરો ન. દોડરો

નીચાણ ન. નીચાણકું
 નીચું વિ. નીચું
 નીંધ ના. ઢાનત, નીંધ લખ ત
 રોટો અથ. સમર્પિતપદા, લોજ
 નીંધ
 નીંધર ના. લગ્નપ્રસંગે અપાતો
 ચાંદલો
 નીંભર વિ. કટોર, નીંભર થેચો
 નાગડો
 નુખ ના. અટક
 નુખતે નવાજ ન. જરાકમાં જ
 નરાજ પડનાર પરમાત્મા
 નુખતો ન. એક ટપકું, કળા
 નુગરાઈ ના. નુગરાપણું
 નુગરો વિ. મુરુ વપરનો, મુંડું
 વાંઝનાર
 નુગણું વિ. મુજી ત. ગણનાર
 નૂર ન. પ્રકાશ, વડાચુના માલનું
 ભાઈ
 નૂરકું કિ. જિંદગી હવલમન કરવી,
 હળવાશથી પેલા પડાવવા
 નૂરલીલી ના. પાળકના શરીર
 પર અછગડા જેવા નીકળતા
 દાણા
 નૂરામણ ના. જિંદગી હવલમનનું
 મુંડતાણું
 નૂરીવલ વિ. જિંદગી નૂરનાર

નૂં અ. ના કરતાં 'નૂં' ન. નૂં
નિંદો' એક નામ, ગામની
પિંગાણી બાંધવાનો પાછલો
ભાગ

નૂં-આણુ ન. રાવ-બેંસને દોહવા
તેના પાછલા પગે બાંધાતું દોરડું
નેક ન. નાતો વિ. સારો
નેક નમાણુ વિ. ધર્મિષ્ઠ
નેક નામ વિ. નેકલો
નેખાડુ વિ. સાફ
નેજો ન. બાલો, વાવટો
નેઠ અ. છેવટે
નેઠી ન. આખરી નિર્ણય
નેડ ન. પાણી જવાનો માર્ગ
નેડલો : નેડો ન. નેઠ
નેહુ અ. મજબૂત
નેહુ ના. હાથમનું સાધન નખ
ઉતારવાનું

નેતર ના. એક સોટી
નેતરો ન. હાથ વડેાવસની દોરડી
નેતોડાં વિ. રનેહનેતોડીનાખનાર
નેપિ અ. મૂળથી
નેફો ન. ચોરવામાં નાહું નાખવા
માટે વાળેલો ભાગ
નેવ-નેવા ન. ખ. હાપરાનાં નળી-
આંતો આપેલો ભાગ જ્યાંથી
વરસાદનું પાણી નીચે પડે છે.

નેસ-ડો ન. પરુવનને ચારો પાણી
મળે એવું સ્થાન, વાંદ

નેર ના. નહેર
નેં વિ. નવી કિ. નથી
નેં છાત ના. નવી પ્રજા
નેંયાં પ. પુ. હું નથી
નેંયાં પ. પુ. ખ. અમે નથી
નોચણું કિ. ગોશુ
નોતી ડો ન. નવકાંડીની રમત
નોખ ના. શાન

નોખ નોખા વિ. બસત્ર બસત્ર
નોડ ન. સીંદરીનો ઢેરો
નોડે ન. એક જાત
નોત ના. એક પ્રદેશ
નોતિયાર ન. નોતમાં વસનાર,
એક જાત

નોધરો વિ. નિરાધાર
નોર ન. નહેર ના. નોજરો
નોરવલ ના. નોખવલ, સાપ-
નોળાઆતી કાઠાંમાં નોળાઓ
નવી સજિત મેળવવા માટે
નોળવેલશ્રુધી આવે છે એમ
કહેવાય છે.

નોરીઓ ન. નોળાઓ
નોડું ના. ખ. વહુચરો
નોડું ધીડું ના. ખ. પુત્રવધુઓ
અને પુત્રીઓ.

નેરો ને વજેઈ શીંગડાંવાળા
ખગડ, વાંસાકો

નોલાયાકું કિ. અનળવાની બીક
લાગવી

નોલો વિ. અનળથેલ

નોં ન. નખ ના. પૂત. વધૂ વિ. નવ

નોં કોસો વિ. તવ શેકું (પાણી)

નોંતરેલ વિ. જેને નોંતરે અપા-
ચેલ છે, જેને

નોંતરો ન. નિમ નજી

નોંધ ના. એક વણી

નોંધરા ન. જા. નખોડિયાં

નોંનિધ ન. નવ નિધિ

નોંચ નોંચ જા બ વિ. તવ તરુ
ના થે

નોંવડો ન. નખમાં ફેલે એક રાગ

નોં સૌં વિ. નવો સંવા

ન્યાર ના. સંભાળ, કિ. આ. જે

ન્યાલ અ. નિદાલ

પ

પ અ. પાકુ

પઈ ના સીમ

પઈયો ન. હોરાના ખગડ ચ.થે
તે જગા

પકડ ના. સાચસી

પકલ વિ. પકિલ, પડો દેઝિયાર

પકલ પન ન. ઘરડો

પકલ પાડ ના. નાનો પાકુ પાકો

પકાઈ ના. પાકાપણું, વધારાનું

પકલ વિ. પાકો ગયેલ

પખેરાજ ન. ઝૂંપડાની વસતી

પખો ન. ઝૂંપડું પખે મેં પખનચી

વરાકા ડે વિજ

પગર ન. પરસેવો

પગરજું કિ. પરસેવો વળવો

પગરાયાકું કિ. કે. પરસેવો
વાળવો

પગરેલ વિ. પસીનાવાળું

પગ ન. મૂળ, પગ

પગડે ઘા ન. સહેલાઈથી થતું કાવું

પગડા ન. ચોપાટની રમતનો એક
વિશિષ્ટ ચાલતો દાણો

પગડુંકો ડાંકુઆ ન. ટેકો,
આજરો

પગડુકો ન. પગ જગા થઈ જવ
તે (કટક)

પગપારા અ. પસેપાળા

પગપેની ન. ના. રૂ અંને પાની
(છેકું)

પગ પેસારો ન. અંદર પેસવું

પગરખા ન. જા. જોડા

પગલા ન. જા. પગલાં

પગવાર ના. પગ રસ્તો

પગવારિ વેણું ફિ. નિરાંત ઠરી
ખેસવું

પગ સોડા ન. પગે ચાલવાની કેડી
પગાની વિ. પાવાની, સાચી (વાન)

પગાંધીઆ અ. પગ તરફ

પગાં ન. પગનાં શોભી સકનાર,
સોજાકાર

પગા ન. વહાણને કિનારો. પર
બાંધી રાખનાર શંકુ

પથણુ ના. પથવું તે. માનવિક
દાન

પથણી ના. પાકે ઊંચી 'પથણી
નિટી'

પથવું ફિ. થાણું પથવું

પથરગી વિ. થણું રંગવું

પથાણુ ન. એક નામ પંચાનન
(સિંહ)

પથાંધણ વિ. પકવનાર

પથાથણું ફિ. પ્રે પકાવવું

પથાર ના. વાળ, હાથ ઉપાડી તે

પથારણું ફિ. રાત ઠરવી

પથોલ વિ. પાકેલ

પથણ-ટી ના. પછી, હાથને

પથમાફ વિ. પઝનનાં 'પથનાં
પીટ'

પથાર ના. દિસસેના પાછલો
ભાગ, પથાર

પથાણું ફિ. પથાણું

પથાડી અ. પાછળ

પછીત ના. ઘર પાછળની બીજી

પછેડી ના. કુચ્છું પિછેડી

પછોડી ના. લંચોડી

પછોરો ન. લંચોરો, વેગીડો

પદ ન. જમીન, રેસમ

પરકો ન. રેશમી પાથડી

પર પાથારી ના. અંગ વખતની

જમીન પરની પથારી

પરરીંગણી ના. વનસ્પતિના

એક છોડનું નામ

પરલાણી ના. પરેલની ઘર નાની

પર લિયારી ના. નાની કુંદી

પરાત ના. પરાવત, ખેલાડી

પરાધર ના. સાવચ

પરાસણ ના. પાથરણું

પરાંતર ના. આંતર પછેડો

પરી ના. દોડ, પાટી, લાંબોવાટ.

પારો

પટુ ના. પટુલ, ગમ્મ એકાવાનું

પરે અ. પેંગ ના. અ. જાણુક

વિવિધી તૈયાર કરેલ પેંક

પરેલ ના. મુખી, એક મત

પરેલાથ ના. પરેલાણું, વડાઈ

પરો ના. ગાડાના પેડા પર ચડ-

વદામાં આવતી લોકાની ઝોળ
 વાટ, પાટો 'આખ જો પટો'
 પટોરો ન. પટોણું
 પઠ-પઠડી ના. નાની બકરી
 પઠઝો ન. મોટી લાગવજ, ટેકો,
 ઝોળખાણુ
 પઠાણુ ન. વઢાણુનો એક ભાગ,
 એક જાત
 પટ્ટી વિ. બાંદી અને જુવાન
 પટ્ટો વિ. મજબૂત ન. એક પીરઃ
 પટ્ટોપીર
 પઢર ન. આંખનું પડજ
 પઢરો ન. પડણું
 પઢાર ન. છાપરાનો એક ભાગ
 પઢારથ વિ. વિશ્રાળ
 પઢકરો ન. પઢકાર
 પઢખાલો વિ. એકબાજુનો
 પઢખો ન. પડખું
 પઢખંદ વિ. પડખંદો, વિશ્રાળ
 પઢખી ના. ઘોડા પર માંડવાની
 પાતળી માદી
 પઢડો ન. પડડો, બીજાનું બેસેલું
 બેસનાર
 પઢણુ ન. પઢવું તે
 પઢણું કિ. પઢવું, ભાણવું
 પઢતર વિ. પડી રહેલ જમીન,
 ન. ખેતુતર

પડતલો ન. પ્રતિબિંબ
 પડતારણું કિ. પડકાર કરવો
 પડથાર ન. પગથાળ, ફૂવા પાચેની
 જગા
 પડવા ન. ઝીણો અવાજ
 પડવાઈયો ન. દેહાણીના પાવા
 નીચે મૂકવાનું લાકડાનું સાધન
 પડવેલ વિ. પડનાર
 પડઈ ના. પનંગ, પદામણી
 પડેલ વિ. પડેલો
 પત ના. આંખર
 પતાણુ ન. આશરો, વઢાણુ
 પતાણું કિ. પતી જવું
 પતર ન. જવાળ
 પતરણું કિ. પલટી જવું, ફરી
 જવું
 પતર ધમણી કિ. દેરાત કરવું
 પતરાણી ના. પત્રાવળી
 પતરો વિ. પાતણું, ન. પતરું
 પનંગ ન. દેવતાનો તાણુઓ,
 પનંગિયું
 પતાયણું કિ. પતાવી નાખવું
 પતાઈધલ વિ. પતાવનાર
 પતાવર ના. સમજૂતી
 પતી ના. પાંતિ, કિસ્કો
 પતીકો ન. કટકો
 પતી વિગાણું કિ. ખપી જવું

પતેડી ના. ફેરાનખતી
 પતો ન. ઢેકાણું, સરનામું
 પંછીનું પાનું, પોષ્ટ કાર્ડ
 પતો પતારો ન. સંબંધ
 પથર ન. ભાથાત, પાંખડી,
 કબાને આપવાનાં પાથરણાં
 પથરણું કિ. પાથરવું
 પથરાયણું કિ. પ્રે. પથરાવવું
 પથારો-પાથારો ન. પાથરણુ
 પથમ ન. પદ્ય
 પથમ પથા વિ. જેના પગમાં
 પદ્ય હોય એવો (કલાકાર)
 પથર ન. પાદર
 પથર ખોલ ના. વાત ઉઘાડી
 પાડવી તે
 પથરાયણું કિ. પ્રે. પથરાવવું
 પન ન. પાંદડું
 પનચરી ના. પશુધનને ચરવા
 દેવાની જગત
 પનચુન ન. પાંદડાં વચેરેના
 કચરો
 પનડા ન. બ. સ્ત્રીઓના ઠાનવું
 રૂપાનું ચરણું
 પનડી ના. નાકમાં મસાયા બાસ
 રૂંધાય એવો જિંદનો રોગ, પાંદડી
 પનરો વિ. પંદર
 પનારો ન. સંબંધ, પાનું

પનાં ના. મર્વાઈ, ન. બ. પાનાં
 પનાંપન ન. બ. પ્રત્યેક પાંદડું
 પની ના. રજ
 પનીર ન. દૂધમાંથી બનાવેલ
 ખાદ્ય પદાર્થ
 પનું ન. પાનું, થર, હથેલીવારની
 ધાર, પનો
 પખડી ના. કમળકાકડી
 પમણુ ન. પાંચણુ
 પર ના. રીત, હકીકત 'હી
 પર મું સે' થઈ-રતનબાઈ'
 પર વિ. પારકું
 પર બ. થઈ સાલ
 પરકનું વિ. પારકાની વાત
 માનનાર
 પરકમાઈ ના. પારકી કમાણી
 પરકાજ ન. પારકું કામ
 પરકાજી વિ. પરેપકારી
 પરનાત ના. પારકી નાત
 પરનાતીલો વિ. ખીજ નાતવાલો
 પરખ ના. ઝોળખ
 પરખણું કિ. ઝોળખવું
 પરખંક ન. પારકો ખંડ
 પરખાયણું કિ. પ્રે. પરખાવવું,
 ઝોળખાવવું
 પરચર ન. પારકું ઘર
 પરધાઈ ના. બળદના ચોટીઆના

છેડાની ચામડાની પટ્ટી
 પરચકી ના. અન્યની ત્રહાલી
 પરજ ન. એક રાગ, પરજિયું
 પરજિયા : પરજુઆ ન. ય.
 એક રાગના કુહા
 પર-ટે ન. પારકે દેશ
 પરતા અ. પાછા, 'પરતા પેર મ
 ભરીજ'
 પરતો ન. પરવા, સોંપણી
 'આં કે પરતો'
 પરપુઠ અ. પીઠ પાછળ
 પરતંગા ના. સત, પતીજ
 પરપોંદિયે અ. પારકા હાથે
 પરખારો અ. સીધે સીધે
 પરખીડો ન. પરખીડિયું
 પરમજુ ન. વડાજુનો એક ભાગ
 પરમાજુ ન. પરખાનો માપ
 પરમિટ્ટી ના. પારજી માટી
 (મંસ)
 પરમુલક ન. પારકો પ્રદેશ
 પરમોતરો વિ. પારકે આધારે
 રહેનાર
 પરમોથાજ વિ. પારકી મોહતાજ
 વાળો
 પરમોથાજ ના. પારકી મોહતાજ
 પરલે પાર ન. બીજે પાર
 પરલો વિ. દૂરનો, પાછળનો

પરવસ વિ. પારકાના વસમાં
 રહેનાર
 પરવા ન. બાદ ચારખોને અપાટું
 દાન, કરકાર
 પરવારા ન. બ. પરવાળાં
 પરસ ન. સ્પર્શ
 પરસણુ ન. સ્પર્શ કરવો તે
 'માઈ પરસણુ'
 પરસણું કિ. સ્પર્શ કરવો
 પરડથા અ. પારકા હાથે
 પરધો ન. પંખી
 પરાઈ વિ. પારકો
 પરાઈયા ન. છૂટો મૂકાં ભાગી
 જનારો જિંટ
 પરાઓ વિ. પારકો
 પરાર ના. પરાગ
 પરીઆ ન. બ. પિતૃઓ,
 આપહાદા
 પરેકા વિ. આગલી સાલનો
 પરડ ના. સમજ
 પરડણું કિ. સમજવું
 પરેઆ : પર્યા અ. દૂર
 પરેજ ન. પરહેજ
 પરેટ ન. વોખી, સામુહિક વ્યાયામ
 પરે : પરંઈ અ. આવતી પરે
 પરો ન. ભરોસો
 પરોગજુ ન. પેત ભોજન, દહાડો

પર્થો ન. ફર

પલ ના. પળ

પલક ધરિયાવ ન. પલકમાં
હરિયા કરી દેએવો, પરમાત્મા

પલકારો ન. ઈશ્વર

પલક ન. પલટી જવું તે

પલાણુ ન. ઈલાજ

પલરણું કિ. પલળવું

પલર'ધલ વિ. પલળનાર

પલરેલ વિ. પલળેલ

પેલાણુ ન. કોડા પર માંડવાનું

છત

પલાણુ કિ. પલાણવું

પલાણીધલ વિ. પલાણનાર

પલારણું કિ. પલાળવું

પલી ના. ચાણી બેરતી બેરતીનાં

સૂકાં પાન

પલીત ન. પ્રેત. વિ. નાપાક

પલીતાર્ધ ના. ખરાબી

પલીતો ન. સગમાવવાનો કાકડો

પલીવલો ન. પલી વાલનાર (કટાક્ષ)

પલો સૂડો ન. પલી જાટકનાર

પલો ન. છેડો, જાખની કુસ્તીમાં

ખલ્લો લેવો તે

પલોટણું કિ. પલોટવું

પવાડો ન. ઝગડો, 'સસો નડે'

પવાડો' મુઝગીત

પવાલો ના. એક માપ

પવાલો ન. એક માપ

પવાં ન. બ. પૌઆ

પસ ન. ફૂલીકું, વરઘોડો, કિ.
આ. જો

પસણુ ન. જોવું તે, પાણી 'પસણુ
ફેકડો'

પસણું કિ. જોવું

પસરણુ ન. પસરવું તે

પસરણું કિ. પસરવું

પસરાયણું કિ. પ્રિ. અસરાવવું

પસલી ના. બે હાથનો ચોખો,

સગન પ્રસંગે પસ ભરવાનો

વિધિ, ખેતને ભાઈની ભેટ

પસા ન. બ. આણુ

પસાયતો ન. મામડાનો એક

કાર્યકર, પાંડીઓ

પસારણું કિ. પસારવું

પસી કિ. ફૂ. જોઈને

પસુ-ડો ન. પશુ, વાગડનું એક

ગામ

પંગત ના. પંક્તિ, હાર

પંચ ન. સોનીનું એક ઝોળાર,

પાંચનું મંડળ

પંચાત ના. પંચાયત

પંચાતીઓ વિ. પંચાયત કરનાર

પંજ વિ. પાંચ

પંજકણી ના. પાંચ ઘરનો છાણો
પંજ પોરી વિ. પાંચ પહોરની
(રાત)

પંજ માર વિ. પાંચને મારનાર
(કટાક્ષ)

પંજરી ના. હવેલીની પ્રસાદી,
જન્મભક્તમીની પ્રસાદી

પંજસથિ વિ. પહેલવાન

પંજ ના. માલિકને આપવાની
જગત

પંજુ વિ. પાંચમાં, એક નામ

પંજુ પુતર ના. પાંચમાં પુત્ર
(કટાક્ષ)

પંજુસણ-પંજેસણ ના. પર્ણપણ
પર્વ

પંજાઈ વિ. પાંચમો, એક નામ

પંજત ના. પંજિત

પંથ ના. પંથ

પંસણિયુ ના. જા. આંખનો
પાંપણ

પંલી ના. રજ

પંવાર ના. ઘેટાં ચકરાં ચારનાર

પંવારીઆ ના. ગોવાળીઆ

પા ના. રજ પાકો કરવાનો ક્રિયા,
‘પા ડીલુ’, એવ ‘પા લગો’

પાઈ ના. કાંસી, ‘સાડીયુ’ પાઈ
ને નિડી મેં પાઈ

પાઈ ચો ના. પાચો, કોશ કાઢવા
વખતે જોના પર વાધર ફરે
છે તે છપલું પૈલું

પાઈ ના. ચોથો ભાગ

પાઈ ના. પાકવું તે. કાલ, વિ.
પવિત્ર

પાખેડ પાખોડ ના. પટોશ

પાગ ના. પાઘડી - કૃ. ૧૨/૨૦૦

પાગરો ના. લોહા પર ચડવા
માટેનો પેગડો

પાગલા ના. જા. સાળ ચલાવતી
વખતે પગ રાખવાનાં લાકડાં

પાગારો પાગેરો ના. મુખી

પાગીઆ ના. પાસવાન

પાગોરો ના. મોટી પાઘડી (કટાક્ષ)

પાચ ના. પચ તમેરે

પાચાડો ના. પાડોચ

પાજાત્રો વિ. પાઠલા વખતનો

પાછીઆ ના. જા. પાછલ પગ
હિલાળવા તે

પાછીઆ કંઠજી કિ. આનાકાની
કરવી

પાછો અ. ફરીથી

પાછો લીધું કિ ગુજરી ગયું

પાજી ના. ગુલામ, જદમાશ

પાજ ના. પાળ

પાટ ન. રાજગાદી, મોટો પાટલો,
લાકડાની બેઠક

પાટઈ ના. ધાન્યનું એક માપ
પાટઈ-પેટા વિ. ઘણું ખાઈ
જનારે ખાઉ કરે

પાટણ ન. જ. માડાના પેડાનાં
લાકડાં, એ છ કે સાત હોય છે
પાટણ એ ના. એક મતની ધો
પાટણી ના. કોશલાંકનારને બેસ-
વાનું સાધન, ઉઠરડો

પાટીઆ ન. પાટીઈ
પાટીઆ કઠણું કિ હોય દેખા,
નષ્ટ કરવું

પાઠો ન. પીઠ પરનું શૂમકું
પાઠો ન. પાઠું
પાઠ ના. જડ, મૂળ
પાઠ કઠણી કિ. નષ્ટ કરવું
પાઠે કાઠો વિ. મૂળ ખાદનાર,
નષ્ટ કરનાર

પાઠબો વિ. જડમૂળથી ગયેલ
(લાપ)

પાઠો ન. પાટોશ, આંકનો ઘડિયો
હિંદી-પટાડા

પાટો પચાડો ન. આટોશ પાટોશ
પાટ-પાટણ ના. જનવરને દોરવું તે
પાટણું કિ. જનવરને દોરવું
પાટી ઘણ વિ. દોરનાર

પાણુ ન. પાણે સ. પોતે
પાણીઝલ ન. સવારમાં થોડું
ખાટું તે

પાણીઆરો ન. પાણી રાખવાનું
સ્થાન

પાણીધાર વિ. પાણીદાર
પાણીવોણું વિ. પાણી વગરનો
પાણું ન. પચ્ચર
પાણે સ. પોતે
પાતક ન. માપ

પાતણી વિ. પાર ઊતારનાર
પાતર ના. સળક, પેશા
પાતર પેટા વિ. ખાઉધરો
પાતાર ન. પાતણ

પાતારી વિ. પાતામનું (પાણી)
પાથારી ના. પથારી

પાથારો ન. પથારો, હમણો
પાથેટો ન. પાથરનું પિતર

પાતું ન. ધારણનું ચણું તે
પાપ છ પાડ ના. પાપીઆ,

પાપડું મૂળ

પાપલર ના. એક મતની માછલી
પાપીઆ વિ. પાપી

પાખારી ન. બહું લેચનાર વેપારી
પાખારી જે હટ ના. બધાં બધી

ચીજો મળે એવી હાટ

પાણુ ન. એક દેવ, 'પાણુ ભાવેરા'

પામ ના. ચળ
 પામણું કિ. પામવું
 પાય કિ. સુ. નાખીને, 'પાંધ
 મ્મે મેં પાયને'
 પાયણ-પાણુ ન. પથ્થર
 પાયલો ન. ચાર હીંમલા
 પાર ન. મોડું ઢાંકીને રોવું તે
 રુદ્ધ, બળકેને પગે ઘેરા નસ-
 મરડનો રોમ
 પારણું કિ. પાળવું, બાળકનો
 ખીડોળો
 પારસી ના. અમુક ગતિઓની
 છૂપી ભાષા
 પારાઈ ના. સ્તારવું એક ઓગર
 નાસ ભાગ કરે એવો જમણી
 જિંટ
 પારાસો ન. શાપ
 પારી ના. વડાણનો સડનો સ્તંભ
 જેમાં બંધાય તે લાકડું
 પારીઓ ન. પાળીઓ, માટીનું
 એક વાસણું
 પારીસો ન. પીરસણું
 પારીચલ વિ. પાળનાર
 પારેલો ન. છત્તાર,
 પારેલો વિ. પાળેલું
 પારો વિ. પગે ચાલનાર ન.
 માટીનું વાસણું

પાલ ન. ગ્રામીનું બનાવેલું બચરાણું
 પાલખી ના. ડોહી
 પાલર પાણી ન. વરસાદનું
 વાણું પાણી
 પાલાપક વિ. પાલામાં પાકેલ
 પાલો ન. પકવવા માટે કબાવી
 રાખેલો ઢેરીનો ઢમ્લો
 પાવડો ન. તાર બેંચવાનું સોનીનું
 સાધન
 પાવડો ન. મારી બેંચવાનું સાધન,
 છુડારનું એક ઓગર તળા-
 વનો ચારો
 પાવરો ન. પાવળું, ઘોડાને નેગાણું
 ખડકાવડનો ચેલો
 પાવલો ન. ચોથો ભાગ
 પાવો ન. વગડવાની વાંસની નળી
 પાસ ના. રજા વહેરેલી ચીઠી
 પાસ પિપર ન. પારસ પીપળા
 પાસાડી ના. પાંસળી
 પાસેર ન. શેરને ચોથો ભાગ
 પાસો ન. પડણું, કોમળું
 પાં અ. પાછા સ. આપણે
 પાંઈ વિ. પાછી
 પાંઉ થો કિ. સુ. મરી મથો
 પાંકડ વિ. ત્રિધાવને અમુક સમય
 વીતી એવો હોય એવી ગાય-
 બેંસ

પાંખડો ન. બે જણ બેસી શકે
 એવું જિંદગી કાફું
 પાંખિયો ન. એક પાંખડી
 પાંખી ના. કામ ખંધ રાખવાનો
 સ્થિતિ, વિ. પાતળી
 પાંખી પતરી વિ. પાણીવાળી
 પાતળી
 પાંખો વિ. પાતળો, છૂટો છૂટો
 પાંગત ન. ખરડલાના પત્તરકનો
 કામ
 પાંગરણું કિ મહોરવું
 પાંગરા ન. બ. કોડિયામાં નાખ-
 વાના સોદાના વાળેલા સળિયા
 પાંગરણ વિ. મહોરણ
 પાંચપેટા ન. ધાંધરાતું અસલી
 રેશમી કાપડ
 પાંચો વિ. પાંચના નંબરનો, મૂર્ખ
 પાંખો સ. આપણો
 પાંદ ના. ગામના પાંદીયાની
 કામગીરી
 પાંદીઓ ન. ચામડાનો કાર્યકર
 પસાવતા જેવો
 પાંચુ સ. આપણો
 પાંત ના. પંક્તિ
 પાંત બિહારી ના. પંક્તિ બેદ
 પાંધ ન. છોડો, દેવી દેવતાને પગે
 લાગવા વખતે પાંધડીનો છોડો

ગળામાં નાખવો તે, કોશતું
 પાણી ન ચડે એવાં જાગી
 જમીન
 પાંધી ન. પંધ કરનાર પથિક,
 એક ચટક
 પાંડું સ. આપણુથી
 પાંપરા ન. બ. આડાંચકળાં
 કામ, ફાંદો
 પાંભડી ના. પામરી
 પાંભડીઆરો વિ. પામરીવાળો
 પાંચ સ. આપણે યજ્ઞ
 પાંચ પગ્ગ સ. પાછે પગે
 પાંસ ના. રજ
 પિંઈ કિ. જૂ. પડી
 પિકે ના. થૂંક 'પિક પિચિયાંલ
 ન પેરે'
 પિચપિચ ના. નકામી કબલ,
 બડબડાટ
 પિચરો વિ. વહેમી, જરા જરામાં
 વહેમ કરનાર
 પિચા-પિચી ન. ના. આંખમાં
 બાજતો ચીકણો પદાર્થ
 પિચો વિ. જેની આંખમાં
 પિચી બાજેલ હોય એવો
 પિછ ના. રમતમાં હારી જનારને
 બોલવળી પડતી સળ
 પિટ ના. માર

પિરણુ ન. મારવું-પીટવું તે
 પિટણું કિ. મારવું, પીટવું
 પિરિયાંસ અ. એને 'પીડું' (એક
 શાપ એનો)
 પિટી'ધલ વિ. મારનાર
 પિટલ વિ. શાપ માંસ 'પીરે'
 જે પિટલ'
 પિડ ના. ચોક, ઘૂઘતું મેદાન
 પિડી ના. દુકાન જેવા વખતમાં
 સસ્તા અનાજની દુકાન
 પિડો ન. ખડો
 પિણ્ડ-પિણે ન. તારો બાપ
 'પિણ્ડ' કે પુણ'
 પિણસ-પણે ન. એનો બાપ
 પિણાન ન. આપા
 પિત ન. પીત
 પિતર ના. પિતળ
 પિતરકાલો ન. કાળું
 પિતરૂ ન. બ. પિત્ર
 પિતાર્ક વિ. પ્રાજરની એક જાત
 પિતો ન. પ્રાજરની અંદરના
 હાંકો, સ્વમાન
 પિથુ ન. એક નામ
 પિથું ન. બ. ઢુકડા
 પિનણુ ન. બીખ
 પિનણું કિ. બીખ માગવી
 પિનણલ વિ. બીખ માગનાર

પિનાયણું કિ. પે. બીખ
 મંગાવવી
 પિતું ન. એક નામ
 પિનેલ વિ. બીખ નદી'કે કીધેલ
 'પિનેલ હાય'
 પિને સ. પોતાની મેળે
 પિને સ. પોતાની મેળે
 પિપ ના. પીપળાની ટેટી
 પિપર-રી ના પીપળી
 પિયણુ-પીયણુ ન. પીવું તે
 પિયણું-પીયણું કિ. પીવું
 પિયાક વિ. પીચાલ એવો
 પિયારણું કિ. પ્ર. પીવડાવવું
 પિયાલો ન. ધ્યાલો
 પિયો ન. કાલ જેવકા વખતે
 બળદો ચાલે તે બગા
 પિરચો ન. પરચો
 પિરપિચ વિ. સાવ પાતળું
 પિરલ ન. તહેવાર
 પિરિયન-પિરી ન. બ. અિયનમ,
 વહાલા મિત્ર
 પિરોલી ના. સમસ્યા, હિખાણું
 (હિંદી : પહેલી)
 પિલકાયણું કિ. આપી દેવું,
 કાઢી આપવું
 પિલાર્ક ના. હીલાપણું

પિલ્લૂડા ન. બ. માંસુડા
 પિલો વિ. હીંગો, નિરાશ
 પિંજા વિ. પચસ
 પિંછ વિ. પચીસ
 પિંચણ ન. ૩ પીંજવાનું સાધન
 પિંચણી ના. ગાડાને પડખેનું
 પનુખાકાર લાકડું જે પોડાને
 નીકળી જતા રોડે છે
 પિંચણું કિ. પીંજવું
 પિંચાણું કિ. પ્રે. પીંજવું
 પિંચરો ન. પાંજરું
 પિંચીયલ વિ. પીંજનાર
 પિંચેલ વિ. પીંચેલ
 પિંક સ. પોતે
 પિંક ઉમંગડો વિ. પોતાની
 મરજી પ્રમાણે વર્તનાર
 પિંકની સ. પતિ માટે માન-
 વાચક શબ્દ
 પિંકપાર વિ. પોતાનું પૂરું કરી
 શકતો હોય એવો
 પિંક મતીલો વિ. પોતાના મન
 પ્રમાણે ચાલનાર
 પિંક માઆડો અ. પોતાની મેજ
 પિંકરૂ ન. પિંડરૂ, સ્તંભ
 પી ના. વનઝડ પડવું તે (માર)
 આ. પાન કર
 પીચૂહી ના. નાની ડોડી

પીછી-પીછી ના. પીછું, રંગ-
 વાનું સાધન
 પીંઠ ના. બજાર
 પીડી ના. લગ્ન વખતે વર-વધૂ-
 ના અંગે લગાવવામાં આવતી
 સુવાસિત અર્ચના
 પીડો ન. કરાવ વેચવાનું સ્થાન
 પીડ ના. પીડા, દુઃખ
 પીડ વિ. પાકટ
 પીડાર્થ ના. પાકટપણું
 પીણુ ન. પીવું તે
 પીણું કિ. પીવું, ઠગવું, ન.
 ઠગવાની વસ્તુ
 પીત ના. પાણી પાએલ મેલ
 પીધેલ-લો વિ. કાર પીધેલો
 પીનાઈ ના. નક્કરપણું
 પીનું વિ. નક્કર, કઠોર
 પીપ ના. એક જાતની માછલી,
 મોટી કેરી
 પીપૂડી ના. તૂટેડી
 પીર ન. જુઝારું, એલિયા
 પીરાણું વિ. પીરોનું
 પીરૂ ન. પીણુ
 પીરો વિ. પીળો
 પીરો પન વિ. તદન પીળો
 પીણણું કિ. પીણું, પીણવું
 પીણપાઈ એ ન. બડો મોટો
 ધાંજો એવો

પીલાયજું કિ. પીડા કરાવવી,
તેલ કાઢવું

પીલૂંદી ના. પીલુનું ઝાડ

પીસ ના. ગંજકાની ઘોઘી-
થોકડી ખાટવી તે

પીસજું કિ. ગંજકો ખાટવો

પીસી ના. પીસેલી ખાંડ

પીસીપલ વિ. ગંજકો ખાટનાર

પીખજું ના. પીખા નાખવું તે

પીખજું કિ. પીખવું

પીખાયજું કિ. પીખાવવું

પીંગા-પીંગોડો ના. પારજું
નાના બાળકને પોહાડવાનું

પીંગારો ના. પીંગરો

પીંકડા ના. પીંકાં

પીંદો ના. લોંદો

પુખ્તાર્થ ના. સંતનિ, વંશવેલો

પુકારજું કિ. જૂમ પાડવા

પુકારીપલ વિ. જૂમ પાડનાર

પુખ ના. પુખ નક્કત વસે પુખ

ત વિગે બુખ

પુખતો વિ. લાંબો પડોળો

પુગો કિ. જુ. પહોંચો

પુછ ના. પુછડું

પુછજું કિ. પૂછવું

પુછ પુછ ના. વારે વારે પૂછા
કરવી તે

પુછ બંધ ના. ઊંટના કાઢાથી
લઈને પૂછડામાં બાંધવાની

દોરી

પુછરે વિ. મોટા પૂછડાવાળો

પૂછલજું કિ. બળાવનું થાકી
પડવું

પૂછલાંગ ના. ઘોડાના પૂછડાનો
પટો

પુછપલ વિ. પૂછનાર

પુછા ના. પૂછા કરવી તે

પુછાગાછા ના. પૂછપરછ

પુછાયજું કિ. પુછાવવું

પુછુંભરો ના. શુદ્ધનું બામણ
બહાર આવે તે

પુજજું ના. પહોંચી રાગવાની
શક્તિ

પુજજું કિ. પહોંચવું

પુજપલ વિ. પહોંચનાર

પુજાયજું કિ. ખે. પહોંચાડવું

પુછ વરજું કિ. પહોંચી વળવું

પુખ ના. પુષ્પ

પુખારથ ના. પુષ્પાર્થ

પુખાંછું અ. પાછળથી

પુર ના. પુત (સિંધી)

પૂઠ ના. પીઠ

પૂઠ પૂર ના. પીઠ પાછળની મહત્ત

પૂઠલો વિ. પાછળનો

પૂઠા ના. અ. વાંસાના બાગ

પુઠારકે અ. પીઠ પાછળ
પુઠિયા અ. પાછળ
પુઠી અ. પાછળ
પુઠેરો વિ. પાછળનો
પુઠો ન. વાડી પાછળની ઢલકી
જનીન

પુક ન. મેઘાન, પક
પુકપુક ન. ઘડખડાટ, એક અવાજ
પુડી ના. પડીકી
પુડીઆ ન. પડીકો
પુડીકો ન. પડીકું
પુડો ન. વાડીનો એક ભાગ
પુણ્ણું કિ. ખૂંચવું
પુણાયણું કિ. પ્રે. ખૂંચાવવું
પુણેલ વિ. ખૂંચેલ
પુતર ન. દીકરો
પુતરાણી ન. દીકરા (સંબોધન)
પુતર-પુતરાણી ન. દીકરા જેવો
દીકરો (કટાક્ષ)

૪૬ પુન-પુનારથ-પુના ન. પુન્ય
પુરી ના. ફેઈ
પુર ન. લોડાની એક ચાલ
પુરણું કિ. સાલકું 'પુરી પન'જ
આયા,
પુરસ-પુરખ ન. પુરુષ
પુરસો ન. પિતૃદેવતા, પૂતળું
પુરતાર અ. માથોડા ઉપરાંત
(પાણી)

પુરાંત ના. સિલક
પુરો ન. માથોડું
પુલ ન. પૂલ
પુસણું કિ. ભીંજવું
પુસંબલ વિ. ભીંજનાર
પુસાયણું કિ. પ્રે. ભીંજાવવું
પુસાયડા ન. બ. પસાઈલા
અનાજના દાણા
પુસેલ વિ. ભીંજાયેલ
પૂણી વરણું કિ. કર્મનો બદલો
મલ્લો
પૂણેડી ના. વરલો ખાંચો, 'પૂણેડી
જો પુતર'
પૂતરો ન. પૂતળું
પૂતરો ન. ઓઢણી
પૂર અ. ભરપૂર
પૂરણ વિ. પૂરું
પૂરણું કિ. પૂરકું
પૂરભ ન. પૂર્વ, એક રાજ
પૂરાયણું કિ. પ્રે. પૂરાવડું
પૂરીંબલ વિ. પૂરતાર
પૂરો ન. પૂજા, ગડબંદો-ગંઢરનો
પૂરો કેણું કિ. મારો નાખવું
પૂરોપકો વિ. બરાબર પરિપક્વ
પૂં ન. ગમ પૂંચરાવું અસલ નામ
પૂં ન. ગમ પૂંચરો
પૂંખણું ન. બ. પોંખવાનો સાધન
પૂંખણું કિ. પોંખવું

પૂખીચલ વિ. પોખનાર
 પૂંગી ના. સોટી વગાડવાનું
 સાધન યોગીનું
 પૂંલડી ના. ખિલાડીની બચલી
 પૂંલડો ન. રતું પાતું, ખિલાડીનું
 બધું
 પે-પેય ન. પિતા
 પેખ ના. પરખ
 પેખણું કિ. પરખણું
 પેચોટી ના. નાભિચક્ર
 પેજ ન. ખાચડી રંધાના કિપર
 તરી આવતું પાણી
 પેટ ન. મનની કાન, સંતતિ
 પેટ છુટી વિ. અંતરની-ખરે-
 ખરી (વાત)
 પેટ પીડા ના. પેટની પીડા
 પેટ મુઠો વિ. ગાવાને માટે
 ખીજને બૂલી જનાર
 પેટર વિ. મોટા પેટવાળો
 પેટા-છે થોણું કિ. જન-મતું
 પેટીઆ ન. કોશના પેટનો ભાગ,
 પેટીયું
 પેટા વિ. મોટા પેટવાળો
 પેટોડિયા વિ. પેટ માટે કામ
 કરનાર, પેટ માટે પડથો
 રહેનાર
 પેલો ન. નાની પેટી (કટાક્ષ)

પેલી ના. વખાર
 પેહુ ન. પેહુ
 પેથડ ન. એક નામ, વિ. યોગી
 અક્ષલવાળો
 પિપલાઈ ના. ઢીલાપણું
 પિપસો વિ. ઢીલો
 પેલ વિ. પડેલો, આગસુ
 પેડ ના. સફેદ નાનો કાપ
 પેટી ના. નેવેલ
 પોડો ન. માટીનું મોટું કાંકડું,
 'લાખેવારા પેડા,' પેડા
 પોણુ ન. કપડા પર ચડાવવાનો
 ચીકણો પદાર્થ
 પોણુકોરો ન. કાથ વળાટનું
 ધોયા વગરનું કપડ
 પોણું કિ. પરણું
 પોણુચલ વિ. પરણનાર
 પોણાયણું કિ. ઐ. પરણાવવું
 પોણેલ વિ. પરણેલો
 પોનોત ન. ઝીખારી, પનોતી
 જેવું
 પેર ન. પથ
 પેર લખા કિ. જી. સુવાલક આવી
 પેરાજ ન. એક નામ, પ્રહલાદ
 પેરાંધી ના. ખચારીની પગ તરફની
 જગા
 પેરો ન. પહેરો

પેલ પેલક ન. પહેલાપણું
 પેલડો પાર ન. સમયની શરૂઆત
 પેલ પ્રથમ અ. સૌથી પ્રથમ
 પે' કિ. સા. પડે
 પે'ચ ન. પેચ
 પે'તરા ન. બ. પગલાં
 પે ના. સોમ
 પેડો ન. પેડું
 પેયા ભમ વિ. ઉજળડ,
 ગિયાગાન
 પે'યાર ન. પાતાળ
 પો ન. પોહું
 પોઆઈ-પુઆઈ ના. વંશવેલો
 પોહલ વિ. પોહળ
 પોખણ ન. પોખણું-વાવણું તે
 પોખણું કિ. વાવણું
 પોખાયણું કિ. પ્રે. વરરાવણું
 પોખીંધલ વિ. વાવનાર
 પોખેલ વિ. વાવેલ
 પોખો ન. વાવણી કરનાર 'પોખા,
 છપી પોખ'
 પોચર વિ. દીલો
 પોચો વિ. નમ
 પોટલીઆ ન. પોટો, 'પાણી
 પોટલીઆ હાથ કરે ચારણ
 કે' ધીવાન'
 પોઠ ના. ભાર લઈ જતા બળદો

પંગેરનું ટાપુનું
 પોડીઆ ન. ભાર ઉપાડનાર
 બળદ, નંદી
 પોત ના. કપડાની જનકાઈ,
 અસહ્યપણું
 પોતરો ન. પૌત્ર
 પોતિયો ન. પોતિયું
 પોતો ન. પૂમડું
 પોથો ન. થોથો, પાર્શ્વિક મોરી
 પાથી
 પોપલો વિ. દીલો
 પોપાંબાઈ ના. અવ્યવસ્થિત
 રાજકાજ ચલાવનાર એક
 નારી (કટાક્ષ)
 પોથ અ. પછી
 પોથરો ન. જમ
 પોલડો ના. લીંડો
 પોલડો ન. મોટી લીંડો, લીંડું
 પોસ ન. પોષ માસ
 પોસણું કિ. પરવડણું
 પોસીયો વિ. ખર્ચ પાંધે સુખી
 પોસો ન. જૈન ધર્મની એક ક્રિયા
 પોચ ના. પહોંચ
 પો કિ. આ. પડ, 'પો વણ મે'
 પોટ ન. પટ
 પોણું ન. પડણું તે
 પોણી વી ના. અધૂરાણ, કામમાં
 ખામી

પોણું કિ. પડવું વિ. પોણો ભાગ
પોર ન. પહોર

પોરસ ન. અકુલપણું
પોરસણું કિ. ફલવું
પોરસાયણું કિ. પ્ર. ફલાવવું
પોરાયણું કિ. વળાવવું
પોરો નિકરણું કિ. ઊપડી જવું

‘પોરી નિકર્ણા પેટ કે’
પોરિ‘પોરે’ અ. પ્રત્યેક પહોરે
પોલ ન. રતું પૂમકું
પોં ના. બકરી ‘પોં વિશાળી’
કિ. સા. પડીએ

પોંગ ન. પોંક
પોંગીઆ ન. બ. ખાત્રા માટે
તેવાર કરેલા પોંક

પોંગેલ વિ. અર્ધ પાંડેલ
પોંણું કિ. પડવું
પોંમથા ન. ચીથર
પ્યાય ન. તારા પિતા, ‘બકરી
માય બકરી પ્યાય’

પ્યાસી કિ. જૂ. અમં પડી ગયા
પ્યો કિ. જૂ. પડયો
પ્યો પથર્થો વિ. પડી રહેલ
પ્યોસ કિ. ભ. જૂ. પડયો
પ્રતંઆ ના. પતીજ

પ્રાણી ન. એક સાંતીની જમીન
પ્રાણું ન. વાંસની લાકડી

પ્રાંથર ન. પ્રાંથળ પ્રેથ
પ્રાંથરીઆ વિ. પ્રાંથળનો રસીય
પ્રા ન. પ્રમાણ

પ્રાણ ના. ધાતુનું ચક્રું તે
ફે

ફેક ન. ફાકડો, જરાક ‘ફેક નતો
ડિસે’

ફેકડ વિ. ગુડસ્થા નહિ એવો
ફેકણું કિ. ફાકવું
ફેકની ના. જૂનાર જેવી રમતમાં
ફેરક દાવમાં કંઈક ચ્વારવું તે

ફેકાયણું કિ. પ્ર. ફલાવવું
ફેકી ના. ફાકી

ફેકી બલ વિ. ફાકનાર
ફેકે ન. નાનડાનું એક નામ

ફેકેલ વિ. ફેકેલ
ફેકેરો ન. મોટો ફાકડો

ફખર ન. ધમક
ફજણ ન. હામણ

ફગી વિઆણું કિ. અગી જવું
ફજલ ન. હયા; રહેમ

ફટ ન. એક અવાજ અ. તરત
ફટકી ડા. દૂંડી પોતડી

ફટફટ-ફટાફટ અ. એક પડી એક
ફટાઈયો ન. દીલાવલ કરતાં

નાનો ફુંવર
ફટાક ન. એક અવાજ અ. તરત

ફટાકિયો ન. ફટાકડો

ફટો ન. આંટી નાખાને આગળ
થઈ જવું તે

ફફલ ખજૂર ના. મોટી ખજૂર

ફફલુઓ ન. ખજૂર

ફફાફફ ફફોફફ અ. ઝડ ઝડ

ફફો ન. ખજૂરી કે નાળિયેરીનું
લાંછું પાકડું

ફફ ના. સાપની ફેણ

ફફા ન. પગના આગસો ભાગ

ફફી ના. ફેશી કાંસડી

ફફૂર ન. ઢોંગ

ફફલ ન. હાકીલ 'ફફલ ફિરીઓ'

ફફાં ના. વિનાશ 'અનાં તિલ
ફફાં'

ફફી ના. વડાકુનો આગસો ભાગ

ફફે ન. ફળ, ટીકરો (તિરસ્કાર)

ફફઈ ના. શીંગ

ફફઈ કિ. ફળવું

ફફલ વિ. ફળનાર

ફફાલઈ કિ. ફળાવવું

ફફિયો ન. ફળિયું

ફફે ન. એક માથા બાન્યનો

ફફેયો ન. મગફોરડ વગેરેની

શીંગના ફેલરાં

ફફેરીઆ ન. નાસ ભાગ

ફફી ના. માંડવાણી

ફફ ના. નાસ

ફફ ખોલણી કિ. જૂના વખતનો
એક પ્રયોગ કરવા નસનો

ફફાઈ કિ. ફફાઈ જવું

ફફાલ ના. મોસમ

ફફાલ વિ. ફફનાર

ફફાલઈ કિ. ફે ફફાવવું

ફફલ વિ. ફફાઈ ગયેલ

ફફો વિ. હીલો, ડરપોઠ

ફફે ન. બાકુ, ગૂંદલો ભાગ

ફફેડ ના. બાકુ

ફફેફે ન. ફફડે ફફડા

ફફેસાઈ કિ. ખાંખાખાખા કરવા

ફફે ના. ફોળાનાં ગીત, અથ
શબ્દો

ફફેશિયું ન. ફાગ ખોલનાર,
એક અટક

ફફેર ના. અવરોધ, બે ભાગ
વચ્ચેનું લાકડું

ફફેરો ન. હળની કેશ અને
ચણકા વચ્ચેનું લાકડું

ફફ ના. અભિમાન, ફાટવું તે

ફફઈ કિ. ફાટવું

ફફલ ફફલ વિ. ફાટેલું પટેલું

ફફ ના. ફાટીઈ

ફફીઆ ના. અધો ભાગ

ફફઈ કિ. ફાટવું

ફાંડાયણું કિ. ઝે. ફાંડાયણું
ફાંડી'યલ વિ. ફાંડનાર
ફાંડેલ વિ. ફાંડેલ
ફાંડેલ ન. પુરુષાત્વહીન
ફાંડ્યા ના. ફાંડિયા
ફાંડી વિ. ફાંડા થઈ જાય એવું,
ફાંડુ અંશુર
ફાંડક વિ. પ્રવાહી
ફાંર ન. ફાંડા કપડાંનો
ફાંરકો ન. ફાંડકો
ફાંડીયા ન. પાપડી, પછેડી
ફાંડુઆ ન. ૧. ફાંડાને છેડે આવેલા
લોખંડના ફાંડ્યા જેના વડે
જમીન ખોડાય છે તે
ફાંડ ન. સવિખ, પાક
ફાંડકો ન. વડાજુ કે સડીમરનો
નીચેનો ભાગ
ફાંડો ન. પાછળ જમાવીને
ખનાવેલો ખાંચ પદાર્થ
ફાંડો ન. અભિમાન, ખાંડોર
ફાંડ ના. એક વનસ્પતિ
ફાંડો વિ. ખાંડી આંખવાળો
ફાંડર ના. વિશેષ
ફાંડેલો વિ. ખરાબર દેખી શકે
નહિ એવો (કટાક્ષ)
ફાંડ ના. પછેડામાં કાંઈક આંધવું તે
ફાંડખન વિ. ફાંટ બરાબ તેલવું,
ભાવું

ફાંધ ના. પેટની મોટાઈ
ફાંધાઈ વિ. વારે વારે ફાંધા
કાઢનાર
ફાંધો ન. વાંધો
ફાંનોસ ન. ફાંનસ
ફાંંદી ના. એક જાતની માછલી
ફાંંલ મોરી ના. પોલમ પોલ
ફાંંલો વિ. ખૂંટાવલો, અગ્ર
ફાંંસ ન. ઉચ્છ્રાંસ
ફાંંદા ના. શાધખાણ
ફાંંદાણું કિ. ફાંંદાણું
ફાંંસ ના. આંગળીમાં ખૂંચેલી
ધીની ફાંંસ
ફાંંસલો ન. ચિકાર પકડવાને
કરેલી ફાંંસી
ફાંંસીઆ ન. ફાંંસી આપનાર
ફાંંસો ન. ગળા દ્રુપે
ફાંંક વિ. ફાંંકું
ફાંંકાઈ ના. ફાંંકપણું
ફાંંકો વિ. ફાંંકો, બોંટો
ફાંંકાયણું કિ. ફાંંકા દેવું
ફાંંકોડો-ફાંંકોડિયો ન. ફાંંકોડ
ફાંંકુ ન. ખખડ
ફાંંકું કિ. બગડવું
ફાંંકલ વિ. બગડનાર
ફાંંકાયણું કિ. ઝે. બગાડવું
ફાંંલ વિ. બગડેલ
ફાંં અ. ઘિસ

ફિંક ફિંક ન. ચિહ્નાર
 ફિંક જુક ના. ચિહ્નારવું તે,
 અપમાન
 ફિંકાર્ ના. ટેકાપણું
 ફિંકો વિ. ટેકો
 ફિંકો ડાચો ન. વાંકું મોઢું
 ફિતલત નં. કુસંપ, કંઠાસ
 ફિલા અ. ફિલ
 ફિથો ફિ. ભૂ. ફસફી પડ્યો
 ફિફ ના. એક જાતની માછલી
 ફિફ ન. કાળજી
 ફિરક કૂંધડી ના. ફરફર કરવું તે
 ફિરફી ના. ચકરડી
 ફિરજું ફિ. ફરવું
 ફિરંધલ વિ. ફરનાર
 ફિરાયજું ફિ. પ્રે. ફેરવવું
 ફિરેલ નિ. ધૂમેલો
 ફિલાજું વિ. ફલાજો
 ફિસકજું ફિ. ફરી જવું
 ફિસકાયજું ફિ. પ્રે. ફેરવવું
 ફિસજું ન. ફસફી પડવું તે
 ફિસજું ફિ. ફસફી પડવું, રડવા
 જેવા ચવું
 ફિસંધલ વિ. ફસફી પડનાર
 ફિંજ ના. ચોક્કસની પાછળનો
 ખાચો
 ફિંજ ના. અપમાન

ફિંજું ના. ખ. ફિંજવું ખટકવન
 ફીજુ ના. સાણનો જિમરો
 ફીજુ ના. ખ. પીર ફફીરો મોર
 પાછથી ઝંકો નાખે તે
 ફીજીઆ ના. ખ. ફીજીને બનાવેલા
 (લાકુ)
 ફીજું વિ. ઝેરી 'ફીજું સપ'
 ફીજુ વિજજું ફિ. ફીજી નાખવું
 ફીજુદી ન. ફીજુ
 ફીત ના. પટી
 ફીફી-ફીફી ના. ઝીણી રેતા
 ફિંકો વિ. ફીકો, ભંદો
 ફીલ ના. દોરાની ફેલ, હાથી
 ફીલવાન ન. હાથીનો માવન
 ફીસો વિ. ઢીસો
 ફીંકલો ન. ફીંકલો
 ફુઆર ન. પાણીની છાંટ
 ફુર્ડ ના. ફોર્ડ
 ફુઆ ન. ફોર્ડનો વર
 ફુકરો વિ. છાકો
 ફુગાજું ફિ. ફુગાર્ડ જવું
 ફુગાયજું ફિ. પ્રે. ફુગાવવું
 ફુરજુ ન. ફૂટવું તે 'ફુરજુ તાંડ'
 ફુરજું ફિ. ફૂટવું
 ફુટાર્ડ ના. સારાપણું
 ફુરો નિ. ફુપાવો, સરસ

ફુરો ફુરો વિ. સારો સોભે
 એવો
 ફુરોલ વિ. ફૂટી મથેલ
 ફુર ફુર ના. ઝીણી છાંટ
 વરસાદની
 ફુરસા ન. બ. કુકડે કુકડા
 ફુરો ન. ટીપુ, ફોર
 ફુલણુ ના. હાંક
 ફુ' ફિ. હાંકલું
 ર ના. છાંટ
 ફણું ફિ. છાંટવું
 ફુલમું ન. ફરમો
 ફુરાયણું ફિ. પ્રે. છાંટાવવું
 ફુરી ધણ વિ. છાંટનાર
 ફે ફકીર ન. છાંટાઈ ગયેસો
 એવો ઈતમ
 ફ ન. ફલ
 ફણું ફિ. ફલવું
 ફુલો વિ. મોકળો, છટ
 છટ, ફલેલો
 ફુલધણ વિ. ફલનાર
 ફુલા ન. બ. ધાણી
 ફુલાયણું ફિ. પ્રે. ફુલાવવું
 ફુલેલ વિ. ફલેલ
 ફુલો ન. આંખની ઝીંકાની કૂટ
 ફુલ વિ. કૂટ્યા વગરનું
 ફ ના. ફંકાડો

ફૂમ ના. જિલ ('લાખો ફુલાણી'
 ફુલાણી વિ. ફલ જામનો પુત્ર
 ફુલીકો ન. વરધોડો
 ફૂંકણુ ન. ફૂંકવું તે
 ફૂંકણી ના. સોનીનું એક સાધન
 ફૂંકાર ના. ફૂંકાડ
 ફૂંકાડ ના. ફૂંકાડો
 ફૂંકાડણું ફિ. ફૂંકાડો કરવો
 ફૂંકાડી ધણ વિ. ફૂંકાડો કરનાર
 ફૂંસ પાડો ન. નાનું કાણું
 છવકું
 ફેજ ન. અંગમ
 ફેલોડ વિ. કુસંપ કરાવનાર
 ફેલોડો ન. કુસંપ, છાંટનો એક
 કાપ જેવો રોમ
 ફેર ન. તકાવત, ચક્કર
 ફેરી ના. ફરી વળવું તે, 'ફકીર
 વારી ફેરી'
 ફેરો ન. આંટો
 ફેઠ ના. સ્થાનત, વિટકાર
 ફેન ન. વ્યસન
 ફેની વિ. વ્યસની
 ફેલ ના. વ્યસનની આહના, 'ફેન
 હરામ કે ફેલ હરામ ?'
 ફેંદ ના. પગની ધાડી મારનાં તે
 ફેગલ અ. ફેકલ
 ફેગી વિ. નકમો

ફોઠ ના. ઘર
 ફોઠણું ન. ફોઠ
 ફોટો ન. પાણીનો પરપોટો,
 ચીમની
 ફોડ ના. ચોખ્ખું સોનું, સ્પષ્ટ
 વાત
 ફોડકી ના. બરોડી
 ફોડણું કિ. ફોડ
 ફોડાયણું કિ. પ્રે. ફોડાવવું
 ફોડાવો ન. વિષેય
 ફોડાંટી ના. લાકડાની શડ
 ફોડે ફોડેને અ. સ્પષ્ટ રીતે,
 ખુલ્લી રીતે
 ફોડીયલ વિ. ફોડનાર
 ફોડેલ વિ. ફૂટેલ
 ફોધો ન. ફોટો, કપાસનો બિડો
 ફુકડો
 ફોડીસો ન. ફોડો
 ફોફો વિ. ખાખા
 ફોલણું ન. ફોલવું તે
 ફોલણું કિ. કાસાંમાંથી કપાસ
 કાઢવો, ખોલવું
 ફોલેલ વિ. ફોલેલું
 ફોલણું કિ. ખોલવું
 ફો ન. અસિમાન
 ફોમ ના. ચતુરાઈ, હોશિયારી,
 સૂઝ

ફોર ના. સુખંધ
 ફોરણું કિ. સુખંધ આવવી
 ફોરમ ના. સુવાસ
 ફોરી ના. સ્ફૂર્તિ
 ફોરેલ વિ. સુવાસિત થયેલ
 ફોતરા ન. બ. ફોતરાં
 ફોસ ના. ફોસ
 ફોસલો ન. મુન્દા લાલુકામાં
 આવેલો, તોફાની બેલો
 બાજના બા
 બા વિ. બે બા-૫૨-૫૨
 બાઈવાર અ. બીજ વાર
 બાઈવું વિ. બીજો
 બાઈવું બરો ન. એકાંતરીઓ
 લાવ,
 બાબંધવા ન. બ. મળાગરાં
 બાકણું ન. બાકવું તે
 બાકણાં વિ. બેકણું બેકણું
 જરાક
 બાકણું કિ. બાકવું
 બાકબાક ન. બાકબાક
 બાકરી ના. બાકરીવું બાકવચન
 બાકરો ન. સુકાનનું લાકડું
 બામ ના. બાય કમળી કુસ્તી
 બાખાઈ વિ. કચ્છી કુસ્તીનો
 નિખાત
 બાખાયણું કિ. બાખવવું

અખિયો ન. શીવમુનો એક
પ્રકાર, દોઢ ટાંકાની સીસાઈ,
અગસો ન. એક પ્રકારનું વહાણ
અગા ન. અગાઈ, એક જાતની
માખી

અગીડો ન. એક જાતનું રંગીન
હીમતી કપડું, કન્યાને દાઢ-
જમાં આપવામાં આવતું
હતું જેનોમાં

અગો ન. અડરાંના માં પર થતું
આમડીલું હઈ

અચ અચ ન. ધરવાનો અવાજ

અચા ન. ખેટા ! (એક સંબોધન)

અચાકચા ન.જા નાનાં બાળ-
બચ્ચાં

અચી ના. ખેટી ! (એક સંબોધન)

અચુ-અચુડો ન. નાનો દોડરો
(એક સંબોધન)

અચુકસો વિ. નાનકડો

અચો વિ. નાનો, ન. અચુ

અઝણું કિ. બાઝવું

અઝંધલ વિ. બાઝનાર

અઝેલ વિ. બાઝી પડેલ

અઝકણું વિ. ઝડ સાંગી પડે
એતું

અઝકાયાણું કિ. સાંગી નાખવું

અઝકેલ વિ. બાઝેલ

અઝકો વિ. નાનો

અઝકબોલો વિ. મોઢે ચઢા-
વેલો, ગમે તેમ બોલી
નાખનાર

અઝકણું કિ. ચૂલા પરની ઢાંક-
લીમાં, બઝ બઝ થતું

અઝા બુઝ વિ. ચરદીથી વેરાપડું
(બાળક)

અઝામે વિ. બે દાખવાળો

અઝી વિ. બઝીસ

અઝારી વિ. બે તાર વાળી
(ચાસણી)

અઝૂરી વિ. બે બાઝૂની

અતેસો ન. એક જાતનું કચ્છી
વહાણ

અથાયણું કિ. અચારી લેવું

અથણું-અથણું કિ. બાંધવું

અથવલ વિ. બાંધનાર

અથણું ન. પેટ પર દસ તરીકે
કંઈક બાંધવું

અથારી વિ. બે ધરવાળી

અધી વિ. આખી, 'અધી ડોરી'

અધી મુઠ ના. બાંધી મુઠી

અધે બોલ અ. મોલમ, ગોળ
ગોળ

અધેલ વિ. બાંધેલ

અધો કિ. ભૂ. બાંધવું

બન ન. ફવ
 બનિયાર વિ. બનીનું
 બની ના. કચ્છી ઉત્તરે આવેલ
 એક પ્રદેશ-રણ વચ્ચેનું
 બનીઆઉં વિ. બનીનું (ધી)
 બપડો ન. ઘંટી, 'ન કાં આવડી
 બપડો'
 બ ધારો વિ. બે બાજુનો
 બ પુડી વિ. બે પડ વાળી
 બ પાતો વિ. બે પાત વાળો
 બ ધાર ન. મધ્યાહ્ન, અ, ખલાસ
 બ ધોરા ન. બ. બપોર પછીનું
 મોડું ખાણું
 બપોરિયા ન. બ. દિવાળીના
 દિવસોની ફૂલગડી
 બમણું વિ. બેવડું
 બમુઠ-બમોઠ ના. બે મોઢાં-
 વાળી આંધળી ચાકણ
 બય-બોય વિ. બંને
 બર ન. બળ
 બરફ ના. તાજી વિચાયેલ ઝવ
 બેંસના ખીરામાંથી બનાવેલ
 ખાણ પદાર્થ, બળી
 બરછો ન. તળાવ કે ફવાના
 પાણીમાં ઊભો ફૂંદો સગા-
 વવો તે, એક વહાણ
 બરણું કિ. બળવું

બરતણું ન. બળતણ
 બરતરા ના. બળતરા, ખાખો
 બરતો ન. લડકો
 બરપથ ના. બળવું પથવું
 બર બુઆરો ન. એક ઘાસ એની
 સાવરાણી બને છે
 બરસો ન. એક જાતનું ઘાસ
 બરાગરી ના. તાવના વાયરા
 બરાલ-બરોલ ના. પેટની માંડ
 બરી ના. ઝીણો તાવ
 બરકોઈ ના. બળકાપણું
 બરકો વિ. બળવાન
 બરો ન. તાવ
 બલકાર ન. ઉત્સાહ
 બલકારણું કિ ઉત્સાહ આપવો
 બલોયો ન. હાથમાં પહેરવાને
 ચૂકો હાથી હાંતનો
 બવાસીઆ ન. બ. હરલ
 બસર ના. મોઢકીની વાવણી
 બસાંખી વિ. બે સાંખવાળી
 બસિફો વિ. બે છીપનો
 બસિફો મોતી ન. ઉત્તમ માતા
 પિતાનો મુત્ર
 બં ન. હંસાળ 'બો' હો સમો
 ન બંમ
 બંમણી ના. બંમડી, નાનો બંમલો
 બંડી ના. બંડી

ખંધ ન. ખંધન; કુમે
 ખંધોડ ના. ખંધ છોડ
 ખંધણુ ન. સંખંધ, પેટ પર
 ઠંઠક ખંધણું
 ખંધણું કિ. ખંધણું, ખંધણી
 ખંધણી
 ખંધવારી ના. જમી ઝમેલી જમીન
 ખંધાણુ ન. વસન, પેટ પર ઠંઠક
 ખંધણું કાણું
 ખંધાણી વિ. વસની કિ. ખ.
 ખંધાઈ ઝઈ
 ખંધેજ ન. કળાજિયત
 ખંધેલ વિ. ખંધેલ
 ખંભો ન ખંભો
 ખા ન. ખાચનું દૂંદૂં રૂપ
 ખાઈ વિ. ખાવીસ
 ખાકડ ખોસો વિ. ખટક ખોસો
 ખાખડણું કિ. ખાખી પડનું
 ખાખડંધલ વિ. ખાજનાર
 ખાખડેલ વિ. ખાખી પડેલ
 ખાધો વિ. ખોધો જોધો, સળો
 ખાજ ના. દયા
 ખાજર ના. ખાજરી, આયુષ્ય
 ખાટ ના. મંજીશની પીસ, સડો
 લાગી ઝવેલો તે
 ખાટણું કિ. મંજીશ પીસવો
 ખાટાઈ વિખણું કિ. કુમાઈ

જનું, સડી જણું
 ખાટાયણું કિ. પ્રે. સડાવી દેવું
 ખાટી ના. દેવતામાં શકિલ ખાટી
 ચોટી
 ખાટલ વિ. ખટાઈ ગયેલ
 ખાટો વિ. ખાટી આંખ વાળો
 ખાડધી ના. ડોલ
 ખાડો વિ. મોળા સ્વાદ વાળું
 (પાણી)
 ખાન ન. કેલ પકડેલ
 ખાની ના. ખાંદી, દાસો
 ખાનું ન. ખટો, ખહાનું
 ખાપો ખારી ના. મારોમારે,
 તોફાન
 ખાખત ના. વિદ્યાર્થીનું ઘર-
 કામ, હકીકત
 ખાખલ ન. ખાપ
 ખાખાણી ખોલી ના. કચ્છી
 ખોલી, પિતૃભાષા
 ખાખાણું વિ. ખાપ દાહનું
 ખાખીડો ન. હોસો, જાખોડ,
 ખર્જવાર, કડે વેને કચ્છડે
 ખાખડી ના. કોશની માંચીમાં
 નાખવાની લોટાની ખોલી,
 મોટી કોટી
 ખાખડી ના. સી
 ખાખણું ન. ખારણું

બાપલો વિ. કાપર, ઝીરી જેવો
 બારઈ ના. બારની મંડળી
 બારાહું કિ. બારણું
 બારપગી ન. બહાર ફરનારી
 બારભાઈ જો રાજ ન. કચ્છની
 જૂની પાસાંમેન્ટરી કારવાલી
 બારસાંખ ન. બારસાક
 બારાતુ વિ. બહારનો
 બારેલ વિ. બાળેલ
 બારેનો ન. બાળક નીચે પાચ-
 રવાતું કપડું
 બારો વિ. બાર
 બાં ના. બાહુ, સ્ત્રી, વેલની સ્ત્રી
 બાંચણ ન. બળતણ
 બાંક ન. બાંકડો, પાટલી
 બાંગ ના. અખત
 બાંગા વિ. બાંગ પોદારનાર
 બાંડો વિ. દહાણો
 બાંઠાઈ ના. હુઆઈ
 બાંઠીસ ન.બ. પગની પાંડીપર
 પાંધવાના પાટા, મેન્ડેશ્વર
 બાંઠો વિ. પૂછા વચરનો, હુઆયો
 બાંધણી ના. ખત્રી લોકોની
 બાંબો પરની બાંધણી
 બાંધો ન. ખેતરને ફરતો માટીનો
 ટાંબો, શરીરનું કદ.
 બાંફ ના. બાફ, વરાળ

બાંફણ ન. એક લઘુવક ગતિ
 બાંફેલો ન. મારેલા જેવું
 બાંફણું કિ. બાફવું
 બાંફીવેલ વિ. મારનાર
 બાં-બેલી ન. હાથ ઝાલનાર,
 આચવધાતા
 બાંભ ન. ના. વ્યક્તિને લઈ
 જાય એવું જાનવર
 બાંભણ ન. બાંભણ
 બાંભણાસર ન. બાંભણાપાક
 (સિંધઈ)
 બાંભલાઈ ના. બગડેલાં થતી
 ગાંઠ
 બાંભુડી ના. ચૂલ્હીમાંથી થાન
 કાઢવાનું અશ્વીણને સાધન
 બિર્કાવક ના. બૃહસ્પતિ
 બિડી-બિંડો ના. ન. બે હાથનાં
 ગંજાનાં પાત્ર
 બિજાઈ ના. મેહસાવ
 બિજ ના. બીજ
 બિજાઈ-બિજાણુ ના. બીજ
 બિજો ન. બી
 બિજોરો ન. એક જાનવું
 લીંછુની જાતનું મોટું કુળ
 બિહો વિ. બેવડો
 બિહ-બિહ ના. શુદ્ધ, જંગલી
 જાનવરોને રહેવાની જગા
 બિરોડી-લી ના. ફેડડી

મિલ્લાંગ ના. છલાંગ
મિલો ન. મનરક
મિલોરી વિ. કાચની એક ભતતું
મિસર ન. વર્ચુસંકર, બેલાઈ-
નની ધાવણી
મિંદ ના. નાની ડેરી, નાની
અણ-અકિત, અણી
મીંડ ન. ધાણતું-મેદાન
મુઆર ન. વાસીદું (કિંદી :
બુઢાર)
મુઆરણું કિ. વાસીદું વાળવું
કિંદી-મુઢારના
મુઆરી ના. સાવરણી, ગાંડ
મુઆરી'ધલ વિ. વાસીદું
વાળનાર
મુઆરેલ વિ. વાળેલ
મુક ન. બે હાથનો ખોખો
મુકખન વિ. ખાખા જેટલું
મુકણું કિ. ઝીલવું
મુકાયવું કિ. પ્રે. ઝીલાવવું
મુકી ના. ખજાં કરવા વખતે
આપવામાં આવતા હાથ
મુકી'ધલ વિ. ઝીલનાર
મુમરો ન. ડોચળો
મુમ્બ વિ. ડેડ, બેવકુફ
મુમ્બારણું કિ. લાડ લડાવવાનો
એક અવાજ કરવો

મુમ્બારો ન. લાડ, એક અવાજ
મુમ્બી વિ. અણીવાળી (કાઠી)
મુમ્બી ના. બમ્બી, બૂમ્બી
મુમ્બુ વિ. મળ્બકાર, લાલ
મુમ્બડ, (કેટાણ)
મુમ્બું કિ. મળ્બવું
મુમ્બલ વિ. મળ્બનાર
મુમ્બ વિ. વેરાંવેરો (શરદીયા)
મુમ્બ ના. ચૂનાવાળી હલકી જમીન
મુમ્બું કિ. એકું કરવું
મુમ્બો વિ. અવળા, અણી વિનાનો
મુમ્બ કિ. આ. ખૂડી મર (તિરસ્કાર)
મુમ્બું કિ. ફાવવું
મુમ્બલ વિ. ફાવનાર
મુમ્બાયણું કિ. પ્રે. ફાવાવું
મુમ્બલ વિ. રમેલો
મુમ્બો વિ. ડેસલો
મુમ્બો વિ. ઘરડો
મુમ્બ ન. ભોથો
મુમ્બ મુમ્બાળી ન. ભોથા નેવું
મુમ્બાયણું કિ. કંઈવું (સિંધી)
મુમ્બી ના. ખાજરાની દોનરી
મુમ્બો ન. રજકમ્બ
મુમ્બ અ. કમ્બ
મુમ્બ ન. મોરની છપલી ઢાંડી
(બેર બે મુમ્બ)

બુધિવાર ન. પીઠ પર સમરીવાળો

બળક

બુધો ન. કાનમાં પહેરવાનું એક

લટકચિત્તું માનતાનું

બુલ ન. ઊંખર

બુભા અ. ઊંખરમાંથી

બૂ-બૂબ ના. વાસ

બૂ ન. એક જાતની કપાસ જેવી

વનસ્પતિ

બૂઆડ ના. રાડ

બૂઆડણું કિ. રાડ પાડવી

બૂઆડી ઘણ વિ. રોડો પાડનાર

બૂઠ ના. કાનની નીચેનો ભાગ

બૂરા ન. બ. ખર-ખાજરીની

કાપણી પછી જમીનમાં રહેલો

મૃગિયાનો ભાગ

બૂરાણક ન. મૂળ હક

બૂરા ખારણું કિ. કંકાસ કરાવવો

બૂણી ના. બોણી

બૂથ ન. કાચું 'બકરે જેડો બૂથ'

બૂખારા ન. બ. રાડોરાડ

બૂર ન. બાજરાનાં ફૂડાં પર બેસતી

ફૂલી

બૂરો ન. ઝીણો ચૂરો, બાજરાનાં

દાણા પરનું ફોલડું

બૂરો બૂરો ન. ચૂરો ચૂરો

બૂસર ના. તમાચો

બૂસારણું કિ. ઝડપી લેલું

બૂસાટીઆ પીર ન. રામદેવ-

પીર (રોડાના જમના મેળાને

ભાંગવા માટે ખેંચારણ બા-

વાના વખતમાં રામદેવ પીરનો

મેળો જોર શુભમધી ભરવામાં

આવતો હોવાથી લોકો રામ

દેવપોરને બૂસાટીઆ પીર

કહેવા લાગ્યા)

બૂંગણ ના, મોટી મોંઘ પાથરવાની

બૂચણું : બીચણું કિ. મીચણું

બૂચાણું કિ. મે મિચાવણું

બૂચી ઘણ વિ. મીચનાર

બૂચેલ વિ. મીચેલ

બે સ. બીજાએ

બેઆ વિ. બીજા

બેડો વિ. બેચડો

બેડી ના, બોડી, હોડી

બેડીઆત ન. વડાણવડી

બેડો ન. મંડળો, વડાણ

બેર ન. બોર

બેરી : બેરોડી ના. બોરડી

બેરીઆ ન. એક જામનું નામ

બેલ ના. નેડી

બેલાણુ ના. ઘોડા પર બે બાજની

સવારી

બેલી ના. સાથી, દોસ્ત

બેલીડાં ન. બ. દોરતો
 બેવડ બ'ધો વિ. બેવડા પાંધાનો
 બેસર ન. વર્ણસંકર, એકજાતની
 વાવણી
 બેસરામું વિ. બાપ ઘરીઓ મા
 ખારણુ એવો ઊંટ, વર્ણ-
 સંકર
 બેથડ ના. જોરથી ધા કરવો તે
 (બેથડ પાથને)
 બે' વિ. બીજાઓએ
 બે'તાલા ન. બ. બેતાળોસ
 વરસે આંખે ચરમા આવવાં તે
 બે'-બે' ન. બઠરીનો અવાજ
 બે ના. ધુમસ વિ. બીજી
 બેાક ના. ચામડાની ડોલ
 બેાકડ વડ ન. મરડન પરનો ધા
 બેાડાની ના. છુકાની
 બેાખાઈ ના. બેાખાપણું
 બેાખેા વિ. ઘાંત વચરનો
 બેાગરી ના. સાવરણી
 બેાધાઈ ના. સ્તનપણું
 બેાધો વિ. સૂનો
 બેાચો વિ. કાન વિનાનો
 બેાજ ન. ભાર
 બેાઠણું કિ. એડું કરવું
 બેાટી ના. માંસની કટકી
 બેાટોલ વિ. એડું કરેલ

બેાડ અ. અસકચ ભ્યારે શકય.
 બને ત્યારે વપરાતો શબ્દ
 'બેાડ આંઈ આયા'
 બેાડાઈ ના. બહેરાપણું
 બેાડો વિ. બહેરો
 બેાડો યિ વિ. બહુ બહેરો
 બેાડો બે'તાલો વિ. પૂરું જોઈ
 સાંભળી ન શકે એવો
 બેાથણું કિ. પેટાવળું (દીવો)
 બારો ન. મૂલીનો કોથળો
 બેાલ ચાલ ના. બેાલી ચાલી
 બેાલ છા ના. બેાલાચ
 બેાલા ચાલી ના. થોડી તકશર
 બેાઈ કુમળી કિ. પેંડો ફાટવો
 બેાક ના. વાસ
 બેાકણું કિ. વાસ આવવી
 બેાચ વિ. બંને
 બેાર ના. વિપુલતા
 બેારો વિ. ઘણું
 બેાંધણું ન. બેાંધરણું
 બેાંધો વિ. બીજો
ભ
 ભાઈ ન. ભાઈવું દૂકું રૂપ.
 ભામણું કિ. ભરણું
 ભામ્બેડી'ધલ વિ. ભરડનાર.
 ભાક ના. લવારો
 ભાકણું ન. બકવાટ

ભકતું કિ. બકતું
 ભકભક ના. બકભક
 ભકા ના. ગળું
 ભકાલી ન. બકાલું વેચનાર
 ભકાણો ન. બકાલું
 ભખાતું કિ. બખતું
 ભખ ભખ ચ. બખક બખક
 ભખમલ ના. મખમલ
 ભખિયાં ન. જમવા વખતે
 'કાઈ' બુખેલાની નજર
 લાગવી તે
 ભખીલ વિ. કંજુસ
 ભખેડો ન. બખેડો
 ભગલ ના. ખગલ, વિ. ભાંગેલ
 ભગાડ ન. ન હાર
 ભગત ન. હરિજન, ભક્ત
 ભગતી ના. ભક્તિ
 ભગો વિ. ભાંગેલા, 'ભગો
 ભાલુ કાંડારે વિડ,' કિ. ભુ.
 ભાગ્યો
 ભચલુ ન. બચલું તે
 ભચલું કિ. બચલું
 ભચલ વિ. બચી ગયેલ, એક
 નામ
 ભચ'લ વિ. બચનાર
 ભચે' હાલ ચ. ભગવાન કરે
 તે તું જીવતો રહે !

ભહ ના. ફૂતરાતું ભસલું-
 ચોંટલું તે
 ભજર ના. બજર, 'મુજ ભજર
 સૂધે, કજ્જ છિક રે'
 ભજર ભટ્ટ ન. દમેડાનું જૂનું
 નામ
 ભજાળિયું ન. બજાળીયાં
 ભજર ન. વજર
 ભજરી ના. મળે: ચોરસ કોડો
 ભજ ના. દોડદોડ, કિ. ચા.
 ભાગી જા !
 ભજ ભજ ના. ભાગ્ય ભાગ
 ભજલુ ન. ભાગલું તે
 ભજલું કિ. ભાગી જવું
 ભજ તરસ ના. નાસ ભાગ
 ભજ'લ વિ. ભાગનાર
 ભજયલું કિ. ભજાવલું
 ભજેલ વિ. ભાગેલ
 ભર ન. ભાટ
 ભરકલું કિ. રખડલું
 ભરકલ વિ. રખડેલ
 ભરાકો ન. ગુસ્સો ચડી જવો તે
 ભરાભાર ન. થોડું ખાવાનું
 ભરાશે વિ. મલેશે, (ભડનું
 નામ)
 ભટ્ટ ન. વીંછી, 'તડ તડ મથે
 ભટ્ટ'

ભરાડો ન. ઢેઠાં ભાંગવાની ધોણ
ભઠ ન. તાપ, વિ. ઘણો ઠંડો
ભઠી ના. મોટો ચૂસો
ભડો ન. ઘણ, ચાંદુ, મેઘી ભઠી
ભડર ન. કમરનો પાછલો ભાગ
ભડ વિ. મોટો

ભડવાઈ ના. હલકી દલાલી
ભડાકો ન. બંદૂકનો અવાજ
ભડુઆ ન. હલકો દલાલ
ભવ ન. ભોજન, જમણવાર
ભવખાઉ વિ. ખાઈ ખુટાડનાર
ભવાર ન. ભાત, ખેતર વાડો
પર કામ કરનાર માટેનું
ખાણું

ભવો ન. ભાતું, દીમણ, 'ભવો
ન કેંછ ભગલ મેં'

ભવ ના. આળ
ભવક ના. ખતક, પાણી ભરી
રાખવાનું માટીનું સાધન
ભવકડી ના. નાની ખતક
ભવભાઈ વિ. જરાકમાં બાંધે
તૂટે એવું, આળ ચડાવે એવો
ભવરો ન. ભાદરવો
ભવલ સંવલ ના. ફેરગણી
ભવારા-ભવાઈ અ. તરફ
ભવીના ના. જાડી પાડી એવી
ભવો વિ. વગર અંગે અક્કલ

વિનાનો
ભનણું કિ. ખનણું
ભનવલ વિ. ખનનાર
ભનાં ના. ચનાવ, હજીકા, રચના
ભનેટી ના. બનેટી
ભનલ વિ. બનેલ
ભફ અ. એક અવાજ
ભફા ના. બાળકનું પડી જવું
ભફાક ન. પાણીમાં પડવાનો
અવાજ
ભફંગ ન. કોણ દબાવ એ
અવાજ
ભભકણું કિ. ભખણું
ભભકની ના. જાડી મોટી.
હાંડવી, એવી વ્યક્તિ (કટાક્ષ)
ભભૂ ન. ચંબૂ
ભભૂત ના. વિભૂતિ
ભભૂતીઓ વિ. ભભૂતિ થોળેલ
ભભૂલો ન. બચર કરવાનું
નાનું માટીનું કુલકું
ભમ વિ. પોથો
ભમાંધલ વિ. મારનાર,
રખાવનાર
ભમકાયણું કિ. મારણું
ભમ ચકર વિ. અર્ધ પાગલ
ભમણું ન. ભમણું તે
ભમણું કિ. ભમણું, રખણું

•ભમધલ વિ. ભટકનર
 ભમરકડી ના. ફરતી ચકરડી
 •ભમર ગરીઓ ન. એક ભાતનો
 ભમરકો
 •ભમર ગોશીટો ન. એક ભાતની
 રમત
 •ભમરી ના. એક માખી
 •ભમરો ન. કપાળ પરનો વાળનો
 ચકરાવો
 •ભચકણું કિ. ભરકણું
 •ભચડીંધલ વિ. ભરકનાર
 ભર ન. સો જઈ (કાંટાનો મોટો
 ટમ્ભો)
 ભરક ન. મોટો ખાડો, પેટ
 ભરકત ના. ભરકત
 •ભરક ભરણું કિ. પેટ ભરવું
 ભરખ ન. ભક્ષ
 ભરખણું કિ. ખાઈ જવું
 ભરણે ન. લીંસ
 ભરણું કિ. માપણું, ભરણું
 •ભરત ન. તોતીડાની રમતમાં
 જ્યુ કાંઠીરું સીધી લાઈ-
 નમાં આવવું તે
 ભરપ ના. માપવું તે
 ભરપાઈ ના. ચૂકવી દેવું, પૂરું
 કરવું તે
 •ભર ભરામણ ના. ભલામણ

વગેરે

ભરમ ન. ભમ, ભેદ
 ભરમાયણું કિ. ઝે. ભરમાવવું
 ભરા અ. ખાજી, થી
 ભરાધ ના. માથે પાનાર ખેતને
 ભરાભર અ. ખરાખર
 ભરામણ ના. ભલામણ
 ભરાયણું કિ. ભરાવવું
 ભરી ના. ભારો
 ભરીંધલ વિ. ભરનાર
 ભરેલ વિ. ભરેલું
 ભર્યો-ભરેઓ ન. વાસ્તુ
 ભર્યો ભરમ ન. ખાંધી મીઠી
 ભલ વિ. ભલો
 ભલ ઘોટો ન. ભલો નાનો
 ઘોડો
 ભલ ભલા વિ. ભલ ભલેરા
 ભલ ભલેરી વિ. એક ખીજનથી
 અધિક
 ભલા અ. હો! ના. ખલા,
 વિ. સારા
 ભલાઈ ના. ભલાપણું, ઉપકાર,
 'ભા વો છ ભલાઈ'
 ભલાધૂર ન. ખલા દૂર રહે!
 ખાવાની સલામતો શબ્દ
 ભલા માફ ન. હે ભલા ભાઈ!
 ભલી વિ. ઘણું દુધ દેવારી

ભાવ-ભેંસ, સારી માતેલી
ભાલી કરે અ. ધણી પુણીથી
ભાલીવાર ના. સારાપણું, કાર્ય-
શક્તિ

ભાલે અ. ભલે!
ભાલેરો વિ. વધુ ભલો
ભાલો વિ. માતેલો અને સારું
કામ કરનારો (બળદ)

ભાલોટ ન. રાજપૂતની એક જાત,
એક મામ

ભવાઈ થો ન. અવૈથો
ભવાડો ન. નાલેશી, ફરેલો
ભવીસ ન. અવિવ્ય
ભસે અ. ખસ.

ભસમ ના. ભસ્મ, સળગી જવું તે
ભંગ ના. ભંગ, વિભેષ
ભંગીઆ ન. ભંગી, બાકુ
વાળનાર

ભંગાવું કિ. ભંગવું 'લિચક
ભંગોઆં ? ભંગ ભંગ

ભંગીચલ વિ. ભાગનાર
ભંદારો ન. ઉત્સવ
ભંધ ન. કેદખાતું
ભંધુક ના. બંદુક
ભંધુડીઆ વિ. બંદુકવાળો
ભંધી ના. બંદી, કેદી
ભંધો ન. બંદો, 'કેદી બંધે
જે મન મેં બંધ કરે અલો'

ભંભારે-ભંભાલ ન. જંગળ
ભંભોર ના. સિંધુ એક શહેર
ભા ન. ભાઈ
ભાઉ-ભાઉડો ન. બાળકને
બીવડાવવાનો શબ્દ

ભાડી' અ. બાકી
ભાગ ન. નસીબ, બાગ
ભાગભેગો' અ. ભાગ્ય વશાત્
ભાગ બહાઈ ના. વાડી ખેતરની
પેદાશનો બાગ
ભાગા ભાગી ના. નસીબ મનાવે
થવું તે

ભાગીઆ ન. ભાગીદાર
ભાગુ ન. નાનો મગર, 'મલે
પીર જે ભાગુ'

ભાગેજ અ. ભાગ્યે જ
ભાગોડ વિ. ભાગી જાય એવું
ભાજ ન. બાદશાહ 'ખખાલી
ભાજ,

ભાજ ન. જીજ, બાહુ, બાજ
ભાજ સંધો વિ. સમગ્ર બાહુ-
વાળો

ભાજર ના. બજાર
ભાજ ના. બાજ
ભાટકણું કિ. ભટકવું
ભાટકમલ વિ. ભટકનાર
ભાઠો ન. ખાટો

ભાડ ના. ખાડ
 ભારો ન. મોટો ખાડો
 ભાડ ના. હલકા પ્રકારનું ભાડું
 બાકાતું કિ. ભાડે રાખવું
 બાકાઈત બાકાત ન. ભાડા
 ભાડા અખર : ભાડા ચિઠી ન.
 ના. ભાડાનું લખાણ
 બાકીયા ન. ભાડ-હલકી કમાણી

૨૭૬

ખાનાર
 બાપો ન. ભાડું
 ભાણ ન. વાસણ
 ભાર્તીન અ. અંદર
 ભારીયા ન. ભારીયો
 ભાથ અ. ખાદ્ય
 બાધી ના. ખાદી
 બાની ના. હલમની ડોચળી
 બાલ ન. ભાગ બાળકનું ખાવાનું
 બાબલા ના. એક જાતની માટી
 'બાબલા જા લખુ'
 બાબખલક ના. નીચા વર્ણનો
 સમૂહ
 બાબા ન. બાઈ, પિતા
 બાલુ ના. કદામ, નાનીયા,
 ડોશીયા (ભાટિયા)
 બાય ના. તાપણી
 બાયલ અ. મંજૂર
 બાર ન. બ. બાઈયા

બાર ઝલો વિ. બાર ઝાલનાર
 બારીયા ન. જિંટ પર બાર
 ભરવાનું કાડું
 બારીગરો ન. બાર
 બારે કુરા અ. ઉચ્ચાણી તરફ
 (વધાણવટું)
 બારોંઠ ન. ભારવટીઠે
 બાલ ન. ઉપકાર
 બાલીયા ન. મોટો ઘડો, ભાક
 પ્રદેશનો જિંટ
 બાવર ન. બ. ભાઈયા
 બાંકેટો ન. બંકેટો
 બાંખ ના. પોં ફાટવાનો સમય
 કિચલુ
 બાંખલું કિ. બવિખ બાખલું
 બાંખ કુટ અ. પોં ફાટવા વખતે
 બાંખરો વિ. સુકાઈ ગયેલો
 બાંખીયલ વિ. અવિધ્યભાખનાર
 બાંખ્યા ના. બોલી કંઈક હલકી
 ભાંચો ન. વધાણનો જિભો પોકો
 જેમાં પારીયાં જાણ
 ભાંજડો ન. ફરજની કિતરે
 આપેલ એક ફુંગર, મેલી
 વિધાન સાધકો કાળી ચાંદ-
 શની રાતે ત્યાં જાય છે એમ
 કહેવાય છે

ભાંઠો ન. જાડી લાકડી
 ભાંદડુ ન. ખ. ભાંડુ
 ભાંદે બચ્ચેલ વિ. નિરક્ષર
 ભાંદેડો ન. વાંસો
 ભાંત ના. ભાત
 ભાંતીગર વિ. ભાતી મગ
 ભાંભરકો ન. મથરકું
 ભાંભરકું કિ. મથરકું મરડવું
 ભાંચકું કિ. લાગવું, 'ભાંખા
 ભાંઈએ' કી. તથા ?
 ભાંસણું કિ. ગમવું, લાગવું
 ભિમડણું કિ. બગડવું
 ભિગાડ ન. બગાડ
 ભિચ અ. પુષ્કળતા
 ભિચડણું કિ. કચડવું
 ભિજણું કિ. ભાજવું
 ભિજંપલ વિ. ભીજવાર
 ભિજેલ વિ. ભીજેલ
 ભિટ ના. ટેકરી
 ભિટાર્ક ન. સિંધના મહાન શાયર
 શાહ બખ્તસતીદ ભિટાર્ક
 ભિઠ ના. ભીંટ
 ભિઠ ભેમાર ના. વેઠ બેમાર
 ભિડો ના. જે યાસ વચ્ચે રહી
 જતો જમીનનો થયો
 ભિડ ના. ક્ષે-વેચનું સ્થળ

ભિજ્યાં અ. ડાઝેને કલકા રીતે
 બોલાવવાનો શબ્દ
 ભિત ના. ભીંત
 ભિનિયો ન. રસોડા આડેની નાની
 ભીંત
 ભિવ ના. ગદ્ય એક ગુમસ્તું સ્થળ બનું
 ભિરણું કિ. બગી જવું
 ભિરાડી વિ. ખેલાડી
 ભિરંપલ વિ. ભજવાર
 ભિરલ વિ. ભગી મથેલ
 ભિલકુંલ અ. બિલકુંલ
 ભિલા વિ. નીચે નમેલા
 ભિલે અ. ધન્ય !
 ભિલે ભાઈ ન. મોટો મથણસ
 ભિલે અ. અને તેમ થાય તે બધું
 ભિલો વિ. નામ વગેરે શી'ગડા-
 વાળા બગાડ
 ભિસિયાલ અ. પુષ્કળ (ફરસી
 -મિસ્તાર,
 ભિમણુ ન. આંખની ઉપરના
 પાળ
 ભિષા ના. દ્યુબાણ, કપટ
 ભીટ ન. વાજા કંટાનો મોટો
 કચ્છો
 ભીડ ના. ગીરદો, અક્ષત
 ભીડણું કિ. દગાવવું, કેટલક કરવું
 ભીડીવલ વિ. બંધ કરનારો
 ભીડાયણું કિ. ભીંસમાં લેવું

ભીંડલ વિ. ખંધ કરેલ
ભીંડો ન. બાસ છુદારની એક
પકડ

ભીંધ ન. મોઢું ચાપકું
ભીંભી ના. ખાંખી
ભીંભી ના. મેળનો રવો
ભીંસ-ભીંસ ના. કપાલુ, ગીરદો
ભીં વિ. ખડકુર
ભીંગ ના. સ્વપ્ન
ભીંગારો ન. બમરો
ભીંછ વિ. મોટા વાળવાળો
ભીંડો ન. ભીંડો, ગધુ
ભીંસણું કિ. દબાવવું
ભૂકું ના. જુઆનું કામ કરનાર સ્ત્રી
ભૂએ ના. માતાકે દેવનો વાસો
લેનાર
ભૂકર ન. ઝટ ભાંગી પડે એવો
પદ્ધત

ભૂકી ના. પીંડી, બૂકી
ભૂકો ન. ચૂરો
ભૂખ ના. જૂખ
ભૂખડો વિ. જૂખડો
ભૂખ પારસ ના. ખુખડી પારસ
ભૂખઈ ના. બૂખા, મુન્દા પારંતી
જૂખી નહી
ભૂખારી ન. શાક ભૂખારી, શાક-
મુન્દા પીર મુન્દા ના. અસલ
ભૂખારાના નિવાસી

ભુગજણુ ના. ધનવણી
ભુગડો ન. બ. કાળીઆ, ચણા
સોડેલા
ભુગડીઆ ન. કાળીઆ વગેરે
જૂંજનાર
ભુગણું કિ. સળાવવું, બૂજવું
ભુગતર ના. ઝીણું જંતુ
ભુગસો વિ. ખૂરા રંમનો
ભુગીંધલ વિ. જૂંજનાર
ભુગેલ વિ. જૂંજેલ
ભુગો ન. ઝેડિયું માંસ
જુછ ના. ખરાખી
જુછડાઈ ના. ખરાખી
જુછડો વિ. ખરાખ, મુખ્વર
જુછા ન. બ. અપશબ્દો
જુછો વિ. જુડો, ખરાખ
જુજસાઈ વિ. મુજનો નિવાસી
(કદાહી)
જુજણું ન. મુજનું લાડકું નામ
જુજાંચો ન. મુજ પાડેલો કુંગરી
કિલ્લો
જુડો ન. જુડો
જુઢિયું ના. બ. વડીલોનું આખરી
સ્થાન
જુઠ ના. કચરો
જુઠ ના. નારંગો, પાણી માખ.
સીસાનો મૂઠો અઘુરમા

ઝંઝારી-નીચાઈ માથવાળું
 સાધન, વિચાર વિનાની ચાલ
 ઝડપાઈ ન. ચઢતરનો ભારે
 પથ્થર

ઝડ ઝડીઆ ન. યા. પરપોટા
 ઝુલ્લકા ન. ઝોળા અવાજ
 ઝુલ્લકું કિ. ભટકવું
 ઝૂત ન. શરીર, મૂર્તિ
 ઝૂતવું કિ. ઝૂંઝૂં થઈ જવું
 ઝુતેલ-સો વિ. ઝૂંઝૂં
 ઝુન ન. જૂત

ઝુર ના. કૂપડ, અર્ધ પાગલ સ્ત્રી
 ઝુરક ન. કપડામાં વળેલે એવા નાના

ઝોળ દાણા, એક છોડવાના
 ઝુરસ ન. બચ
 ઝુલ ના. જૂલ
 ઝુલવું કિ. જૂલવું
 ઝુલાડે પોણું કિ. થાપ ખાવી
 ઝુલવેલ વિ. જૂલનાર
 ઝુલેલ વિ. જૂલાઈ ચલેલ
 ઝુંગલાડો ન. માથે કપડું એઢીને
 બાજકો હુંપડા જેવું બનાવે
 તે

ઝુંગા બેણી ના. ધરંગાર
 ઝુંગી ના. નાની ઝૂંપડી
 ઝુંગો ન. મોટું ઝૂંપડું
 ઝુંડી ઝુંડી ના. કચ્છમાં એક

વખત ચાલતી અધોઝમ
 લાગત નાચી કોમ માટેની

ઝૂ ન. પાણી
 ઝૂકરિયો ન. ખૂરો ખૂરો જાય
 એવો પથ્થર

ઝૂંધ ન. પેટ
 ઝૂંધર વિ. મોટા પેટવાળા
 ઝૂંધો ન. મોટું પેટ
 ઝૂંઘાં ના. ઝેરી સ્ત્રી
 ઝૂંઘાંદો વિ. મસ્તીમાં આપેલ,
 વિહ્વળ

ઝૂંસો ન. જૂસું
 ઝૂં ના. ધરતી
 ઝૂંકવું કિ. ગમેડાતું બોલવું,
 જેમ તેમ બોલવું
 ઝૂંકવેલ વિ. ઝૂંકનાર
 ઝૂંગરી ના. ઝૂંગળી, તમાકુ
 પીવાની તળી, કાનનું ધરેણું
 ઝૂંગરો ન. ઝૂંગળો
 ઝૂંગરો ભંજાડું કિ. નાતું કામ
 કરવું (કટાદા)

ઝૂંક ન. કુકર
 ઝૂંકણ ના. કુકરની માછી
 ઝૂંધ ન. રીપું
 ઝૂંની ખિચડી ના. વધારેલી
 ખીચડી

જૂંભાટ ન. એક અવાજ, અવાજ
સાથે જવું તે

જૂંભેરી-જૂંભણ ના. જૂં જૂં
અવાજ કરતો એક પતંગ

જે ન. કમળવું મૂળ, 'એ મન્છીને
લોહ, સમા ખેંચા સુખડી'

જે-અકલ વિ. અકલ વિનાનો
જેખ ન. જોખ

જેખાડ ના. નદીની કિનારા પાળ
જેઘા ન. ઘડિ પાતરી વગેરેનો

એકવ લોટ

જેઝાંડા ન. ખાચડો, જંજુ મેળા,
જુદો જુદો એકવ લોટ

જેઝર વિ. હેરાન

જેઠ ના. મેટ, કમર પર બાંધેલ
કપડું

જેડી ના. અંગૂઠા અને આંગ-
ળાની દાળ

જેણ ના. બહેન, કુખતી આંખમાં
નાખવાની લસકુની વ્ય

જેણઈ થો ન. બનેલી

જેણી ના. મકાન બ. જેણીઈ

જેનર ના. બહેન

જેતાલ વિ. તાલ વગરનો, ઝાંડા
જેતો

જેર ના. એકવપાણું

જેરથો ન. મેળાપ 'જેરથો
આલો' જે

જેરાબેર અ. સાથેસાથ

જેરો અ. લેણ

જેલ ના. ડોહંદાં વાડી-ખેતરમાં
ઢોર ચારમાં તે

જે-લજો વિ. લાજ વિનાનો

જેલાઈયલ વિ. જેલાવનર

જેલાણુ ના. પારકું ખેતર
ચરાવવું

જેલાયકું ફિ. બેઠ કરાવવી

જેલુલ વિ. જેલાઈ મંચેર

જેમર વિ. શરમ વિનાનો

જેસ્ત ન. સ્વર્ગ

જંથ ન. બહેન

જેર ના. હાંપાની માટી કુંડી-
વાળી નોખલ

જેરવલ ના. ચીપડી

જેરી' ના. માટી નોખતો, 'જેરી'
ખી' લસ'

જેંકાર વિ. અવંકર

જેંકરિ ન. જેંકડો

જેઈ ન. ધરકું ચિવાળ, 'લજાક
પુકિયા જેઈ'

જેગ ન. વાડી ખેતરનો વળે
સાગ

જેગડોઆ વિ. દાળીઆ-મણા
સેકનાર

જેગીર ના. શક્તિ

ભોઠપ ના. તકોમત

ભોટ વિ. મૂર્ખ

ભોણીયું ન. તળાવું

ભોથો ન. જુવાર-બાજરી વગેરે
જતાં નીચે રહેલા ભાગ,
અછેલ વગરનો

ભોથો ન. રવારી, માતાનો જુવો

ભોમકા ના. વનની પરતી

ભોયડ ના. ખૂસે ખૂસે ધાય
એની જમીન

ભોર ઢી ના. ટપકી પીડી

ભોરઈ ના. ભોળપણ

ભોરો વિ. ભોળા

ભોરો વડો વિ. ભોળા વડો

ભોરો ભોથકો વિ. ભોળા અને
અજાન

ભોલડો ન. પાંદડો

ભોં ના. સૂમિ, માળ

ભોં-રાગ ન. અગ્નિસંસ્કાર

ભોંડપ ના. શરમ

ભોંઠો વિ. શરમીકો

ભોંત ના. અંધે અંધારાં
આવવાં તે, મૂર્ખાં

ભોંયું વિ. ભોમીયો

ભામણ ન. બ્રાહ્મણ

ભામણી ના. બ્રાહ્મણની સ્ત્રી

ભામણીયાં વિ. બ્રાહ્મણનું
“ભામણીયાં પાણી”

મઈ ના. મઢી

મઈ મેમાન ન. મહેમાન વગેરે

મઈ ના. ય. લેંસો, ‘કીડી’, મઈ
તે બઢરી, ઘોડો કલોડો
કાવ’

મઉચર ના. મોરલી

મઉડો ન. મહૂડો

મઝડ ન. તીડ

મઝી ના. માતું તીક, લાલ રંગની
ઝાવ, માડાની જિંઘ પર
જડેલ ધોઢો રાખવાતું
સાવન

મઝડ ન. લાલ રંગનો બળદ,
વડાણનો સહ બાંધવાતું
આડું સાડું

મઝર વિ. ઠોંગી

મઝો ન. મઢી મામને જિજડ
કરનાર માણસ

મખ ના. માખી

મખણ ન. માખણ

મખણી ના. માલવારીઓ પરનો
માખણ કિરોવવાનો સાગો

મખણું કિ. ચોપણું

મખાઈવલ વિ. ચોપડાવનાર

મખાયણું કિ. ટ્રે. ચોપડાવણું

મખર ન. આવડત ‘અખર પછું
ખરે’, મખર પછું ખરે’

મખેલ વિ. ચોપડેલ
 મચ ન. જાડકો
 મચકા ન. જાડકો, જાડકો
 મચકું કિ. માતેલા ઘડું
 મચાઈયલ વિ. મચાવનાર
 મચાયકું કિ. પ્ર. માતેલા બનાવકું, મચાવકું
 મચેલા : મચેલ વિ. માતેલો
 મજ ન. મોટું માછલું
 મજરી ના. ઝોછી જરાત
 મજલી ના. માડાના લોઢાના સળાયા-હાથેલાના
 મહી ના. માછલી
 મહી કંઠો ન. ધામજાના બે પડને સાંધતું એક સીવય
 મહી પીઠ ના. મહી અગર
 મહીમાર ન. માછીમાર
 મહુઆ ન. નાતું હોડકું
 મહુ કંઠો ન. મોરબો તરફનો પ્રદેશ
 મજલ ના. વિગમનું ધામ
 મજકૂર ન. હકીકત
 મજ ના. સરસ વસ્તુ (માળ-કની બોલી)
 મજલ ના. મજુ
 મદ ન. મૂલ્ય
 મદકું કિ. મદી બવું

મહાર ના. મંદી
 મડ મડ અ. માંડ માંડ
 મડવાર ન. માંડરોનો રહેવાશી
 મડ ન. દેવનું સ્થાનક, 'માતા બે મડ'
 મડકું કિ. મડવું
 મડતર ના. મડવું તે
 મડા ગંઠ ના. જીંદે નલિ એવી મડાગંઠ
 મડાવકું કિ. પ્ર. મડાવવું
 મડિયો વિ. કંજૂસ
 મડી ના. મડી
 મડીયલ વિ. મડનાર
 મડેલ વિ. મડેલ
 મડો ન. મુકડું, કંજૂસ
 મડ ન. દેવનું સ્થાનક, આશ્રમ
 મડી ના. સાહુની ખૂંપડી
 મડૂલી ના. નાની ખૂંપડી
 મડેલ વિ. મડેલું
 મજુ ના. વપાડવાની માટીની માણ, એક તોલ
 મજુખન વિ. મજુ જોડકું
 મજુજોડો ન. કરોડ રજજૂનો ઉપલો બાગ
 મજા ના. ખામી 'કજુ કઈ મે' કજુ ન મજુકઈ મે' મજાન
 મજીયારો ન. ચૂડા-ચૂડી

વેચનાર (કુલ્યુતું એક સ્વરૂપ)

કચ્છતો એક ગઢ

મણિયું ન. માણેક. મણકો

મણીકો ન. મણનો તોલો

મણ્યાર ન. મણિયાર

મલ ન. અભિપ્રાય

મતરફ ના. સાવકી મા

મતા ના. માલ

મતારો વિ. માતેલો

મતાલો ન. હાંકલું તપવાથી

પડતું કાઢું

મતાં અ. રખે !

મતિયા ન. હરિજનોનો દેવ

મતીજ મૂઢા ન. બ. જોહી

અકલવાળા

મતીલો વિ. પોતાની ધ્રુજા

પ્રમાણે ચાલનાર

મનુઆ ન. બ. અસર, 'મવણુ

મનુઆ'

મતો ન. સહી કરવી તે,

મતો મારકું કિ. સહી કરવી

મથરાવટી ના. માથાવટી

મથલ ના. કોશતું પાણી જવાનો

છેલો

મથલો વિ. ઉપરનો

મથા અ. ઉપરથી, પછી

મથાકુટ ના. માથાકુટ

મથા બોલ અ. માથા બોળ

મથા મથે અ. વારંવાર

મથા વઢ ના. કલુસલાંની એક

પ્રકારની લઘુણી

મથા સરે અ. એકંદરે, સરેરાસ

મથા સરો ન. ઉપલો ભાગ

મથે' મથા અ. વારેવારે

મથો ન. માથું

મથોડો ન. એક માધુસ જોડણું

મથમ વિ. કૂર

મથરો મથરો અ. ધારે ધારે

મથલાર ના. લાલચ

મથાર ન. આધાર

મથૂરો ન. કમળો

મનઅ ન. મનુષ્ય

મનઆ ઈ ના. માનવકેક

મનખો ન. માનવ જન્મ

મન છુટી વિ. પુઠ્ઠી (વાત)

મનહું કિ. દાખલું, ચંપી કરવી

મન તોરી વિ. મનની ધ્રુજા

પ્રમાણે ચાલનાર

મનમઠો વિ. ઉલ્લાસ

મન મોજી વિ. મનનો મોજ

પ્રમાણે ચાલનાર

મનવો ન. મનડો

મનાર ન. વહાણનાં બહારનાં

પાટીઆં

મનાં ના. મનાઈ, કબર

મનાંછુ ના. વિવાહ નહિ એવી

મની'ધલ વિ. દાખનાર

મનેલ વિ. દાખેલ

મમઈ ના. મમી

મમ મમ ના. નાજીકું ખાવાનું,

ગુજરાત

મમતીલો વિ. મમત યાજી

મરક ન. રોગદ. કોથનું નીચેનું

કોથનું, વડાબુના પરમણુને

ખાંધવાનું દોરકું

મરછ ન. ઝાડ

મરછું કિ. મરવું

મરલ વિ. મરેલો

મર'ધલ વિ. મરનાર

મરૂઓ ન. મરથો

મરેલ વિ. મરેલો

મલ ન. વ્યાયામનાં વચન

કેપાડવનું માકડનું કેપરુરનું

સાવન, પહેલવાન, કોથની

માંચીનું વચ્ચેનું લાકડું

મલક ન. જલ લોકોને માનથી

બોલાવવાનો શબ્દ

મલાંગ ન. એક ફકીર

મલાઈ'ધલ વિ. દીપાવનાર

મલાખ ન. જમ, મલાયક

મલાખડો ન. ફરતીનો અખાડો

મલામત ના. આસ્ત

મલાયણું કિ. દીપાવનું 'આરો
મલાયો'

મલાર ના. જીંગ, એક રામ,

મોરનો અવાજ

મલારીઓ ન. માણસ જેવું

ઠરિયાઈ જનવર

મલાવો ન. મોટાઈ

મલૂક વિ. સરસ

મલૂન ન. બદમાશ

મસર વિ. આળસ

મસાલ ના. મસાલ

મસાલચી વિ. મસાલ ધરનાર

મસાલો ના. મોંઢરી (વલાકુલક)

મસૂધો ન. મુસદ્દો

મ'-મ' : મ' ના ના ના

મ'ઈ ન. કચ્છનું એક લીલું

ગ્રામ જ્યાં પાણી વહ્યા કરે

છે, (મ'ઈ' ને મધોડો)

મ'ઈ' ને મઠોડો વિ. તગડો

મંગ ના. મઠીની હાંડણી

મંગતી ના. વેસ્વા જેવી એક

જાત

મંગરો ન. એક જાતની માછલી

મંગણુ ન. માગણુ

મંગણી ના. માગણી

મંગણું કિ. મંગણું

મંગણવાર ન. માગણવાર

મંડ-મંડાણી ના. ચોતરફની
માથણી

મંડેલ વિ. માગેલ

મંડલ ના. વિશ્રામનું ધામ

મંજી ના. મંચી, મંડાતું જેના
પર મંડાણુ ધાય છે તે માંચી

મંજરા ના. બ. કાંસીઆ

મંજો ના. ખાટલો

મંન્નાણું કિ. માનવું ૨/૫

મંન્નાઈધલ વિ. મનાવનાર

મંન્નાયણું કિ. મનાવવું

મંદક મંદક ય. લંમડાતાં

મંદણું કિ. મંડિતું

મંદપ ના. મંડપ

મંદાઈધલ વિ. મંદવનાર

મંદાણુ ના. મંડાણુ, પાંચા, આરંભ

મંદેલ વિ. માંડેલ

મંદેર વિ. લમ્બેડો

મંદ વિ. મંદ

મંધેરો વિ. ઢૂંકડો, કઠખાં નાનો

મંધિયાણી ના. વસેાણી, રવેણી

મંધો વિ. માડું, જોણું, મંદ

મંસ ના. માસ

મા ના. માંસ, માતા

માઈ ના. મચ્છી, ખાટલાના પહેલા

પાંચલ

માઈ જો લાલ ના. માતાનો

કોઈ મહાન યોદા .

માઈ બાપ ના. ના. મા-બાપ

માંડે વિ. બહુ મોટો ચાંદો
(કટાક્ષ)

માંક ના. ઝાકળ.

માંકીઆ વિ. માંકપડે યોદા પવન

માંકડી ના. મંકેડી, ડાંડી

માંકૂલ ય. સંઘ

માંકૂલાઆ ના. બ. લાડના ધનકનાટ

માળી ના. મધમાળી

માગ ના. માર્ગ

માગેં ય. અપ્પાનમાં, જોડલામાં

માચ ના. મોંડાનું ચડવું, નચવું

માચેરો ના. માંચેલા પહું

માછલી ના. માછ પરની લોહાની

પટીઆ માછલીના આકારની

માઠ ના. બકરાં મરવા લાગે

એવો રોગ

માટી ના. માટલી, મદ

માટીડો ના. મદ

માટો ના. મોટું માંકણું

માઠ ય. ચૂપ, 'મિજિયાં મિટી માઠ'

માઠાઈ ના. માઠાપણું માંકણું

માઠાર ના. મંદી યુમ્મી

માઠી વિ. ખરાબ - જાળાકુલ વિ

માઠો વિ. ધીમે યમ રાખા

માઠ ના. આડસર, ફૂવાના ટોડા

ઉપરનો બાજ કોશ કાઢવા માટે

માડી ના. મા માટેનો લાકડાનો
શબ્દ, એક ઉજ્જવડામ

માડુ ન. માણસ

માડુઆ-માડુડી ન. બ. માણસો

માણુનું કિ. લકાનો લેવા

માણા ન. બ. માન ખાવું તે

માણેલ વિ. લકાવો લીધેલ

માણું ન. એક માપ

માત ન. હાથીનો માવત, માતાજી

માતમ ન. ગમ, અકસોસ

માતર ના. ગેળ પાપડી, માત

માતંગ ન. હરિજન માટે માન

વાચક શબ્દ, હરિજનોનો

મહાપુરુષ

માતાપથી વિ. મતાપથમાં

માનનાર

માતમ ન. તાણતનું મેદાન

માથુર વિ. પડી ભાંગેલા, નિસ્તેજ

માથર જાઈ વિ. નગ્ન

માધી ના માદા

માનઈ ના. તાવડી

માનખા ન. માનવ અવતાર, મહત્તા

માનાવટ ના. આદરમાન

માની ના. રોટલા, જેના પડે

માન આપવામાં આવે તે

માની વિ. અભિમાની

માનીઆ-મહીઆ વ્યો કિ. બ.

બૂધ મરતો થયો

માનું ન. મધપૂડો

માપ ન. એક અંપનું પ્રમાણ

માપખન વિ. માપ જેટલું

માપણું કિ. માપનું

માપારો વિ. માપલરનાર

માપીઆ ન. માપવાનું સાધન

માપીધલ વિ. માપનાર

મા-પે ના. ન. માવાપ

માપેલ વિ. માપી લીધેલ

માપો વિ. માપ કરનાર

માડા માડી ના. એક બીજને

માફ કરવું તે

માફારી ના. માફ વાળી (વેલ)

માફો ન. રેંકડા પરની છત્રી પર

નાખવાનો પડો

મામ ન. બાળકનું ખાવાનું

મામણ મૂંઠો ન. એક જાંતુ

ગોળ અને મૂંઠો

મામણત ના. માલ

મા માટેનો ન. લગ્ન વખતે

દીકરીને આપવામાં આવતી

મીઠાઈ

માય ના. તારી મા, બકરી માય

બકરી ખાય

માયણું કિ. સમાપ્ત

માયણો વિ. જેથા, અંધરનો

માયા ન. માયા ફળ

મારજોર ના. મારકૂટ

મારકાઠ ના. મારામારી

મારવાડી ન. ઘરીઆ જેવો એક
જિંટ

મારોડો ન. માવડું

મારેમુસે એ. મારી કુટીને

મારુઆ ન. માળવો, મુંદર શીંગડા
વાળો ખજાંડ

મારુડી ન. એક જનની ગાય
મારવાડી

મારો ન. મારી નાખનાર, માળિ,
માંથડો

માલવરા ના. ગાડાની ડોંધ અને
સગાડીઆ ઉપરનાં ચાર લાકડાં

માલસાલ ન. માલ પાણી

માવર વિ. મામા તરફના સપા
'માવર કુઈઆઈ'

માવરો ન. મહાવરો

માવો ન. અડીધુનું પ્રમાણ
અ'માણીનું

માસાં એ. ચરેરે !

માસી ના. માસીયા

માસીકો ન. મુલ પછીની એક
માસની લિધિ

માસુમ ન. નાનું નિહોવ જાળક
માં ના. મા

માંગી ના. એક જાતની માછલી

માંક ના. માગણી

માંકું ન. માથું

માંચ ન. ખેતરમાં જિભીકરેલો માંચડો
માંકણી ના. માંકવાણી

માંકુઆ ન. માંકવો

માંણા રાજ ન. રાજ જેવો
મહાન અને બહાલો (લોકગીત)

માંણીગર ન. માણી જાણુનાર
(લોકગીત)

માંણીધલ વિ. માણુનાર

માંણી ના. ઘારી મા

માંનખો ન. માનવ અવતાર

માંધ એ. પહેલાં

માંધરીઆ ન. માણીઈ

માંધાઈ ના. ખીમારી, માંકગી

માંધાણું ન. એક જાતનું ઘાસ,
જેનાં જોના રોટલા પજુ થતા

માંધો વિ. માંધો

માંધો માંધો વિ. માંકો

માંમું ન. મામો

માંમૂર વિ. રચોપચો

માંચના ના. અર્થ

મિકલ ન. ઠોંગ

મિચકાયણું કિ. મોં મચકાવતું
આંખ મીચકાવવી

મિચકો ન. છયુડો, 'મિચકો મ કરે
મેતરાણી'

મિજસ ન. અગિમાન

મિર ના. માલ

મિટી ના. માટી
 મિટ્ટો વિ. વહાણો
 મિટાણુ ન. ચિપ્પાન
 મિટિયાર વિ. ઘણો વખત ક્રુધ
 આપનારી (માવ-ભેંસ)
 મિઠી ના. ચૂની, પ. વ. સિંહા ઉં
 મિઠી વિ. વહાણો
 મિઠુડા વિ. વહાણો
 મિઠુ મિયાં ન. મોપટ
 મિઠો વિ. મીઠો
 મિઠો તેલ ન. તલતું તેલ
 મિઠો હો ન. મીઠું લોહું
 મિઠો મોં ન. મીઠું મોહું
 મિઠણું કિ. મળવું
 મિઠું વિ. બધા
 મિરિયા ન. વાઈ
 મિલ ન. ઢાંગ
 મિંજ અ. અંદર ન. અંદર
 રહેલું હોય તે
 મિંજલો વિ. અંદરનું
 મિંજનું અ. અંદરથી
 મિંજરા અ. અંદરના બાગમાં
 મિંજુ ના. અંદરના બીજ
 મિંજોડો વિ. અંદરનો
 મીઠુલા ન. પ. મહેલું
 મીઠ્યાં ઓડા ન. પ. મહેલું ટોચાં
 મીઠું ન. મહેલું, વિ. ડેરી

મીઠું ન. કંઈ આધાપડી ધુગાટ
 ચડવી તે
 મીન મેખ ના. વારફેર
 મીનાં-મીનું ન. મીનાનું કામ
 મીનાંકારી ના. મીનાની કળા
 મીર ના. ગાયકતી એક જાત,
 અમીર
 મીસ ના. કોખાંને મોખા વાટ
 આપવાની કુહારની નળી
 મીસા અ. ખસ!
 મીં ન. મેહુ, વરસાદ
 મીંડવણું કિ. મીંડવનું
 મીંઢિયા ના. માથાના વાળનાં
 મીંડ્યાં (ઘેરાંનાં)
 મીં ધિયાવલ ના. કોના મુખી
 મુલામની એક વનસ્પતિ
 મીં મામા ન. પ. ઈન્દગોષ, ખીર
 ખટ્ટી, પંદરા વરસાદમાં દેખાતાં
 કુંદર સુંવાળાં લાલ છવડાં
 મીંયામી વિ. મેલકી (સત)
 મુઆર ના. જિંટની રાસ
 મુઆડ ના. બાજુ 'અલાઈ
 તુઆરને વાઈ મુઆડ'
 મુઈ મારઈ વિ. હરામનું
 મુકાલલ અ. મુકાલિલ
 મુખડો ન. મોહું
 મુખતિયાર ન. માલિક

મુખા મુખ અ. રુપર
મુખી વિ. મોટા, પટેલ
મુખતો વિ. રે.કળા, પહેલા
મુઝ ના. મુઝ
મુઝ મોટો ન. ઊગતી મુઝની
ઘટાર ૧૨ કિ. જે. ૧૦૦ મી. ૨૦

મુઝર વિ. મોટી મુઝવાળો
મુઝાર વિ. મુઝવાળો
મુઝો ન. યજ્ઞસ્તુ મોડું બાંધવાનું
સાધન

મુઝાર ન. મુઝવર
મુઝાં ના. એક નામ
મુઝો ન. રૂબો
મુઝ ના. મુઝ, પુરીઆમાં જડેલું
લાકડું જેના વડે પુરીઓ
બાંધે છે શકાય.

મુઝખન વિ. મુઝી જેટલું
મુઝ મુઝ અ. થોડું થોડું
મુઝલ વિ. મરાયતો
મુઝારી કિ. જુ. હાથ મરી ગયા
મુઝિયા ન. જ. ખાવાની એક
વાનગી

મુઝિયાસ કિ. જુ. જુ. મુઝી
મુઝિયા ન. હાથે પહેરવાનું ધરણું
મુઝી કિ. જુ. મરી ગઈ
મુઝે કિ. જુ. મુઝા !
મુઝો કિ. જુ. મુઝો, ન. મોટી

આશત
મુઠો ટીલું કિ. આજ્ઞામાં ઉતારવું
મુઠણું કિ. પાછા હટવું, મુઠેઓ
માગ નડે

મુઠસ ન. મઠ
મુઠસાઈ ના. મરઘાઈ
મુઠેલ વિ. પાછો હાટનાર
મુઠલ વિ. મરડેલ
મુતર ન. પેશાબ
મુતરાણું કિ. પેશાબ કરવો
મુતરેલ વિ. મુતરનાર
મુતરાણું વિ. મુતરવાની ટીસણ
વાળો

મુતરાણું કિ. પેશાબ કરાવવો,
ખીચાવવું
મુતારો ન. મોટા પોકા
મુતેણી ના. એક ટપકું જેના
મુતરવાથી સામડી જઈ આવે
મુતેણું વિ. વારેવારે મુતરનાર
મુવાબ ન. ટીલું નાળિયેર
મુધાર ન. વધુ જાવ લેનાર વેપારી
ઠાળા બજારીઓ

મુન ન. માથું
મુનરાઈ વિ. મુન્દાનો રહીશ
મુન્દત અ. મન્દત
મુન્દતાઉ વિ. મન્દતનું
મુન્દતીઓ વિ. મન્દતીઓ

મુમતી ના. મુહપતી (જૈન
સાધુની)

મુરકી ના. કાનની ખટમાં પહેર-
વાડું વરેણું

મુરિયાણુ ન. ખવાઈ જવું,
જીવું થઈ જવું તે

મુલ ન. મજૂરી, મલ્ય

મુલઈ ન. હઠાડીઓ

મુલા-મુલાં-મલાં અ. પાલેથી

મુલાળો ન. મુલાહેળો, શરમ

મુલાં ન. વહોરા

મુલાંદો-મોલાંદો ન. માથે મૂક-
વનો કુગડાનો ફીડો

મુસકણું કિ. હોઠમાં હસવું

મુસકો ન. વાપરો

મુસકું કિ. હંસન થઈ જવું

મુસર હંક વિ. ધીંગો ધડ્યો

મુસાયણું કિ. મે. પાવમાલ કરી
નાખવું

મુસી રોણું કિ. પાવમાલ થઈ જવું

મુંગણુ ન. માંક

મુંક ન. મગ

મુંક મિટી ના. એક જાતની
માટી

મુંક ના. મુંકણુ

મુંકણું કિ. મુંકાવું

મુંકાઈથલ વિ. મુંકવનાર

મુંકાયણું કિ. મુંકાવણું

મુંકેલ વિ. મુંકાયેલ

મુંકા ન. એક જાતનું ઘાસ,

એની દેરી વખાય છે

મુંક વિ. મુંક

મુંકમતી ન. મૂર્ખ માનવી

મુંકી ના. ઘેટા-ગરોળું કપાલે
કું માણુ,

મુંક ન. મેતસગ, સ્ત્રી 'તિર્ધ')

મૂજ વિ. કંજૂસ

મૂડી ના. શિલક, પ્રાંત

મૂડીંગા ન. મુંકું નાખિયેર

મૂડો ના. જમાઈને આપવાનો
લાગો વિ. મુંકાયેલો

મૂર ન. મૂળ, અ. મૂળ

મૂર-મૂરે અ. મૂળ

મૂરગા અ. પૂરાસરા, જિલટા

મૂરજો અ. ઊવડો, સમૂળો

મૂરત ના. મૂર્તિ, મૂર્ત

મૂરાસાતો કિ. મૂરનાંથી

મૂરી ના. મૂળો

મૂસ ના. સ્નાનું-દંપું ગાળવાની
લકી

મૂં અ. મેં

મૂંકે સ. મને

મૂંચેનો ન. ફૂંચો

મૂંજડો ન. એક જાતનો વળદ

મૂં જો સ. મારો
 મૂંઝારો ન. ડબવું મૂંઝવું
 મૂંઢ ના. મોઢું-ઢાંડીઆનો ત્રીન્ને
 આંકડો, વઠાડ, લેંઢ, મૂંઢ
 મૂંઢકો વિ. માથું મૂંઢવેલ
 મૂંઢણું કિ. મૂંઢવું
 મૂંઢીધલ વિ. મૂંઢનાર
 મૂંઢેરી ના. એક જગતની યજિત
 વર્ધક વનસ્પતિ
 મૂંઢેલ વિ. મૂંઢેલ
 મૂંઢો વિ. માથે મૂંઢો
 મૂંવારો વિ. મારો
 મે ન. એક જગત, ના. મેંસ, આક-
 ડાવું કળ
 મેખ ના. ખાલો
 મેગવાર-મેગુઆર ન. હરિજન
 મેઘવહરી ના. ઘણો વરસાદ
 લાવનાર લાલ વાઘળી
 મેટો ન. એક જગત - ~~મોટો~~
 મેતર-મેતર ન. મેંતર - યથારે
 મેતરાણી-મેતરાણી ના. મેં-
 તરાણી
 મેતો-મેતો ન. મેંતો
 મેરાઈ ન. ઢરણ
 મેરાયલું-મિરાયલું ક. જનાવલું
 દૂધ
 મેરાણું-મિરાણું ન. મેળાણ
 મેરાણો ન. સુંદર હવામાનનું

સ્થાન
 મેસ ન. કાળજી
 મેસુ-મેસુકે ન. મેસલ
 મેર ના. ઢોકાની લાઠડી, મહેર
 મેરેયો ન. ચારણની એક જગત
 મેલખાઈ વિ. મેલ ન દેખાય
 એણું કપડું
 મેલાતર ન. મરણ પછી સાતરિ-
 વામાં દીકરીને અપાતું કપડું
 મેલડી ના. મેંલીમતી
 મેલો વિ. મેલું
 મેં અ. અંદર
 મેંધી ન. મેંદી
 મેંધીઆવલ ના. આનામુખી
 મેંધો ન. મેંદો
 મેંયર ના. મહિયર
 મેંયારી ના. મહિયારી
 મેંયો વિ. માલેલો ન. જિંદ
 મો કિ. ભૂ. મૂઓ
 મોઆડ ના. ગાવું, 'અલાઈ
 ગુવારને વાંઈ મો આડ'
 મોઆર ના. જાંટના નાકની હેરી
 મોક ના. નાસ, નાક વાટે વરાળ
 લેવી લે
 મોકલ ના. વળામણ
 મોકલાઈવેલ વિ. વિદાય આપનાર
 મોકલાણી ના. વિદાય વખતની
 અસિલ

મોઠલાયલું કિ. વિદાય આપવી

મોખ-મોગ ના. રહસ્ય

મોગમ અ. મોસમ

મોગરી ના. એક શાક. મોગળ

મોગરો ન. દીવા પર બાંહેલી

કાળો ભાગ

મોગો ન. આફ્રિકાના એક ઢંડો,

મૂખ

મોથડો ન. જોડો

મોથરો વિ. રૂપાળો

મોજલું કિ. ગળુલું

મોજલ વિ. ગળુનાર

મોજેલ વિ. ગમેલ

મોચું કિ પાછા પરતું

મોટલો ન. મારો

મોડ ના. જાણુ

મોડલું કિ. મરડલું

મોડીલ વિ. મરડનાર

મોડેલ વિ. મરડેલ

મોઢીઆ ન. જાણના મોઢવેલો

ગાંજ

મોલીઆ ન. વરસાદની મોસમ

પછીની ગાળ, આંખની આંખ

મોથ ના. એક જાતનું સુગંધી-

દાર ધાતુ, એક પંખી

મોથ મારણી કિ. મોડું કામ

કરવું, (કટાક્ષ)

મોથ ના. સુતરાઈ વણાટનું મોડું

પાથરણું ખેડૂતનું

મોજ ન. આડસર

મોભારો ન. જાપાનો એક ભાગ

મોલી વિ. મોટો

મોભો ન. પ્રતિષ્ઠા

મોથરો ન. ખાલ મોઢા પરનો

ગાય-ભેંસનામોઢા પરતું

ખંવન

મોથડો ન. મરડો

મોરચંગ ન. એકવાજિંગ મોઢા

વડે વગડવાનું

મોર છોડો ન. બળકત પૂછકો

પરતું હાડકું

મોલાંટો ન. પારોટો

મોલો વિ. થકિલો ને દીલો

મોસો ન. માલ

મો ન. બહેકો જવું તે

મોકમ વિ. જોલ

મોકો ન. તક

મોઢિયો ન. જાણના મોઢવેલો

ગણો

મોથ ન. ભોટયાં તેલ નાખવું તે

મોતખો કિ. સુ. મૂંચો (શાપ)

મોથાજ વિ. મહોત્વાજ

મોથો સ. મારો

મોર અ. પહેલાં, ન. મોળ
 ચડતી તે, આંખા-લીમડાનાં
 ફૂલ
 મોરણું કિ. સમારવું, ફટવું
 મોરમ ના. એક જાતની માઠી
 મારણો વિ. પહેલાંનો
 મોરાંઠણું કિ. મીઠું મીઠું ખાઈને
 ઠંડાળી જવું
 મોરી ના. સમિહું, નીક, ટકરો
 મોરી'થલ વિ. સમારનાર
 મોરેલ વિ. સમારેલ
 મોરે' અ. પહેલાંથી જ
 મોરો ન. ચહેરાનો આગલો
 ભાગ, સુધારની ધમાચુનું મોઢું
 મોલ ન. મહેલ, મોલાલ, પાક
 મોલિયો ન. પટ્ટો રેશમનો
 મોઝૂધ ના. હિંદુસ્તામની અંદગીની
 એક વિધિ
 મોવડ અ. પહેલ
 મોવડી ન. મુખી
 મોવર ના. મોરલી
 મોવાલી ન. મવાલી
 મોસર ના. ઊંચતી મૂછ
 મોસલ-લી ના. દરબારી હાંડ
 મોખ્યાં મોં અ. મોઢા મેઢ
 મોં ચડેલ વિ. મોઢે ચડાવેલ
 મોં ઝલણું કિ. થોડું બોલવું,

ન બોલવું
 મોં ડીણું કિ. સ્ત્રકાર કરવો
 મોં મટાયણું કિ. મોં ફેરવવું
 મોં મોં અ. ફરાર
 મોં ટારો ન. મોઢું ટાળવું તે
 મોં તાણુ વિ. અવગણાવાલે એવો
 મોંધ અ. પહેલાં
 મોંધલો વિ. પહેલાંનો
 મોંધ અ. મોઢે
 મોંધ ચડી ક. મોઢે ચડીને
 મોંધળ મોંધ જા અ. મરી
 મરીને ધીરે ધીરે
 મોણુ ન. મેળવણુ
 મલાં અ. તરફથી

૨

રઈ-રૂઈ ના. લાંબ જોતું એક
 ઘાસ
 રઈ રઈ ને અ. રહી રહીને
 રખ ના. ખાક, રાખ કિ. અા.
 ટું રાખ
 રખણી ના. રખાવટ
 રખણું કિ. રાખવું
 રખ ત રખાં અ. પરસ્પરનો,
 વહેવાર (આપ બધા તે
 જય ભલા)
 રખવાર ન. રખેવાળ
 રખવારો ન. તાણું, રખેવાળ

રખવેલ વિ. રાખનાર

રખાલ ના. જંગલોની બળવણી

રખાલો વિ. રખાલને સંભાળનારો

રખિયા ન. હરિજન

રખેલ વિ. રાખેલ

રખ ના. નસ, ઓઢવાની આદર

રખત ન. રક્ત, લોહી

રખરખધો વિ. ધખતો

રખ ના. કામ, માણસ પકડવાની મોટી બળ, સાળના તાણવાણાને મજદૂર ઠોરો

રેંછી ના. કૂચ

રખણું કિ. રખાવું

રખકંબ ના. અણધારું કંઈક થઈ જવું તે

રખ-રખ ના. ઝીણી રેતી, ઝીણી ધૂળ,

રખ ના. મૂલ.

રખમા ન. ઝીણી રેતી રાખવાનું સાધન (કાગી શાહીના લાખાણ પર રખ બમરાવવામાં વપરાતી)

રખેલ વિ. રંધાયેલ

રખેલણું કિ. ધૂળવાણું કરવું

રખેલણું કિ. પ્ર. ધૂળવાણું કરાવવું

રખણું ન. જોન સાધુઓનું

રતોલરણું

રખેલ વિ. ધૂળવાણું

રફ ના. રાંડ

રફણું કિ. રાંડપાડવી

રફી ના. ચીસ

રત ન. લોહી

રત મિશ્રણો ન. જુનાથો

રતલાણું ન. લોહીથી તરખોળ

રતડ ના. લાલજુઆર

રત પીડા ના. લોહી પીડા

રત રોગ ન. રક્તરોગનું દરદ

રત વા ન. નાનાં બાળકોને થતો રોગ, સ્ત્રીનો રોગ

રત સોસ ન. રક્ત શોષણ

રતાસ-રતાંસ ન. લાલારા

રતો વિ. લાલ — ૨૨૩

રતો થોડ વિ. લાલચોળ

રતો મતો વિ. રતો માતો

રતો સિખ વિ. બહુ લાલ

રતો રણ ન. નપતું રણ, અન્યપણું

રધણું-રંધણું કિ. રાંધવું

રધીંધલ વિ. રાંધનાર

રધેલ વિ. રાંધેલ

રન ના. રાંડ, 'રન, મૂંઠેરા ફુલોં'

રનણું કિ. રાંડી નાખવું

રન પુતર ન. રાંડનો દીકરો,
'રનપુતર કાં રા પુતર'
રનાપો ન. રાંખો
રણ ના. બ. રડો
રનેલ વિ. રડેલ
રફડ ના. ઝીણી માટી
રફડો વિ. કાઢવાળો
રખ ના. રાખ
રખક ધામક વિ. જેવા લેવા
રખડીઆ-રખડો વિ. રાખ
જેવો
રખડક ન. ઘૂંટડો રાખ, જમણુ
રખૂધ વિ. નકામો
રભાલ ન. સારંગી જેવું એક
વાજિંત્ર
રબસા ન. લગવાન
રમજુ ન. રમણનમાં જન્મેલો-
મુસ્લિમ નામ
રમકોલ ન. એક ફોલ
રમજુ ભમજુ ન. વેર વિખેર,
વેરાન
રમાણુ ના. સોનાની છોલની રજ
રલી ના. મોઢડી
રસો ન. મોઢકું
રવ ન. વેગ
રવા અ. કપૂલ
રવાઈયો ન. વસોઈયો

રવાડી ના. રથમાત્રા
રવેયો ન. રિવાજ
રવો ન. સોજી
રસણું કિ. આંખણું
રસમ ના. રીતરિવાજ
રસમ વે ના. રક્ષમનો ચોપડો
રસંધલ વિ. આંખનાર
રસાડણું કિ. પ્રાપ્ત કરાવણું,
પહોંચાડણું
રસી ના. દોરડી
રસો ન. રાંઢણું
રસાડી ના. શરીર પર જોપકતો
ગઢો
રંગ અ. શાખાશ
રંગ રખે કિ. ભૂ. સરસ કામ
કથું
રંગી રાગ ન. અનેક રંગી
ભજવાન

૨૨૩

રંક ન. રંગ
રંજણું કિ. રંગણું
રંજટ ન. રંગવાણું કામ
રંજાયણું કિ. રંજાયણું
રંજારો વિ. રંગનારો
રંજીંધલ વિ. રંગનાર
રંજેલ વિ. રંગેલ
રંજ ન. મનકુંખ
રંધણું કિ. રંધણું

ર'ધો ન. લાકડું જોલવાનું
સુતારનું ઓળર, કમરનો
લાગ, ગરમી જેવો જિંટનો
રોગ

ર'ધોણું ન. રાંધણીનું
ર'ભ ના. રાંધ, જમીન સરખા
કરવાની કુરીઆમાં રહેલી
ધારદાર લોહાની પટ્ટી

ર'ભણું કિ. ગાયનું ખરાડનું
ર'ભો રાહ ના. રાડો રાહ,
ગુલશોર

રા ન. રાઓ, તળાવ (પ્રલ રા)
વિ. મોટો (રા ઓટોભો)

રાઈ ના. તળાવડી
રાગણું કિ. લીપનું
રાગી વિ. માનાર
રાગી'ધલ વિ. લીપનાર
રાગેલ વિ. લીપેલ
રાગી ન. લીપણું

રાજક ન. અન્નદાતા
રાગણું વિ. રાગ જેવો
રાડીઆ વિ. રાડો કરનાર,
ગામમાં સાદ ફેરવનાર,
સાધુની વ્યવ

રાડો ન. રાડો
રાણી મ'ગે ન. રાણીઓનો
કલીવ'યો, રાણીઓને જ

માનનાર

રાત ઠકથો વિ. જાનોમાનો
રાત વિરાત અ. રાતના
આકુધાર્યાવખતે, હિંદી-રાત
ગિરાત

રાતૂણું વિ. ગઈ રાતનું
રાતોરાત અ. રાતે ને રાતે
રાફ ન. સાપનું દર
રાફો ન. તખ પડી વનપ, પરુ
વહે જોવા કોઈ જોવા
જિંટનો રોગ

રાભ વિ. એકી, અશક્ત
રામકી ના. સાધુની સ્ત્રી
રામરામી ના. ગળામાં પહેરવાનું
શ્રીઓનું ધરણું

રામાણું ન. ખ. આનંદ મમત
રાય-રાંય ના. ધાનનો તમલો
રાયડો ન. હલકી જાતનું રખું
રા-રસ્તો ન. રાજમાર્ગ

રાવ ના. ફરિયાદ
રાવર ન. એક જાત, તકીવ'યો
રાવરો વિ. દરવારી
રાસ અ. દુસ્ત

રાસ-વા અ. રાસ જેટલે દૂર
રાસાડા ન. ખ. નકામા આંટા ફેરા
રાસી વિ. હલકો
રાસુડો ન. રાસડો

સૌં ના. બે પદ વચ્ચેનો ભાગ
સૌંકરા-ડો વિ. સૌંક
સૌંકાસ ન. રાક્ષસ
સૌંકાડ ના. સૌંકડા
સૌંગ ના. ગઢની બાજુનો
સૌંકડો માર્ગ
સૌંજોડો ન. કૂવાના તળીયાનો
ખાડો
સૌંધ ના. રમત
સૌંધિયાર વિ. રમતિયાળ
સૌંધીકડો-સૌંધીકો ન. રમકડું
સૌંપો-સૌંપડી ના. ચામડું ઊલ-
વાતું મોચીતું ઓળવર
સૌંધ ના. હાથકાપો, 'સૌંધ પછં';
પાનનો દયલો, 'સૌંધ ઝલી'થી
કારો, જે 'મે' માપ પેચો!

શિખ્યા ના. રાખ
શિખણું કિ. કચ્છરતું
શિખાલ વિ. કચ્છરનાર
શિખક ન. અન્નજળ
શિખણું કિ. રીંગઈ જતું
સિદ્ધ થવું
શિખાણું કિ. રીડું કરવું
શિજોલ વિ. રીજોલ
શિદ ના. ઘેટી
શિદડી ના. નાની ઘેટી
શિદાર ન. ઘેટાં ચારનાર

શિણકણું કિ. ખેસતું રણકણું
શિણકાર ના. રણકાર
શિણકો ન. રણકો
શિદ સિદ્ધ ના. શિદિ સિદિ
શિયા અ. વાજખી
શિયાલ ન. જંગલારનો જૂનો
સિદ્ધો

શિંજકો ન. શિંજો
શી ના. તળાવડીનું દૂંકું રૂપ
શીજણું કિ. ખુશ થવું
શીજણું કિ. પ્રે. ખુશ કરવું
શીડ ના. ચીસ
શીસાણું કિ. શીસાણું, કિ. જી.
શીસાઈ ઝમે
શીસાર વિ. શીસણ
શી'જણું ન. શેંગણ

રુચ્છ ન. રુદન
રૂઈ ના. કંઈક વાટવા માટેનો
પથ્થર-ઝીવર, મોસમ, ઝડી
રુક્ષ ન. પોલાદ
રુકાવક ના. રોકાણ
રૂકો ન. રાજનો કુકમ, હક્ક
રુખ ના. સાવ, ચહેરો
રુખો વિ. જુઓ
રુખો અ. માત્ર. 'રૂખી જાણતી'
રુચ્છું કિ. ગમવું
રુચ્ચનું-રુચ્ચનું વિ. ઝમે ઝેવી

રૂઢવું કિ. લોહવું
 રૂઢવેલ વિ. લોહનાર
 રૂઢયો ખુઢયો વિ. રડયોખડયો
 રુત ના. ઋતુ
 રુતો વિ. મંડી પડયો હોય એવો
 રુતો ખુરો વિ. પડયો પાથર્યો
 રુધો વિ. રોઝાયેલો, 'હથ
 રુધો આપ'
 રુઠું કિ. જૂ. રડયો
 રુપો ન. રૂપ
 રુમ ન. મોટા મઠો
 રુલણુ ન. રખડપટ્ટી
 રુલણું કિ. રખડવું
 રુલાયણું કિ. મે. રખડવણું
 રુલેલ વિ. રખડેલ
 રુસણું કિ. રોષ કરવો
 રુંગ ના. માથું
 રુંગ લે વિ. હાકવું
 રુંઠ મુંઠ વિ. જાડો પાડો
 રૂ-રૂઠે ન. છવ
 રૂઝ ના. રૂઝાઈ જવું તે
 રૂઝણું કિ. રૂઝવું
 રૂઝેલ વિ. રૂઝાઈ મેલેલ
 રૂમ સામ ન. હમારૂમ
 રું ન. રૂવાઈ
 રૂખડો ન. નાનાં બાળકને
 સત્રાણવું સ્વપ્નું

રૂંગારો ન. બાઈએતું રુદન
 રૂંગો ન. આંસુ, રડવું તે
 રૂંઘાર-લૂંઘાર ના. ઝીણા વાળ
 રૂંડે ન. રોમે રામ
 રૂં જા. વિના 'રૂં સુના'
 રૂંઆણુ-રૂંયાણુ ન. મેળાવો
 રૂંખડિયારો વિ. હાંનમાં ઝાંનનાની
 રૂખાવાંઝા
 રૂંખું ના. ખ. રૂંચો
 રૂંચ ન. જુલાબ
 રૂંચ ના. સંતુ' હાળતની નાળ
 રૂંજો ન. કપડાનો કટકો
 રૂંટો ન. ઢાળા રૂંજી પછેડી
 રૂંઠિયાર વિ. જેનો ઢાઈ ધણી
 ન હોય એવો, નધણિયાલો
 રૂંઠો વિ. રજાણુ વગરનો
 રૂંત ન. રેતી
 રૂંઠ ના. નિશાન આશર પર
 લાગતી રની નિશાની
 રૂંલ ના. રેલો
 રૂંવ ના. ધાતુની વસ્તુને સાંધવી તે
 રૂંવણું કિ. ધાતુને સાંધવી
 રૂંવેલ વિ. સાંધેલ
 રૂંસો ન. છાતું
 રૂંજુ ના. ધાતુના વાસણને
 સાંધવું તે
 રૂંજાઈ ન. રહેઠાણુ

રેમ-રેમ ના. દયા
 રેંઠડી ના. નાની માડી
 રેંઠડો ના. કચ્છી હાથનું ચાકું
 રેંજી રેંજી વિ. ખ. ત્રેવા તેવા
 રેંચું ના. ખ. ઝીણું ધાન
 રેંદ્રસ ન. એક મુગંધી ધાસ
 રોજી ના. ગુજરાત
 રોજી થીણું કિ. પ્રાપ્ત થવું
 રૂઝ રોજી ન. આ
 રોડ વિ. સખત
 રોડી વિ. બાંને નહિ એવી
 (સાપારી)
 રોડો વિ. મુશ્ક, સખત
 રોકો ન. કડીઓ વાળી લાકડી,
 કડિયાળી
 રોપ ન. છોડ
 રોપકું કિ. સ્થાપકું, વાવવું
 રોપીંધલ વિ. વાવનાર
 રોપેલ વિ. વાવેલ
 રોયડો ન. ખ. કરો
 રોયડો ન. કંઈક વાટવા માટેનો
 એળ પાણો
 રોલો ન. વિશેષ, લગ્નપાણી
 રોસ ન. પડ, રોપ
 રોડ ના. નીચેનો કચરો
 રોડ ખોડ ના. કચર પેટી
 રોડણું કિ. મૂંઝવું, એ કાથે

એકડું કરવું
 રોડો ન. કચરો
 રોફ ન. રુખાળ
 રોંક ના. ધમકી, ઝટકો
 રોંક રોંક ના. રોકાણ
 રોંકણું કિ. રોકવું
 રોંકીંધલ વિ. રોકનાર
 રોંકો ન. બપોર પછીનું થોડુંક
 ખાતું
 રોંમ ના. રહમ, દયા
 રોંસણું કિ. રહેંસવું
 રોંસીંધલ વિ. રહેંસનાર
 રોંસો વિ. રહેંસો નાખનાર
 રો ના. જુલમ, 'રો રખે'
 રયાણ ના. મેળાવો
 રચો કિ. બૂ. રચો
 રા
 રાઈ ના. એક ગાતનું જિંસું
 ઝાડ 'રાઈ ચઢઈ આસમાન'
 રાઈ ગિનણું કિ. સોપી લેવું
 રાઈ વિગણું કિ. મટી જવું,
 મળી આવવું
 રાઈ-લો ના. લેહ
 રાક ન. કુમર
 રાકડા ન. ખ. લાકડાં
 રાકડી ના. લાકડી
 રાકલ ન. ઈલકાળ

લકી જા ન. બ. લકી કુંગરના
પાણી

લકીર ના. રેખા, લા-સાની
પહેન લકીર

લખ વિ. લાખ

લખણ ન. લક્ષણ

લખપસા ન. બ. અમુક પ્રકાર
રતું હાન, લાખપસા

લખ લાનત ના. લાખ લ્યાનત

લખ જૂંટ વિ. બેરુમાર

લખાયજું કિ. બ. બનાવજું

લખી વિ. લક્ષાધિપતિ

લખું લેખે વિ. ધણા

લખેસરી ન. લક્ષાધિપતિ

—લગર વગર બ. સીધરેલાલ

—લગ મ. નજદીક

લગડી ના. કટકી

✓લગણું કિ. સામણું

✓લગત ના. કોઠ અપાટ

✓લગન ન. લગન

✓લગલગાણી ના. ખોટી વાતવચી
કુસંભ કરાવેલો તે

✓લગણું ન. આજ લાગવી તે

✓લગલ વિ. લાગેલ

લહ ના. લહમી

લજણું કિ. મળી આવવું

લજ લજાણી કિ. વસ્તુ શોધી

લાવવા બદલવું ઈનામ

લજ ના. લાજ

લજણું કિ. લજણું. વિ.

લજવનારો

લજમણી ના. અડકતાં શરમાઈ

બંધ એવી વનસ્પતિ

✓લજીયણું કિ. લજવણું

લહઈ સં અલિ

લટકણું ન. લટકણું દોષ તે

લટકણું કિ. લટકણું

લટક સલામ ન. દુરથી સલામ

લટકા મટકા ન. બ. નખરાં

લટકું કિ. પલટી જવું

લટકો ન. લહેકો

લટપટ ન. બ. ખુશામતના

ચાળા

લટાર ના. ટહેલવું તે

લટિયર વિ. સુંદર ખાલવાળો,
રૂપાળો

લટુડા પટુડા ન. બ. ખુશામતના
ચાળા ચરણ

લટુંબ બ. ભરપૂર

લટયા સં. જો વહાલા ।

લઠ ના. લાકડી

લઠપક વિ. ધીંગો ધડંગો

લઠાર્થ વિ. સાદીનો ફેરવનાર

લઠો વિ. ધીંગો

લક ના. જિયાળો
 લકણું કિ. નીકળી જવું, બાર
 ભરવો
 લકણું ન. જિયાળાનો સામાન
 લકાયણું કિ. દૂર કરવું
 લકી ના. ભારની ગાંઠડી
 લકીયલ વિ. બાર ભરનાર
 લક ન. લાડુ
 લકો ન. જિયાળાનો માલ
 લકો લકણું ન. જિયાળો તંબોરે
 લકણું કિ. વાટવું
 લકાર ના. ઝપાટો
 લકણુ ના. વલ્લણુ
 લત ના. લાત
 લત ડીણી કિ. પગપર જિભા રહીને
 ચાપી કરવી
 લતોણું કિ. લાતથી ખૂંટવું
 લતોડેલ વિ. ખૂંટ્ય
 લથો કિ. બ્રુ, જિતથો, મટી ગયું
 લથો કિ. ભૂ. મળી આવ્યો
 લપઈ ના. લાપસી
 લપટણું કિ. લપેટવું
 લપણુ ના. તમાચો
 લપન લપન ન. આડી ચાવળો
 વાતો
 લપાટ ના. તમાચો
 લપેટો ન. વીંટો

લપોડ સો'મ ન. વાતો કરનારો
 નકામો
 લકણું કિ. જીવું
 લકયેલ વિ. જીનાર
 લકકો ન. લાંબો લહેકો
 લકાયણું કિ. ઉડાવવું
 લખક ઝખક સા. જરાક ચમક
 લખાચો ન. ધણો સામાન
 લખાડ વિ. નકામી વાતો
 કરનારો
 લલણું કિ. મળી આવવું
 લલલ વિ. મળી આવેલ
 લમ કનું વિ. સાંજાકાન વાળો,
 મધેડો
 લમ ટંચા વિ. લાંબા ટાંચવાળો
 લમરો વિ. લાંબો
 લમું વિ. લાંબો, દૂર
 લર ન. લળી જવું તે
 લરકાયણું કિ. ઉડાવવું પૂછવું
 લરળો ન. નમી પડવું તે
 લકણું કિ. લળ ખાવો
 લરમાં વિ. કૂપડ
 લવજ ન. બોલ
 લવર મુછો વિ. જિગતી મૂઠવાળો
 લવાસો ન. અલ્પ
 લવો વિ. મસ્કરો
 લસ ન. માલ

લસરકો ન. બસરો
 લસાર્ક ના. લીસાપણું
 લસો વિ. લીસો
 લસો લિપટ વિ. તદન લીસો
 લસાડણું વિ. વાટવું
 લાંગરણું ક્રિ. લાંગર નાખવી
 લાંગરેલ વિ. લાંગરેલ
 લાખો ન. કાલ—સરખાઈ વગા-
 ડનાર એકે ખત
 લાંબણુ ન. લાંબણુ
 લાંબણો વિ. લૂખ્યો
 લાંબ ન. એક નકામું ધાસ
 'ખાંવી ઘોડી લાંબ લણે'
 લાંબ છ પાડ ના. જેવું મૂળ
 જીંકું નથી એવું ધાસ
 લાંબુસ વિ. લાંબો
 લા—લાય અ. માટે
 લાઈ ના. લાઠી
 લાઈપત્ર વિ. લિવારનાર
 લાગ્યો લાગ્યો વિ. ઘણું જીંકું
 (પાણી)
 લાખા સાર્ક વિ. લાખાના
 સમયના
 લાખિયો ન. લાલ રંગનો
 બળદ
 લાખે જો પોર ન. પ્રસાદનો
 પહેર લાખો મૂલાણી પ્રસાદના

સમયે સુવર્ણવું કાન કરતો
 હતો
 લાખેવારા ઘેડા ન. બ. એક
 એક હાંઘ્યા જેટલો ખોરાક
 ખાઈ બાક એવી લાખા
 મૂલાણીના વખતની લોક
 કથા છે.
 લાખો ન. શરીર પરવું લાલ
 ઘાણું—લાણું
 લાખો ન. લાલ રંગનો માનવી
 લાગ ન. જોઈતી તક
 લાગત અ. હમેશ
 લાગત ના. લાગો
 લાગ લાગત અ. રોજ રોજ
 વારે વારે
 લાગારી આ. પહેળા પાંખોઆ
 વાળી હુદારની સામુસી
 લાગાર્ક લાગિયો ન. લાગો
 લેનારો
 લાગા બધી ના. હરશેજવું
 બાંધેલું
 લાગુ અ. પાસે, બંધાયેલું
 લાગુદો વિ. કોક બેસાડેલું
 લાગુડો ન. જૂઠું કોણું
 લાગો ન. હમેશનો હક્ક
 લાચરો ન. બ. થર પારકરમાં
 ચતાં નાનાં તરબૂચની લાચરી

લાજમ અ. યોગ્ય, વાજખી
 લાટ વિ. ઉતમ, લેંચો
 લાટો ન. ગદી
 લાડક ન. અમુવર
 લાડી ના. નવવધૂ
 લાડીલો વિ. ચાગલો
 લાડો ન. વરરાગ
 લાડી ના. છુપાડાનું ચીથરું
 લાડીચળો વિ. ચીથરાં ચાવનાર
 પશુ, જવલવાટ કરનાર
 લાણુ ના. લહાવો 'લાણુ સે'
 લપણુ
 લાણુ લાણુ ના. એક જાગની
 ખોલ-ખેટ જેવી રમત
 લાણી ના. કોઈ વસ્તુ ઘેર ઘેર
 વહેંચવી તે
 લાત તા. કુકડાની પાંજ
 લાથો કિ. જૂ. મટાડ્યો, દૂર
 કર્વો
 લાફોલોડ ના. વધુ પડતી વિપુલતા
 લાફો ન. તમાચો
 લાખડ ચો વિ. લખાડ
 લાસ ન. ડોહાં યજ્ઞતરીનો પાંદોલો
 શુકન વંતો શબ્દ
 લા-મકાન વિ. મકાન વિનાનો
 લાય ના. આજ, અ. મારે કિ.
 આ. કિતાર

લાયજું કિ. ઉતારું
 લાયો કિ. જૂ. કિતારો
 લાર ના. લાગ, હાર
 લારી નં. સાળનું આફું લાકડું,
 વાણાને ધકેલવાનું
 લારીઓ વિ. પાછળ પછળ
 ચાલનાર — ૨૩ ।
 લારો ન. મધલાળ, લાલચ
 લારો લારે અ. કરો હાર
 લાલચોડ વિ. ઘણો લાલ
 લાલ પાલ ના. લાડ ચામ
 લાલ સુરક વિ. તલન લાલ
 લાલા ન. બ. આનંદના સમય
 લા-વતન વિ. વતન વિનાનો
 લાવધી વિ. જોડો ન મૂકે એવો,
 નીકળે
 લાવરી ન. રણાણુ, ગાજર
 લાવ લાવ અ. ગોંડાં પાણી
 લાવો ન. પેટાં પરથી જીન
 કાતરવાનો સમય, લહાવો
 લાસ અ, ખલાસ, લાસ
 લાસર વિ. છટકો ન કરે એવો,
 લખાડ
 લા-સા ન. મહત્ત્વ, 'લા
 ન કો સા' કચ્છીની એક
 લોકકથાનાં પાત્રો
 લા-સાની વિ. જેની કોઈ પરોઅરી

ન કરી શકે એવો
 લાસી ન. સારી ચાલ પાછો
 ગમેડો
 લાંગ ના. ધોતિયાનો છોડો
 પાછળ ખાસવો તે, ધોતિયું
 પહેરનારને હલકા નામે
 ખેલાવવાનો શબ્દ
 લાંગાય ન. એક જાત
 લાંગર ના. ઘાર
 લાંબો ન. પરાણે કરવો પડતો
 ઉપવાસ
 લાંઠ વિ. ઠોર, નકામો
 લાંઠોડ વિ. નકામો
 લાંઠણું કિ. મહેનતનું કામ
 કરાવવું, 'પિચ્છ લાંઠણી'
 લાંઠરિયો ન. એક જાતનો સાપ
 લાંઠી'ધલ વિ. હેરાન કરનાર
 લાંપડી ના. એક વનસ્પતિ-
 જિંદને ખાવાની
 લાંસણું કિ. હેરાન કરવું
 લિઈ એ. અધિ,
 લિક ના. છુપાઈ રહેવાનું સ્થાન
 લિક ચુપ એ. જાનામાના
 લિકણું કિ. છુપાઈ જવું
 લિક બૂચાણી ના. ખાખોની
 એક રમત
 લિક'ધલ વિ. સંતોઈ જનાર

લિકાણુ ના. છુપું સ્થાન
 લિકાઈધલ વિ. છુપાવનાર
 લિકાયણું કિ. છુપાવવું
 લિકેલ વિ. છુપેલ
 લિકો કિ. ભૂ. છુપાઈ ગયો
 લિખ એ. જરાક
 લિખખન વિ. જરાક જેટલું
 લિખ ચુખ એ. જરે જરી
 લિખત ન. લખત
 લિખમી ના. લક્ષ્મી
 લિખ લિખ ન. લખતા રહેલું
 ન
 લિખણું કિ. લખવું
 લિખાઈધલ વિ. લખાવનાર
 લિખાયણું કિ. પ્રે. લખાવવું
 લિખાલિખ વિ. જણું જ
 લિખાયટ ના. લખવાની પદ્ધતિ
 લિખેલ વિ. લખેલ
 લિખરાઈ ના. નીલગંઈ
 લિખરો વિ. કોડો ન મૂકે એવો,
 નીલગે, ચોકવો
 લિખાઈ ના. નીલગંઈ
 લિખો વિ. નીલગે
 લિચક ના. કમર લગતી જવા ને
 લિચકણું કિ. લચકવું
 લિચ ના. જરાક

લિંક ના. લાક
 લિતો વિ. ખરજાયલો
 લિતો પિતો ન. જગત સંબંધ
 લિફ ના. નકામી વાતો
 લિફરો વિ. નકામી વાતો કરનાર
 લિખ ના. મોઢાની લાખ
 લિખચરો વિ. લખાને ચાલી જનાર
 લિખરો-લિખો વિ. મોઢામાંથી
 લાખ વહેતી હોય એવો
 લિયાજ ના. શરમ
 લિયો વિ. લીટો
 લિલો વિ. લીલો
 લિયકણું કિ. ચસકા પડવ.
 લિયકો ન. ખ. ચસકા
 લિયતી ના. લપ, ખકબકાટ
 લિસ ના. થકવી નાખવું ને
 લિડ ન. ખેડ
 લિલણુ ન. લીંપણુ
 લિલણું કિ. લીંપણું
 લિંબીધલ વિ. લીંપનાર
 લિંબલ વિ. લીંપેલ
 લી ના. રેખા, સીમા, 'લાખે
 વારી લી'
 લીયો ન. લીટો
 લીક-લીક્ટ ના. ન. લીટો
 લીખ ના. ચેલાનું છિદ્ર
 લીખીયા ન. કાંસડો
 લીટ ના. મેડો, લાખ

લીમું ન. લીંણુ
 લીર ના. ચીંધરી
 લીરા લીરા ન. ખ. ચીંધરો
 ચીંધરો
 લીલાયણું કિ. લીલું દેખાવું,
 ચૂલણું
 લીંચો ન. ચીંચકું - ૪૩ ૩
 લુકમું ન. દેળીચો
 લુખ ના. લૂ
 લુગડ વિ. લખાડ
 લુછ ના. ખળતરા
 લુછણું ન. ઝંખના, ખળાપો
 લુછણું કિ. ઝંખણું
 લુછધલ વિ. ઝંખનાર
 લુછળું કિ. ચૂલણું
 લુડ ન. હોળું પાણી
 લુડક ન. આંસુ
 લુર વિ. લુચો
 લુરાઈ ના. લુચાઈ
 લુલર ના. ગુલાબી ફૂલો વાળું
 પાલ
 લુપર વિ. વલ્માશ
 લુઆં ન. ખ. લુસકાં, એક
 જગલી મેવો
 લુઆંરા ન. ખ. રૂંવાડાં
 લૂણ ન. નીચક
 લૂણગારી ના. વરરાજ પાછળ

મોઢું બરેલી કળાશલી વગાડતી
 કચ્છી
 લૂણી ના. એક વનસ્પતિ, 'લૂણી
 પ્રે કે તાણે વઈ', એક ગ્રામ
 લૂતડીઆ-લૂતેડો ન. નાતું
 ગૂમડું
 લૂલાટ ન. ખ. કાલાવાલા
 લૂલી ના. જીમ, લંગડી
 લું ના. લેહ
 લે ન. રણાણુનો એકભાગ, લમની
 લેકર ન. લક્ષણ
 લેખણ ના. કલમ
 લેખણું કિ. ગણતું
 લેખાવટી ન. લેખું જાણનાર
 લેખી'ધણું વિ. ગણનાર
 લેખે લગણું કિ. સજળ થવું
 લેખેલ વિ. જલેલ
 લેખો ન. લિસાળ
 લેણું કિ. લોટવું
 લેટો ન. અડાન
 લેણુડણુ ન. લેવું રેવું
 લેડી વિ. ચીકણી
 લેસ ન. રેણુ-શરદી, રેશમી
 ઠિનારી
 લેકો ન. લહેકો
 લેર ના. લહેર
 લેરી વિ. લહેરી

લેલો ન. એક પંખી
 લેમો ન. ચોરણો
 લેંદ ના. મોઈ-લોંડીઆનો ખીતો
 આંકો, વકાઈ-લેંદ
 લે ના. એક જીવું કાઠ
 લો ન. લોટું
 લોખ અ. લોકોધી
 લોખા ના. મુલાવણ
 લોચ ના. જાળતરા, જૈન વિધિથી
 વાળતું લોચન
 લોચણું કિ. જંખતું
 લોચ'ધણું વિ. જંખનાર
 લોરીઆ ન. માટીનો લોટો
 લોટો કિ. ભૂ. ખાળણો, વડખો
 લોટ ના. હીંચો
 લોટણું કિ. હુલાવવું
 લોટી'ધણું વિ. હુલાવનાર
 લોટો ન. હિલોળો
 લોટ ના. જીર
 લોટણું કિ. ભોગવવું, 'લિખ્યો
 તી લોટીઆં'
 લોઠ ન. પાણીનું મોટું મોટું
 રાંપમાં બેસાડવાનું લોઠું
 લોઢી ના. લોઢાની તાવટી
 લોથ ના. લાથ
 લોથ ના. સિંકાર, માછલીઆ
 મારવી તે
 લોધી વિ. સિંકારી

લોપણું કિ. ઉલ્લંઘન કરવું
 લોપીધલ વિ. ઉલ્લંઘન કરનાર
 લોલાન ન. લોભાન
 લોલી ના. લંગર
 લોલો ન. નાનો રોટલો
 લોસ ના. ખીજ, ઠપકો
 લોસણું કિ. ખીજવું, ત્રહવું
 લોસંધલ વિ. વઢનાર, ખીજનાર
 લોસાણી ના. ખીજ
 લોસાયણું કિ. પ્રે. ખીજવવું
 લો ન. લાગ
 લોણ ના. શરીર પર લગાવવું
 લોર-લોરી ના. પાણીની લહેર
 લોરીઆ ન. ખ. કાનમાં પહેર-
 વાતું ઘરેણું
 લોંઠો વિ. જખરો
 લોંઠ ન. ઓળર
 લોંઠી વિ. ઓળરવાળો
 લોંધો ન. લોંઠો,
 લોંચ અ. યોગ્ય રીતે, 'લોંચ
 વિડજે, કુલોંચ ન વિડજે'
 વ
 વર્ધ ના. વહી, ઉંમર
 વર્ધ્યો ન. એક પખી, જુવાર-
 ખાજરીના ખેતરોમાં ચણનાર
 વઉ ના. વહુ
 વઉઆર ના. વહુઆર
 વક ન. લોટની ચીકાશ, તે જ

વકણું કિ. રમતું, ચાલતું
 વકર ન. ચીકાશ, તરવ
 વકલ ન. જૂથ, સમૂહ
 વકા અ. વડે, થી
 વકાઠ ના. મોઈ-ઢાંડીઆની
 રમતનો પહેલો આંકડો
 વકાયણું કિ. પ્રે. માન્ય કરવું
 વખર ન. આખર 'વખર વિઝાંચ'
 વખરી ના. મિલકત
 વખાર ના. પેઢી
 વગ ન. બકરાં-ધેટાનું ટોળું
 વગો ન. કપડાંનો સેટ
 વછ ના. નાની ગાય
 વછડી ના. વાછડી
 વછાર ન. વાછરેને ચારનાર
 વછાડી ના. ગરદનનો પાછલો
 ભાગ
 વછી ના. વાછડી, 'છછી ન કાં
 વછી'
 વછેરે ન. નાનો ઘોડો
 વજણું કિ. વાગવું
 વજધલ વિ. વાગનાર
 વજયતું કિ. પ્રે. વગાડવું
 વજોડણું કિ. લગાવવું
 વજોડીધલ વિ. મારનાર
 વટ ન. ટેક, આંટી, પાસે, કિ.
 આ. ઘું વાટ 'ડીથે વટ, વટ વટ'

વઢણું કિ. વાટણું, વળ ચડાવવો
 વઢા અ. વડે, ઘી, પાસેથી
 વઢણ ન. લાભ, ઉપરનો વધારો
 વઢાયણું કિ. આપ્યા જવું, વળ
 ચડાવરાવવો

વઢી ના. નાની વાડકી
 વઢી'ધણ વિ. વાટનાર
 વઢેલ વિ. વાટેલ
 વઢો ન. વાડકો
 વઢ ના. કૂતરાનું ભસણું
 વઢ વઢ કિ. આ. કાઈ તરફ
 ભસવા માટે કૂતરાને ઉશ્કેર-
 રવાનો શબ્દ

વઢણું કિ. ભસણું
 વઢાયણું કિ. પ્રે. ભસાવવું
 વઢો વઢ ના. લાકડીની મારેમાર
 વઢપ ના. મોટાઈ
 વઢર ન. વાઢળ
 વઢરા ન. જ. ઘણું વાઢળ
 વઢાઈ-વઢોડાઈ ના. મોટાઈ
 વઢારણુ ના. રાજની બાંકી
 વઢી મા ના. મોઢી મા
 વઢોરો તિ. વધુ મોટો
 વઢે વખતે જે ઘણી ન સારા
 સમયનો નસીબદાર
 વઢો વિ. મોટો
 વઢો બાપા ન. મોટો બાપા

વઢાઈ ના. માડાના ઢાથેલાનું
 અણું સાધન સોડાનું
 વઢા ન. જ. અગ્નિયાં
 વઢાઈ થો ન. ઓળાઈથો
 વઢ ન. કાપ, કાપણી
 વઢઈ વિ. વાઢેલી, 'વઢઈ આંખર'
 વઢણું કિ. કાપણું
 વઢાયણું કિ. પ્રે. કપાવણું
 વઢી'ધણ વિ. વાટનાર
 વઢેલ વિ. વાટેલ
 વણ ન. ઝાડ
 વણકાર ન. જંગલ
 વણ વણ છ ઢાકી ના. ચેર-
 રિખેર એવી

વણી ન ઢા આધમી ન.
 સત્તવા
 વણે કિ. સા. ગમે
 વતર ના. ધરતીમાં રહેલી
 વરસાદની બીનાશ
 વતરો ન. ચૂરો
 વતાડુ કિ. આ. વતાવ
 વતાડણું-વતાયણું કિ. વતાવણું
 વતો ન. ઢળમળ
 વથ ના. સંતતિ, માણ
 વથાણુ ન. ગામના પાઠરનું
 ગાયો-લેસો બિભવાનું સ્થળ
 વથાઈ ના. વધામણી

વધાઈવિહાર વિ. વધાવનાર
 વધાયજી' કિ. પ્રે. વધાવવું
 વધાયો ન. લગ્ન પ્રસંગે
 આપવાનો ચાંદલો
 વધુ ઘટ્ટ વિ. વધતું-ઝોણું
 વધ્યો સધ્યો વિ. વધારાનો
 વનક ના. વાન, રંગ
 વનાડો ન. લગ્ન પહેલાં કન્યાને
 ઘોસાવીને જમાવવાનો કાર્યક્રમ
 વનાય વેણું કિ. લગ્ન પહેલાં
 પાંદો વગેરેની શરૂઆત કરવી
 વનાય ના. લગ્નની શરૂઆતના
 દિવસનો પ્રસંગ
 વની ના. પત્ની, 'મા,તોળે
 ગુણુઓ નું કે વની વડો કયો'
 વનું ન. પતિ
 વનોરીઝા ન. નોળીઝા
 વનોરો ન. વર-વધૂ'ને જમવાનું
 નોતરું
 વમ ન. જોર
 વમળે વિ. જોરનો ૨૩૬
 વર ન. વરસ, વરેશાળ, પતિ
 વરક ન. વાહલો, પાનું
 વરકજી' કિ. સુવર્ણ આવનું, આવવું
 વરકેલ વિ. સુધરેલ
 વરજાંગ ન. એક નામ, 'વજાંગ'
 વરજી સરજી ન. લાજ જેવું

વરજી' કિ. વળવું
 વરઘલ વિ. વળનાર
 વરતીઝા ન. પ્રત્યુત્તર
 વરતે જિતજી' કિ. પાછું લેવું,
 સમજી જવું
 વરસારો ન. ચોમાસું
 વરાકજી' કિ. વળી લેવું
 વરાકો ન. આંચકો, વળાંક
 વરાજી અ. જોર, 'નો' હુમલો
 વરાજી,
 વરાણી ના. સામે જવાળ
 વરી ના. વળી, અ. ફરીથી
 વરે ન. વરસ
 વરેલ ખત ન. દહા, વાળેલ ખત
 વરો ન. મોટી વળી, દહાડો,
 જમણવાર
 વરોજી ન. મકાનનું ઢાપરું
 વરોઠી ના. વરપક્ષ તરફથી
 અપાતું સામું જમણું
 વલ ના. વેલી
 વલજી ન. રીત
 વલજી' કિ. ખોલવું
 વલપ ના. વડાલપ
 વલર વિ. વેલાવાળું
 વલાર ન. પાતાળ
 વલી ન. આલિવા, વિ. વડાલી
 વલી'વલ વિ. ખોલનાર

વલેલ વિ. બોલેલ
 વલુકડો વિ. વડાલુકડો
 વવારૂ ના. વહુઆરૂ
 વવો ન. વ્યાજ
 વસ ન. ઉપાસ, વરસાદ
 વસણું કિ. વરસવું, રહેવું
 વસતાર ન. બ. લંચ, શક્તિ,
 'વસલે' વેશ્યુ"
 વસંધલ વિ. વસનાર, વરસનાર
 વસંધી ના. વસતી
 વસિયલ ન. નામ
 વસીલો ન. આશરો
 વસુ અ. વસમાં
 વસોલ વિ. રહેલો
 વંજ ન. વાંકે, દોષ
 વંજ ન. વાંસ
 વંજ ના. વાંસની ખપાટ
 વંદ ન. ઈલામી દષ્ટિએ
 ખાવાનું આપવું તે
 વંસ ન. વંશ
 વસતોડ વિ. આખા વંશનો
 નાશ કરે એવો (નાશ)
 વસાવરી ના. વંશાવળી
 વા ન. પવન
 વાઈ ના. મૂર્છા, એક રોગ
 વાઈ ન. ખેર-વાડીને રખેવાળ
 વાઈપ ના. રખેવાળી

વાઈ લગણું કિ. અભિમાન
 આવી જવું
 વાઈધોંગો ન. લાભ
 વાકો ન. રાક (સિંધી)
 વાગ ના. વોડાની લગામ
 વાગી ના. વલવારની ફેરી
 વાગીઆ ન. બ. પતંગમાં
 નાખવાના ફેરા
 વાછરો ન. વતરાજ ફેર
 વા-છંદ ના. પવનથી વહી
 આવતા વરસાદના છંદા
 વાજ-વાજ ન. બ. ફાંફાં
 વાજિયા ન. બ. એક ગતના
 ઘઉં
 વાળો ન. વાજું
 વાટ મારવું ન. મુસાફર, વહેમાઈ
 વાસક વિ. વાટે ચાલનાર
 વાડી ન. વાઠી, મદારી, સર્પ
 પકડનાર
 વાડ ના. વાડીને ફરતી કાંટાની વાઠ
 વાડવજો ન. રક્ષણનું સાધન
 વાડીઆંમું વિ. વાડીએ વાળું
 વાડીઆ ન. ખજૂરના ગફો-
 વાડીઆ
 વાહો ન. વરડો ઘરની
 પાછળની જગા
 વાહો ન. સુતાર

વાહરો ન. વાહી નાખનાર
 વાણુ ન. ખાટલો ભરવાની
 સીંદરી, વહાણુ
 વાત ન. મોઢું, બચકું
 વાતફાટો વિ. ડાચું ફાટલ
 વાત ફાટ વિ. આખાખોલો
 વાતૂંડો વિ. વાંતોડીઓ
 વાધર ના. કોથના પેડા કરતું
 બઢું દોરકું
 વાધી ના. વધારો
 વાધૂકો ન. ડાલો આગળ પડતો,
 હલકો
 વાધોડ ના. સંભાળ, ભાળ,
 (કટાક્ષ)
 વાન ન. રંગ
 વાનકી ના. વાનગી
 વાનરો ન. વાંદરો
 વાની ના. રાખ
 વાન્કુક વિ. જેમ તેમ ખોલી
 નાખનાર
 વા-ખાંસો ન. પવન અને ઉઝસ
 આવવા માટેનું બાકોનું
 વામ ના. વાંમ, પહોળાએ હાથની
 લેખાઈ
 વામણુ ના. માર
 વામણું કિ. મારણું, વહાણુને તરણું
 રાખવા માટે બંદરનો માલ

દરિયામાં ફેંકી દેવો
 વામણું વિ. ફૂંકું
 વા-મારઈ ના. પવનને અપાટે
 ચડેલી
 વામીંબલ વિ. મારનાર, માલ
 દરિયામાં નાખી દેનાર
 વાય ના. વાવ, ફૂલો
 વાયળ ના. ઈસ્લામની ધાર્મિક
 ક્રિયા
 વાયણી ના. વાણી, માનતા
 વાયડો વિ. તોફાની. બાદી કરે
 એવો
 વાયલો ન. સુનારનું ઓળાર,
 વાંસલો
 વાર ન. બાલ, કટક. ના. વખત
 વારણું કિ. વાળણું
 વાર-પિરલ ન. તહેવાર
 વારફેર ના. ફેરફાર, થોડો સુધારો
 વારલો-વાહલો ન. ગળામાં
 પહેરવાનું રૂપાનું ઘરેકું
 વારસુ ન. વારસદાર
 વારઈ ન. મોટો સુવર
 વારકારો ન. બ. ચડતી-પડતી
 વારી ના. રેતી (સિંધી)
 વારીંબલ વિ. વાળનાર
 વારેલ વિ. વાળલ
 વાફ ન. વહાર કરનાર

વાવેસારે અ. ફરીવાર
 વારો ન. વાળો, એક ગૂંથું
 વેસાંથી ઝીણીતાંત નીકળે છે
 વારોટી ના. ધીની કુચડી
 વારોંધ ન. વાળદ, ઊગમ
 વાલી ન. માલિક, 'હે જે વાલી'
 વાલોર ના. પાપડી
 વાવડું ન. જ. ખખર અંતર
 વાવતો ન. કંઈક પ્રવૃત્તિ
 વાવલાણું કિ. પવનનું લાગવું,
 આંખને
 વાવસુ ન. ગસસ
 વાસતો ન. સંબંધ
 વાસરા ન. જ. વાવરા
 વાસરો ન. હંડા પવનનું આવવું
 વાસંગ-વાસીંગ ન. સાપ
 વા-સુક વિ. પવનથી ધોડું
 મુકાવણું
 વાસો ન. ફેવ-ફેવિલું શરીરમાં
 આવવું તે, નિવાસ
 વાં વિ. આથમણ
 વાંઈ વિ. આથમણી
 વાંઈપાંઈ ના. આડી અવળી
 વાંઈયાં અ. આથમણી બાજુ
 વાંઈ વિ. આથમણી બાજુનું
 વાંઈપાંઈ વિ. આડું અવળું
 વાંક વાઈયો ન. વળાંક

વાંગડ વિ. બહાદુર
 વાંગડાઈ ના. બહાદુરી
 વાંચ ના. પવનનું લેવાનું
 વાંચડીઓ ન. વાવાઝોડું
 વાંઝણી વિ. વંખા
 વાંદ ના. વહેંચણું
 વાંદો વિ. અપરિણીત
 વાંધો વચકો ન. વિષેષ
 વાંસણી ન. કમરપર બાંધવાની
 સાંકડી ઢાળાની પેસા
 રાખવાની હિંદી-બસની
 વાંસલી ના. વાંસળી
 વિઈ કિ. જૂ. હતી, મઈ
 વિકણણું કિ. વેચવું
 વિકણચલ વિ. વેચનાર
 વિકનું વિ. વાસિત, કંટાળેલો
 વિકરણું કિ. વકરી જવું
 વિકરમ ન. બવંકર કામ,
 વિકરમી વિ. કુકર્મી.
 વિકરાયાણું કિ. મે. વકરાવણું
 વિકરો ન. વેચાણ
 વિકાઉ વિ. વેચવાનું
 વિકેવ વિ. વેચાઈ ગયેલ
 વિકોણું કિ. મરણું (મોડું)
 વિખ ના. ઊટની ઘાંબી ચાલ
 વિખે છ રાત ના. આફતની રાત
 વિખેડી ના. ખેડૂતનું ઓખર

જમીન ખેડવાનું
 વિખેડો ન. વાવણી પછી નકામું
 ધાસ કાઢી નાખવાનું ઝોઝર
 વિખે જે માર્યો વિ. આકતનો
 માર્યો
 વિખો ન. મહા પાંકટ
 વિગુઆ ન. વા. વાંધા
 વિધાયણી ના. હીંગ
 વિધાર ન. વધાર
 વિધારણું કિ. વધારવું
 વેધારી ઘલ વિ. વધારનાર કિ.
 વધારવું
 વિચ્છાઈ વિ. વચ્ચેની
 વિચ્છા અ. અધવચ્ચે
 વિચ્છાડો વિ. વિચ્છારો
 વિચ્છા વિચ્છ અ. બરાબર વચ્ચમાં
 વિછટણ કિ. છૂટી જવું, વછૂટી
 જવું
 વિછટ ઘલ વિ. વછૂટનાર
 વિછટલ વિ. છૂટલ
 વિછડણું કિ. જુદા પડવું, ફૂટવું
 ફટાકડાનું
 વિછડેલ વિ. છૂટો પડેલો
 વિછડ્યો કિ. જુ. છૂટો પડ્યો
 વિછણ ના. વીંછણ
 વિછરણું કિ. વીંછળનું
 વિછરાયણું કિ. વીંછળાવવું

વિછરી ઘલ વિ. વીંછળનાર
 વિછી ન. વીંછી
 વિછેડો ન. વિચ્છેડ
 વિજણું કિ. નાખવું, મારવું
 વિજ ઘલ વિ. મારનાર
 વિજ ના. વીંછળી
 વિજ ના. ઈલમ, વિલા
 વિજરી ના. છળપટ
 વિજુ ન. પેટમાં પેસીને જાન-
 વરનાં આંતરડાં ખાઈ જનાર
 એક પશુ
 વિઝાણું ના. જવું તે
 વિઝાણું કિ. જવું
 વિઝાણ ઘલ વિ. ખોઈ નાખનાર
 વિઝાણણું કિ. ખોઈ નાખવું
 વિટ ના. પેટમાં આંટી પડવી તે
 વિટણું કિ. વટલાઈ જવું
 વિટલાઈ ઘલ વિ. વટલાવનાર
 વિટલાયણું કિ. ધ્રે. વટલાવવું
 વિટણેલ વિ. વટલાઈ ચેલ
 વિટાર ન. વટાળ
 વિટાંતર વિ. ગિરવી રાખેલ
 વિઠલ વિ. બેઠેલો
 વિઠો કિ. જુ. બેઠો
 વિઠો વિઠો વિ. બેઠો બેઠો
 વિઠર ન. વાઢળાં
 વિઠગણું કિ. વળગવું, કરડવું

વિહંગાર ન. ઝોડ અપટ

✓ વિહંગેલ વિ. વળચેલ

વિહંગ કિ. લડવું

વિહંગલ વિ. લડનાર

વિહંગલ વિ. વહેલ

વિહંગલ કિ. ખમડી જવું

વિહંગલ વિ. ખમડેલ

વિહંગ ના. તુકસાન

વિતરો ન. વધારો

વિતો ન. ડગમલ

વિતોડકું કિ. ડહોળો નાખવું

વિતોડાઈ વિનાકું કિ. હોળા

ખાણી થઈ જવું

વિથો કિ. ભૂ. નાખવું

વિનાકું-વિનાકું ન. તુકસાન

વાંધા, 'કાણી' છાડી કોડ

વિનાકું

વિમાસકું કિ. પરનાવું

વિથા ન. સંતાન

વિથાતર ન. દીકરી પોતાના

બાળકને લઈને સાસરે જાય

ત્યારે આપવામાં આવતી

સામગ્રી

વિથા વછ ન. છોકરું છેલું

વિથાડ ન. વાળ

વિથારેલ વિ. ચીસેલ

વિથાં ન. વિવાહ

૨૧૬

વિથાંઈ ન. વેવાઈ

વિથાંજી ના. વેવાજી

વિથાંઈધલ વિ. વિથાનાર

વિથાથલું કિ. વિથાતું

વિર ના. નાની માંડ

વિરગણી ના. વળગણી

વિરચલું કિ. ખીજવું

વિરચાઈધલ વિ. ખીજવનાર

વિરચાણી ના. ઠપકો

વિરચાથલું કિ. પ્રે. ખીજવવું

વિરછ ન. ઝોડને જુદાં પાડીને

રોપવાં

વિરછલું કિ. જુદાં પાડવું-ઝોડવું

વિરછી'ધલ વિ. જુદાં પાડનાર

વિરડ : વિથાંતર ન. વાડીખેતર

ઝીરવી રાખવાં તે

વિરતી ના. રતિ

વિરમલું કિ. થોભવું

વિરમથલ વિ. થોભનાર

વિરાજ ન. વહેંચણું

વિરાથલું કિ. વહેંચણી કરવી

વિરાંડ ના. દિવસનો પાછલો

ભાગ

વિરાંડી ના. બપોર પછી થોડું

ખાવું તે

વિરો ન. ભાગ

વિલ ના. આકળ

ચિલકણું કિ. વટકાઈ પાડવું
 ચિલકેલ વિ. વટકાઈ પડેલ
 ચિલાડ ના. છલંગ (સિંધી)
 ચિલાલા વિધારણા કિ. મૂર્ખાઈ-
 ભરી વાતો કરવી
 ચિલાસો વિ. મૂર્ખ, દેકાણા
 વગરનો
 ચિલે વિ. પાવમાલી, વલે
 ચિલો વિ. ઊડાસીન, એકાકી,
 ચિલોપાત ન. આકંઠ
 ચિલોણું ન. વલોણું
 ચિસણું કિ. વિશ્વાસ કરવો
 ચિસથ વિ. બેવકૂફ
 ચિસમણું કિ. જુઝાઈ જવું
 ચિસર વિ. લયંઠર 'ચિસર સુર
 તે વગીયું'
 ચિસરણું કિ. વીસરી જવું
 ચિસર કહો વિ. ભારે બુલકણો
 ચિસવાસુ ન. વિશ્વાસ રાખનાર
 ચિસ ચિસિયો વિ. વહેમી
 ચિસ ચિસો ન. ચિંતા
 ચિસથલ વિ. વિશ્વાસ કરનાર
 ચિસાઈ વિ. બડકાવનારી, 'ચિસાઈ
 રાડ'
 ચિસાઈ ચિગ્નાણું કિ. જુઝાઈ
 જવું
 ચિસાઈથલ વિ. જુઝાવી નાખનાર

ચિસાત ના. જવું
 ચિસામી ચિગ્નાણું કિ. જુઝાઈ
 જવું
 ચિસાયણું કિ. જુઝાવી નાખવું
 ચિસારો વિ. બુલકણો
 ચિસુગ્મા ન. બ. એક માપ, (વી
 ચિસુગ્મા = પૂરેપૂરું)
 ચિસૂકણું કિ. ઊગી જવું-ગાથ
 બેસવું
 ચિસૂકેલ વિ. ઊગી ગયેલ
 ચિંગ વિ. વાંકાપણું
 ચિંગડો વિ. વાંકો
 ચિંગાઈ ના. વાંકાઈ
 ચિંગો વિ. વાંકો
 ચિંગણી ના. નાનો વીંકણો
 ચિગ્નાણું કિ. જવું
 ચિગ્નાયણું કિ. ખેઈ નાખવું
 ચિંદ ના. વેડો
 ચિંથ ન. છિદ્ર
 ચિંથણું કિ. કાણું પાડવું
 ચિંથરું ન. કાઈ કામમાં લાગવું તે
 ચિંથરણું કિ. કામમાં રોકાવું
 ચિંથરેલ વિ. કામમાં રોકાયેલ
 ચિંધાયણું કિ. વીંધાવવું
 વીંદી ના. વીંટી
 વીંદો ન. નાકમાં પહેરવાવું
 વરણું

વીણું વિ. મરડાયેલા પગવાળો
 બળદ
 વે કિ. આ. બેસ, કિ. સા. હોય
 વેખસો વિ. ઝાંઝી અક્કલવાળો,
 કેશણા વિનાનો
 વેગઈ વિ. વહુ'સંકર
 વેગઈ ના, એક જાતની બે'સ
 વેશુ ન. બાણશાળી, (કટાક્ષ)
 વેષ ન. કાણું
 વેછો ન. વચ્ચેની જગા, 'વેછન
 સાણુ વઈ'
 વેજ ન. ઊંઠ
 વેએ વિ. નળકીક
 વેઠાક ન. બેસી રહેનાર
 વેદ ના. સઝાઈ
 વેદા ન. વચ્ચેની ગાડ, 'વિંદ
 ને બ્યા વેડા થીએ'
 વેતર ન. વંશ
 વેરા ના. વેળા
 વેવલો વિ. ગાંડીઓ
 વેલ ના. પારકી સો લઈ જવી
 તે, લઈ જવાનો ઠંડ, કંઠ-
 માળ, ગ્રંથ
 વેસ ન. વેશ
 વેસા ન. વિશ્વાસ, આશમ
 વેષુ ન. વચન, બેસવું તે
 વેષુ સેષુ ન. સાલ

વેણું કિ. બેસવું, વેણુંપીર
 વેથ ના. વેંત
 વેથડિયો ન. એક વેંતનો માણસ
 વેમ ન. વહેમ
 વેવાર ન. વહેવાર
 વેવારીઓ વિ. વહેવાર બાળ-
 પનાર
 વેર ન. (શુઓ વિરજ)
 વેરવાઈ વિ. વેર વાળનાર
 વેલ ના. માફારી માટી
 વેલો અ. ઝટકર
 વેંઝણું કિ. નાહણું
 વેંઝારણું કિ. પ્રે. નહડાવણું
 વેંઝારી થલ વિ. નહડાવનાર
 વેંઢાર ન. હિંદર
 વેંઢારણું કિ. હિંદરને મોટું
 કરણું
 વેંઢારેલ વિ. હિંદરી મોટું કરેલ
 વેંધડે છ વાર અ. જતાં વેત,
 'નારજુસરે જા'કેડા પાર ત ચે'
 વેંધડે છ વાર'
 વેંધલ વિ. બેસનાર, જનાર
 વેંધે વેંધે અ. જતાં જતાં
 વેંધો કિ. જ. જશે, બેસશે
 વે ના. વહી, એક પાખી
 વેલ ન. મોઈ હાંડીઆની જૂઠી
 ગણનરી

વૈભોગ ન. પાયમાલી
 વૈયા ન. ખ. ખેતરોમાં ચઢનાર
 પખાડાં
 વૈ-વૈયા વિ. વહી વાગનાર
 વો ના. ચરખી — ક્ર. ૫ ૨
 વોઠ ના. વાછડી
 વોડો ન. વાછડો
 વોણ ન. કાલાનો ઊઠ
 વોણું વિ. વિનાનું
 વોધ ન. શરત, હઠામઠ
 વોમ ન. અભિમાન
 વોરણું કિ. વહોરણું
 વોરાવણું કિ. ગ્રે. વહોરાવણું
 વોરાવો ન. વળાવો
 વોરેલ વિ. વહોરેલ
 વોરો ન. ધીરનાર
 વોં કિ. જા. જા
 વોંકરો ન. વોંકણ
 વોંધો વિ. આચમણો
 વો ન. વહુ
 વ્યાળુકો કિ. વ્યાળે લીધેલો
 વ્યાર ન. ગાથ ભેંસણું ખાણું
 વ્યોં તો કિ. વ. ખેસુ છું.
 વ્યો કિ. જુ. ગયો
 સ
 સર્ધ ના. સહી
 સર્ધ કેણું કિ. સમજી જવું

સર્ધયારો ન. બાગીદારી
 સર્ધ સારો ન. નક્કી કરેલું સાદું
 સર્ધ પડિં વિ. સરખા, સુખે
 ગેરેલો
 સકડસા ન. ખ. હુવારના ખેતર
 સકડસી ના. જીગતી જવાર
 સકત-સગ ના. શક્તિ
 સકન ન. શુકન
 સકર ના. સાકર
 સકરો ન. બાજ, શકરો
 સખર વિ. વધારે સારો
 સખસ ન. શખસ
 સખી મહધ ન. સખી મદી,
 હાતાર
 સગડ ન. શરડો
 સગત ના. શક્તિ, દેવી
 સગડો ન. જવાનો માર્ગ, ઢેડો
 સગડ જે પડો વિ. ઢેડો છોડે
 નહિ એવો
 સગૂન ન. ગાડાના ઊંટડાનો
 લોહાનો બધ, હાંતાળનાં
 સાકડાં પર જડેલાં સાકડાં
 સગરામ ના. આરામદાયક
 વાહન સંજનું
 સધાર્ધ ના. તન્દુરસ્તી
 સધાર્ધ અસધાર્ધ ના. શ્રેમ કુશળતા
 સધો બડો ન. સાગે સારો

સચ ન. સત્ય
 સચ બુચ લો વિ. સાચેસાચો
 સચમુચ ચ. ખરેખર
 સચ્ચાર્ધ ના. સત્યતા
 સચ્ચા બોલો વિ. સાચું બોલનાર
 સચા સચ ચ. ખરેખર
 સચીલો વિ. સાચો
 સચ્ચલો-સચ્ચલો વિ. સાચે સાચો
 સચો વિ. સાચો
 સચોડો વિ. મૂળ સમૂહો
 સમર્ધ ના. વૌઠા પર માંડવાની
 છન જેવી બેઠક
 સમર્ધ થો ન. અત્થો
 સજે વિ. આજો, તન્દુરસ્ત
 સજેસારો વિ. સાજે નરવો
 સઢ ના. દોડ
 સઢછું કિ. મારવું, ગપું મારવું
 સઢર પઢર ન. થરવું આડું
 અવળું કમઢાજ
 સઢાકે ન. એક અવાજ
 સઢાકો ન. સઢાકો
 સઢા મઢા ન. જ. સાઢા મોઢા
 સઢકેયો વિ. સરસ નાનકડો
 સઢોડિયો ન. સઢો કરનારો
 સઢ વિ. સાઢ
 સઢો કિ. બૂ. સઢન ક્યો
 સઢ ન. સાઢ

સઢળું કિ. સાઢ કરવો, સઢવું
 સઢપંથ ન. થોડોક પંથ, સાઢ
 સંભળાવ એટલે ફર
 સઢાયછું કિ. બોલાવવું
 સઢાવત ન. સઢાવત
 સઢાંમત ચ. હમેશાં
 સઢછું કિ. સડી જવું, બળવું
 સઢસડી રોછું કિ. બળી જવું
 સઢેલ વિ. સઢેલું
 સણ ન. બેસોમાં પડતો એક
 છવસેછુ રોગ
 સણક ના. માટીનું વાસણ મોટા
 ચાળ જેવું
 સણગાર અડી ના. વઢાણના
 જાગારનાં ઢાકડાં
 સણસ-સણસ ના. શરમ, સાંજ
 સણસલો ન. સુત્રથી પીળાં
 રેસાદાર ફોલાવું એક વૃક્ષ,
 હળરી ગુલ
 સણિયાત ના. સુખ સંપદા,
 'સંપ તિતે સણિયાત'
 સત વિ. સાત, ન. સત્ય
 સત છડછું કિ. ધીરજ છોડી
 દેવી
 સતફ ન. સાત દાંતવાળો બળદ
 (એક ખોટ)
 સતફિયા વિ. સાતમે મહિને

જનમ્યો હોય એવો
સત નાંગેલી ના. એક જાતની
રમત
સતપંજ ન. વ. બાડા અવળા
વિચાર
સતબુકડી ના. એક જાતની
ફડાની રમત
સતભગાડી ના. સાત નંદારી,
એ બધું કર ગણાય છે. એમનો
એક સામટો અવાજ બેન્ડ
જેવો બની બધું છે
સત બાંતીલો વિ. સાત પ્રકારનો
સત મસાણી ના. જ્યાં સાત
સ્થાન છે એવી નગરી,
(જુજ નગરી સતમસાણી
કહેવાતી.)
સતરો વિ. સતર
સતાર્ધ વિ. સતાર્ધસ
સતારો ન. લગ્નને સાતમે દિવસે
વર-વધુને જમાડવાનો કાર્યક્રમ
સતાર્ધસ ના. ચંદ્રકાની એક
રમત
સતાર ન. ખુદા, એક નામ
સતીઆ વિ. સત્યને મારો
ચાલનાર
સતો ન. સતાર્ધસ રમતની એક
હાર ચંદ્રકાની

સત્રાચારો વિ. ચારે તરફનો
(વરસાદ)
સથ ન. સાથ
સથલું-સથાલું કિ. સંધરી
રાખવું
સથવારો-સથુઆરો વિ. સાથ
દેનાર
સથેલ વિ. સંધરેલ
સથો : સથો ન. સંપદ - સંપદ
સથ ના. વધુ પડતી અવનવી
ઈચ્છા
સથકો ન. ન્યોમજાવર, 'સિર
જેંતા સથકે ફીમાં'
સથકોઆ વિ. અવનવી ઈચ્છાઓ
કરનાર
સથર વિ. નિશ્ચળ, સરસ
સંધરી ના. સાદહી
સંધરો-સંધરો ન. બાળ-કુસ્તી
વખતે કમર પર બાંધવાનું
બાંધન
સંધિયારો ન. દિલાસો
સંધો કિ. જુ. સજ્જ થયો
સન ન. વહેતો ઝરો, ઝીણું
ઝરણું
સનડો-સનું વિ. ઝીણું
સનણું કિ. ધરતીપાંથી પાણીનું
ફેડું

સનાઈ ના. ઝીણવટ, વિ. વહેમી
 સનારો વિ. વહેમવાળો
 સનુ થાણો વિ. નાનો મોટો
 સનેડો ન. સંદેશો, સ્નેહ
 સનેપાત ન. માંઘીનો હેલ્લા
 સમયનો લવારો

સનધ ના. સન્દ, પ્રમાણપત્ર
 સાપ ન. સાપ
 સાપ ઝલણું કિ. ઝાવાં નાખવાં,
 ફાર્કાં મારવાં

સપડતો વિ. ધીંગો
 સપાટ ના. પગમાં પહેરવાની
 મોજડી

સપટિા ન. અપાટો
 સપૂલીઓ ન. નાનો સાપ
 સફમ સફા વિ. તફા સાફ
 સફરો વિ. સારો
 સફા વિ. સારો
 સફા ચટ વિ. સાવ સાફ
 સખર વિ. સળંગો, પૂરું પાકેલ
 નહિ એવું (ફળ)

સખરો વિ. બળવાન
 સખોડણું કિ. મારવું
 સખ વિ. બધા
 સખકુલ વિ. તમામ
 સલકે ન. પાઠ
 સલકો વિ. સૌ કોઈ

સલન ન. સંકેત
 સલર ન. ધીરજ
 સલરો વિ. સારો
 સલાઈ ના. જેને ભાઈ છે એવી
 સલીલ ના. પાણી પાવાની પરબ
 સભેપરી કુળ. સર્વે
 સભોગી વિ. ભોગ સહિતની ખેતી
 સમકા પોણી કિ. ખ્યાલ આવી
 જવો

સમધર ન. સમુદ્ર
 સમરા ના. સમડી
 સમા ન. બ. એક જગત, વડેજગતો
 મુળવંશ
 સમાણું વિ. જેવો, કિ. જૂ.
 સમાઈ જશે

સમાધ ના. સમાધિ
 સમાલ કિ. આ. સંભાળ,
 વડાજીની રબડાર-પાલવઈ
 સમાલણું કિ. સંભાળવું
 સમાચર ના. સમાચ
 સમારણું કિ. સુધારવું (ચાકપાન)
 ખસી કરવું

સમારેલ વિ. ખસી કરેલ, સુધારેલ
 સમૂરો વિ. મૂળ સહિત, માત્ર
 સમેલ ના. ગાડાની ધૂંસરીના
 બંને છેડા પરની લાકડાની
 બે ખીલી, તે કોશના તરલામાં

પણ પડે છે.

સમો ન. સમય

સમોવડ બ. સરખો

સમો વડીઆ વિ. સરખે સરખો

સય ના. વસ્તુ ના. સસલું 'સય
જો સિકાર' બરકત

સય પોણી કિ. ટેવાઈ જવું,
'તો કે સયપઈ'

સર વિ. વડુ સરસ, 'મિથિયાં
સર' હુકમનું પતું સરપતો
પાળીઆ, ખાંતી, 'ઠસરે'
બરખર, 'સર ઝોતરા'
તીર જેવો લાંબો મોટો 'સર
જો કાનું'

તૈયાર, 'સિજ છગીને સર
થેઆ' પાણી ભરાઈ રહે

ઝેલું ખેતર, સર જો કણું
બેલાયો તી 'બલો થાએ'

અરઈ ભરઈ ના. સારી રિથતિ

સરગ ન. સ્વર્ગ

સરચાણી ના. સમાધાન

સરચી વિઝાણું કિ. સમાધાન
કરવું

સરત ના. શરત

સરલગલ-સજ્જલગલ ન. આડી
ચાલવાળો જિંટ

સરભરે બ. સરખે સરખું

સરમ ના. શરમ

સરમ ભરમ ન. લાજ શરમ

સરા ના. ન્યાય, રીત 'હિન

સરા તે' હલજ સમરા'

સરાઈ ના. સુરમો આંજવાની
સળી, કોથના પીડાની ધરી

સરાઈ ના. સાળની રજ પાસેની
ઝોણી લાકડી

સરાકીઆ ન. બ. ગાડાની જે
જીવ વચ્ચેની પાંચ લાંબી પટ્ટી
સરાયણું કિ. માનવું, ચલાવી
લેવું, સરાવણું

સરાર બ. પહેલેથી છેલ્લે સુધી,
સીધો

સરારત ના. દરકત

સરાસર બ. છેક

સરાંધો વિ. સખણે, શાન્ત

સરિયાણુ ના. સમૃદ્ધિ

સરિયામ બ. સીધેસીધું

સરીખત વિ. સરખો

સરીર ન. શરીર

સરૂર ના. લાજશરમ

સરે ન. સરસવતી છોડ

સરેઆ ભરેઆ વિ. સુખી

સરોખો ન. સહેકો

સલ ન. સાલ, કાણુમાં બંધ-
બેસતું સાય ઝેલું લાકડું

સહા ના. સહાઈ
 સહાઈ ન. જે જનજરને એક
 સાથે પાંધવાં તે
 સહાઈલું કિ. જોડી દેવું
 સહાડોંવલ વિ. જોડનાર
 સહાડેલ વિ. જોડેલ
 સહારો વિ. વધતા, વધારે
 સહાલ ન. જીવ, આત્મા
 સિલેમાની વિ. દુધ વગરની (મા)
 સવ ન. સસલું 'છેત કુતી સવ
 ન ઝલે'

સવતર ના. વહેલાપણું
 સવતરો વિ. વહેલો
 સવાઈ વિ. સવાજણી
 સવાઈ ધો વિ. સવાગણે, એક

જૂડું મલખુ, સવા દેકડો
 સવાઈ ન. સ્વાઈ
 સવાઈઆ વિ. સ્વાઈઆ
 સવાડો ન. જતરડાની એક પકડ
 સવાખ ન. પુખ્ત
 સવારથ ન. સ્વાર્થ
 સવારે અ. વ્યાવતી કાલે
 સવારો ન. સવાર
 સવા વી અ. બરાબર
 સવેર ના. વહેલાપણું
 સવેલી ના. ફેઈની સ્ત્રીને લઈ
 જવી તે

સસે ના. સાસુ
 સસ-ભા ન. સાસુનો ભાઈ
 સસ-મા ના. સાસુની માતા
 સસો ન. સસલું, સસો તડે
 પવાડો, સારસ્વત (કલાકર)
 સંઈ વિ. સવળી
 સંઈ પધરી વિ. સીધી, ખુલ્લી
 સંઉં વિ. સવળો
 સઉંપઉં વિ. સરખો
 સંક ન. શંકા
 સંકો ન. સિંકો, ખોંક
 સંખ ન. શંખ, સુવરની હાતરડી
 સંખડોર ના. નાના પંથમાં
 ખેંચાના મરણ પાછળની
 એક ક્રિયા
 સંખણી ના. સંખણી
 સંખલી ના. સંખલી
 સંખલો ન. સંખલો
 સંખાવલો ના. સુદિવર્ધક એક
 વતસ્પતિ
 સંખીઆ ન. એક ઝેરી પદાર્થ
 સંગર ના. સાંકળ, એક જાતની
 હાથ સીલાઈ, એક જાતની
 કચ્છી કવિતા
 સંગી વિ. સંગાતી
 સંચ ન. કચ્છસલું, વાગાળુઓનું
 રાણું

સંધાર ન. એક લઘાયક ભૂત
 સંધારી ના. સંધારીની સ્ત્રી
 સંચ ન. એકગર, સામગ્રી
 સંચર ના. સંચા
 સંચાર ના. પ્રવેશ, નળીઆં
 સંચારવાતું કામ
 સંચારણું કિ. નળીઆં સંચારવાં
 સંચારો ન. નળીઆં સંચારનાર
 સાંજ ના. સાંજ
 સાંજ સવાર અ. સાંજ સવાર
 સાંઢ ન. નપુંસક
 સાંઢુ ન. સંઢુ
 સાંતાર ના સિતાર
 સાંથા ના. વહાણની નીચેનો ભાગ
 સાંથારો ન. આમરજુાંન અન-
 સન્ની જેનની ધાર્મિક ક્રિયા
 સાંથા ઝલણું કિ. બચે નહિ એવું
 કરવું
 સાંથ ના. શહે, અટકણ, ભાગ
 સાંથાકુટા ન. બ. આડઅવળા
 ધંધા, ચાકીયુક્તી
 સાંધારી ના. પાણી ભરવાની
 આમડાની થેલી
 સાંધી અ. ની
 સાંધે ન. સાંધે, નો (પ્રત્યય)
 સાંધકણુ ન. ચુલો સળગાવવા
 માટેની ઝડ. સળમે એવી

ચીજો કાળાંકામરં વચેરે
 સંભુ ન. સંભુ
 સંભુડા ન. બ. સોંઢીને તૈયાર
 થયેલા
 સંચવિચ અ. પરાયર વચે
 સંચમુખે અ. સુખ ક્ષાન્તિ
 પૂર્વક
 સંસલો ન. સસલો
 સા ન. શ્વાસ, શ્વ, સ્વોહ
 સાઈ ના. શાહી, ભગરડાનો
 ચક્રાવો, રોતા બાળકનો
 લાંબો શ્વાસ
 સાઈ વિ. અળવાળી (રાત)
 'રાત સાઈ ત ભયો લીયાડા'
 સાઈચાર વિ. ધણીવાર ફર્કારે
 એવો (ભગરડો)
 સાઈચો વિ. કાળા રંગનો (બળદ)
 ન. આરંભ
 સાઈસ ન. થોડાનો સાચવનાર
 સાઈકાર ન. શાકુકાર
 સાઈચાર ન. ચાકુચાર
 સાઈરો વિ. નાણુક નણિતવાળો
 સાંચો ન. અળવાળું
 સાંચા સાંભો ન. કાળીડા જેવું
 રંગ બદલતું પ્રાણી
 સાકરીઓ વિ. સાકરવાળો
 સામઈ વિ. વાપના છુંડનો, વહાણર

સારેપ ના. સારાપણું
 સારેમાણસારું ના. સજ્જનતા
 સાર સંસાર ના. કાળજી, સાર
 સંભાળ
 સારાયણું કિ. સારણું
 સારેલ વિ. ખ્યાલમાં રાખેલ
 સાલ ન. સાળો, સલ, વરસ
 સાલખ ન. સાક્ષર, જ્ઞાની, કવિ
 સાલવણું ન. સલવાઈ જવું તે
 સાલસ વિ. નજ, સજ્જન, સંધિ
 સાલિયા ન. બ. ત્રાડા પર છત-
 રડી માંડવાની ચાર સાકડીઓ
 સાવ-સાચો બ. તદ્દન
 સાવરો ન. બ. સાસર.
 સાવા ન. બ. ખાલમાં પડ્યાં
 ઝીણું જવું વિ. કાળા
 સાસો ન. સાસ, છવ
 સાસો ઉસાસો ન. સાસોચ્છવાસ
 સાં બ. સરખા, સવળા
 સાંઈ ન. સ્વામી, ફકીર, ભેટવું
 બાલિયામાં કન્યાને નામે
 મુકાલી રકમ
 સાંઈત્રી બ. સવેળા
 સાંઈયું ના. બ. ભેટવું તે, 'ખરે
 જ્યું સાંઈયું ફેર ગિને ?'
 સાંઈ' ન. સામો, જખનું એક નામ
 સાંઈ પાંઈ વિ. સરખો

સાંખ ના. આખર, સાક્ષી, સૂર્યવું
 કિરણ, આંખાની સાખ
 સાંખણું કિ. સાદન કરવું
 સાંખાયણું કિ. જો. માય-ભેસને
 નર પતાવવો
 સાંખી ન. સાહો, 'વર્ણિ' વળ
 વચાણ સાંખી
 સાંખીવણ વિ. સદન કરનાર
 સાંખ ના. એક જાતનો લોખંડનો
 ભાલો
 સાંખામંજી ના. સાંખા માંચી
 સાંખી ના. ત્રાડા પર ભેસવા માટે
 મુકવાની માંચી
 સાંખાયણું કિ. સાંખા વચાણું
 સાંજ ના. સાંજ
 સાંજનાય-સાંજા ના. સરખ, હવા
 સાંડી ના. હાંડી
 સાંડો ન. જુઆરના છોડને સોટો
 શેરડી જેવો
 સાંડણું કિ. ઉછેરને મોટું કરવું
 સાંડીવણ વિ. ઉછેરને મોટું કરનાર
 સાંડેલ વિ. ઉછેરેલ
 સાંડો ન. મોટા હિંદર જેવું ખાણી,
 એવું તેલ કોવત માટે વપ-
 રાયણ.
 સાંતી ન. હળ, ખાળો
 સાંતીડા ન. બ. સપાવિ, 'સાંત

સાંઘીઝ'

સાંધણું કિ. ભરી રાખવું
સાંધીઘલ વિ. ભરી રાખનાર
સાંધણું ન. યાગવું સમતોલ

કરવા એકતરફ મૂકવું વજન

સાંધાણું ના. એરણું

સાંધારી ના. પાણી ભરી રાખ-
વાનો ચામડાનો થેલો

સાં પાં વિ. સરખા

સાંભાઈ ના. ત્રિયાતો, વડાચુના
કૂવાને ચુસ્ત કરતી રસી

સાંભરો વિ. ધ્યાન રાંડનો

સાંવરો ન. શામળો, શ્રોકૃષ્ણ

સાંધ ન. સમા એકોત્રી એક જગ

સાંભો ન. રંગ પાલતું કાંચીંગ
જેવું પ્રાણી

સાંયર ન. સાગર, સાક્ષર, કવિ,
સીધો-સતો (ખહેલ)

સાંયરી ના. કાચકણ, જખની

સાંસલો વિ. નવળી તખિયત
પાણી

સિંક ના. જનાજનું એક માપ,
ચાર માપનું પ્રમાણ

સિંકાકો ન. મૃત્યુ પાછળ પીટ-
વાનો એક સિંચાજ

સિંક ના. ઝંખના

સિંકડું કિ. ઝંખવું

સિંકરો ન. શકરો

સિંકલ ના. ચોકરનો ઘાટ

સિંકઘલ વિ. ઝંખનાર

સિંકાયણું કિ. તલરામું

સિંકાર ન. શિકાર

સિંકી લધો વિ. ઘણી ઝંખના
પછી મળેલો પુત્ર

સિંકો ન. વહ. ચલાવું નાકું

સિંખ ના. ગિખા કિ. બા. તું
શીખ

સિંખણું કિ. શીખવું

સિંખર ન. શિખર

સિંખાડીઘલ વિ. શીખવનાર

સિંખાયણું કિ. પ્રે. શીખવણું

સિંખેલ વિ. શીખેલ

સિંનરામ ના. જે વળદવાળું
આરામદાયક વાહન, હિંદી

શિકરમ

સિંગ ના. કોવાની ગોપલી મોટ,

ધાનની ભરપૂર્માં માપની

કિનારી ઉપર ચડતા વધારો

સિંગ સિંગારો વિ. ભરપૂર

સિંગણું કિ. સીંગવું

સિંગાયણું કિ. સીંગવણું

સિંગેલ વિ. સીંગેલ

સિંગ ન. સૂરજ

સિંક ના. રચાન, લીટી

સિણુ ન. સહ
 સિણુક ના. લાકડાનો કે માટીનો
 થાળ, કચ્છી પાતર
 સિણુ ભગલ વિ. જેનો સહ
 તુલેલો છે એવું વહાણુ
 સિતર ના. સામગ્રી, લાજ,
 સાધન
 સિધ ન. સિદ્ધિપાત્ર યોગી
 સિધધાક ન. બાળકોને કીલડીઓ
 દ્યાય એવો એક રોગ
 સિધાક ના. સિદ્ધપણું
 સિધાયણું કિ. વિદાય થવું
 સિધી ના. શક્તિ, વિ. સીધી
 સિધો વિ. સીધો, સખણો
 સિપરી ન. જડાણો મિત્ર
 સિદ ના. પૈડાં વગરનું ગાડું,
 સીપ
 સિદ્ધારસ ના. ભલામણ
 સિદ્ધાકું કિ. શીવવું
 સિલધલ : સિંહાધલ વિ.
 શીવનાર
 સિભૂ ન. સવાર
 સિભૂ તારો ન. મોટી પૂરેપૂરે
 કિમતો ધુક તારો
 સિખેલ વિ. શીવેલ
 સિયા ન. સહ
 સિયાકો ન. મૃત્યુ પાછળે એસા-
 રવાનો-પીડવાનો એક સિવાજ

સિયાખર ના. નાવની ઠાંડી
 સિયાક ન. સિયાળ
 સિયાણું વિ. શાણો
 સિયારો ન. સિયાળો
 સિયો ન. સીંતું, વિ. ટાટિયો
 (તાર)
 સિરક ન. શંકા કિ. આ. પું
 સરકાવન
 સિરકણું કિ. સરખું
 સિરકાયણું કિ. સરકાવવું
 સિરકેલ વિ. સરકી ગયેલ
 સિરગુ ન. સરગવો
 સિરજોર વિ. માથાભારે
 સિરપણું ન. બ. લાકડાં
 સિરખંધી ન. લશ્કરી સેનિક
 સિરાણું ન. સૂડી-ચરખુ વગેરેની
 દાર કાઢવાનું સાધન
 સિરાણી-ઉં વિ. હથિયાર
 સજનાર
 સિરાયણું કિ. માનવું, સરી
 ગવું
 સિરાંખીઆ ન. બ. પચારીની
 માથા તરફની જગા
 સિરી ના. સળો, નાકમાં પહે-
 રવાતું ધરેણું
 સિરો ન. પચારીમાં માથા
 તરફનો ભાગ

સિંઘોણી ના. વેવિશાળની દર-

ખાસ

સિંહ ના. સિંહા

સિંહણું કિ. ફૂલું

સિંહફિલ ના. આકૃષ્ણવર્ણ કામ

સિંહચિલ ના. વાર ધ્રાડપી

સિંહધલ વિ. ફૂલનાર

સિસકારો ન. ગ્રીષ્મ પીડનો

અવાજ

સિસી ના. માથું

સિંગણું કિ. નાક છાકવું

સિંગ ન. શીંગડું

સિંડી ના. શીંગડી

સિંગી : સિંગી ના. યાગી સોઢો

ગળામાં પહેરે છે તે વચાડ-

વાની નાની નળી

સિંગ ના. ફવામાંથી પાછી

ખેંચવું તે

સિંગણું કિ. ફવામાંથી પાછી

ખેંચવું

સિંગા ના. સંખા

સિંગધલ વિ. સીંગનાર

સિંધાલૂણુ ન. ખાણમાંથી

ગીકળવું મીઠું

સિંધી ન. મોટા પગવાળો રાતો

સિંધનો શીશો જિંદ

સી ન. દાઢ

સીઆ ન. દૂરનું સથું

સીઆ મગા ન. બ. સમર-

વડાલાં

સીઆ વીઆ અ. વિહંગ

સીકડ ના. કોઝને માંચી સાથે

ખાંધવાની ચામડાની દેરી

સીખ ના. લોડાનું પાછલા

પગે પર જોલા થઈ જવું,

ભાટ ચારણને અપાતી

ખસિત્ર, અકાશમાં ખતી

તેજરખા, શિખરમણ

સીખે અ. સહિત

સીંગરો ન. હુદારની પેચવાળી

પકડ

સીચાકું ન. બાજ

સીણાઈ ન. રખારીઓનો મુખી

સીતલાઈ વિ. દરિયામાં વાલો

નેજરપનો પવન

સીધો ન. સીધું, રસોઈની

સામગ્રી

સીનું ન. છાતી

સીનોણી ના. ઈંદોણી

સીર ના. ફાટ

સીરા ન. બ. શીખા

સીરાઈ ના. સુદારનું એક

જોખર

સીરાઈધલ વિ. શિરાવનાર

સીરાકીચા ન. ગાડાની કીંધની

ઝીણી લોહાની પટી

સીરાચ્છ ન. શિરામણ

સીરાયચ્છ' કિ. શિરાવતુ'

સીરી ના. સ્વાદ, એક ખતની

માળલી

સીરે' સીરે' અ. ધીરે ધીરે

તરકમાં રેડવાની રીત

સીરે' ન. ચીરે

સીલવ'ધ ન. કોલસા ઉપાડવાની

કુહારની ચપટી

સીસો ન. સીસું, શીશો

સીસોટી ના. સીટી

સી' ન. સિંહ

સી'ગાટી ના. માથ-ભે'સના

વેચાણુનેા સામે

સી'ચણીકિ' ન. પાણી ખેંચવાનું

રાંઢવું

સી'હો ન. અ'ગૂહો, હીકો, વળ

સી'ધ ના. માંચ, માયું

સી'ધર ન. સિંદૂર

સી'ધરી ના. સીંદરી

સી'ભાઈલ વિ. માફક આવે

એવું

સી'ભાયલું કિ. સારક આવવું,

ઠીક લાગવું

સુઈ ના. સોય, ન. દરજી, કિ.

જી. સાંભળી

સુઆણુ ના. તંદુરસ્તી, કાફી-

ગોની મેકરિસ, ખાનંદ

સુકલું' કિ. સુકાઈ જવું

સુકાઈલ વિ. સુખનાર

સુકાયલું' કિ. ગ્રે. સુકાવવું

સુકેલ વિ. સુકાઈ ગયેલ

સુકો વિ. સુકો

સુગ ના. મુનકાર

સુગું વિ. મનો

સુખડી ના. મિઠાઈ

સુખણું' અ. શાન્તિપૂર્વક,

'સુખણું'વે !'

સુખર અ. સંતુષ્ટ રહેવું, શુક

સુખરાણું' ન. આભાર માનવો

તે, શુક્રિયા

સુખા ના માનના

સુખાઈ ના. સુખીપણું

સુખાણુ ના. સુકાન, સુખિયાપણું

સુખાણી ન. સુકાની

સુખાપતી ના. સુખીપણું

સુગરો વિ. ભણું છુંજનાર, ગુરુ

વાળો

સુગાર ન. સુકાળ, સારું વરસ

સુગારીચો વિ. સુકાળ વાળો

સુચર વિ. સારું સારું ખાનાર

સુચજો વિ. સરસ

સુજાણું કિ. સુઝવું

સુજાણું વિ. સમજ. ખટ ૧૧મી
જાથ એવો

સુજાગ-સમજા વિ. વ્યવહાર

સુઠાર્ઠ ના. સરસપણું

સુઠો વિ. સરસ, રૂપાળો

સુઠખ ન. ડાલું, સુઠખ સૂઝાં ને
પાલર બિના

સુઠખ સુઝું વિચરેલા ડાયાવાળો

સુઝાણું કિ. સાંભળવું

સુઝાણીધણ વિ. સંભળાવનાર

સુઝાયણું કિ. પ્રે. સંભળાવવું

સુઝેલ વિ. સાંભળેલ

સુતમ અ. ખરાખર વિ. સરસ

સુતર ન. સૂતર

સુતી ના સળધૂસી, કિ. બ. સુતી

સુધાખીર ન. અમૃત સમાન
નીવડો !

સુથરો વિ. ઘાસર, ડોર્લ વાતનો
છટકો ન કરે એવો

સુધ ના. ખબર, શુદ્ધિ

સુધમાઠો વિ. એછી અપ્રલવાળો

સુધયોણું વિ. શુદ્ધિ વિતાનો

સુધો વિ. સરખો

સુનત ના. ઈન્દિયની ચામડી

કપાવવાની ઈસ્લામી ધાર્મિક

ક્રિયા

સુનમુન વિ. શુભમનસ્ક

સુપક વિ. સારું પાકેલું

સુપક કનું વિ. સુપડા જેવા કાન
વાળો

સુપરી ન. પ્રિયપાત્ર

સુફરો વિ. સારો

સુખડેલ વિ. ચંદલા મોઢાવાળો

સુભર વિ. મર્લાવતી (દોડી)

સુમળ ન. સૂવું તે

સુમળું કિ. સૂવું

સુમળણું કિ. સુલભવું

સુમળયાણું કિ. પ્રે. સુલભવવું

સુમંથલ વિ. સતાર

સુમારણું કિ. સુવડાવવું

સુર ન. રાત્રી, અ. સરખો

સુરઈ વિ. સુખપેવાળો

સુરજું કિ. પીરે પીરે સરકવું

સુરત ના. સંભાળ, લક્ષ

સુરતા ના. ધ્યાન

સુરંગલી ના. સુઝી, યજુ

ધ્યાનમાં રાખનાર

સુરંધલ વિ. સરકનાર

સુરાખ ન. કાણું

સુરાણ ન. એક સુગંધી પદાર્થ

સુરાયણું કિ. ખતાઈ જાવ એવું

કરવું, 'સુ'કતો સુરાય'

સુરાવટ ના. સંગીતનો રાગ

સરી વિઝલું કિ. ખવાઈ જવું

સરેઝો વિ. સુવાસિત, ખવાઈ
ગયેલો, 'સરેઝો ગઈ' ડરેઝો
સારો

સરેયો ન. સરેયો

સરો ન. ધીરે ધીરે ખવાઈ
જવું તે

સરો તેલ ન. ધૂપેલ તેલ

સુવાદ ના. સારો રસ્તો

સુવાલી-સ્વાલી વિ. સવાલ
કરનાર

સુસણું કિ. શોવાડું

સુસાઈધલ વિ. શોવાવનાર

સુસવાડો વિ. સ્વાદિષ્ટ

સુસેલ વિ. શોવાયેલ

સુંદ ના. મુંદ

સુંડાલો-સુંડાલડો ન. સુંડેલો

સુંજો ન. લુહારનું ઢાળું પાક-
વાનું સાધન

સુધ્યા ઉપરલા ન. ય. કૃવાના
આડમાડ પર જોમાં પોડેલાં
લાકડાં

સૂકડ ના. સૂકવણી, પીણું, ગુવાર,
ઢાચરી, સાંઢા વગેરેને સૂકવી
નાખવાં તે

સૂગ ના. શોક પાળવાનો સમય,
લેખ

સુગાણું વિ. ગદો

સૂગાર ના. ચેપ

સૂગારીઓ વિ. ચંપવાળો

સૂજ ના. સોજ

સૂડ ના. ખેતરમાં નક્કી સાંડી-
ઓ કાઢી નાખવી તે

સૂડણું કિ. સાંડીઓ કાઢવી,
મારવું

સૂડા પખો વિ. સૂડાની પાંખના
રમ જેવો

સૂડીધલ વિ. મારનાર

સૂડો ન. જંગલી પોપટ

સૂણ ના. ગાડાની સમંલ પરની
લોઢાની ખાંચી

સૂતણી ના. સૂતણી

સૂથ ના. નખોદ

સૂથી ના. બાનું

સૂથીઓ ન. માટલી-માટલાં
રાખવા માટે ઘાસની કુરેલી
મોટી જોળ છોડાણી

સૂથે બ. ગરામર, મૂળે સારો

સૂધો વિ. સરખો, સવળો

સૂપડો ન. ગાડાનું પહેલું પાટીલું

સૂખી ના. જખી, ડાચું

સૂમ વિ. કંજૂસ

સૂર ન. રાણ, ખેટનો દુખાવો,
ના. બાવળની રાણ

સૂરાઈ ના. ચરાખડું
 સૂરીઆ ના. કાગમણો પવન
 દરિયાઈ
 સૂરો વિ. શરવાર, માયું પડયા
 પછી લકનાર
 સૂલો ના. પોડાનો સખાકો
 સું ના. સુંક, સુંદર
 સૂંકણી ના. સુંધવાની બજાર
 સૂંકણીડો ના. જમીન સુંધી
 સુંધીને ચાસે એવો છંટ
 સૂંગવું કિ. સુંપવું
 સૂંગીવલ વિ. સુંધનાર
 સૂંક ના. કાચનું સાંકડું મોડું
 સૂંઠી ના. સુંઠી
 સૂંઠો ના. મોઠો સુંઠો
 સૂંઘી-સૂંઘણી વિ. સુંદર
 સૂંઘું વિ. સુંઘણું, 'સુંઘણ સૂંઘાં'
 સે સ. તે, એ
 સે ના. કાળા ટુંગરમાં થતું એક
 જાડ એની લાકડી સરસ
 બને છે.
 સેક ના. સેક
 સેકણું કિ. સેકણું
 સેંડીવલ વિ. સેકનાર
 સેકલ વિ. સેકલ
 સેખ ના. સેખ
 સેખત ના. સિક્કા

સેખાઈ ના. કાંસ
 સેડર વિ. જેના નાકમાંથી શેડો
 વહેતો હોય એવો
 સેડો ના. નાકની છીંટ
 સેડ ના. શાહુડી, ધાર
 સેડ કડો વિ. તરતનું દોઢેલું
 દુધ
 સેડી-સેડીમિટી ના. સફેદ માટી,
 બીંતો ધોળવામાં ચૂના જેવું
 કામ આપે છે.
 સેડો ના. શેરડો, પગપાટ, શેડો
 સેલો ના. ટાંકો કોવણનો
 સેરખન વિ. સેર જેટલું
 સેરમાઈ ના. એક જાતની
 કાળાશ પડતી માછલી
 સેલાળી ના. સહેલ
 સેલાનો ના. જલન
 સેલી ના. ચોગી ઘોડાને ગળામાં
 પહેરવાની શેલી
 સેલો ના. શેલું
 સેલોર ના. પૃથ્વીઆવાળો વાવ
 સેવ ના. મીઠું, કન્ય
 સેવણું ના. ખ. ઝીણાતાર વાળો
 સેવ
 સેવરો ના. સેડો
 સેવાલો ના. ભાટિવાના વર-
 ઘોડામાં ઘોડે બેસનાર કિશોર

સેવિયુ' ના. બ. સેવ
 સેસા ના. પ્રસાદી, શેવ
 સે ના. બરહત
 સેજ ના. નાતું તાજુત
 સેજ સાજ અ. બરાડ જેટલું.
 સહજ
 સેફેડા ન. આંચકો
 સેફ ફેફ અ. વેરવિખેર, ધૂળધાણી
 સેષુ ન. પ્રિય સ્વજન, ના. સમડી
 સેષિયાત ના. સુખશાન્તિ,
 'સંપ તિતે સેષિયાત'
 સેણી ના. ચરણે આનેલી સ્ત્રી
 સેથ ના. તંદુરસ્તી, રાબતું
 ભોગન (હિંદી સેહત-
 તંદુરસ્તી)
 સેથક જે વિ. ઘણો બધો
 સેર ન. સહેર ના. એક જાતની
 માછલી
 સેર સકા ના. સુધરાઈ ખાતું
 સેરી ના. સેરી, એક જાતની
 માછલી એના કાંટા વીંછી
 જેવી પીડા કરે છે.
 સેલ ના. સહેલ
 સેલાઈ ના. લખાઈ-પહોળાઈ,
 પુષ્કળપણું
 સેલારો વિ. વધુ
 સેસો વિ. લાંબો પહોળો,

સેસ નાગ ન. શેપનાગ
 સે' અ. સાથે, વડે
 સેઆર ના. શેવાળ
 સે'કઈ ના. જૂ
 સેઠો વિ. મજબૂત
 સે'ધી ના. ખેડૂતાનું જે પાંખી-
 આવણું સાવન
 સે'થો ન. સાંજેથી કાંટા ઉપાડવા
 માટે વપરાતો ઓળાર
 સે'થ ના. ઓળખાણ
 સે'થો વિ. ભેભાંએ, ઓળખાતો,
 'સે'થો સિવાઈ બધકા વધુ
 મારે'
 સે'પટ અ. સરાર
 સે'પર પાર અ. આપારધી જેલે
 પાર
 સે'ભ અ. સીધો, બેભો
 સે'સો ન. ચિંતા
 સે ના. સડી
 સેથ ન. સૈથ, સીંદ
 સેથિયાણી ના. સેવકની સ્ત્રી
 સેયારા-સેયારી ન. ના. બાગી-
 દારી
 સે' વિ. સવળી
 સે' પધરી ના. સરાખી
 સે' પૈ' વિ. સખાણી
 સો ન. લગ્ન સમયનું અમુક
 જનિઓમાં થતું જાગરણુ કિ.

સૂ. સાંભળું
 સોગાગાણું ના. સોડાગણું
 સોક-સોકાટ ન. સુકાઈ જવું તે
 સોકાંદો ન. વરસાડવું કીપડી
 જવું
 સોખી વિ. જાણું હજાજનાર
 સોજણું કિ. સાફ કરવું, શોધવું
 સોજારણું કિ. જાનાજ વગેરે
 સાફ કરવું
 સોજરી'વલ વિ. સાફ કરનાર
 સોજારેલ વિ. સાફ કરેલ
 સોજાખો ન. સવારનો પ્રકાશ,
 મળતક
 સોજી ના. રથો
 સોખડો ન. ચહેલું ડાવું
 સોભણું કિ. સાભવું
 સોભ'વલ વિ. શોભે એવું
 સોય જાટકે જા. સાફ સાફ,
 ખુલ્લો ખુલ્લું
 સોયણું કિ. સોવું સૂપડા વડે
 સોયરો ન. સુરમો
 સોરમ ના. સુગંધ
 સોરો વિ. સોળ
 સોસ ન. અહસોસ. ચિંતા
 સોસણું કિ. સોપવું, સહન કરવું
 સોસેલ વિ. શોષેલ
 સો વિ. સતક

સોક ના. શોક
 સોક પગલો ન. મરી ગયેલી
 શોક ન નડે એટલા માટે
 જગ્યામાં પહેરવાનું પગલું
 સો કો વિ. સો ઠાઈ
 સોખાઈ ના. સહેલાઈ
 સોખો વિ. સહેલો, આરામ
 દાયક 'સોખો છક'
 સોગાત ના. ભેટ
 સોજ ન. લઢાવો
 સોડ ના. સાંકડ, મુશ્કેલી
 સોડો વિ. સાંકડો
 સોણું ન. પાછળનો હથેરી ધાતનો
 સોણું ન. સ્વપ્ન, કિ. સહન
 કરવું
 સોણું ફેણું ન. નિરર્થક સ્વપ્ન
 સાત-સાતો જા. સહિત
 સોધરો-રી ન. ના. વરપત
 સોધો વિ. કલકા (સ્ત્રી)
 સોનાગિડ ન. સોવું ઉગ્ગળવાની
 એક જાતની માટી
 સોનારો ન. સોની
 સોનૈયો ન. એક પ્રકારની
 માછલી
 સોફી વિ. અસન વગરનો
 સોરો ન. સસરો
 સોરોની ન. સસરોજી, માનવાચક

સોસો ન. શાયો
 સોં ન. સોગન
 સોંભારન ના. સોંધવારી
 સોંજ ન. સગવડ
 સોંજઈ ના. સુખ સગવડ
 સોંજે વિ. સહેલા, પાચતો પામતો
 સોરો ન. સોરો
 સોંકાણું કિ. તૈયાર થવું
 સોંકાણું વિ. તૈયાર થનાર
 સોંકાણી ના. તૈયારી
 સોંકાયણું કિ. પ્રે. તૈયાર કરવું
 સોંકેલ વિ. ઉત્સાહી, તૈયાર થયેલ
 સોંત ના. નિશાન
 સોંતરણું કિ. તળણું
 સોંતરીયલ વિ. તળનાર
 સોંતરેલ વિ. તથલ
 સોંપો ન. સોપો
 સોંસરીઆ વિ. નેન: મૂરપિંડ
 સામે સમરો હોય એવી
 એડવાળો બળદ
 સોંસરો અ. અ: પારથી પેલે પાર
 સોં વિ. સવણું
 સ્યાર ના. સેવાળ
 સ્વાહુલી-સ્વાલી ન. આક્રિકા-
 વાળા આદિવાની એક અટક
 સોળી ના. વેવિશાળ માટેની
 દરખાસ્ત

હ
 હઈ કિ. જુ. હયાલી
 હઈધર ના. હળદર
 હઈયા-હૈયા અ. અટ
 હઈયા-હૈયા અ. ખસ!
 હઈધાર વિ. હૈક બનાવનાર
 હજાબકા અ. બેબાકગા,
 હાન બૂલેલા બેવા
 હકલણું કિ. હાંકવું
 હકલીયલ વિ. હાંકનાર
 હકલેલ વિ. હાંકલ
 હજરત ન. ચોરી વગેરેની લાજ
 મેળવવા મેશની ડાળલીમાં
 ખતાવાતો દેખાવ
 હટ ન. હાટ કિ. અ. હટી જા!
 હટણું કિ. હટી જવું
 હટયલ વિ. હટી જનાર
 હટાઈયલ વિ. ખટાવનાર
 હટાણું ન. હાલેરમાંથી ખરીદી
 કરવી તે
 હટાયણું કિ. પ્રે. હટાવવું
 હુડ અ. બરાબર, 'હુડ ઓતરો'
 હુડ-હુડો ન. હાડકું,
 હુડઈ-હુડે અ. હમેશાં. મૂળે
 હુડકિયર ના. ઝીલો તાવ, કળ-
 તર
 હુડી ન. બ. હાડકાં, જૂનાં થીંડાં-

હીંચી

હીંડી ના. હાડકી

હીંડ ના. માંક, 'હીંડ જે વિન્નાય'

અ. કૃતરાત્રે કાઢવાનો અવાજ

હીંડક વીંડક અ. જેમ તેમ જડ

જડ (ખાલુ)

હીંડકવા ન. કૃતરાત્રનો રાત્ર-પાત્ર-સપથ

હીંડકથો વિ. હાડકો

હીંડહીંડ શીશું કિ. બ્યાં ત્યાં
નદકલુ, અપમાનિત થવુંહીંડિયા ન. બ. હાથમાં પહેરવાના
રૂપાના ચૂડા

હીંડીયું કિ. મારવું

હીંડીત નરો સાળનો આવ ન
કરતો નિગા, એક જ કામ
ત્યાં કરવું તે

હીંડીયજ વિ. મારનાર

હીંડીમાર ન. મારો માર, દોડા
દોડ

હીંડીયાયું કિ. મરાવવું

હીંડીયાયું કિ. હાલુહાલુટ કરવો

હીંડીહીંડી ના. મારો માર, ઉતા-
વળ

હીંધ ન. હાથ

હીંધ કેણું કિ. કાળો કરવું

હીંધ ખાણું કિ. હાથ ઉપાડી

લેવો

હીંધગેણું ન. હાથનું ધરેણું, સૂધી

હીંધ ચડણું કિ. મળી બધું,

હાથે ચડવું

હીંધ છંદણું કિ. અફસોસ કરવો

હીંધ ઝલણું કિ. ટેકો દેવો

હીંધ તાળી ના. હાથ તાળી

હીંધ પાણી ન. પ્રતિજ્ઞા

હીંધ ફેર ના. હાથ ફેરવવો,
સંભાળ લેવીહીંધવાર વિ. અમુકને જ દોહવા
દે એવી-શાય એસ

હીંધચેથ મેં અ. નમ્રહીકમાં

હીંધા અ. હાથ વડે હુઆ વિ.

હીંધા છુટી ભણા ના. ખેતાના
હાથે થઈ ગયેલું ઠમ

હીંધારી ના. હથેલી

હીંધીંગણું ન. હાથ પરનું સાધન

હીંધુંકો વિ. હાથ વડે, સાથેસો

હીંધેં અ. હાથવડે

હીંધો ન. હાથો

હીંધોમથ અ. ગાયમગાથ

હીંધોહીંધ અ. હાથો હાથ

હીંધ ના. હાથ

હીંધીઆ ન. મોસાળ, દેશમાં

જાવીને કંઈક વહેંચવું તે

હીંડું ન. ખાડાની છુનનો આમલો
ભાગ

હંકુઆ કયો વિ. મૂંઝો પીટયો,

(ચારણી શાપ)

હંમે ધૂમે ના. ધાકધમકી

હંમચકર ન. ગોળ ગોળ ફરતું તે

હંમાથો ન. મુસાફરીમાં વસ્તુઓ

રાખવાનો થેલો

હંમિયાણી ના. પૂંછ

હંયહું કિ. મારતું, લગાવતું

હંયલ વિ. શાપિત

હંયા ના. લજ, શરમ, વિચેક

હંયા હંસીમન ના. લાજશરમ

હંયો કિ. બૂ. શગાવ્યો

હંર ન. હળ

હંરલ ના. હળતું આડું લાકડું

હંરવારો ન. નારની ચાળણી

હંરાર્ધ ના. હળ ખેડતી વખતે

પ્રથમ પાડેલી રેખા

હંરાર્ધડો ન. ન હંમેલી છુટતી

લાઈનને ફરી વાવવાનું સાધન

હંરૂં હંરૂં અ. જરૂર, રૂબરૂ

હંરેં હંરેં અ. ધીરે ધીરે

હંરોરી વિન્નાહું કિ. બાસ્તીયા

દિમલ હારથી

હંલ ના. હળ ઉપરતું લાકડું

જેમાં ધૂંસરી બંધાય છે, હાલ

હંલક ના. રાખનો ખનિ

હંલક પધૂડો વિ. હલક પધૂડો,

હલકો

હલજી ગાર્ધ ના. જાંટના ધુઆ

પર થતો એક રોજ

હલહું કિ. ચાલતું

હલર-હલરી ના. ફૂંડાંમાંથી

દાણા છટા પાડવા તેના પર

બળદોને ફેરવવા તે

હલવાર્ધ ના. નાંચાની તાસક

હલ વેલો આ. હાલને ત્યારે

હલંગ ના. ચાલ

હલંધલ વિ. ચાલનાર

હલંઈધલ વિ. ચલાવનાર

હલાક અ. હેરાન

હલાકી ના. હેરાનગતિ

હલાલ અ. વિધિસર મારેલ

હલુઆ ન. હલવો

હલસ ન. વ્યસન

હલસી વિ. વ્યસની, વ્યભિચારી

હલાતું ન. અફવા

હવાલધાર ન. ગમકાના તલા-

રીનો કાર્પેન્ટારી

હવાલો ન. સોંપણી

હસીમત ના. અંદાજ

હંજ ન. સુરખાખ, ખોજો,

ચૂકાનો આગલો લાગ આવમજી

હંજરહું ન. ચીજવસ્તુનો કોડલો

હંજ ન. બ. આંસુ

હાંએ ન. વડાણના પરમણુને
 જાંએ લેવાનો રસો
 હાંહી ફોડ ન. વાહળાં વિખેરી
 નાંખે એવો પવન
 હાંથ ન. સ્થાન
 હાંફ-હાંફેલી ના. હાંફ
 હાંફેલણું કિ. હાંફવું
 હાંભાથો-હાંભાથેન. મુસાફરીમાં
 સામાન રાખવાનો જૂના વખત
 માં વપરાતો ચામડાનો થેલો
 હાંહિ છ અ. ફૂરાતી જેમ વાત
 વાતમાં બચકું બરકું
 હાંયામું ન. લમટા ભરેલું આક-
 મકું, વરસાદનો ડોળ
 હાંજલ ના. મજૂ, શક્તિ
 હાંજી ન. મક્કાની વાત કરી
 આવનાર મુસ્લિમ
 હાંજીઓ વિ. હાં જી હાં જી
 કરનાર
 હાંખેર ના. માથે પડેલ બલા
 હાંજી ના. સળ, કામકાજ
 હાંજ ખંધાણી વિ. મોટો ખંધાણી
 હાંણે અ. હાંવે
 હાંથેલો ન. ગાડની ધરી સાથેનું
 લાકડું જેમાં પીડાનાખવામાં
 આવે છે
 હાંધા ફૂંસ અ. તરત હાંજર

હાંધામાં ન. બ. માનસિક બળ,
 'હાંધામાં ખિસી વ્યા'
 હાંધી ન. રસક
 હાંધ્યા અ. ખાઈ જવું-માલ્ય
 મથોગ
 હાંકુમા અ. નિરસકાર વાચક
 ચારણી શબ્દ
 હાંખડ વિ. વર્તુલકર, અડળાઉ
 હાંખડ મુઆર ન. તોડો મવાર
 હાંચડો ન. હાંમલગી, હાંખીતી
 મિઠાઈ ખાંડની
 હાંચલું કિ. હાંખવું
 હાંચારો રો ન. એક ઘેડવા વાળી
 ઝોરણી
 હાંચાયલું કિ. પ્રે. ઢેળાવવું
 હાંરી ન. હાંચ ચલાવનાર, સાથી
 'અધ મેં હાંરી ને અધ મેં'
 આકાષ
 હાંરી'ધલ વિ. ઢોળનાર
 હાંરો ન. ઘસ કાળથી
 હાંલઈ ફો ન. હાંલરકું
 હાંલચાલ ના. વર્તણુક
 હાંલીઓ ન. હાંલેલું
 હાં અ. હાંકારો, લે
 હાંક ના. હાંકલ, ધાક
 હાંકારણું કિ. વડાણનું હાંકારવું

હાંકારી બલ વિ. હાંકારનાર
 હાંકારો ન. હાંક
 હાંચા હાંચ ના. ઊતાવળ
 હાંહી ના. શરીરનું કંઠ
 હાંહો ન. દેખડો
 હાંમો ના. સંમતિ
 હાંસ ના. અવસરિ. સંમતિ
 હાંસલી ના. ગળામાં પહેરવાની
 હાંસલી રથાની
 હાંસીઓ ન. માજિન
 હાંક વિ. એક. ના. કંખના
 હાંકખાઈ ના. એકપણું, એકે-
 ચરપણું
 હાંકો વિ. એક
 હાંકયાર. અ. એક વાર
 હાંકયારે. અ. એકદમ
 હાંચા ના. હિંચા
 હાંન અ. અહીં
 હાંન કિરો અ. અવે
 હાંનરો વિ. આટલું
 હાંન હુત અ. અહીંતહીં
 હાંતા અ. અહીંથી
 હાંતા હુતા અ. અહીંતહીંથી
 હાંતે અ. અહીં
 હાંતે. અ. અહીં જ
 હાંન થડી અ. હામણું જ
 હાંન પલ અ. આ પહે જ

હાંનિયાં અ. આ કરતાં
 હાંનિયાં મારે. અ. અત્યારમાં ?
 હાંમ ના. માર
 હાંમ ખજૂર ના. તાડન. માર
 હાંયું ન. હેયું
 હાંરણું કિ. હળી જવું
 હાંરાઈબલ વિ. હેળવનાર
 હાંરાયણું કિ. પ્ર. હેળવવું
 હાંરેલુ વિ. હળેલ
 હાંલ કિલ અ. નકરના આંટા-
 ફેરા
 હાંલો ન. હાસનાં શીંગડાંવાળો
 ખજડ
 હાંસ અ. બિલાડીને વગેરેને ફર
 કરવાનો શબ્દ
 હાંગણુ ન. કાડે જવું તે
 હાંગણુ હાડી ના. કરોડ રજગુ
 નીચેનો છેલ્લો મથુકો
 હાંગણું કિ. હાગણું
 હાંક-હાંકિયા ન. જ. એરંડિયા
 હાંધ જિંધ ન. વનની દોસ્ત
 હાંધારી ના. ખાળક પરનો પ્રેમ
 હેન
 હાંકારો ન. હાંકોળો
 હાં-હાંચ અ. આ
 હાં અ. હામણું જ, 'હાં અચાંતો'
 હાંધાઈ ના. હાલકાપણું

હીલું વિ. હલકો

હીચા છાયા ન. ચેકારો, એક
વસ્ત્ર

હીર ન. તેજ, રેશમ, તસ્

હીરખીર ન. નિશ્ચિંતા, 'હાણે'
આંકે હીરખીર'

હીરા પારખ ન. હીરાને પારખ-
નાર

હીરીઆ ન. સહની બાબુ
બહાવવી તે

હીસો ન. મનનું એક આહોલન

હીસો હવાસો ન. હંસાજ-કિપાવ
જુહા જુહા

હી' અ. આમ

હી'ગારો ન. એક લઘાક મત
સમાની

હી'ચો હી'ચ અ. એક પછી એક

હી' જો હી' અ. આમને આમ

હી' તી' અ. આમતેમ

હી'સ ન. ચિકમ, જમીન ખોદન
વાનું સાધન

હી'સસો ન. નાનો ચિકમ

હુઅલું કિ. થવું, હેવું

હુઈ કિ. જૂ. હતી

હુઈધાસ કિ. જૂ. હતી. 'ચને
સર જે રાજ મેં વડેરી હુઈ-
યાસ'

હુઓ કિ. જૂ. હતો

હુઆસ કિ. જૂ. હું હતો

હુઆં કિ. સા. અમે હોઈએ

હુઆં અ. હા. (અ અને ક
સાથેનો હળવો ઉચ્ચાર)

હુકમાસર ન. હુકમનું પાનું
મંજીરાનું

હુકમી અ. પરાણે

હુકો ન. હોકો

હુકો જુવો કિ. જૂ. અપમાન
થવું, નિષ્ફળતા મળી

હુકો ધાડ ન. અપમાન

હુઅય વિ. જમણી જેવે

હુજજન ના. અંગન આગ્રહ

હુજર-હિજર ન. આગ્રહ

હુડહી ના. ધમકી

હુડી ના. હોટ. એક નામ, 'મું
જો નાં હુડી'

હુત : હુતે અ. ત્યાં

હુતા અ. ત્યાંથી

હુન સ. તેણે

હુખડેલ વિ. અર્ધપાકેલ ફળ

હુખસ ના. પ્રેમ ચાહના, 'હુખે
વતન મિનસ હિમાન'

હુર ન. અણી, ગેદિ

હુરમ ના. બેચમ

હુલ ન. તોફાન, અફવા

હુસરો ન. ફરેલો, ઘોંઘાટ
હુ'ક-હુ'ક'યે' અ. આમેં, વિના
કારણે

હુ'એસ ના. ખૂબાખૂબ એ'ય
(વડાજીવડું)

હુ'એ ન. આક્રમણ

હુ'સ. તે

હુ'ક વિ. અજાન, જંગલી

હુ'ક' ના. જંગલીપણું

હુ'ક' કિ. હોલું

હુ'તો-હુ'તી ન. ના. એકલાં
પતિ-પત્ની

હુ'ખકે કિ. સા. ઇલોછલ છલકે

હુ'ર-હુ'રી ના. બેહેસ્તની પરી

હુ'રે હુ'રે અ. હેરાન પરેશાન

હુ'લામણું ન. લાડ

હુ'રકાઠિયલ વિ. ઉઠેરનાર

હુ'રકાયણું કિ. ઉઠેરણું ફૂતરાને

હુ' અ. તેમ

હુ'ક ના. હાંક,

હુ'કારો ન. હેકારો

હુ'ણું કિ. હોલું, થલું

હુ'ધ ના. છત, હાથે = હથે

હેકલ વિ. એકલ

હેકલ જાંગી ના. કપી. વડા-
જાની એક ગરગડી

હેકલ હોકલ વિ. એકલદોકલ

હેકલખાંઈયું વિ. એકલવાયો,
મદદગાર વિનાનો

હેકલવાઈ ના. તિર પાંખી
એરણુ સેલીની

હેકલ વાસ ન. એકાંતવાસ

હેકલ સૂડો ન. જંગલમાં એકલો
રહેનાર સૂડો એકલા રહેલું
ગમે એવો

હેકલિયો ન. એકલિયો

હેકલો વિ. એકલો

હેકાર અ. એક વાર

હેકાલ ના. હગની એક સાંધી
એક

હેજ ન. હેત

હેખર વિ. હેતાળ

હેરિયો ફેણું કિ. વડાજીનો તલ
ફેરવો

હેરો ન. નાકથી શ્વાસ ન લેવાય
એવો બિંટનો રેલ

હેલારો ન. પાણીની હેલ બરી
લાવળી તે

હેલિયો ન. વડાજીની ટૂંકી સફર

હેડિયાં-હેડાં અ. અહીં

હેડો વિ. આવડો

હેડ ના. હાર

હેણ ન. હરણ

હે'ડો વિ. આવો

હોંરો વિ. બચસી
 હોંદ્ર અ. પ્રિકાર
 હોમ ના. સોનું, હિમ
 હોમણ ના. હીમજ
 હોમારો ના. હિમાલય
 હોર અ. હમણાં
 હોર-હોવર અ. અંત હમણાં જ
 હોથહલા અ. હમણાં જ હાજર
 હોસિયત ના. સક્તિ
 હોં મુઘી-હોં સૂંધે અ. અહીં
 મુઘી, આજ મુઘી

હોં ? સ. મું ?
 હોંમથ ના. હિંમત
 હોંડો ના. હેલુ
 હોંયા અ. અંત
 હોંયો અ. બસ
 હોં કિ. બૂ. હોતો, અ. બસે
 હોંજરો ના. ઝોજરી, બરાબ

નાહિ એવું પેટ
 હોંયાં-હોંયાં અ. ત્યાં
 હોંડ ના. શરત
 હોંત ના. હોસ્ત
 હોસ કિ. બૂ. હું હતો
 હોં અ. બસે, હો
 હોડો વિ. તરડો
 હોંડો વિ. તરો
 હોરે હોરે અ. દોખાવવાથી
 હોરો ના. ઘોઠ વસ્તુ પ્રાપ્તિની
 હોસાહજરી આઠાંશાં 'માં'
 કે વન ને હોરો વન કે
 સાં ને હોરો
 હોંસીયો વિ. હોસ વાળો
 હોં-ઝાં અ. હા (વિચિત્ર ઉચ્ચાર)
 હોર અ. આ સાથે
 હોં અ. અહીંથી

[સમાપ્ત]

કચ્છી સુભાષિત

સત પુતર

મા છ દિકરી ઝૂંપડી મેં, સત પુતર સામાજેતા,
સત પુતરે છ મોહાલે મેં, માતાજી બારી પેતા.

—માતાની એક ઝૂંપડીમાં સાત દીકરા સમાઈ જાય છે,
અને સાત દીકરાના મહેસોમાં માતાજી બારે પડે છે.

મા જો આંસુ

સળે જગત જે જેમ પહો, જુકો ન કમ કરે,
હી કમ મા છ આપ જો, દિકડો આંસુ કરે.

—આપા જરૂરનું જેમ પહો જે કામ ન કરી શકે,
તે કામ માતાની આંખનું એક આંસુ કરી શકે છે.

લાલમ લાલ

હરે લાલ મેં, હરે શાલ મેં, હરે પ્યાલ મેં શે ખુશખુશાલ,
શિળ હો તો લાલમ લાલ, આશમે તો લાલમ લાલ.

—હરેક લાલમાં, હરેક શાલમાં, હરેક પ્યાલમાં ખુશખુશાલ રહો ॥
સૂરજ ઊગે છે ત્યારે લાલમ લાલ હોય છે, આશમે છે ત્યારે
લાલમ લાલ હોય છે.

તારે કે

મૂંઠે મૂંઠે સુખે-દુખે બધું, ગાલિયું સાંભરે તું,

આંકે નિંધર નતી અમે, તારા આંકે ઘેા કુરો ?

—મને તો મારા સુખ દુઃખની વાતો સાંભરે છે,

પણ તમને નિદ્રા આવતી નથી એ તારા ! તમને થયું છે શું ?

જમરાજ કે

તકડો મ થીજ તકડા, જમરાજ ! જરા ખમ,

તો કે પણ આવ કમ, મૂંઠે પણ આવ કમ.

—જમરાજ ! તું હિતાવળા થતો નહિ ! જરા થોભ !

તને પણ કામ છે, અને મને પણ કામ છે.

લેખકનાં પ્રકાશનો

૧. કચ્છનાં રસઝરેણાં

૨. કચ્છી કહેવતો

૩. કચ્છના કલાધરો

૪. પા-પા પગલા

૫.૬. કચ્છ કલાધર ભાગ ૧-૨

૭.૮. કચ્છનાં સંતો-કવિઓ
ભાગ ૧-૨

૯. કચ્છનું લોક સાહિત્ય

૧૦. કચ્છના કપીર મેઝ્યુ દાદા

૧૧-૧૪. કારાણી કાવ્ય કુંજ
૧-૨-૩-૪

૧૫. કા. કા. કુંજ ભાગ ૧
પુનર્મુદ્રણ

૧૬-૧૭. કચ્છ કલાધર ભા. ૧-૨
પુનર્મુદ્રણ

૧૮. કચ્છી કિસ્સા બાવની

૧૯. ગાંધી બાવની-હિંદી

૨૦. દયાનંદ બાવની-હિંદી

૨૧. દયાનંદ બાવની : પુનર્મુદ્રણ

૨૨. સોનલ બાવની-કચ્છી

૨૩. કલ્યાણ બાવની

૨૪. કચ્છી મહાવીર બાવની

૨૫. હરિજન બાવની-કચ્છી

કચ્છી નાટક

૨૬. જાડેજા વીર ખેંગાર

૨૭. જગદુ દાતાર

૨૮. જામ અવડો

૨૯. ઝારે જો જુદ

ગુ.રા.લો.સા.સમિતિ તરફથી

૩૦. કચ્છ કથામૃત

૩૧. કચ્છ પ્રદેસનું લોક સાહિત્ય

૩૨. કચ્છી પિરાલી-કિખાણાં

૩૩. સાર્થ કચ્છી કહેવતો

૩૪. કચ્છનું વિવિધલક્ષી લોક
સાહિત્ય

સસ્તું સાહિત્ય કાર્યાલય
તરફથી

૩૫. મેઝ્યુદાદા

૩૬. મેઘજી દાદા પુનર્મુદ્રણ
૩૭. કચ્છની સંતો ભાગ-૧
૩૮. " " પુનર્મુદ્રણ
૩૯. કચ્છની સંતો ભા-૨
૪૦. કચ્છના ભક્તિમાન કવિઓ

ગુજરાત અંધરતન કાર્યાલય

૪૧. કચ્છની રસધાર ભા-૧
૪૨. કચ્છની રસધાર ભાગ-૨
ગુ. રા. સરકાર પુરસ્કૃત
૪૩. કચ્છની રસધાર-૨ : પુન-
ર્મુદ્રણ
૪૪-૪૬ " " ભા-૩-૪-૫
૪૭. કારાણી કાવ્ય કુંજ-આ-૫

સુભન પ્રકાશન-મુંબઈ

૪૮. જનમ ચનેસર
૪૯. જનમ રાવળ
૫૦. જનમ સક્ષરરાજ
૫૧. જનમ અખંડો અભાંગ
૫૨. કારાણી કાવ્યકુંજ (સંચય)
૫૩. કચ્છની કહેવત કથાઓ

૫૪. જમાદાર ફોલોમહામહ
૫૫. કચ્છી કિસ્સા બાવની-
પુનર્મુદ્રણ

કચ્છ સન્માન સમિતિ

૫૬. કારાણી કુંજ
૫૭. અભિનંદન ગ્રંથ

ગુજરાત સરકારના સહકારથી

૫૮. રસાલો શાહ અબ્દલતીફ બે
૫૯. રામર નઝીર

સંપાદન

૬૦. કારા કુંજર કચ્છ જા
૬૧. વતનનો વારીલાપ
૬૩. કચ્છી બાલ આખાણી

આગામી પ્રકાશનો

૧. કચ્છની પ્રેમકથાઓ
૨. કચ્છી ભગવદ્ ગીતા
૩. દર્શાત રત્નાકર
૪. ઉર્દુ શાયરોના સિતારા
૫-૬-૭ કારાણી કાવ્યકુંજ
ભાગ-૬-૭-૮
૮. મિઠે મેરણ જા મોતીકા

